

C:\Users\Plazma\Desktop\300\Tremayne_Peter-Pani_temnot.PDB

PDB Name: Tremayne_Peter-Pani_temnot
Creator ID: REAd
PDB Type: TEXT
Version: 0
Unique ID Seed: 0
Creation Date: 30.7.2006
Modification Date: 30.7.2006
Last Backup Date: 1.1.1970
Modification Number: 0

HISTORICKÁ DETEKTIVKA

Peter Tremayne
Paní temnot

PŘÍPAD SESTRY FIDELMY

Michaelu Thomasovi,
literárnímu agentovi, rádci a příteli,
který mě vedl v prvních třiceti letech
mého profesionálního psaní.

HISTORICKÁ POZNÁMKA

Detektivní příběhy sestry Fidelmy se odehrávají převážně v Irsku v polovině sedmého století n. l.

Sestra Fidelma není pouze řeholnice, někdejší členka společenství Sv. Brigid z Kildare. Má kvalifikaci dálaígh neboli advokátky tehdejšího soudního dvora v Irsku. Protože toto prostředí je mnoha čtenářům cizí, účelem této historické poznámky je poskytnout jim pár základních informací, které usnadní porozumění.

Irsko ve Fidelmině době tvořilo pět hlavních provinčních království; moderní irské slovo pro provincii totiž dodnes zní cúige, doslova pětina. Čtyři provinční království - Ulaidh (Ulster), Con-nacht, Muman (Munster) a Laigin (Leinster) - byla do jisté míry vázána loajalitou vůči Ard Rí neboli Nejvyššímu králi, který vládl z Tary, „královské“ páté provincie Midhe (Meath), což znamená „prostřední provincie“. V provinčních královstvích se moc ještě dále dělila mezi lenní království a klanová území.

V tomto příběhu najde čtenář nárazky na spor mezi Mumanem a Laiginem o příhraniční podřízené království Osraige (Ossory), na které si činil nárok jak Muman, tak Laigin. Podrobnosti týkající se tohoto konfliktu jsou pozadím příběhu sestry Fidelmy Nechte maličkých.

Právo prvorozenecké, na jehož základě dědí moc nejstarší syn nebo dcera, bylo v Irsku cizím pojmem. Královská moc byla, počínaje nejnižším klanovým náčelníkem a konče Nejvyšším králem, dědičná pouze částečně, a většinou byla předmětem volby. Každý panovník musel prokázat, že on nebo ona je tohoto úřadu hodný; panovníka volila derbhfine jeho rodu - minimálně tři generace mající společného předka, které se shromáždily na konkláve. Jestliže se panovník nestaral o obecné blaho, byl odvolán a své funkce zbaven. Monarchický systém ve starém Irsku měl tedy více společného se soudobým systémem republikánským, než s feudálními monarchiemi, tak jak se vyvinuly ve středověké Evropě.

V Irsku v sedmém století AD platil systém složitých zákonů, Zákony Fénechusovy čili farmářské (Laws of the Fénechus), které vešly v obecnou známost spíše jako Brehonské zákony, což je odvozeno od slova breitheamh - soudce. Podle tradice byly tyto zákony poprvé sebrány v roce 714 před n.l. na příkaz Nejvyššího krále Ollamha Fódhly, O tisíc let později, v roce 438 AD, jmenoval Nejvyšší král Laoghair komisi devíti učenců, kteří měli tyto zákony prostudovat, revidovat a zaznamenat je v novém písmu, v latině. Jedním z členů této komise byl Patrick, který se později stal svatým patronem Irska. Po třech letech komise předložila psaný text zákonů, který byl první známou kodifikací.

První kompletní dochované texty starých irských zákonů v podobě rukopisného díla z jedenáctého století se nacházejí v Královské irské akademii v Dublinu. Brehonský právní systém v Irsku zrušila až v sedmáctém století britská koloniální správa. Ta trestala i pouhé vlastnictví opisu těchto zákonů, často dokonce smrtí nebo deportací.

Právní systém nebyl neměnný, právníci a administrátoři se scházeli každé tři roky na Féis Temhrach (sněmu v Taře) a zvažovali a revidovali zákony ve světle měnící se společnosti a jejich potřeb.

V rámci těchto zákonů zaujímaly ženy jedinečné postavení. Irské zákony skýtaly ženám větší práva a ochranu, než

kterýkoli jiný zákoník v západních zemích v tehdejší době, vlastně až donedávna. Ženy se mohly ucházet, a skutečně se ucházely, o všechny funkce a povolání, a byly s muži zcela rovnoprávné. Mohly být politickými vůdkyněmi, velet svému lidu v bojích jako válečnice, být lékařkami, básničkami, právníčkami a soudci, za-bývat se řemesly nebo spravovat místní úřady. Známe jména mnohých soudkyň z Fidelminých časů - Brig Briugaid, Áine Inge Iugaire, Darí a mnohé další. Například Darí byla nejen soudkyní, ale i autorkou záznamů právních textů sepsaných v šestém století n.l.

Zákony ženy chránily před sexuálním obtěžováním, znásilněním a diskriminací. Ženy měly právo na rozvod za stejných podmínek jako jejich manželé, rozvodový zákon platil po oba man-žele stejně a ženy mohly žádat část manželova majetku jako sou-část rozvodového vyrovnání; měly dědické právo a právo na osobní majetek, a rovněž právo na pomoc v nemoci, jestliže žena onemocněla nebo byla hospitalizována. (Ze starého Irsku po-chází nejstarší zaznamenaný špitální systém.) Viděno z dnešní perspektivy, brehonské zákony pomáhaly udržovat pro ženy té-měř ideální prostředí.

Právě tyto okolnosti, tak rozdílné v porovnání s poměry v sou-sedních zemích, je třeba znát, máme-li správně ocenit roli, kte-rou Fidelma hraje v těchto příbězích.

Fidelma se narodila v Cashelu, hlavním městě království Muman (Munster) na jihozápadě Irsku v roce 636 n.l. Byla nej-mladší dcerou krále Fáilbe Flanda, který zemřel po jejím naroze-ní. Fidelma byla vychovávána pod dohledem vzdáleného příbuz-ného, opata Laisrana z Durrow. Když dosáhla „věku způsobilosti k volbě" (čtrnácti let), což byl věk považovaný u žen za dospělost, odešla, tak jako mnoho jiných irských dívek, studovat do bardické školy brehona Moranna z Tary. Po osmi letech studia Fidelma získala hodnost anruth, pouze o jeden stupeň nižší než nejvyšší hodnost, jakou bylo možno získat na bardické nebo cír-kevní univerzitě ve starém Irsku. Nejvyšší hodnost byla ollamh, což je dosud moderní irský výraz pro profesora. Fidelma studo-vala právo, a to jak trestní právo Senchus Mór, tak právo občan-ské Leabhar Acaill A tak se stala dálaigh neboli advokátkou soudního dvora.

Její hlavní úkol lze srovnávat s rolí moderního skotského zá-stupce šerifa, jehož povinností je nezávisle na policii shromáždit a ohodnotit důkazy a posoudit, má-li být případ projednáván. Podobný úkol má i moderní francouzský juge d'instruction. Ně-kdy však před Fidelmou vyvstane úkol vést u soudu vyšetřování, jako je tomu v tomto případě, obhajovat, anebo dokonce v méně významných případech, kdy není na místě brehon, vynést rozsudek.

Za Fidelminých časů příslušela většina vzdělaných lidí k no-vým křesťanským klášterům a stejně tak jako ve staletích před-cházejících byli všichni tito lidé druidy. Fidelma se stala člen-kou náboženské komunity v Kildare, kterou založila koncem pátého století svatá Brigid. Avšak v době, kdy se odehrává tento příběh, rozčarovaná Fidelma Kildare opustila. Důvod, proč se tak stalo, najdeme v jednom příběhu o Fidelmě, který dal název celé sbírce krátkých povídek Hemlock et Vespers (Bolehlav o nešporách).

Zatímco sedmé století n.l. patřilo v Evropě k „temným vě-kům" (Dark Ages), pro Irsko to bylo období „zlatého osvětlení". Studenti ze všech koutů Evropy přicházeli na irské univerzity, aby získali vzdělání, včetně synů mnoha anglosaských králů. Na velké církevní univerzitě v Durrow byli podle záznamů v oné době studenti z osmnácti různých národů. V téže době byli irští misionáři a misionářky vysíláni do světa, aby obraceli pohan-skou Evropu na křesťanskou víru, zakládali kostely, kláštery a střediska vzdělanosti po celé Evropě: východním směrem došli až do Kyjeva na Ukrajině; severním směrem až na Faerské ostro-vy, jižním směrem do Taranta v severní Itálii. Irsko bylo synonymem gramotnosti a učenosti.

Avšak keltská Irská církev byla v neustálém sporu s Římem o liturgii a obřady. Řím sám se začal reformovat ve čtvrtém sto-letí, změnil datování Velikonoc a pojetí liturgie. Keltská církev a Východní ortodoxní církev odmítly Řím následovat, ale keltská církev byla postupně mezi devátým a jedenáctým stoletím Ří-mem pohlcena, zatímco Východní ortodoxní církev si zachovala na Římu nezávislost. Irská keltská církev byla ve Fidelmině době sporem tak zasažena, že nebylo možno psát o církevních záleži-tostech, aniž bychom se nezmínili o této filozofické válce, která mezi nimi zuřila.

Jedna věc byla jak keltské církvi, tak Římu v sedmém století společná, totiž ta, že požadavek celibátu nebyl všeobecný. V církvi se sice vždy nacházeli asketové, kteří sublimovali tě-lesnou lásku v odevzdání se božskosti, avšak sňatky církevních osob v západních zemích byly odsouzeny teprve na koncilu v Nikaji v roce 325 n.l., byť i tehdy ještě nebyly zakázány. Požada-vek celibátu v Římě byl ovlivněn zejména zvyky platnými mezi pohanskými kněžskými Vesty a kněžimi Diany. V pátém století zakázal Řím svým kněžím od hodnosti opata a biskupa nejprve spát se svými manželkami, a brzy poté i ženit se. Nižší kněžstvo Řím od manželství odrazoval, ale sňatek nezakazoval. Tak tomu bylo až do nástupu reformátorského papeže Lva IX. (1049 až 1054), kdy byl učiněn významný pokus přimět západní kněžstvo k všeobecnému celibátu. Keltské církvi trvalo celá staletí, než se přestala stavět proti celibátu a srovnala krok s Římem, zatímco Východní ortodoxní církvi si kněží do hodnosti opata a bis-kupa dodnes podrželi právo ženit se.

Znalost těchto faktů týkajících se liberálních postojů k sexu-álnímu vztahům v keltské církvi je důležitá k tomu, abychom po-rozuměli situacím, v nichž se Fidelminy příběhy odehrávají.

Odmítání „hříchu těla" zůstalo keltské církvi cizí ještě dlouho poté, co se postoj, který zaujal Řím, stal dogmatem. Ve Fidelmině světě obě pohlaví obývala opatství a kláštery, které byly známy jako conhospitae neboli společné domy, kde muži a ženy žili a vychovávali své děti ve službě Kristovi.

Klášter sv. Brigid byl ve Fidelmině době jedním z takovýchto společenství obou pohlaví. Když Brigid ustavila toto společenství v Kildare (Cill-Dara, tj. dubová církev), pozvala biskupa jménem Conláed, aby se k ní připojil. Její první životopis, dokončený pa-desát let po její smrti v roce 650 za Fidelmina života, sepsal mnich Cogitosus z kildarského kláštera; jasně z něj vyplývá, že v té době to nadále bylo smíšené společenství. Je rovněž třeba zdůraznit, že ženy vykonávaly v té době v keltské církvi i službu kněžskou, což je dokladem jejich rovnoprávnosti s muži. Samot-nou Brigid vysvětil na biskupa Patrickův synovec Mel, a nebyl to ojedinělý případ. Řím v šestém století proti keltské praxi, umož-ňující ženám sloužit mši a přinášet tak božskou obět', písemně protestoval.

Na rozdíl od římské církve nebyl v církvi irské zaveden systém „zpovědníků“, tedy povinnost vyznávat se z hříchů kněžím, kteří měli právo v Kristově jménu tyto hříchy odpouštět. Namísto toho si člověk sám zvolil „spřízněnou duši“ (anam chara), ať už z řad kněžských nebo laických, s níž pak probíral záležitosti emocio-nální nebo duchovní pohody.

Aby se čtenáři lépe orientovali v osobních jménech, je připojen seznam hlavních osob.

V zásadě jsem z pochopitelných důvodů odmítl užívat ana-chronická místní jména, třebaže jsem se podrobil a přijal ně-ktelé moderní tvary - Tara místo Teamhair, Cashel místo Caiseal Muman a Armagh namísto Ard Macha. Naproti tomu jsem se držel jména Muman namísto předpokládaného tvaru Munster, které vzniklo tak, že k irskému jménu Muman bylo v devátém století přidáno norské slovo stad (místo), a celé posléze anglicizováno. Zachoval jsem původní jméno Laigin spíše než poagličtěný tvar Leinster, založený na norském tvaru Laighin-stad. Aby se snáze četlo, zkrátil jsem jméno Fearn Mhór (velké místo olší), což bylo hlavní město někdejšího laiginského království, na Fearnu, která nyní existuje v anglicizované podobě Ferns, okres Wexford.

V tomto příběhu se jedná také o konflikt mezi domácím bre-honským právem a alternativním právním systémem, který tehdy do Irska uváděli kněžští stoupenci prořímských reforem, systémem zvaným penitenciální*. Tato pravidla byla původně určena pro náboženské komunity a vycházela převážně z řecko-románských kulturních konceptů, jimiž se podle předpokladů měly v životě řídit. Avšak jejich platnost byla často rozšířena i na společenství, žijící ve stínu velkých opatství a závislá na osobnostech opatů a abatyší.

Tato pravidla se často vyvinula v tvrdý systém regulí a trestů, v systém, v němž byly prosazovány fyzické tresty pro hříšníky; tedy systém založený spíše na pomstě nežli na odčinění viny a nápravě, což byla podstata bre-honských zákonů. Jak se mezi řeholníky a ve městech v mnoha oblastech Irska upevňovala římská forma křesťanství, začaly být bre-honské zásady nahrazovány tresty. Koncem středověku se bylo možno v Irsku setkat jakožto s formou trestu i s popravami, mrzačením a bičováním. Avšak ve Fidelmině době tomu tak nebylo a jak čtenář zjistí, podobné myšlenky obhájce bre-honského systému velice pobuřovaly.

*Soubor církevních pravidel pro určení trestu za hříchy a prohřešky.

HLAVNÍ POSTAVY

Sestra Fidelma z Cashelu, dálaigh čili advokátka soudního dvora v Irsku sedmého století
Bratr Eadulf ze Seaxmund's Ham, saský mnich ze země Jižního lidu
Dego, válečník z Cashelu
Enda, válečník z Cashelu
Aidan, válečník z Cashelu
Morca, krčmář v Laiginu
Abatyše Fainder, abatyše ve Fearně
Opat Noé, anam chara (spřízněná duše) krále Fianamaila
Bratr Cett, fearnský mnich
Bratr Ibar, fearnský mnich
Biskup Forbassach, laiginský brehon
Mel, kapitán stráže ve Fearně
Fianamail, král Laiginu
Lassar, majitelka krčmy U žluté hory, Melova sestra
Sestra Étromma, rechtaire neboli hospodářka opatství ve Fearně
Gormgilla, oběť
Bratr Miach, felčar ve fearnském opatství
Gabrán, kapitán říčního člunu a kupec
Coba, bó-atre čili smírčí soudce, náčelník v Cam Eolaingu
Deog, vdova po Daigovi, který byl kapitánem stráže ve Fearně
Dau, válečník v Cam Eolaingu

Dalbach, slepý poustevník
Muirecht, dívka
Conna, dívka
Bratr Martan z kostela svaté Brigid
Barrán, vrchní brehon pěti království

PRVNÍ KAPITOLA

Koně klusali po horské cestě pod příkrovem večerního šera a jak je jezdci hnali kupředu, odfrkovali a těžce dýchali. Cestující byli čtyři, tři muži a jedna žena. Podle oblečení a výbroje byli muži zbrojnoši, ženu však od nich odlišovalo nejen pohlaví, ale i šat řeholnice. Podvečerní šero stíralo rysy jednotlivých tváří, ale podle stavu, v němž se nacházeli jejich koně, a podle unaveného držení těla jezdců bylo jasné, že toho dne najeli mnoho kilometrů.

„Víš jistě, že jedeme po správné cestě?“ zeptala se žena, úz-kostlivě se rozhlížející po lese, který je obklopoval ze všech stran a jímž projížděli po prudce se svažující cestě. Cesta vedoucí přes hory nyní klesala do hlubokého údolí. Dole pod nimi se v nadcházejícím šeru rozprostíralo sotva viditelné, široké údolí, jímž se vinula dosti mohutná řeka.

Mladý zbrojnoš, celý zaprášený, který jel po boku ženy, pro-hlásil:

„Jako kurýr jsem z Cashelu do Fearný jel už mnohokrát, paní, a cestu dobře znám. Ještě ujedeme asi tak kilometr a dorazíme na místo, kam ze západu přitéká jiná řeka a vlévá se do té, kte-rou vidíš dole pod námi. Tam na soutoku je Morkův hostinec, kde můžeme přenocovat.“

„Ale nám je každá hodina drahá, Dego,“ odpověděla žena. „Ne-můžeme pokračovat v cestě do Fearný i v noci?“

Ozbrojenec s odpovědí váhal, zřejmě uvažoval, jak trvat na svém, ale zároveň vyjádřit svůj názor uctivě.

„Paní, slíbil jsem králi, tvému bratrovi, že se se svými druhy cestou postarám o tvoji bezpečnost. Neradím ti cestovat tímto krajem v noci. Na lidi jako jsme my číhají v těchto končinách mnohá nebezpečí. Když zůstaneme v krčmě a na cestu se vydáme časně ráno, dorazíme na hrad krále Laiginu dlouho před poled-nem. A budeme svěží po nočním odpočinku, a nikoli unavení a vyčerpaní po celonoční jízdě.“

Vysoká řeholnice mlčela a zbrojnoš zvaný Dego považoval její mlčení za souhlas.

Dego byl příslušníkem válečnické gardy Colgúa, krále Mumanu; sám král ho povolal a přikázal mu, aby doprovodil jeho sestru, Fidelmu z Cashelu, do Fearný, hlavního města království Laiginu, které hraničilo s královstvím Colgúovým. Nebyl důvod ptát se, proč Fidelma tuto cestu podniká, neboť ve velkém cashelském paláci se o ničem jiném nemluvílo.

Fidelma se vracela domů z pouti k hrobu svatého Jakuba, a její návrat urychlila zpráva, že bratr Eadulf, saský vyslanec arcibiskupa Theodora z Canterbury v Cashelu, byl obviněn z vraždy. Podrobnosti dosud nikdo neznal, ale říkalo se, že když se bratr Eadulf vracel do Canterbury, které leží na území vý-chodních Sasů, projížděl laiginským královstvím, a tam jej zajali a obvinili, že někoho zabil. Bližší podrobnosti nebyly známy.

Zato lidé v Cashelu dobře věděli, že v posledním roce se bratr Eadulf stal nejen přítelem krále Colgúa, ale také blízkým společ-níkem jeho sestry Fidelmy. Říkalo se, že se Fidelma rozhodla od-jet do Laiginu, aby svého přítele hájila, neboť Fidelma nebyla pouhou řeholnicí, ale také dálaigh, advokátkou při soudním dvoře ve všech pěti královstvích.

Ať už se říkalo cokoliv, Dego věděl, že Fidelma vystoupila z lodi poutníků v Ardmore, jela bez zastávky do Cashelu, sotva hodinu strávila se svým bratrem a hned poté se vydala do Fear-ny, laiginského hlavního města, kde byl Eadulf vězněn. Dego a jeho druhové měli co dělat, aby udrželi krok se zachmuřenou Fidelmou, která, jak se zdálo, byla lepší jezdčyní než všichni ostatní dohromady.

Když na ni teď Dego pohlédl, zneklidněl. V jejích modrozele-ných očích zahlédl záblesk, který pro nikoho, kdo by jí chtěl od-porovat, nevěstil nic dobrého. Uvědomoval si, že jí doporučil ten nejlepší postup, ale zároveň se obával, že Fidelma důvody, které ho k tomu vedly, nepochopí. Dobře věděl, že chce do Laiginu do-razit co nejdříve, jak to bude možné.

„Mezi Cashelem a Fearnou panuje nepřátelství, paní,“ troufl si dodat po krátké úvaze. „Podél hranice Osraige se stále bojuje. Kdybychom narazili na potulující se hloučky laiginských ozbrojenců, možná by nedbali na to, že ti tvůj úřad zaručuje bezpeč-nost.“

Fidelmina přísná tvář na okamžik zvládněla.

„Vím, jaká je situace, Dego. Tvá rada je moudrá.“

Více neřekla. Dego už otevíral ústa, aby ještě něco řekl, ale dalším pohledem, který na ni vrhl, se ujistil, že by bylo nadby-tečné ještě něco dodat a možná by jí to bylo nepříjemné.

Ostatně nikdo neměl lepší předpoklady posoudit situaci ve sporu mezi Cashelem a Fearnou nežli Fidelma. Ona sama se se vznětlivým mladým králem Fianamilem z Laiginu střetla už dříve. Fianamail z Laiginu rozhodně nebyl přítelem Cashelu, a navíc choval vůči Fidelmě osobní zášť.

Mladý Dego, který to věděl, obdivoval odvahu své paní, která se okamžitě vydala na pomoc svému saskému příteli přímo na nepřátelské území. Pouze ta skutečnost, že je dálaigh soudního dvora, jí umožňovala pohybovat se takto volně, bez zábran a pře-kážek. Nikdo v pěti královstvích by se neodvážil vztáhnout na ni ruku, protože by ho postihl strašný trest: musel by zaplatit cenu cti, byl by provždy vyvržen ze společnosti a nebyl by pod ochra-nou zákona. Člověk dbalý zákonů by na dálaigh soudního dvora, a tím spíše na Fidelmu, kterou osobně vyznamenal Nejvyšší král Sechnassach, úmyslně ruku nikdy nevztáhl. Plášť dálaigh soud-ního dvora skýtal větší ochranu než skutečnost, že je

sestrou krále Mumanu či řeholnicí církve Kristovy.

Dego se ovšem neobával těch, kdo respektují zákony. Věděl, že král Fianamail a jeho poradci si mohou pohrávat s černými a nevyzpytatelnými myšlenkami. Jak snadné by bylo dát Fidel-mu zavraždit a pak přísahat, že je to dílo potulné zločinecké bandy. Právě proto Colgú vybral své tři nejlepší zbrojnoše a po-žádal je, aby jeho sestru do Laiginu doprovodili. Nedal jim to při-kazem, protože byli ve stejném nebezpečí jako ona; a to navzdory tomu, že každého z nich vybavil úřední hůlkou na znamení, že je jako jeho emisary chrání zákon o vyslancích. Větší zákonnou ochranu jim poskytnout nemohl.

Dego a jeho druhové, Enda a Aidan, kteří teď jeli za nimi s oči-ma na stopkách, připraveni pro případ nebezpečí, nezaváhali a úkol přijali, navzdory pochybnostem o důvěryhodnosti laiginského krále. Kam půjde Fidelma, půjdou ochotně s ní, neboť lidé v Cashelu chovali k vysoké rusovlasé mladé sestře svého krále obzvláštní sympatie.

„Před námi je krčma," volal Enda zezadu.

Dego přivřel oči, aby v šeru lépe viděl.

Spatřil lucernu pohupující se na žerdi, tradiční způsob, jímž krčmáři upozorňovali na blízkost svého podniku - doslova posví-tili unaveným poutníkům na cestu. Dego zastavil koně před shlukem budov. Ze stínu vyběhli dva podomci, převzali jejich koně a podrželi je, než jezdci sundali sedlové vaky a vykročili ke dveřím hostince. Starší ramenatý muž otevřel dveře, takže na ně, když došli k dřevěným schodům, na nichž stál, dopadl paprsek světla.

„Válečníci z Mumanu!" Muž se mračil a jeho oči těkaly po je-jich oděvu a zbraních. Jeho slova rozhodně nezněla pohostinně. „V téhle zemi nevidáme teď často lidi vašeho druhu. Přicházíte v míru?"

Dego zůstal stát o schod níže než on a zakabonil se. „Přichá-zíme sem a hledáme tvou pohostinnost, Morco. Odmítáš nám ji poskytnout?"

Těžkopádný krčmář na něho chvíli zíral a snažil se ho v ne-jasném světle poznat.

„Jak to, že znáš mé jméno, zbrojnoši?"

„Dříve jsem tu často pobýval. Jsme poselstvo krále Cashelu a jdeme ke králi Laiginu. Znovu se té ptám, odmítáš nám poskytnout pohostinství?" Krčmář lhostejně pokrčil rameny.

„Není na mně, abych někoho odmítal, zejména když jde o spo-lečnost tak významnou, jako jsou vyslanci krále Cashelu k mému králi. Hledáš-li pohostinství v této krčmě, máš je mít. Tvé stříbro je stejně dobré jako stříbro ostatních lidí."

Nevlídne se otočil a bez dalšího slova se vrátil do lokálu.

Na druhém konci velké místnosti hořel v krbu oheň. Bylo tam několik stolů, u nichž seděli lidé při jídle a pití. U jedné stěny se-děl stařec a brnkal na cuit, malou harfu ve tvaru U. Zdálo se, že jeho bezcílnému bloudění po strunách nikdo nevěnuje pozornost. Někteří z přítomných byli zjevně místní lidé, kteří si přišli popo-vídat a popít se svými sousedy, zatímco ostatní byli pocestní, kteří vychutnávali časné večerní jídlo. Lokálem se rychle nesl še-pot „válečníci z Mumanu" a při jejich příchodu všichni zmlkli. Do-konce i harfenista zaváhal a prsty mu strnuly uprostřed pohybu.

Dego se nervózně rozhlížel a zlehka svíral jílec meče.

„Chápeš, co jsem měl na mysli, paní?" zeptal se šepem Fidelmy. „Panuje tu zjevné nepřátelství, musíme být ostražití."

Fidelma mu věnovala konejšivý úsměv, zamířila k volnému stolu a než se posadila, odložila sedlový vak. Dego, Enda a Aidan následovali jejího příkladu, ale zbrojnoši zůstávali ve stěhu. Asi dvacet lidí setrvalo v mlčení a podezíravě je pozorovalo. Krč-mář se stáhl na druhý konec místnosti a nové hosty záměrně ignoroval.

„Krčmáři!" Fidelmin pronikavý hlas se nesl přes celý lokál.

V ledovém tichu kráčel statný muž váhavě k jejich stolu.

„Zdá se, že nehodláš plnit své povinnosti, jak ti to ukládá zákon."

Muž zvaný Morca zjevně nečekal takový bojovný výpad. Vzpá-matovával se z překvapení a zíral na ni.

„Co může taková řeholnice vědět o zákonech týkajících se krč-mářů?"

Fidelma na jeho výsměch reagovala klidným hlasem. „Jsem dálaigh, s kvalifikací na úrovni anruth. Je to odpověď na tvou otázku?"

Ovzduší v místnosti jako by bylo najednou ještě mrazivější.

Dego opět zajel rukou k jílcu meče; napjal svaly.

Fidelma hypnotizovala planoucíma zelenýma očima krčmáře jako had králíka. Muž tam stál jako ochromený. Tichým ne-smlouvavým hlasem pokračovala:

„Jsi povinen nabídnout nám své služby a učinit tak zdvořile. Jestliže tak nečiníš, proviňuješ se etech, jinými slovy tím, že odmítáš splnit svou povinnost, kterou ti ukládá zákon. V tom případě bys musel zaplatit každému z nás částku naší ceny cti. Bude-li prokázáno, že jsi jednal záměrně a ve zlém vůli, můžeš zároveň ztratit dire na tuto krčmu; mohla by být zbořena bez náhrady. Vysvětlila jsem ti ten zákon dost jasně, krčmáři?"

Muž stál a hleděl na ni, jako by hledal ztracený hlas. Nakonec pod jejím palčivým pohledem sklopil oči, přešlápl a přisvědčil.

„Nechtěl jsem vás urazit. Doba je... doba je zlá."

„Doba může být zlá, ale zákon je zákon a ty se jím musíš řídit. A teď tedy, moji společníci a já tu potřebujeme jednu noc pře-spat a také chceme něco k jídlu - hned."

Muž ještě jednou trhavě kývl hlavou a náhle byl ztělesněná snaha a ochota.

„Hned to bude, sestro. Okamžiček."

Obrátil se, zavolal na svou ženu a tím jako by dal signál, ticho skončilo a opět se rozšuměl hovor. Dego se opřel, uvolnil a unaveně se usmál.

„V Laiginu nás rozhodně nemilují, paní."

Fidelma si tiše povzdechla. „Naneštěstí jsou k tomu vedeni, myslí si, že musí mít stejné předsudky jako jejich mladý král. Zákon však stojí nade vším.“

Krčmářova žena přišla ke stolu s úsměvem, který jim připadal poněkud neupřímný. Přinesla misky s dušeným masem z ko-tlíku, který bublal nad ohništěm. Postavila na stůl také medovinu a chléb.

Na chvíli se všichni čtyři hosté soustředili pouze na jídlo, ne-boť jeli po celý den a na oběd se nezastavili. Teprve když se do-syta najedli a odpočívali s hliněnými džbánky medoviny v ruce, začala si Fidelma více všimnat nejbližšího okolí a ostatních hostů v krčmě.

Dalšími pocestnými byli dva řeholníci v hnědých kutnách z hrubé vlněné látky a hlouček kupců. Kromě nich byli v lokále místní lidé, převážně sedláci, a kovář, který s chutí pil a vyklá-dal. U vedlejšího stolu seděli dva rolníci, zabraní do hovoru. Chvíli trvalo, než si Fidelma uvědomila, že to, co k ní doléhá, ne-jsou obvyklé řeči, jaké vedou sedláci. Zamračila se a maličko se natočila tak, aby mohla pozorněji naslouchat.

„Je správné, že z toho chlapa udělají odstrašující případ. Ať s ním naloží jakkoliv, ten saský cizák si to zaslouží,“ říkal právě jeden z nich.

„Se Sasy byl v téhle zemi vždycky kříž, přepadali naše lidi na pobřeží a drancovali naše lodě,“ souhlasně řekl druhý. „Jsou to piráti a my jsme k nim byli dlouho až moc shovívaví. Válka pro-ti Sasům by Fianamailovi vynesla víc než válka s Mumanem.“

Jeden z rolníků si náhle všiml, že upoutal Fidelminu pozornost. Zrozpačitěl, odkašlal si a vstal.

„Musím už jít na kutě. Zítra budu orat spodní pole.“ Obrátil se odcházet z krčmy, cestou ještě popřál krčmáři a jeho ženě do-brou noc.

Fidelma se obrátila přímo na jeho společníka. Byl to mladší muž a podle oděvu poznala, že je to pastýř. Nestaral se, proč jeho druh tak kvapně odešel, a pokojně dopijel svoji medovinu.

Fidelma pozdravila přátelským pokývnutím.

„Zaslechla jsem, že mluvíte o Sasech,“ řekla vesele. „Máte pro-blémy se saskými nájezdníky?“

Pastýř byl z toho, že ho oslovila řeholnice, celý nesvůj. „Přistavy na jihovýchodním pobřeží často trpí nájezdy saských pirátů, sestro,“ řekl stroze. „Sotva před týdnem prý přepa-dli nedaleko Cahore Point tři kupecké lodě, jedna z nich byla z Galie, napřed je vykradli a potom potopili.“

„Vyrozuměla jsem z vašeho hovoru správně, že jednoho z těch pirátů chytili?“

Muž se zamračil, jako by si ten hovor připomínal, pak zavrtěl hlavou. „To nebyl žádný pirát. Řeč byla o jednom Sasovi, který zavraždil řeholnici.“

Fidelma se na lavici opřela ve snaze nedat najevo, jak jí to otřásl. Vražda řeholnice! Přece nemohou mluvit o jejím Eadulfovi? Od té doby, co ji v přístavu na iberijském pobřeží ta zpráva dostihla, uplynulo už devět dní. To znamená, že zločin, z něhož byl Eadulf obviněn, je přinejmenším tři týdny starý. Začalo jí dělat starosti jedině, a to, že se události možná vyvíjely rychle a ona by mohla přijet příliš pozdě, aby mohla Eadulfa ještě há-jit. A to přesto, že její bratr poslal Fianamailovi žádost o odklad soudního řízení. Nicméně představa, že by Eadulf mohl být za-pleten do vraždy řeholnice, se vymykala její představivosti.

„Jak by mohl udělat něco tak strašného! Znáš jméno toho Sasa?“

„To neznám, sestro. A ani nechci znát. Je to prostě zabijáčka saská šelma, to je všechno, co vím a co mě zajímá.“

Fidelma na muže káravě pohlédla. „Jak víš, žeje to zabijáčka šelma, jak mu říkáš, když o věci nic bližšího nevíš? Sapientis nihil qfirmat quod non probat!“

Pastýř na ni užasle zůstal koukat. Hned se mu omluvila za to, že citovala latinsky, což vypadalo jako nadutost.

„Moudrý muž netvrdí, že je pravda to, co není prokázáno. Jistě bys udělal lépe, kdybys počkal na výrok soudu?“

„Proč bych měl? Všechno, co jsme potřebovali vědět, už víme. Ani řeholníci se ho nepokoušejí hájit. Říká se, že ten Sas je mnich, a protože je jedním z nich, nejspíše čekal, že se pokusí jeho zpusťlost utajit. Ten si svůj trest zaslouží.“

Fidelma nespouštěla pohled z muže, který ji svým postojem popuzoval.

„To není spravedlivé,“ zašeptala. „Než člověka odsoudí a po-trestají, musí ho postavit před soud a vyslechnout. Nelze člověka trestat dříve, než ho odsoudí brehoni.“

„Ale ten muž už byl vyslechnut, sestro. Byl souzen a odsouzen.“

„On už byl souzen?“ Fidelma nemohla svůj otěs utajit.

„Z Fearný se sem doneslo, že byl souzen a shledán vinným. Králův brehon je přesvědčen o jeho vině.“

„Králův brehon? Jeho vrchní soudce? Myslíš biskupa Forbes-sacha?“ Fidelma se nutila ke klidu.

„Právě ten. Ty ho znáš?“

„Znám ho.“

Fidelma si s trpkostí uvědomila, že biskup Forbassach je její starý protivník. Mohlo ji napadnout, že se do toho zaplete.

„Jestliže je ten Sas vinen, mluví se o tom, jak bude potrestán? Jaká bude cena cti? Jakou náhradu od Sasa požadují?“

Podle zákona každý, kdo byl shledán vinným ze zločinu vraž-dy, jakož i z jiných zločinů, musel v Irsku zaplatit náhradu. Po-kuta se nazývala eric. Každá osoba ve společenství měla cenu cti podle své hodnoty a postavení. Provinilec musel zaplatit náhra-du oběti anebo, v případě vraždy, příbuzným oběti. A nádavkem ještě soudní výdaje. Někdy, podle závažnosti zločinu, provinilec ztratil veškerá občanská práva a musel pracovat v rámci spole-čenství, aby se napravil. Pokud to neudělal, mohl být degrado-ván na místo jen o maličko vyšší než stojí potulný nádeník, na místo jen o maličko lepší než stojí otrok. Těmto lidem se říkalo daer-fudir. Zákon však moudře praví, že „každý mrtvý zabíjí své závazky“. Děti provinilce se vracely zpět do společnosti se stej-nou cenou cti, jaké se těšil jejich otec nebo matka předtím, než byli obviněni ze zločinu.

Pastýř hleděl na Fidelmu, jako by ho její otázka překvapila.

„Žádnou pokutu eric od něho nepožadují," řekl nakonec.

Fidelma řekla, že to nechápe.

„Tak o jakém trestu se mluví?"

Pastýř odložil prázdný džbáněk a vstal. Měl se k odchodu a otřel si ústa do rukávu.

„Král oznámil, že ho budou soudit podle nového křesťanského penitenciálního zákona, to jsou ty nové regule, které prý pocházejí z Říma. Sas byl odsouzen k smrti. Myslím, že ho už pověsili."

DRUHÁ KAPITOLA

Z dubových dveří kaple, pobitých mosaznými hřeby, vyšel do studeného šedivého světla na nádvoří fearnského opatství průvod řeholníků. Bylo to velké nádvoří, vydlážděné tmavými žulo-vými kameny, avšak ze všech čtyř stran je obklopovaly neveselé kamenné zdi klášterních budov, které budily dojem, že prostor mezi nimi je menší než ve skutečnosti byl.

Řada mnichů zahalených kápěmi, před nimiž kráčel se zdo-beným kovovým krucifixem sám jeden z bratrů tohoto společen-ství, postupovala pomalu, rozvážně, se skloněnými hlavami, ruce ukryté v záhybech kuten, a latinsky zpívala žalm. Krátce po nich vyšel stejný počet řeholnic, rovněž v kápích a se skloněnými hlavami, které se ke zpěvu přidaly, avšak provázely mužské hlasy ve vyšší tónině a ladily s jejich melodií, jako by zpívaly protihlas. Všichni dohromady vyvolávali tajuplný pocit děsu, který se v uzavřeném prostoru vracel ozvěnou.

Došli až ke zdem a zaujali postavení po obou stranách nádvo-ří, čelem obráceni k dřevěnému pódiu, na němž stála zvláštní konstrukce sestávající ze tří vztyčených kůlů, podepírajících trojúhelník z trámů. Z jednoho trámu visel jediný provaz zakon-čený smyčkou. Přímou pod touto smyčkou byla třínohá stolička. Vedle tohoto ponurého zařízení stál rozkročen vysoký muž. Byl až do pasu vysvlečený, silné svalnaté paže měl složené na široké chlupaté hrudi. Bez pohnutí hleděl na průvod řeholníků a řehol-nic, beze studu a nevzrušen úkolem, který měl na tom hrůzu bu-dícím pódiu vykonat.

Ze dveří kaple vyšly další dvě osoby v řeholním rouchu, muž a žena, a volným krokem kráčely k pódiu. Žena byla štíhlá, tak-že se zdálo, že je vysoká, ale zblízka bylo patrné, že je to pouhé zdání, neboť byla postavy prostřední, avšak snědá tvář se sto-pami jistě nadutostí jí dodávala velitelského vzezření. Její oble-čení a bohatě zdobený krucifix, který měla zavěšený na krku, svědčily o tom, že se jedná o řeholnici významného postavení. Muž po jejím boku byl malý, zachmuřený, s našedlou tváří. I jeho oblečení naznačovalo, že je to církevní hodnostář.

Zastavili se před oběma nastoupenými řadami, přímo proti pódiu. Na sotva postřehnutelné znamení ženské ruky zpěv ustal.

Jedna ze sester spěšně před ženu předstoupila, zastavila se a uctivě sklonila hlavu.

„Můžeme začít, sestro?" zeptala se bohatě oděná řeholnice.

„Všechno je připraveno, matko abatyše."

„Pak tedy s pomocí Boží začneme!"

Sestra pohlédla k otevřeným dveřím na druhém konci nádvoří a zvedla ruku.

Téměř okamžitě z nich vyšli dva statní muži, podle oblečení řeholníci, kteří mezi sebou vlekli nějakého mladíka. I on měl na sobě řeholní šat, ten byl však špinavý a potrhaný. Tvář měl bílou a rty se mu chvěly strachem. Jak ho vlekli po dláždění přes celé nádvoří k čekající skupině, tělem mu lomcovaly vzlyky. Trojice stanula před abatyší a jejím společníkem.

Na chvíli zavládlo ticho, které přerušoval jen úzkostný mladíkův vzlykot.

„Nuže, bratře Ibare," ženský hlas zněl drsně a nemilosrdně, „vyznáš se ze svých hříchů, teď, když stojíš na prahu cesty na onen svět?"

Mladík vyrážel zvuky, které nedávaly žádný smysl. Byl tak vyděšený, že ze sebe nedokázal vypravit souvislou větu.

Společník abatyše se k němu naklonil.

„Vyzpovídej se, bratře Ibare." Mluvil syčivým přesvědčujícím hlasem. „Přiznej se a ušetří si trápení v očistci. Sejmi vinu ze své duše, jdi ke svému Bohu a On tě radostně uvítá."

Konečně ze sebe mladík vypravil pár srozumitelných slov.

„Otče opate. Matko abatyše. Jsem nevinný. Bůh je mým svědkem, já jsem nevinný."

Žena svrátila tvář do nesouhlasných vrásek.

„Víš, co se praví v Deuteronomiu? Poslechni si to, bratře Iba-re. V Páté knize Mojžíšově stojí psáno: „... a soudcové případ vyšetří. Zjistí-li, že je to krivý svědek, že nařkl svého bratra křivě, nebudeš ho litovat. Život za život, oko za oko, zub za zub, ruka za ruku, noha za nohu." Tak zní slova zákona naší víry. Oškliv si své hříchy, ještě je čas, bratře. Jdi k Bohu očištěn od svých hříchů."

„Ale já jsem nehřešil, matko abatyše," vykřikl mladík zoufale. „Nemohu se odřeknout toho, co jsem neudělal."

„V tom případě věz, jaký je nevyhnutelný důsledek tvé pošeti-losti, neboť je psáno: „Vidím mrtvé, velké i malé, stát před trůnem a knihy jsou otevřené. Poté je otevřena další kniha, seznam živých. Podle toho, co bylo psáno v těchto knihách, byli mrtví souzeni podle svých skutků. Moře vydalo své mrtvé, Smrt a Hádés vydali mrtvé, které drželi; byli souzeni, každý člověk podle záznamu o svých skutečích. Pak byli Smrt a Hádés uvrženi do ohnivého jezera. Toto ohnivé jezero je druhá smrt; a do něj byli uvrženi všichni, jejichž jména nebyla nalezena v seznamu živých."

Odmlčela se, aby se nadechla, a pohlédla na svého společníka, jako by ho žádala o souhlas. Muž přikývl a zachoval ka-mennou tvář.

„Staň se vůle Boží," řekl bez pohnutí.

Žena dala znamení dvěma statným mnichům, kteří mladíka drželi.

„Staniž se," zanotovala.

Obrátili zajatce tváří k pódiu a přestože se bránil, postrkovali ho vpřed. Kdyby ho nedrželi, byl by na šibenici padl. Ještě ani nestačil zcela obnovit rovnováhu, když mu zkroutili ruce za zády a jeden z nich je odborně svázal kusem provazu.

„Já jsem nevinný! Já jsem nevinný!" křičel mladík, který se jim marně vzpíral. „Ptejte se po poutech! Ptejte se po poutech!"

Statný chlapík, který čekal na pódiu, k němu nyní přikročil a mladíka nadzdvihl jako by to bylo děcko. Postavil ho na stoličku, přetáhl mu smyčku přes hlavu a přidusil jeho křik, zatímco mu jeden ze strážných svázal provazem nohy.

Pak oba strážníci z pódia sestoupili a nechali tam popravicího po boku mladíka, který nyní balancoval na vratké stoličce se smyčkou kolem krku.

Mniši začali opět latinsky prozpěvovat, jejich hlasy se teď na-ladily na drsnější a rychlejší notu; abatyše, která zachytila ka-tův zasmužilý pohled, rychle přikývla.

Svalnatý muž prostě kopl do stoličky pod nohama mladého muže, který vyrazil poslední přidušený výkřik, a pak už se smyčka s konečnou platností zadrhla. Párkrát se zhoupł sem a tam, chvíli kopal nohama, jak ho provaz pomalu škrtil, až konečně nastala smrt.

Nahoře nad nádvořím se bratr Eadulf ze Seaxmund's Ham, který sledoval popravu malým okénkem se železnou mříží, za-chvěl, poklekl a zašeptal krátkou modlitbu za duši zemřelého. Pak odvrátil tvář od okna do temné cely.

Na jediné židli v cele seděl muž s hubenou mrtvolnou tváří a pozoroval ho tmavými očima, z nichž sršelo děsivé očekávání. Měl na sobě řeholní roucho a na krku mu visel bohatě zdobený zlatý kříž.

„Tak co, Sase," - mužův pronikavý hlas měl nahánět strach -, „možná že teď trochu zapřemýšlíš o vlastní budoucnosti."

Bratr Eadulf si navzdory tomu, čeho byl svědkem dole pod oknem, dopřál chmurný úsměv.

„Myslím, že o své budoucnosti moc přemýšlet nemusím. Po-kud jde o tento svět, zdá se, že je velice omezena."

Při tomto pokusu o humor se naitech sedícího muže objevil křivý úsměv.

„O důvod více věnovat jí pozornost, Sasíku. To, čím vyplníme poslední hodiny, ovlivní náš věčný život na onom světě."

Eadulf usedl na dřevěný kavalec. „Nebudu se s tebou přít o tvých znalostech zákonů, biskupe Forbassachu, ale skutečně žasnu," řekl lehce. „Studoval jsem v této zemi několik let, ale za celou tu dobu jsem popravu nikdy neviděl. Je to pocho-pitelné, neboť vaše zákony, Senchus Mór, říkají, že v pěti ir-ských královstvích nemůže být nikdo popraven, jestliže zaplatí pokutu eric nebo náhradu. Proč jste zabili toho mladíka tam dole?"

Biskup Forbassach, vrchní soudce krále Fianamaila z Laiginu, tedy brehon a zároveň biskup laiginského království, se-vřel rty v cynickém úsměvu.

„Časy se mění, Sase. Časy se mění. Náš mladý král přikázal, aby staré metody byly v naší zemi nahrazeny novými křesťan-skými zákony a tresty - říkáme jim zákony penitenciální. Co je dobré pro církev v ostatních zemích, kde platí Kristovy zákony, musí být dobré i pro nás."

„Ale ty jsi přece brehon, soudce, přísahal jsi, že budeš dodržovat zákony pěti království. Jak můžeš souhlasit s tím, že si Fianamail osobuje zákonné právo měnit dosavadní zákony? K tomu může přece dojít pouze na velkém sněmu v Taře, který se koná jednou za tři roky, a kde se na změně musí usnést všichni králové, brehoni, právníci i laici.“

„Na to, že jsi cizinec, toho víš o naší zemi dost, Sase. Já ti to vysvětlím. Církev má přednost před vším ostatním. Přísahal jsem nejen, že budu respektovat zákony, ale také, že budu re-spektovat víru. Všichni bychom měli přijmout božské zákony církve a odvrhnout temné pohanské zvyklosti. Ale to je vedlejší. Nepřišel jsem se s tebou přít, Sase. Byl jsi shledán vinným a bu-deš odsouzen. Teď nežádáme nic jiného, než abys vinu přiznal a smířil se s Bohem.“

Eadulf zkřížil paže a zavrtěl hlavou.

„Tak proto jsem měl přihlížet popravě toho ubohého mladíka? Poslyš, biskupe Forbassachu, já jsem se už s Bohem smířil. Ty mě chceš přimět k doznání viny jenom proto, aby ses zbavil vlastní viny za nespravedlivý rozsudek. Já jsem nevinný a pro-hlásím to stejně jako onen mladý muž. Můj Bůh přijme mladého bratra Ibara na Onom světě vlídně.“

Biskup Forbassach povstal. Úsměv z jeho úzké tváře nezmi-zel, ale byl pokřivenější a falešnější. Eadulf vycítil, že se ten člo-věk zalyká zuřivostí, která pramení z tušení vlastní prohry.

„Bratr Ibar opravdu pošetile trval na své nevině, stejně jako ty.“ Přešel celu, zastavil se u okna a na okamžik se zahleděl dolů na nádvoří. Na šibenici se stále ještě houpalo mladíkově tělo a tu a tam se zaškubalo, jako by stvrzovalo smutnou skutečnost, že smrt si už delší dobu činí nárok na svou oběť. Až na trpělivého kata z nádvoří už všichni zmizeli.

„Zajímavé, myslím ten jeho poslední výkřik,“ zauvažoval Eadulf nahlas. „Zeptal se vůbec někdo na ta pouta?“

Biskup Forbassach neodpověděl. Po chvíli se obrátil a zamířil ke dveřím. Okamžik váhal s rukou na petlici, pak se ohlédl a upřel na Eadulfa zlé studené oči.

„Až do zítřejšího poledne si můžeš rozmýšlet, jestli zemřeš se lží na rtech, Sase, anebo očistiš svou duši od viny za spáchání ohavného zločinu.“

„Zdá se,“ odpověděl bratr Eadulf tiše, když Forbassach zabušil na dveře, aby přivolal žalárníka, „že ti velice zaleží na tom, abych se přiznal k něčemu, co jsem neudělal. Zajímalo by mě proč?“

Na okamžik biskupu Forbassachovi spadla z tváře maska; Eadulf věděl, že kdyby mohl jeho pohled vraždit, byl by v té chvíli mrtev.

„Zítřka po poledni, Sase, si už nebudeš moci dopřát potěšení se o cokoli zajímat.“

Dveře cely se otevřely a biskup Forbassach odešel. Eadulf vstal a běžel ke dveřím, které se za ním právě za-vřely, a malým zamřížovaným okénkem za ním zavola: „Takže až do zítřejšího poledne budu uvažovat o tvých důvodech. Možná že budu mít dost času, abych zjistil, co za zloducha tady řadí. A co ta pouta?“

Žádná odpověď. Eadulf chvíli poslouchal, jak kožené podráž-ky pleskají o kamennou dlažbu na chodbě, pak se kdesi v dáli zabouchly dveře a zaskřípala závora.

Eadulf odstoupil ode dveří. Když opět osaměl, cítil, jak se ho zmocňuje černé zoufalství. Přes veškerou snahu utajit své pocity před Forbassachem je nedokázal tajit sám před sebou. Přešel k oknu a zadíval se na šibenici pod ním. Tělo bratra Ibara se nyní na provaze lehce pohupovalo. Údy se už neškubaly. Život vyprchal. Eadulf se snažil přimět k modlitbě, ale slova z úst ne-vycházela. Měl v nich sucho a jazyk mu napuchl. Zítřka o polednách se bude houpat tam dole na šibenici on. Nic tomu nemůže zabránit.

Fearna, velké místo olší, byla sídlem královské dynastie laigin-ského království, Uí Cheinnselaigh. Město stálo na svahu kopce v místě, kde se dvě údolí, jimiž teče široká řeka, spojila jako dvě ramena velikého Y a vytvořila jedno široké údolí, v němž tyto dvě řeky tekly nyní k moři, jedna směrem jižním a druhá na východ.

Fidelma a její průvodci strávili noc v Morkově krčmě, pak se přebrodili přes širokou řeku Slaney a vydali se po cestě, která vedla mezi Slaney a řekou Bann, kde se na pahorcích rozkládalo město laiginských králů. Jejich příjezdu mezi nepravidelné řady dřevěných a kamenných domů si nikdo nevšiml a nezaznamenal jej, neboť do města přijíždělo mnoho pocestných, trhovců a kup-ců, stejně tak jako vyslanců z jiných království. Cizinci byli v městě tak všední, že to nestálo za řeč.

Fearně vévodily dva shluky budov. Na malém ostrohu vyrostl tyn, který byl pevností laiginských králů. Byla to stavba rozle-hlá, ale nikterak honosná, prostě kruhová citadela, stejná jako ostatní, jaké se tehdy stavěly v mnoha končinách pěti irských království. Stavbou, která krajíně skutečně vévodila, bylo opatství Máedóc; šedý žulový komplex budov se tyčil na břehu řeky Bann. Dokonce měl i vlastní malé přístaviště, kde kotvily lodě dopravující sem zboží z osad podél řeky. Farna nabývala na významu jako středisko říčního obchodu.

Návštěvníkovi, který do Farny přijíždí poprvé, by mělo být prominuto, že právě toto opatství omylem považuje za citadelu laiginských králů. Třebaže bylo sotva padesát let staré, vypadalo, jako by zde stálo po staletí, neboť tam panovala zvláštní atmos-féra stíněnosti a zmaru. Vypadalo spíše jako pevnost než jako opatství. V člověku vyvolávalo mrazivý pocit neblahého tušení.

Když se starý král Brandubh rozhodl pro svého učitele a rád-ce a jeho následovníky zbudovat opatství, přál si, aby to byla ta nejpozoruhodnější stavba v celém království. Avšak místo stánku radostné bohoslužby, což by mělo být smyslem takové stavby, vyrostla budova, která člověka zavalovala a útočila na něho, a v této krajíně připomínala spíše zhoubný vřed.

Uplynulo sotva padesát let od doby, co byli laiginští králové obrázení na Kristovu víru, od chvíle, kdy Brandubh přijal od bla-hoslaveného Aidana, muže z Breifne, který se usadil ve Fearně, svátost křtu. Laiginští obyvatelé nazývali Aidana Máedóc, což je důvěrná zdrobnělina jeho jména a znamená „ohníček“. Blahosla-vený Máedóc zemřel před čtyřiceti lety a bylo všeobecně známo, že bratři v opatství žárlivě střeží jeho relikvie.

Cestou do středu města Fidelma budovu zkoumala kritickým zrakem; vůbec se nepodobala obydlím náboženských společenství, která dosud poznala. Při tomto pomýšlení se cítila poněkud provinile, protože blahoslavený Máedóc byl v celé zemi vážen a milován. Přesto si však trvala na přesvědčení, že náboženství by mělo být předmětem radosti a nikoli úzkosti.

Dego jim ukázal cestu do Fianamailovy pevnosti, neboť byl ve Fearně už dříve. Mladý zbrojnoš je spolehlivě vedl vzhůru do kopce k pevnosti, u brány se zastavil a požádal překvapeného strážného, aby přivolal velitele. Voják se dostavil téměř vzápětí a když zjistil, že Dego a jeho druhové jsou ozbrojenci ve službách krále Cashelu, poněkud svařil tvář. Protože nerozhodně váhal, co má udělat, pobídla Fidelma koně vpřed.

„Obrát se na správce," poradila mu. „Řekni rechteairovi, že Fianamaila o přijetí žádá Fidelma z Cashelu."

Když si velitel stráže ozřejmil hodnotu mladé řeholnice, která se dožadovala vstupu, zaskočilo ho to. Nejprve se prkenně uklonil, pak se hbitě obrátil a poslal jednoho ze svých lidí pro rechteaire, správce královské domácnosti. Načež zdvořile Fidelmu požádal, aby ona a její společníci sesedli z koně a zašli pod střechu do strážnice. Pak hlasitě luskl prsty a přiběhli stájníci, aby se postarali o koně, a Fidelma se svými průvodci vešla do strážnice, kde praskal oheň. Přijetí nebylo nikterak nadšené, ale vše se odehrálo s potřebnou dávkou zdvořilosti, jejíž respektování zákony pohostinnosti vyžadují.

Trvalo pouze chvíli, než přispěchal správce královské domácnosti.

„Fidelma z Cashelu?" Byl to starý muž s pečlivě vykartáčovanými stříbrnými vlasy, a jeho šat a celý jeho zjev svědčily o tom, že úzkostlivě dbá na oblečení a přesné dodržování protokolu. Kolem krku měl stříbrný řetěz jako odznak svého úřadu. „Prý si žádáš audienci u krále?"

„Správně," odpověděla Fidelma. „Jedná se o dosti naléhavou záležitost."

Muž zachoval vážnou tvář. „Určitě se to dá zařídit, možná že ty a..." bleskl očima tam, kde stál Dego, Aidan a Enda, „a tvůj doprovod byste si přáli napřed se umýt a odpočinout si, než stačím audienci zařídit?"

„Raději bych byla přijata okamžitě," odpověděla Fidelma, čímž muze tak překvapila, že párkrát zamrkal. „Odpočívali jsme cestou, a tuto cestu si vynutila naléhavá záležitost, je to otázka života a smrti. Neužívám tato slova nadarmo."

Muž váhal. „Není obvyklé..." spustil.

„Jde o neobvyklou záležitost," přerušila ho Fidelma.

„Jsi sestrou krále Mumanu, paní. Rovněž jsi řeholnice a ve Fearně tě předchází pověst dálaigh. Mohu se zeptat, v které z těchto rolí k nám přicházíš? Král je vždy ochoten přivítat hosty ze sousedních zemí, především pak sestru Colgúa z Cashelu."

Fidelma mu rázným gestem utřela řeč. Nepotřebovala lichotky, jimiž chtěl zamlžit svou otázku.

„Nepřijíždím jako sestra krále Mumanu, ale jako dálaigh soudního dvora v hodnosti anruth." Fidelmin hlas zněl chladně a sebevědomě.

Hospodář opět zvláštním gestem zvedl ruce a naznačil tak, že se podrobuje.

„V tom případě buď tak laskavá a počkej tady, půjdu zjistit, jaká je králova vůle."

Trvalo dvacet minut, než se správce vrátil. Kapitán stráže, který měl za úkol s nimi čekat, upadal, jak plynul čas, do stále větších rozpaků, a přecházel z místa na místo. Fidelma byla sice dotčena, ale bylo jí ho líto. Když si po chvíli muž odkašlal a začal se omlouvat, usmála se na něho a řekla, že to není jeho chyba.

Když se správce konečně objevil, byl také v rozpacích nad tím, jak dlouho trvalo, než králi přetlumočil její žádost a vrátil se s odpovědí.

„Fianamail řekl, že je ochoten tě přijmout," řekl starý muž a před jejími netrpělivými zraky sklopil oči. „Prosím, pojď se mnou." Zaváhal a pohlédl na Dega. „Tvoji průvodci tu samozřejmě musí počkat."

„Samozřejmě," odsekla Fidelma. Zachytila Degův pohled: ne-musela nic říkat. Mladý zbrojnoš pokývl hlavou na znamení, že němému pokynu porozuměl.

„Počkáme na tvůj bezpečný návrat, paní," řekl tiše. Důraz při-tom položil na slovo „bezpečný."

Fidelma šla za starým správcem přes dlážděné nádvoří do hlavní budovy královské pevnosti. Palác jí připadal, ve srovnání s davu lidí, kteří se obvykle tísnili na hradě jejího bratra, tak podivně prázdný. Tu a tam stál osamělý strážný. Pár mužů a žen, zřejmě služebnictvo, spěchalo za daným úkolem, ale nebylo slyšet žádné hlasy ani smích hrajících si dětí. Samozřejmě, Fianamail byl mladý a dosud se neoženil, ale připadalo jí zvláštní, že v takovém paláci chybí život a teplo rodinného života a činorodosti.

Fianamail ji očekával v malém přijímacím pokoji, seděl u krbu s planoucími poleny. Nebylo mu ještě ani celých dvacet; byl to mladík s vlasy červenými jako liška a stejným liščím chováním. Oči měl těsně u sebe, což mu dodávalo prohnávaného a záluďného výrazu. Nastoupil na laiginský královský trůn po svém příbuzném Faelánovi, poté co Faelán právě před rokem zemřel na žlutý mor. Byl vznětlivý, ctižádostivý, a jak Fidelma usoudila po jejich jednom a jediném setkání téměř před rokem, dal se díky vlastní domýšlivosti svými poradci lehce svést. Fianamail pošetile přehlížel intriky, jejichž cílem bylo převzít namísto Cashelu kontrolu nad lenním královstvím Osraige a připojit je k Laiginu. Fidelma tyto intriky před časem odhalila při procesu za účasti Nejvyššího krále v opatství Ross Ailithir. Výsledkem procesu bylo, že Barrán, vrchní brehon Nejvyššího krále, rozhodl, že lenní království na hranicích mezi Mumanem a Laiginem bude Provždy podřízeno Cashelu. Tento rozsudek tehdy Fianamaila rozzuřil. Proto nyní dovoluje, aby tlupy laiginských válečníků napadaly a drancovaly pohraniční území, přičemž popírá svou odpovědnost, a dokonce i to, že by o celé záležitosti vůbec věděl. Fianamail byl mladý, ctižádostivý a odhodlaný muž, který se chtěl proslavit.

Když Fidelma vstoupila do místnosti, nevstal, jak mu velela zdvořilost, ale pouze jí unylým gestem nabídl místo na druhé straně velkého krbu.

„Dobře se na tebe pamatuji, Fidelmo z Cashelu," řekl na uvítanou. V jeho vypočítavé tváři nebylo ani stopy po srdčnosti či úsměvu.

„Já na tebe také," řekla Fidelma stejné tak chladně.
„Mohu ti nabídnout občerstvení?" Mladý muž ukázal nedbale na stůl opodál, na němž bylo víno a medovina.
Fidelma rychle zavrtěla hlavou. „Záležitost, o níž s tebou chci hovořit, je naléhavá."
„Naléhavá?" Fianamail tázvě zvedl obočí. „O co se jedná?"
„Jde o bratra Eadulfa ze Seaxmund's Ham. Dostal jsi poselství od mého bratra, v němž mluví o zájmu Cashelu a žádá tě..."
Fianamail se prudce napřímil. Svraštil obočí.
„Eadulf? Ten Sas? Vzkaz jsem dostal, ale nechápal jsem, o co jde. Proč má Cashel na tom Sasovi zájem?"
„Bratr Eadulf ze Seaxmund's Ham je vyslancem Theodora z Canterbury u mého bratra," řekla mu. „Přijela jsem, abych ho před soudem, který ho obvinil, hájila."
Fianamail maličko pootevřel ústa, zdálo se, že nasadil škodo-libý výraz.
„S ohledem na tvého bratra krále jsem soud oddaloval, jak dlouho to šlo. Bohužel, čas už uplynul."
Fidelmu zamrazilo. „Cestou jsme slyšeli, že už byl souzen. Po intervenci mého bratra mohl být proces jistě do mého příjezdu odložen."
„Ani král nemůže soud odkládat do nekonečna. Ty zvěsti byly pravdivé. Byl souzen a shledán vinným. Všechno skončilo. Tvou obhajobu už nepotřebuje."

TŘETÍ KAPITOLA

Fidelma byla ve tváři bledá, zrcadlila se na ní strašná úzkost, kterou pociťovala. Pomalu by se v ní krve nadořežal.
„Všechno skončilo? Chceš říct, že..." Polkla si, sotva schopna zformulovat otázku, která se jí drala na rty.
„Ten Sas bude popraven zítra v poledne," řekl Fianamail lhos-tejně.
Fidelma se zmocnil pocit úlevy. „Takže není ještě mrtev?" Slova jí vylétla z úst jako rozechvělý povzdech. Pro tuto chvíli se jí ulevilo a zavřela oči.
Mladému králi byly její pocity zjevně lhostejné, právě odkopl poleno, které vypadlo z krbu.
„To je totéž, jako by byl mrtvý. Záležitost je uzavřena. Podni-kla jsi tu dlouhou cestu úplně zbytečně."
Fidelma se k Fianamailovi naklonila zahleděla se na něho.
„Domnívám se, že ta záležitost dosud uzavřena není. Cestou sem jsem se doslechla o laiginském králi něco, k čemu nemohu nečinně přihlížet. Prý jsi zavrhl naše domácí zákony a nařídil jsi, aby se trestalo podle nového penitenciálního zákona, převzatého z Říma. Je pravda, že jsi něco takového skutečně prohlásil?" Fianamail se pořád ještě usmíval, třebaže ne právě srdečně.
„Poprava je trest, který nad ním byl vynesena, Fidelmo z Cashelu. Tak bylo rozhodnuto. Vedl mne jak můj duchovní rádce, tak můj brehon. Laigin půjde v čele a odvrhne naše staré pohan-ské zvyky. Nechť zločinům v této zemi odpovídají křesťanské tresty. Jsem odhodlán předvést, jak velice křesťanské je nyní království Laigin. Bude potrestán smrtí."
„Myslím, že zapomínáš na právo, Fianamaile z Laiginu. I pe-nitenciální zákony uznávají právo na odvolání."
„Odvolání?" Fianamail se zatvářil překvapeně. „Ale rozsudek vynesl můj brehon a já jsem jej potvrdil. Tady se není kam od-volávat."
„Existuje vyšší soudce než je tvůj brehon," řekla důrazně Fi-delma. „Můžeme povolat vrchního brehona celého Irsku. Myslím, že k penitenciálním zákonům bude mít hodně co říci."
„Na základě čeho by ses mohla odvolat k vrchnímu brehonovi pěti království?" výsměšně se ušklíbl Fianamail. „O případu nic nevíš a nemáš ani žádné důkazy. Kromě toho poprava se koná zí-tra a my nemůžeme čekat týden, než sem vrchní brehon dorazí."

Jeho sebejistý úsměv vzbudil Fidelmin hněv, takže měla co dělat, aby se ovládla.

„Dokud případ neprostuduji, budu se odvolávat k tobě a žá-dat, abys vykonání rozsudku odložil z toho důvodu, že se bratru Eadulfovi ze Seaxmund's Ham možná nedostalo řádné obhajoby; a že soud, který jeho případ projednával, nevzal plně v úvahu jeho práva."

Fianamail se opřel v křesle a na jeho tváři byl patrný netajený výsměch.

„To zní jako slova zoufalce, Fidelmo z Cashelu. Tonoucí se stě-bla chytá. Ale tady nemáš publikum, jehož by ses dovolávala. Ne-máš tu to publikum, které jsi v Ros Ailithir pošťovala jak proti mně, tak proti biskupu Forbassachovi. Tady jsem jediným pánem já."

Fidelma věděla, že nemá smysl dovolávat se Fianamailova smyslu pro morálku. Ten mladý muž se jí chtěl pomstít. Rozhodla se změnit taktiku a zvýšila hlas.

„Ty jsi král, Fianamaile, a ať vůči mně a vůči Cashelu chováš jakékoli nepřátelství, budeš se chovat jako král, a pokud ne, samy kameny, po nichž chodíš, budou hlasitě volat a pranýřovat tě jako člověka nespravedlivého a špatného."

Promluvila tak naléhavě, že se Fianamail rozpačitě zavrtěl.

„Mluvím jako král, Fidelmo z Cashelu. Bylo mi řečeno, že ten Sas každopádně dostal příležitost, aby se hájil sám," řekl mrzutě.

Fidelma se toho chytla. Hájil se sám? Cožpak jste mu nepři-dělili dálaigh, obhájce, který by ho hájil, který by se dovolával zákona v jeho prospěch?"

„Takové privilegium se cizincům poskytuje jen málokdy. Avšak vzhledem k tomu, že dobře mluví naším jazykem a o zákonech zřejmě něco ví, bylo mu dovoleno hájit se sám. Dostalo se mu stejného zacházení jako každému jinému pocestnému mnichovi."

„Cožpak vám bratr Eadulf ze Seaxmund's Ham neřekl, jakou má hodnot?" zeptala se Fidelma, která zahlédla malý paprsek naděje.

Fianamail se ni zahleděl, nevěda, kam Fidelma míří.

Ten člověk je mnich, peregrinatio pro Christo. Jaké jiné posta-vení by měl mít?"

„Eadulf je techtaire, nikoli pouhý pocestný mnich. A protože se jedná o techtaire, měl by ses držet textu Bretha Nemed, neboť Eadulf cestoval pod ochranou krále Colgúa jako člen jeho do-mácnosti."

Mladý král byl trochu zaskočen. Nebyl žádným dálaighem ani brehonem. Zákon Bretha Nemed, na nějž se Fidelma odvolávala, neznal.

„Proč by byl ten Sas pod ochranou domu tvého bratra?"

Fidelma v jeho mladické pýše vycítila zaváhání.

„To je jednoduché. Arcibiskup Theodor z Canterbury a rádce všech saských králů poslal Eadulfa jako svého osobního vyslan-ce k mému bratrovi. Tudíž jeho cena cti činí osm cumalů, což je polovina ceny cti, jakou máš ty sám jako král Laiginu. Jako vyslanec má zajištěná práva a ochranu. Dále má nárok na polo-vinu ceny cti muže, v jehož je službách. Protože se vracel k Theo-dorovi z Canterbury s poselstvím od mého bratra, má Eadulf na-dále tutéž cenu cti a je tudíž ve službách mého bratra. Zákon mluví jasně o tom, jaká ochrana náleží příslušníkům poselstva."

„Ale on se dopustil vraždy," protestoval Fianamail.

„To tvrdí tvůj soud," souhlasila Fidelma. „Ale je třeba prověřit okolnosti, vždyť v Bretha Nemed stojí, že královští poslové se mo-hou v sebeobraně během své služby dopustit i násilí, aniž by se museli zodpovídat. Je známo, co ho vedlo k tomuto činu? Je do-cela dobře možné, že je před soudním postihem chráněn imuni-tou. Zvážili jste to?"

Fianamail byl zjevně nad jejími právníckými znalostmi v roz-pacích. Nebyl schopen se s ní přít a uznal to.

„Nejsem zběhlý v zákonech jako ty, Fidelmo z Cashelu," při-pustil. „Musím v této záležitosti požádat o radu."

„Tak tedy rovnou pošli pro svého brehona; postav ho přede mne a můžeme o tom soudním rozhodnutí jednat."

Fianamail vstal, zavrtěl hlavou, šel ke stolku a nalil si sklenici vína.

„Teď právě tady není. Počítám, že se vrátí až zítra."

„Tak se musíš rozhodnout bez něho, Fianamaile. Pokud jde o zákony, já ti nelžu. Na mou čest jako dálaigh, s radou tvého brehona nebo bez ní - jestliže toto království vyneslo lživý nebo chybný rozsudek, může se stát, že budeš považován za nehodnověrného krále a budeš se zodpovídat před vyšším dvorem, který tě bude soudit. Žádný král nestojí nad zákonem."

Fianamail horečně přemýšlel, jak nejlépe se zachovat. V zou-falství zvedl ruce a pak je opět spustil podél těla.

„O co ti vlastně jde?" zeptal se po chvílce váhání. „Mám tomu rozumět tak, že pro toho Sasa žádáš imunitu? S tím nechci a ne-budu souhlasit. Jeho zločin je příliš ohavný. Co chceš?"

„To podstatné, co od tebe požaduji, je to, aby ses vrátil k zá-konům naší země," odpověděla Fidelma. „Cizácké penitenciální zákony jsou našemu myšlení cizí. Zabíjet z pomsty není v našich zákonech."

Fianamail zvedl ruce, aby zarazil její výmluvnost.

„Dal jsem slovo opatu Noé, svému duchovnímu rádci, a bis-kupu Forbassachovi, svému brehonovi, že tresty, které žádá cír-kev, budeme vykonávat - život za život. Předlož mi své důvody pro soudní odvolání v záležitosti toho Sasa, ale nepokoušej se změnit můj edikt o zákonu jako takovém."

Fidelmě bylo jasné, že jeho odhodlání prolomila, a cítila, že se jí zrychluje tep.

„Žádám tě, abys odložil výkon trestu tak, aby mohl být tento případ přezkoumán a zákonu bylo učiněno zadost."

„Nemohu změnit rozsudek svého brehona, nic takového v krá-lově pravomoci ostatně ani není."

„Dej mi čas, abych prošetřila zločin, z něhož je bratr Eadulf obviněn, a dovol, abych přezkoumala fakta založená na případ-ném právním výkladu - totiž že jednal pod záštitou jakožto fer taistil, úředník královského dvora, chráněný imunitou. Žádám tě o pověření vést takovéto vyšetřování."

Použila právního termínu fer taistil, což sice doslova znamená „pocestný“, specificky je však míněn emisař mezi králi. Fianamail se vrátil ke svému křeslu. Obočí se mu ježilo, jak usilovně přemýšlel. Bylo jasné, že se na její požadavky bojí přistoupit, ale nemůže najít důvody, proč její argumenty odmítnout.

„Nechci se znovu dostat s tvým bratrem do sporu,“ připustil konečně. „Stejně tak si však nepřeji udělat něco, co by se přičilo protokolu a spravedlnosti v mém království.“ Odmkl se a smutně se poškrábal na bradě. Po chvíli si dlouze a hluboce povzdechl. „Poskytnu ti čas, aby ses mohla seznámit se zločinem, z něhož byl Sas obviněn. Jestliže shledáš, že v postupu a rozsudku našeho soudu něco není v pořádku, nebudu ti upírat právo, aby ses na tomto základě odvolala.“

Fidelma si málem ulehčeně oddechla, ale ovládla se. „Nic ji-ného nežádám. Potřebuji však povolení.“

„Pošlu pro pero a pergamen a napíšu ti je,“ souhlasil Fianamail a šel ke stolu. Vzal stříbrný zvoneček a zazvonil.

„Dobrá.“ Fidelma cítila, jak jí z ramen padá tíha. „Kolik času mi dáš na vyšetřování?“

Vešel sloužící a dostal pokyn, aby přinesl psací náčiní. Královny oči byly studené.

„Kolik času? Máš čas do zítřejšího poledne, kdy bude rozsudek nad Sasem vykonán.“

A bylo po chvilkovém pocitu úlevy, neboť si Fidelma uvědomila, jak ji Fianamail časově omezil.

„Tak vidíš,“ usmál se Fianamail. „Nemůžeš říct, že nezachová-vám zvyky naší země. Dal jsem ti čas na přípravu odvolání. To je to, co jsi chtěla.“

Sloužící se vrátil s psacími potřebami a král rychle napsal cosi na pergamen. Fidelma toho využila, aby ovládla hlas.

„Dáváš mi všeho všudy čtyřiaadvacet hodin? To má být tvá spravedlnost?“ Mluvila pomalu ve snaze potlačit narůstající hněv.

„Ať je to jakákoliv spravedlnost, pořád to je spravedlnost,“ odpověděl Fidelmě pomstychtivě. „Ničím více ti nejsem povinován.“

Fidelma chvíli mlčela a snažila vymyslet jiný požadavek, který by mu mohla předložit. Pak si uvědomila, že není už nic, co by mu ještě mohla říci. Mladý muž měl moc a ona neměla žádnou vyšší moc, aby mohla jeho touhu po pomstě zvrátit.

„Tak dobrá,“ řekla nakonec, „jestliže najdu důvody pro odvolání, pozdržíš popravu do příjezdu vrchního brehona Barrána, aby mohl případ prověřit?“

Fianamail si odfrkl. „Jestliže najdeš důvody k odvolání a můj soudní dvůr je uzná za hodnověrné, dám ti čas, abys mohla brehona Barrána povolat. Argumenty, na jejichž základě by ses odvolala, však musí být zásadní povahy, nikoli pouhé podezření.“

„To se rozumí samo sebou. Dovolíš mi také, abych mohla bez zábran a překážek během nejbližších čtyřiaadvaceti hodin, které na své vyšetřování, jít kamkoli chci?“

„To je tímto zaručeno.“ Král jí podával pergamen. Fidelma jej nepřevzala.

„V tom případě musíš přiložit svoji zplnomocňující pečeť, která dokazuje, že jednáš s tvým souhlasem a z tvého pověření.“

Fianamail zaváhal. Fidelma věděla, že kus pergamentu, jímž král dává souhlas, aby komukoliv kladla otázky, je bez jeho pečeti bezcenný.

Král zaváhal, opět jednou byl nerozhodný a nevěděl, jak by se měl zachovat.

„Zabití techtaire je v očích vrchního brehona a Nej-vyššího krále vážné provinění,“ připomněla mu Fidelma rázně. „Ze smrti králova posla, ať už se jedná o vraždu či o popravu, se člověk musí zodpovídat. Uděláš dobře, když mi dáš právo tu věc prošetřit.“

Fianamail nakonec pokrčil rameny, vzal z truhličky kus vosku, rozehrál jej nad plamenem svíce a na pergamen rázně přitiskl svůj pečetní prsten.

„Teď máš mé svolení. Nemůžeš říci, že jsem ti nedovolil prozkoumat všechny cesty.“

Fidelma byla spokojena a vzala si pověření.

„Ráda bych se co nejdříve setkala s bratrem Eadulfem. Je držen tady ve tvé pevnosti?“

K jejímu překvapení Fianamail zavrtěl hlavou. „Nikoliv, tady není.“

„Kde tedy je?“

„Je vězněn nahoře v opatství.“

„Proč tam?“

„Tam právě byl spáchán onen zločin a tam byl také souzen a odsouzen. Abatyše Fainder si osobně vzala tu záležitost na starost, protože oběti byla jedna z jejích novic. Sas byl souzen v tomto opatství a tam také bude zítra popraven.“

„Abatyše Fainder? Myslela jsem si, že opatství ve Fearně spravuje opat Noé?“

„Jak už jsem ti řekl, opat Noé je nyní mým duchovním rádcem a zповědníkem.“

„Zповědníkem? To je římský pojem.“

„Můžeš říkat „duchovní přítel“, jestli trváš na starobylých a staromódních obyčejích církve. Svěřil jsem mu jurisdikci v náboženských záležitostech v celém království. Opatství blahosla-veného Máedóka nyní řídí abatyše Fainder. Hospodářskou správkyní je tam teď zrovna moje vzdálená příbuzná Étromma.“ Náhle dodal jakoby na omluvu: „Chudá větev našeho rodu, s níž mám málo co do činění, ale všednodenní záležitosti opatství prý spravuje dobře. Upozorňuji, že sama abatyše žádala, abychom se řídili penitenciálními zákony, aby nás vedly v naší křesťanské církvi stejně tak dobře jako v každodenním životě, a staly se nástrojem Sasova trestu.“

„Abatyše Fainder?“ zapřemýšlela Fidelma. „Nikdy jsem o ní neslyšela.“

„Vrátila se do tohoto království teprve před nedávným po několikaleté službě v Římě.“

„A proto se staví na stranu římských penitenciálních zákonů proti moudrým regulím, platným ve vlastní zemi?“

Fianamail přisvědčil pokývnutím hlavy.

„Chápu," řekla Fidelma. „Zmínil ses o tom, že bratr Eadulf byl obviněn ze zabití novicky z tohoto opatství. Kdo je ta osoba, z je-jíhož zabití je podezírán?"

Fianamail ji počastoval posměšnou výtkou. „Soudil bych, že člověk, který horempádem vyrazil z Cashelu, aby prokázal Sa-sovu nevinu, by měl aspoň vědět, z čeho byl obviněn," řekl bezvýrazným hlasem.

„Z vraždy, samozřejmě. Ale kdo měl být údajně zavražděn?"

Fianamail pravil téměř soucitně: „Podezírám tě, Fidelmo z Cashelu, že jsi se vrhla do této akce vedena spíše hlasem srdce než hlavou."

Fidelma reagovala nakvašeně. „Mým cílem je dát průchod spravedlnosti," odpověděla upjatě. „Tak kdo tedy měl být údajně zabit?" zopakovala svou otázku.

„Tvůj saský přítel znásilnil mladičkou dívku a pak ji uškrtil," řekl král bezbarvým hlasem a pozoroval přítom její tvář. „Byla to novicka z opatství, a bylo jí teprve dvanáct let."

Ještě poté, co v doprovodu odešla z královny komnaty, měla Fidelma pocit naprosté otupělosti. Pomyšlení, že ze všech možných zločinů mohl být Eadulf obviněn právě ze znásilnění dvanáctileté dívky a z její vraždy, bylo úděsné. Jak mohli Eadulfa z něčeho takového obvinít? Povaze muže, jehož tak dobře znala, bylo něco takového naprosto cizí.

Na nádvoří pevnosti Fidelma vyčkala, až nebude v doslechu žádný z laiginských válečníků, a pak Degovi, Aidanovi a Endovi řekla: „Potřebuji, aby jeden z vás odjel do Tary a vyhledal tam vrchního brehona Barrána," řekla tiše. „Bude to nebezpečná cesta přes nepřátelské laiginské území, ale je třeba ji vykonat co nejrychleji."

Aidan okamžitě předstoupil.

„Jsem z nás tři nejlepší jezdec, paní," řekl prostě. Nebylo to holedbání a Dego a Enda nemařili čas tím, že by mu odporovali. Fidelma beze slova přijala jeho tvrzení jako pravdivé.

„Musíš přesvědčit Barrána, aby sem s tebou okamžitě odjel. Vysvětlí mu situaci, řekni mu, co víš. Popros ho mým jménem, bude-li to třeba, Aidane. Buď velice opatrný. Patrně tu jsou lidé, kteří by si nepřáli, abys do Tary dorazil, tím méně abys s sebou přivezl Barrána."

Aidan byl sebejistý.

„Chápu a dám si pozor, paní. Na území jižních Uí Néill to není tak daleko. Nejsou zrovna přátely Laiginu, a jakmile se tam dosta-nu, budu v bezpečí. Budu-li mít štěstí, jsem tu za pár dnů zpátky."

„Na mně teď je, abych zabránila zítřejší popravě. A pak mu-sím doufat, že se vrátíš s Barránem včas, abychom si vyslechli, jaká záhada se tu tají," řekla.

Aidan se zeptal váhavě: „Jsi si jistá, paní, že je tu nějaká zá-hada, kterou je třeba odhalit? Chci říct, nemůže to tak být?" Pod jejím nesouhlasným pohledem zmlkl.

Dego zasáhl. Dělal si starosti.

„Pokud očekáváš, paní, že Aidan odtud odjede za denního světla, nedával bych mu moc velkou šanci. Sama jsi zřejmě pře-svědčena, že laiginští válečníci budou naše pohyby sledovat."

„Tak jim tedy nabídneme něco, co budou moci sledovat," odpo-věděla Fidelma v náhlém přívalu své staré sebedůvěry. „Teď poje-deme do města, musíme si na dobu, kterou tu strávíme, najít ně-jaké ubytování. Jakmile se zamícháme mezi lidi ve městě, Aidan se od nás oddělí. Když pojedou na západ k řece Slaney, může se zdát, že se prostě vrací do Cashelu. Kolem řeky jsou lesy a pod je-jich ochranou může ve skutečnosti zamířit na sever. Souhlasíš?"

„Souhlasím," potvrdil Aidan. Pak se odmlčel. „Omlouvám se, paní, že jsem se zeptal."

Fidelma mu položila ruku na ramě.

„Máš právo být podezíravý, Aidane. I nepředstavitelné může být pravda - Eadulf může být vinen, nedělejme závěry předem. Ale také si připomeňme, že toho člověka známe."

Dego si se svými druhy vyměnil pohledy.

„Jsme s tebou, paní. Tak pojedeme?"

„Hned. Vyvedeme koně z brány, pomalu a beze spěchu se-jdeme z kopce, a jakmile se ocitneme mezi domy, skryti před očima lidí z pevnosti, Aidan nasedne a vyrazí směrem na západ."

Požádali, aby jim přivedli koně ze stáje. Když stájníci koně vy-váděli, přikročil k nim velitel stráže.

„Nezůstanete tady, paní?" ptal se překvapeně. Bylo obvyklé, že význačným hostům je nabídnuto pohostinství u králova dvora.

„Najdeme si ubytování ve městě," ujistila ho. „Bude lépe, když já a můj doprovod nebudeme zneužívat pohostinství vašeho krále."

Muž se zatvářil užasle. Bylo to neobvyklé, ale věděl něco o ne-prátelství mezi Fearnou a Cashelem, a jejich odjezd přičetl na vrub tomuto nepřátelství.

„Dobrá, dobrá, paní, mohu pro vás ještě něco udělat?"

„Možná bys nám mohl doporučit nějakou krčmu ve městě."

Velitel stráže odpověděl bez váhání. „Jejich několik, paní, na-příklad moje sestra má krčmu U žluté hory, to je hned za hlav-ním rynkem. To jméno má po místě, odkud pocházíme, sedm kilometrů severovýchodně odtud. Její krčma je čistá a tichá. Žádné výtržnosti tam netrpí."

„Tak se po ní poohlédneme," řekla mu Fidelma a vděčně se na něho usmála.

„Jmenuje se Lassar. Řekni jí, že krčmu doporučil její bratr."

A tak ti čtyři s uzdou v ruce vedli své koně z kopce bránou pevnosti a dolů po svažující se cestě k nepravdělným řadám domů pod ním. Bylo poledne a ulice byly plné lidí. Na hlavním rynku byl trh, kolem něhož se všechno soustředilo; jeden vedle druhého byly stánky s jídlem, kde se prodávaly nejrůznější druhy ryb, drůbež a maso, stejně jako ovoce a zelenina. Hlasy trhovců, lákajících zákazníky a pokoušejících se navzájem pře-křičet, splývaly v kakofonii

zvuků, která se vznášela nad městem a rvala uši.

Fidelma přešla rynek plný lidí jako první, pak zahrnula do boční ulice a tam se rozhlédla. Byli z dohledu hlídek z pevnosti a tak se obrátila na Aidana.

„Viš, co teď máš dělat?“

Mladý muž se zazubil a vyskočil do sedla. „Za pár dnů se tady zase uvidíme a Barrána přivedu s sebou, paní. Pokud se nevrátím, bude to jen proto, že jsem mrtvý.“

„Tak udělej všechno pro to, aby ses vrátil.“

Zvedl ruku na pozdrav a patami pobídl koně.

Pozorovali ho, jak projíždí ulicí tak rychle, jak mu to lidé do-volí. Pak zmizel za domy. Fidelma si zhluboka vzdychla a obrá-tila se ke zbývajícím dvěma průvodcům.

„Kam teď, paní?“ zeptal se Dego. „Půjdeme do opatství za bra-trem Eadulfem?“

„Nejdříve bychom se měli zařídit podle doporučení velitele stráže a najít krčmu jeho sestry,“ usmála se Fidelma. „Pak se vy-dám do opatství.“

„Není to nebezpečné? Myslím ubytovat se krčmě, kterou nám doporučil laiginský ozbrojenec?“ zeptal se Enda.

„Snad ne. To spojení by mohlo být užitečné. Nemyslím, že by v jeho doporučení byla nějaká záludnost. Považuji ho za sluš-ného člověka.“

„Laiginský válečník a slušný?“ Dego to řekl tak, jako by po-chyboval, že něco takového je vůbec možné.

Fidelma k tomu už nic víc neřekla; raději pozdravila kolem-jdoucího a zeptala se, kde by našli krčmu U žluté hory. Ukázalo se, že stojí jen o ulici dál, hned za hlavním rynkem, ale před vřavou a hlukem ji chrání další budovy. Krčma U žluté hory se sama ohlásila vývěsním štítem, na němž byl namalován žlutý trojúhelník, který měl představovat horu. Byla to velká patrová dřevěná stavba s dvorem a stájemi. Zdálo se, že je oblíbená, pro-tože neustále někdo chodil dovnitř a ven.

Zavedli koně do dvora a Dego se chopil Fidelminy uzdy, za-tímco ona zamířila ke dveřím krčmy. Když k nim docházela, chvatně vyběhla statná žena. Měla příjemnou tvář a Fidelma na-cházela jistou podobnost mezi jejími rysy a tváří velitele stráže.

„Pokoje na jednu noc?“ zdravila je žena. „Máme nejlepší ceny v celé Fearně, sestro. A budeš tu mít určitě větší pohodlí a jídlo, než kdybys měla ubytování zdarma v opatství.“

Zamračila a nedořekla, neboť si náhle všimla výstroje zbroj-nošů a poznala, že přicházejí z Mumanu.

„Ty jsi Lassar?“ zeptala se Fidelma přívětivě a vyžádala si tak znovu její pozornost.

„To jsem.“ Žena se k ní znovu obrátila, a když si tazatelku prohlížela, tvářila se podezíravě.

„Lassar, tvoji krčmu nám doporučil tvůj bratr, válečník z pev-nosti.“

Žena doširoka otevřela oči, v nichž byla patrná jistá uctivost. „Vy jste byli ve Fianamailově pevnosti?“

„Přivedla mě sem jistá záležitost, o níž jsem potřebovala s Fia-namaillem promluvit,“ potvrdila Fidelma. „Máš pokoje pro mne a pro mé průvodce?“

Lassar se znovu pochybovačně podívala po zbrojnoších a pak se opět obrátila k Fidelmě.

„Mám jednu světnici pro ně dohromady a menší pokojík pouze pro tebe - ale bude dražší než společný pokoj,“ dodala omluvně.

„To není problém.“

Lassar zvedla ruku a jako by odnikud se vynořil stájník a ujal se jejich koní. Dego ještě sundal sedlové vaky a vydali se do domu.

Žena s masitou tváří jim kynula, aby ji následovali. „Takže moji krčmu vám doporučil Mel?“

„Mel?“

„Můj bratr. Myslela jsem, že má nos příliš vysoko, než aby si vzpomněl na moji krčmu, když se teď stal velitelem stráže ve Fia-namailově paláci.“

„Teď?“ Fidelma zaznamenala lehký důraz. „Stal se velitelem stráže teprve teď?“

„Ano. Nedávno byl povýšen do gardy a zároveň byl jmenován jejím kapitánem.“

Lassar je vedla po schodech do patra a ke dveřím, které ote-vřela s výrazem člověka, předvádějícího poklad nezměrné ceny. Byl to tmavý úzký pokojík s malým okénkem. Působil značně stísněně.

„To je tvůj pokoj, sestro.“

Fidelma už viděla horší, a tento se alespoň zdál teplý a lůžko bylo pohodlné.

„A pokoj pro mé průvodce?“

Lassar ukázala na chodbu o kousek dál. „Mám tu jeden, kde mohou spát oba. Budete si přát také jídlo?“

„Ano, i když se naše plány mohou změnit.“

Lassar se maličko zamračila.

„Takže máš v úmyslu se tu nějakou dobu zdržet?“

„Asi tak týden, snad,“ odpověděla Fidelma. „Jaká je cena?“

„Vzhledem k tomu, že jste tři a můžete-li mi zaručit týden, budu vám účtovat jeden pinginn na osobu. To dělá jeden screpall za den. Za to máte volný přístup po celé krčmě, můžete přicházet odcházet podle libosti a jíst podle přání. Večer je teplá voda na mytí. Takže sami vidíte, že to u mne není špatné. Uděláte dobře, když zůstanete tady a nebudete hledat pohostinství v opatství.“

Bylo to podruhé, co se žena zmínila znevažujícím tónem o opatství, což upoutalo Fidelminu pozornost. Je pravda, že řeholníci na cestách běžně očekávají, že se jim v opatství dostane noclehu zdarma. Ale Lassarino mínění o opatství a jeho pohos-tinnosti bylo překvapivě špatné i na krčmářku, která je musela považovat za konkurenci.

„Proč to říkáš?“ zeptala se.

„Je vidět, že jsi cizinka," ušklíbla se pohrdlivě žena s masitou tváří.

„To nepopírám."

„Časy se změnily, sestro. Víc nepovím. Opatství je dnes obrazem bídy a ubohosti. Dříve jsem musela poutníky do své krčmy velice lákat, protože mnozí hledali pohostinnost v jeho stěnách. Dnes tam nikdo nechce jít. Od té doby..." Náhle zmlkla a pokrčila rameny.

„Od té doby?" naléhala Fidelma.

„Víc nepovím, sestro. Screpall denně za všechny tři, chceš-li ty pokoje."

Fidelmě bylo jasné, že Lassar nepřiměje, aby o opatství řekla více.

„Screpall denně, souhlasím," řekla a podívala se po Degovi a Endovi. „Dám ti tři screpally předem jako zálohu na oba pokoje. Rádi bychom se nejdřív umyli a pak dostali co nejrychleji něco k snědku."

„Stačí-li vám studená voda, není to problém. Teplá voda na mytí, jak už jsem říkala, je k mání pouze večer. Od té doby, co se můj bratr stal velkým pánem v paláci, tu mám málo pomocníků."

„Studená nevadí," ujistila ji Fidelma a ze svého marsupia, koženého váčku u pasu, vytáhla nějaké mince a podala jí je.

Žena se na chvíli odmlčela, jako by počítala peníze v dlani. Pak se spokojeně usmála.

„Pošlu vám nahoru vodu a až budete chtít, přijďte se dolů na-jíst. Bude to jen něco studeného. Teplá jídla podáváme večer, protože..."

Fidelma se shovívavě usmála. „Já vím. Oceňuji tvou snahu, Lassar."

Krčmářka běžela po schodech dolů. Dego si ulehčeně oddechl.

„Co teď, paní?" zeptal se. „Co máme před sebou?"

„Navrhuji, abyste se, až se trochu občerstvíme, nenápadně rozhlédli po městě a poslechli si, o čem se tady teď mluví. Zjis-těte, co si lidé myslí o tom, že místo našich vlastních zákonů jim vnucují penitenciální právo a tresty."

„Co budeš dělat ty, paní?" zeptal se Enda. „Nemáme jít s tebou?"

Fidelma zavrtěla hlavou. „Já půjdu do opatství. Chci mluvit s Eadulfem."

ČTVRTÁ KAPITOLA

Zblízka vypadalo fearnské opatství ještě hroživěji než z dálky. K této budově lnula zlověsná atmosféra stejně hmatatelně jako pavučiny ke stěně. Pocit to byl neskutečný, téměř nadpozemský, ale byl zde, a vznášel se nade vším jako studená mlha. Hlavní bránu tvořila velká dvoukřídlová vrata z tmavého dubu se železnými panty. Na pravém křídle byla zavěšena velká bronzová socha. Fidelma si uvědomila, že to je ona proslulá postava anděla, kterou vytepal Máedóc, neboť měla bohatě zdobená křídla a v pravici tří-mala meč. Tvář byla okrouhlá, veliké kulaté oči nebyly vsazené do důlků a hleděly na svět téměř záštiplně. Slyšela, že se této soše říká „Naše Paní světla", a že má být symbolem ochrany.

Fainder, fearnská abatyše, vyvolávala dojem stejně působivý a stejně hrozivý; to si musela Fidelma přiznat, třebaže k této ženě pocítila okamžitou a nevysvětlitelnou nechuť. Od chvíle, kdy byla uvedena do místnosti, v níž abatyše seděla zpřímá na vysoké vyřezávané židli z dubového dřeva za dlouhým dřevěným stolem, který jí sloužil k psaní, Fidelma vnímala auru její přítomnosti. Byla povýšenecká a bojovná. Dokud seděla, zdálo se, že je to velká žena, a zdání výšky ještě umocňovala její hubenost. Avšak když vstala, aby Fidelmu pozdravila, dojem se nepotvrdil. Fidelma, vše-obecně považovaná za vysokou, se nad ženou, která byla pouze prostřední výšky, nápadně tyčila. Dojem, jímž působila, byl prostě dán její osobností, jejím držením těla, a ničím jiným.

Ruka, kterou Fidelmě podala na uvítanou, byla silná, kostnatá, a kůže na ní byla drsná a mozolnatá - vyvolávala spíše představu ruky pracující na poli než ruky řeholnice. Vlasy měla tmavé a Fidelma odhadovala, že jí může být něco přes třicet. Tvář měla pravidelnou, ale v jejích rysech byla patrná jistá tvrdost. Černé oči měla hluboko posazené a tkvěly v nich zvláštní výraz. Ale nic z toho nebylo příčinou toho, že působila tak zlověstně - to bylo dáno tím, že téměř nezamrkala. Fidelma měla pocit, že ji pohledem tmavých očí, které nikdy neodvrací, provrtává jako nebožezem. Být Fidelma slabší povaha, mohla by v rozpacích sklopit oči k zemi.

Abatyše Fainder promluvila a hlas měla tichý, melodický, téměř konejšivý, uspávající do klamného pocitu bezpečí. Jenomže Fidelma, která si za léta vyvinula vnímavost vůči osobnosti druhého člověka, zaznamenala za laskavými slovy tvrdé tóny. Fainder by nestrpěla žádný nesouhlas se svými názory, tím si byla Fidelma naprosto jista.

Z toho, jak jí abatyše podávala ruku, Fidelma pochopila, že se od ní očekává, že se skloní a políbí prsten, odznak jejího úřadu. Římské mravy. Fidelma podanou ruku přijala, ale po způsobu irské církve pouze lehce sklonila hlavu.

„Stet fortuna domus," pravila.

V očích abatyše Fainder se objevil záblesk, ale nelibost zmi-zela tak rychle, že všimnout si jí mohl pouze bedlivý pozorovatel.

„Deo juvante," odpověděla krátce, zaujala opět své místo a Fidelmě pokynula, aby se posadila na židli před stolem. Fidelma usedla.

„Takže ty jsi Fidelma z Cashelu?" Abatyše se usmála; tedy, pouze lehce pootevřela úzké bezkrevné rty. „Když jsem byla v Římě, mluvilo se tam o tobě."

Fidelma neodpověděla. Nebylo k tomu co říci. Místo toho ukázala na pergamenový svitek s Fianamailovým příkazem a pečeti.

„Přicházím ve velmi naléhavé záležitosti, matko abatyše."

Abatyše na pergamen, který před ní položila, nepohlédla. Seděla zpřímá ve svém křesle, ruce položené na stole dlaněmi dolů, znovu ve stejné pozici, jako když byla Fidelma uvedena do její pracovny.

„Máš pověst jako dálaigh, sestro," pokračovala Fainder. „Ty jsi ovšem řeholnice; slyšela jsem, že jsi se prý sama rozhodla z opatství Kildare odejít, protože jsi nesouhlasila se svou abatyší, s abatyší Itou."

Odmíkla se v očekávání odpovědi, ale její kritická poznámka vyzněla jako konstatování. Fidelma neodpověděla.

„Když se někdo stane řeholnicí, Fidelmo z Cashelu," abatyše položila důraz na titul, jímž ztvrdzovala, že Fidelma je princezna z Eóghanachtu, jejíž první povinností je poslušnost řádu, příkazům světců. „Poslušnost je první zásada, neboť řeholnici není dovoleno ani v duchu nesouhlasit, stejně tak jako nesmí říkat, co se jí zachce, a také nemůže po libosti cestovat. Být poslušen příkazů je projevem života v Bohu."

Fidelma trpělivě počkala, až abatyše své kázání dokončí, pak ale řekla zřetelně a jasně:

„Přicházím sem v hodnosti dálaigh, matko abatyše, z pověření svého bratra Colgúia, krále Cashelu. To, co jsem před tebe položila, je pověření krále Laigina Fianamaila."

Hlas abatyše Fainder zpřisňel, na pergamen se pořád ještě nepodívala.

„Teď jsi řeholnici ve fearnském opatství - v mém opatství - a povinností všech řeholnic je poslušnost, sestro."

„Tady nejsme v Římě, matko abatyše," odpověděla Fidelma hlasem sice klidným, ale ostrý tón, který v něm zřetelně zazněl, byl jasným varováním. „Chápu, že jsi se teprve před nedávným vrátila z Říma a možná výpadek paměti způsobil, že jsi zapomněla na zákony této země. Já jsem zde jako dálaigh v hodnosti anruth. Jistě ti nemusím připomínat zákon o hodnostech a výsadaích."

Vzhledem k tomu, že měla hodnost pouze o stupeň nižší, než je nejvyšší hodnost, jaké bylo možno dosáhnout na světských i na církevních školách, nacházela se Fidelma jak podle zákona, tak jako králova sestra, ve vyšším postavení než abatyše.

Fainder poprvé zamrkala. Byl to podivně hrozivý pohyb, jímž připomínala hada v bleskovém okamžiku, kdy přivře oči.

„V tomto opatství," pravila Fainder tiše, „se náš život řídí penitenciálními pravidly. Buď Bohu díky i za to, že ve Fianamailovi máme pokrokového krále, který považoval za moudré rozšířit platnost penitenciálních pravidel na všechny svůj lid jakožto povinnost života v křesťanství."

Fidelma vstala, naklonila se k abatyši Fainder a demonstrativně sebrala z jejího stolu dosud nedotčený pergamen. Její trpělivost byla u konce.

„Tak dobrá. Chápu to tak, že odmítáš podřídit se autoritě Rady vrchního brehona a Nejvyššího krále. Prokazuješ svému opatství špatnou službu, Fainder. Překvapuje mě, že přehlížíš mé pověření i písemný příkaz svého krále Fianamaila, neboť tím zřejmě roztočíš kola soudního vyšetřování."

Fidelma se obrátila a šla ke dveřím, když vtom ji zastavilo staccato Faindrina hlasu.

„Stůj!"

Abatyše stále seděla u stolu, ruce přitisknuté dlaněmi ke stolu. Fidelmě připadalo, že má na tváři masku; rýhy v ní byly ostré a hluboké.

Fidelma vyčkávala u dveří.

„Možná“ - zdálo se, že abatyše pracně hledá vhodná slova, aby se dostala z kouta, do něhož se sama zahnila, když se Fidelma nedala zastrašit - „možná jsem nevolila taková slova, jaká jsem měla. Ukaž mi to Fianamailovo zplnomocnění.“

Fidelma se vrátila ke stolu a znovu je položila před tuto strohou ženu. Nic neříkala. Fainer je rychle přečetla, na okamžik jí přes tvář přelétl stín. Pak pozvedla zrak k Fidelmě.

„Proti královu rozhodnutí nemohu nic namítat. Informuji tě pouze o tom, jak je opatství spravováno, a o svém odhodlání na-dále se řídit penitenciálními zákony.“

Teď, když Fainer našla formulaci, která ji vyhovovala, vrátila se opět k mírnému konejšivému tónu. Fidelma mu od první chvíle nedůvěřovala.

„Mám tedy tvoje svolení setkat se bratrem Eadulfem a začít věc vyšetřovat?“

Abatyše Fainer ukázala na židli, kterou Fidelma před chvílí opustila.

„Posaď se, sestro, a pohovořme si o tom Sasovi. Proč se o něho zajímáš?“

„Zajímám se o spravedlnost,“ odpověděla Fidelma v naději, že horko, které cítí ve tvářích, se při této otázce neprozradí ruměncem.

„Takže ty toho Sasa znáš? Jistěže,“ opět pootevřela rty v úsměvu. „Slyšela jsem, že v Římě jsi byla v doprovodu saského bratra. Možná je to tentýž?“

Fidelma se znovu posadila a věnovala jí vyrovnaný pohled.

„Poznala jsem bratra Eadulfa na sněmu v opatství ve Whitby. V tomto posledním roce působil u mého bratra, krále Cashelu, jako emisař Theodora z Tarsu, arcibiskupa canterburského v ze-mi Sasů. Můj bratr mě sem poslal, abych zajistila jeho obhajobu.“

„Obhajobu?“ Abatyše Fainer si odfrkla. „Jistě jsi informo-vaná o tom, že byl shledán vinným a odsouzen k trestu, odpoví-dajícimu jeho zločinu. Penitenciální zákony předpisují popravu, která bude vykonána zítra o polednách.“

Fidelma se k ní maličko naklonila.

„Jelikož byl emisařem krále a biskupa, má zákonem daná práva, která nelze porušit. Dostala jsem povolení celý případ prozkoumat a zjistit, existují-li důvody pro zákonné odvolání, i když je mi jasné, že patrně nemá smysl odvolávat se proti touze po pomstě, kterou v tomto domě pociťuji.“

Abatyše Fainer zachovala nehybnou tvář, zvládla reakce, které mohla Fidelmina poznámka vyvolat.

„Možná neznáš povahu strašného zločinu, z něhož byl ten Sas obviněn?“

„Už jsem to slyšela, matko abatyše. Ten bratr Eadulf, kterého znám, by to, z čeho byl obviněn, nikdy neudělal.“

„Ne?“ Na snědě tváři abatyše Fainer četla výsměch. „Kolik matek, sester, milenek vrahů řeklo už před tebou totéž?“

Fidelma se znepokojeně zavrtila. „Já nejsem.“ řekla, ale pak vzdorovitě vysunula bradu, rozhodnuta, že se nedá vyprovokovat. „Ráda bych vyšetřování zahájila co nejdříve.“

„Budiž. Sestra Étromma je správkyní našeho opatství a bude ti k ruce.“

Sáhla po zvonku. Sotva dozněl, řeholnice vešla dovnitř. Byla to nevysoká žena s příjemnou tváří, ale pohybovala se rychle jako ptáče. Spíše cupala než kráčela, ruce ukryté v záhybech kutny. Byla to táž žena, která Fidelmu vítala u klášterní brány a uvedla ji do komnat abatyše. Abatyše Fainer ji oslovila.

„Sestro, už jsi se seznámila s naším.. význačným hostem?“ Pouze ono chvilkové zaváhání upozornilo na ironii v jejím hlase. „V nejbližších čtyřadvaceti hodinách je třeba poskytnout jí veš-kerou pomoc, kterou potřebuje. Vyšetřuje Sasův zločin, aby se přesvědčila, že jsme neporušili žádný zákon.“

Sestra Étromma pohlédla na Fidelmu očima překvapením doširoka otevřenými, ale vzápětí se obrátila k abatyši a rychle pohodila hlavou.

„Zařídím to, matko abatyše,“ zamumlala. Po chvilkové odmlce pak dodala: „To je neobvyklé, že? Ten Sas byl už odsouzen.“

„Zařídíš to, sestro Étromma,“ vyštěkla abatyše, „neboť má po-věření od Fianamaila, jehož, jak se zdá, musíme poslechnout.“

Drobná hospodářka sklopila hlavu. „Fiat voluntas tua, matko abatyše.“

„Jistě se uvidíme později, sestro Fidelmo, možná v kapli na pobožnosti?“

Fidelma se úklonou hlavy s abatyší rozloučila, ale její otázku ignorovala.

Sestra Étromma spěchala z místnosti první. Venku před Fain-dřinou komnatou si správkyně zjevně oddechla.

„Čím ti mohu být nápomocna, sestro Fidelmo?“ zeptala se, už ne tak bez dechu, jako když mluvila se svou představenou.

„Chtěla bych se teď hned setkat s bratrem Eadulfem.“

Sestra Étromma vykulila oči. „S tím Sasem? Ty se s ním chceš setkat?“

„Je v tom nějaký problém? Abatyše řekla, že se mi dostane veškeré pomoci.“

„Samozřejmě.“ Sestra Étromma vypadala zmateně. „Nemys-lela jsem to tak. Pojd', ukážu ti cestu.“

„Jsi zdejší správkyní už dlouho?“ zeptala se Fidelma, když ji řeholnice prováděla šerými klenutými chodbami opatství.

„Jsem tady rechtaire už deset let. Přišla jsem do opatství jako dítě, společně s bratrem.“

„Deset let jako rechtaire,“ minila Fidelma, „to je pěkně dlouhá doba. Znáš abatyši Fainer dlouho? Vím, že se teprve nedávno vrátila z Říma, ale znala jsi ji dřív než tam odešla?“

„Když před třemi měsíci přišla do našeho opatství,“ řekla Étromma, „neznal ji prakticky nikdo z nás. Předtím byl naším opatem Noé. Jak víš, jsme smíšený dům. Jako Kildare.“

Fidelma se uznale usmála.

„Já vím. Proč se opat Noé rozhodl vzdát své funkce?“

„Král sám opata požádal, aby se stal jeho duchovním porad-cem, tak nám to alespoň bylo řečeno. Pořád ještě má v klášteře své komnaty, ale většinou přebývá v králově paláci. Provoz v opatství přešel na Fainder, která pak byla jmenována abatyší."

Vycítila Fidelma v jejím tónu špetku hořkosti?

„Jak mohla být Fainder jmenována, když předtím nebyla čle-nem společenství?"

Sestra Étromma neodpověděla.

„Zdálo by se, že jako rechteaire po deseti letech služby by jsi měla na tento úřad větší nárok ty?" naléhala Fidelma.

„Byla chráněnkou opata Noé v Římě."

„Nevěděla jsem, že opat Noé byl někdy řeholníkem v Římě."

„Pouze tam vykonal pouť a dlouho se tam nezdržel. Myslím, že s abatyší se seznámil tam, a pak ji přivedl do Fearný jako svého nástupce. Svůj odchod z opatství oznámil až po návratu z Říma."

„To je neobvyklé," podotkla Fidelma. Pak ji napadla jiná mož-nost. „Není snad Fainder s opatem Noé příbuzná?"

Nepotismus nebyl v řeholních domech jevem neznámým, opa-ti a abatyše, ba dokonce i biskupové často přebírali úřad podle stejného nástupnického systému, jako králové a jejich šlechtici. Stejně tak jako v případě pokrevních potomků je volila derbhfine, kterou obvykle tvořily tři generace rodiny pocházející ze spo-lečného prapředka. Synové, vnuci, synovci a bratrance byli čas-to jmenováni opaty či abatyšemi velice podobným způsobem, jakým byli jmenováni králové a jiné náčelnické hlavy.

Když Étromma neodpověděla, položila Fidelma další otázku.

„Jsi spokojena s tím, jak abatyše opatství řídí, myslím tím, jak se ti líbí, že si dala závazek spravovat opatství pomocí penitenciálních zákonů po římském způsobu? Já sama jsem pře-kvapena, že opat Noé požehnal tomuto novému směru, protože jsem vždycky měla za to, že je vyznavačem zásad Colmcillových."

Sestra Étromma se na okamžik zastavila a přiměla tak Fidelmu, aby také zpomalila krok; pak se správkyně porozhlédla kolem sebe, jako by zjišťovala, jestli je někdo neposlouchá.

„Sestro," ztišila hlas tak, že téměř šeptala, „není moudré zmi-ňovat se v těchto místech o takovýchto rozporech. O rozdílech mezi irskou církví a Římem se tady debatovat nesmí. Od té doby, co je Fainder abatyší, stala se z ní mocná a bohatá žena. Není radno vyjadřovat se kriticky."

„Bohatá?" podivila se Fidelma.

Sestra Étromma pokrčila rameny. „Abatyše si hmotné statky neoškliví, třebaže druhým hlásá penitenciální odřikání. Od svého příchodu sem získala zřejmě velké bohatství. Možná bychom se měli poohlédnout po nějakém mocném patronovi. Ale není na mně, abych ji kritizovala."

Fidelně bylo jasné, že hospodářka se na abatyši zlobí.

Avšak Fidelma se teď nemohla zabývat záležitostmi poško-zené sestry Étrommy. Spíše se potřebovala dozvědět, jak se vede Eadulfovi.

Sestra Étromma kráčela rychle po chodbě.

„Pokud jde o bratra Eadulfa, víš, jak se to všechno seběhlo?"

Fidelma si dopřála krátkou pauzu, než na to zavedla řeč.

„Zítra má být popraven."

„Mám na mysli skutečnosti, které vedly k jeho procesu."

„Vím jen tolik, že když sem přišel, připadal mi docela milý a dobře mluvil naším jazykem."

„Ty jsi s ním mluvila, když sem přišel?"

„Cožpak nejsem klášterní rechteaire? Je mou povinností přivítat poutníky, zejména ty, kteří v našich zdech hledají pohostinství."

„Tak kdy sem přišel?"

„Asi před třemi týdny. Přišel k bráně a požádal o nocleh. Řekl, že má v úmyslu nasednout na nějaký člun, který popluje po proudu dolů do Loch Garman. Tam se chtěl poohlédnout po lodi, která by ho vzala do země Sasů. V dnešní době zajíždí do Loch Garman mnoho saských lodí."

„Co bylo dál?"

„Moc toho nevím. Jak už jsem řekla, přišel pozdě odpoledne a já mu dala lůžko v ubytovně pro hosty. Byl na pobožnosti a pak na večeři. V noci mě probudila abatyše. Na molu před opatstvím bylo prý nalezeno tělo mladé novicky. To děvče našel kapitán hlídky. Na lodích, které tu kotví, dochází často ke krá-dežím. Naším městem prochází spousta zboží. Proto je na ná-břeží pravidelná hlídka."

Tu dívku zřejmě někdo přepadl a pak uškrtil. Byl vyhlášen poplach. Abatyše mě požádala, abych ji zavedla do místnosti, kde byl Sas ubytován."

Fidelma svrátila čelo. „Proč k Sasovi? Co vedlo abatyši k tomu, že si vybrala právě jeho?"

Sestra Étromma odpověděla nevzrušeně. „To je jednoduché. Identifikovali ho."

„Identifikovali? Kdo a jak?" Fidelma se snažila nedat najevo zděšení.

„Kapitán hlídky abatyši oznámil, že za vraždu je odpovědný ten Sas. Zavedla jsem abatyši, kapitána hlídky a několik dalších lidí do ubytovny hostů. Sas byl na lůžku a předstíral spánek. Když ho přiměli, aby vstal, ukázalo se, že má na sobě krev a u sebe cár ze šatů mrtvé novicky."

Fidelma potlačila zasténání. Začínalo to být horší než si před-stavovala.

„To je velice špatné, ale neřekla jsi mi, jak byl identifikován. Žasnu nad tím, jak mohl kapitán hlídky tvrdit, že odpovědným je Sas, když, jak říkáš, nebyl chycen na místě činu, nýbrž spal ve své posteli v ubytovně hostů."

Mimoходом, jak se jmenuje ten kapitán? Budu se s ním chtít setkat."

„Jmenuje se Mel."

Fidelma doširoka otevřela oči.

„Ten Mel, který je velitelem gardy ve Fianamailově paláci? Bratr Lassar, krčmářky od Žluté hory?“

Sestra Étromma byla viditelně překvapena. „Ty ho znáš?“

„Ubytovala jsem se v krčně U žluté hory.“

„Král ho jmenoval jedním z velitelů poté, co úspěšně odhalil toho Sasa. Předtím byl kapitánem hlídky na nábřeží.“

„Tak to je pěkné povýšení,“ konstatovala Fidelma suše.

„Fianamail je štědrý k těm, kdo mu dobře slouží,“ souhlasila hos-podářka. Postřehla snad Fidelma v jejím hlase lehce cynický tón?

„Dovol, abych ti položila ještě jednu otázku: co vedlo kapitána hlídky tak neomylně k lůžku bratra Eadulfa, který měl náhodou stále ještě u sebe inkriminující důkaz?“

Sestra Étromma se ušklíbala. „Bylo mi řečeno, že těsně před-tím, než se našlo tělo, byl viděn nějaký mnich, jak prchá z ná-břeží do kláštera.“

„Kolik mnichů žije ve fearnském opatství? Sto? Dvě stě?“ Fi-delma si neodpustila skeptický tón.

„Na dvě stě, sestro,“ souhlasila správkyně pokojně.

„Dvě stě? A přesto stopa vedla přímo k Sasovi. Myslím, že ten kapitán hlídky jako vyšetřovatel odvedl pěkný kus práce.“

„Ne tak úplně. On ti to nikdo neřekl?“

Fidelma se obrnila proti dalšímu odhalení. „Je mnoho věcí, které mi nikdo neřekl. Na co přesně teď narážíš?“

„Inu, našel se svědek toho přepadení.“

Fidelma se na chvíli odmlčela. „Svědek?“ opakovala pomalu. „Očitý svědek znásilnění a vraždy?“

„Vážně. S tou dívkou, co byla zavražděna, byla na nábřeží další novicka.“

„Chceš říct,“ zeptala se Fidelma, „že ta novicka... jak že se jmenuje?“

„To děvče, co bylo svědkem?“

„Ano.“

„Fial.“

„A jméno té dívky, co byla zabita?“

„Gormgilla.“

„Takže ty říkáš, že Fial znásilnění a vraždu své přítelkyně Gormgilly skutečně viděla a jako viníka identifikovala bratra Eadulfa?“

„Ano.“

„Ona toho útočníka spolehlivě poznala? Bez nejmenších po-chybností?“

„Naprostě jednoznačně. Byl to ten Sas.“

Fidelma cítila, že se jí zmocňuje zoufalství. Až dosud si myslela, že celá ta záležitost je určitě nějaký hloupý omyl. I když slyšela, že obvinění bylo rozšířeno na znásilnění a vraždu, a to dvanáctileté dívky - dívky, která nedosáhla ještě věku dospělosti - ne-změnila svůj názor, protože v Eadulfa měla bezvýhradnou důvěru. Prostě dopustit se něčeho takového neodpovídalo jeho charakte-ru. Musí to být hloupý omyl v identifikaci, nebo chybný výklad.

Teď byla konfrontována s ohromujícím důkazem. Nejen hmotný důkaz v podobě krvavých skvrn a útržku jejího šatu, ale k tomu ještě očitý svědek. Eadulfův případ se teď jevil jako katastro-fální. Co jí řekne vrchní brehon Barrán, až na její žádost přijede do Fearny a zjistí, že pro něho žádný případ nemá? Je možné, že navzdory důvěře, kterou v něho má, by Eadulf byl přece jen vi-nen? Ne! Opravdu zná Eadulfa tak dobře?

Sestra Étromma prošla klenutou bránou na velké čtvercové nádvoří. Fidelma, která ji následovala, zahlédla dřevěné pódium. Nebylo třeba se ptát, co za příšerné monstrum tady stojí. Tělo mladého mnicha tam bezvládně viselo na provaze upevněném na šibenici. Nikdo tam nebyl.

Ve Fidelmě by se krve nedořezal, neboť v prvním okamžiku se domnívala, že je to Eadulfovo tělo a že navzdory ujištěním, jichž se jí dostalo, přichází příliš pozdě. Nečekaně se zastavila a str-nule na ně zírala.

Sestra Étromma si všimla, že za ní nejde, zůstala stát a ohléd-la se. Vypadala sklíčeně a dělala všechno, aby se vyvarovala po-hledu na mrtvého.

„Kdo je to?“ zeptala se Fidelma, která si všimla, že mrtvý má tonzuru sv. Jana a nikoli tonzuru sv. Petra, jakou má Eadulf.

„To byl bratr Ibar,“ odpověděla hospodářka tiše.

„Proč byl popraven?“

„Pro vraždu a loupež.“

Fidelma na okamžik sevřela rty. „Stávají se tresty podle peni-tenciálních zákonů v tomto opatství nyní módou?“ zeptala se hoře. „Víš blíže, čím se provinil?“

„Byla jsem přítomna procesu, sestro. Abatyše Fainder přiká-zala, aby se tam shromáždilo celé naše společenství. Byl to první soud, který vynesl rozsudek podle penitenciálních zákonů, a on byl členem našeho společenství.“

„Říkala jsi, že se dopustil vraždy a krádeže?“

„Bratr Ibar byl shledán vinným, že dole na nábřeží zabil a okradl lodníka.“

„Kdy se to stalo?“

„Před týdnem.“

Fidelma hleděla na lehce se pohupující mrtvolu.

„Řekla bych, že na jedno klášterní molo je těch vražd nějak mnoho,“ podotkla. Něco ji napadlo. „Říkáš, že Ibar před několika týdny zabil lodníka na molu a okradl ho? Bylo to předtím nebo poté, co byl obžalován bratr Eadulf?“

„Bylo to později. Téhož dne později.“

„Dosti neobvyklé, že? Dvě vraždy na tomtéž malém molu ve dvou dnech, a nyní dva křesťanští bratři odsouzení k smrti, jeden už dokonce mrtev.“

Sestra Étromma sraštila tvář. „Mezi těmi dvěma událostmi není žádná spojitost.“

Fidelma ukázala znechuceně na mrtvolu.

„Jak dlouho tu má viset?“

„Do západu slunce. Pak ho odříznou a pohřbí do nevysvěceného hrobu.“

„Jak dobře jsi ho znala?“

„Moc ne. Byl ve společenství nováčkem. Myslím, že přišel z Rathdanganu, to je na sever odtud. Povoláním byl kovář. A jako kovář také v našem společenství pracoval.“

„Proč toho lodníka zabil a okradl?“

„Usoudili, že byl hnán ziskuchtivostí. Vzal tomu zavražděnému muži váček se zlatými mincemi a zlatý řetěz.“

„Nač by kovář, který pracuje v klášteře, potřeboval peníze? Kovář je dostatečně vážený, aby mohl za svou práci sám určit cenu. Jeho cena cti je deset sedů, což se rovná aire-echta, ceně brehona nižší kvalifikace.“

Sestra Étromma výmluvně pokrčila rameny. „Je tady chlad-no, sestro,“ řekla. „Půjdeme dál.“

Fidelma vykročila za ní a obě pokračovaly v cestě přes nádvoří, ze všech stran obklopeném budovami; prošly dalšími dveřmi. Sestra Étromma stoupala první po kamenných schodech, které vedly až do druhého podlaží. Budova byla zatuchlá a plesnivá. Fidelma měla pocit, že propadá naprosté malomyslnosti. Tíseň a neblahé tušení, které se tak teskně vznášely nad tímto místem, v ní každopádně nebudily pocit, že se nachází v domově společenství, oddávajícího se životu v Kristu. Panovala tam atmosféra bezprostřední hrozby, již bylo obtížné vysvětlit.

Sestra Étromma ji vedla omšelou chodbou, ale napřed jí dala čas, aby se zastavila a přizpůsobila oči panujícimu přítmi. V chodbě byly malé dubové dveře se železnými závorami.

Z šera na konci chodby se vynořil mohutný stín.

„Kdo je to?“ zeptal se hrdelním hlasem. „To jsi ty, Étrommo?“

„Jsem to já,“ odpověděla správkyně opatství. „Tohle je sestra Fidelma, dálaigh, která má od abatyše svolení, aby vyslechla vězně.“

Když hmotný chlapík došel až k nim a zblízka si ji prohlížel, ucítila Fidelma z jeho dechu cibuli.

„Tak dobrá,“ řekl drsným hlasem. „Když to Étromma říká, můžeš jít dál.“ Muž zřejmě opět ustoupil do stínu.

„Kdo to byl?“ zašeptala Fidelma, v níž obří strážce vzbudil pa-tříčný respekt.

„To je můj bratr Cett, který tu dělá žalávníka,“ odpověděla Étromma.

„Tvůj bratr Cett?“ opáčila Fidelma, kterou zaujalo přídavné jméno „můj“.

Sestra Étromma řekla odměřeně: „Je to můj pokrevní bratr stejně jako bratr v Kristu. Chudák můj bratr je prostáček. Jako děti nás při jednom nájezdu Uí Néill chytily a on dostal ránu do hlavy, takže dnes může pracovat pouze rukama a dělat věci, které vyžadují sílu.“

Sestra Étromma odstrčila závoru na dveřích cely.

„Zavolej mi, až budeš chtít odejít. Bratr Cett a já budeme v doslechu.“

Otevřela dveře a Fidelma vkročila do cely. Na okamžik zůstala stát a mrkala, oslněna paprskem, který dovnitř dopadal zamřížovaným okénkem v protější stěně.

Mužský hlas překvapeně zvolal: „Fidelmo! Jsi to opravdu ty?“

PÁTÁ KAPITOLA

Když se za ní zavřely dveře a zaskřípaly závory, Fidelma pokročila do středu nevelké místnosti a vztáhla ruce k mladému muži, který se vymrštil ze židle, na níž seděl. Bratr Eadulf vzal její ruce do svých a nějaký čas tam ti dva stáli a hleděli jeden na druhého; nepadlo ani slovo, ale jejich oči se setkaly a němě hovořily o starostech a obavách, které mají jeden o druhého.

Eadulf byl viditelně zcela vyčerpaný. Nebylo mu dovoleno oholit se, a tak mu na tvářích a na bradě vyrašilo strniště. Hnědé kučeravé vlasy měl spleené a rozčuchané, šaty špinavé a páchnoucí. Eadulf viděl, jak je jeho vzezřením znechucena, a omluvně se usmál.

„Lituji, ale tento dům není příliš pohostinný, Fidelmo. Dobrá abatyše neplývá mýdlem a vodou na člověka, který nemá v tom-to slzavém údolí už dlouho pobývat.“ Odmlčel se. „Jsem ale šťasten, že tě před smrtí ještě jednou vidím.“

Fidelma vydala jakýsi neartikulovaný zvuk, snad to byl vzlyk. Pak se usmála a zkrivila tvář ve snaze zakrýt své pocity.

„Jinak jsi v pořádku, Eadulfe? Nezacházeli s tebou moc špatně?“

„Velice drsně. Zpočátku,“ připustil Eadulf lehce. „Zkraje byli dost suroví, vzhledem k povaze zločinu, z něhož mě obvinili. Došlo ke znásilnění a vraždě nějakého děvčete. Ale jak se daří tobě, Fidelmo? Myslel jsem, že jsi s poutníky v Ibérii, u hrobu svatého Jakuba?“

Fidelma odmítavě mávla rukou.

„Vrátila jsem se hned, jak jsem tu zprávu dostala. A spěchala jsem sem, abych tě obhajovala.“

Eadulfova tvář se rozzářila úsměvem, ale v okamžiku opět zvážněl. „Cožpak ti neřekli, že všechno skončilo? Ten

takzvaný soud byl kratičkový a zítra mám schůzku tam dole na nádvoří," řekl a pohodil hlavou směrem k oknu. „Viděla jsi tu šibenici?"

„Řekli mi o tom." Fidelma se rozhlédla a rozhodla se usednout na židli, kterou Eadulf uvolnil.

Eadulf si sedl na lůžko. „Nějak jsem tady zapomněl na dobré způsoby, Fidelmo. Měl jsem ti tu židli nabídnout." Snažil se, aby to znělo vesele, ale hlas měl dutý a prázdný.

Fidelma se opřela, sepjala ruce v klíně a pátravě na Eadulfa pohlédla.

„Dopustil ses toho, z čeho tě obviňují?" zeptala se náhle.

Eadulf neuhnul pohledem.

„Deus miseratur, nedopustil! Dávám ti své slovo, třebaže mé slovo, bohužel, v této záležitosti nemá žádnou cenu."

Fidelma pokývala hlavou. Jestliže jí Eadulf dává slovo, ona je přijímá.

„Vyprávěj mi všechno od začátku. Když jsem odplula s poutníky do Ibérie, byl jsi v Cashelu. Tak začni odtud."

Eadulf se na chvíli odmlčel, musel si uspořádat myšlenky.

„Můj příběh je prostý. Rozhodl jsem se zařídit podle tvé rady a vrátit se do Canterbury k arcibiskupovi Theodorovi. Nebyl jsem tam celý rok. Ostatně tak jako tak jsem neměl žádný důvod zůstat v Cashelu."

Odmlčel se, ale Fidelma, třebaže se trochu zavrtěla, na to nic neřekla.

„Tvůj bratr po mně poslal vzkazy Theodorovi a saským králům."

„Ústní nebo písemné?"

„Poselství Theodorovi bylo psané. Ostatní vzkazy, určené králům, jsem měl pouze tlumočit, byly to pozdravy a ujištění přátelství."

„Kdo má teď dopis s tím poselstvím?"

„Všechny mé osobní věci zabavila abatyše."

Fidelma se na chvíli zamyslela. „Měl jsi u sebe něco, co by dokazovalo, že jsi techtaire?"

Eadulf toto slovo znal a usmál se.

„Král mi dal bílou hůlku jako odznak úřadu. Když tak teď o tom přemýšlím, myslím, že jsem ji zároveň s dopisem vydal z cestovního vaku a z bezpečnostních důvodů vše schoval pod postel v ubytovně pro hosty."

„Takže je odtamtud mohli vzít a přidat k ostatním tvým věcem?"

„Domnívám se, že ano. Tvůj bratr mi nabídl, že mi půjčí do-brého koně. Ale protože jsem nevěděl, kdy a jak mu budu moci laskavost oplatit, vzal jsem zavděk místem v povozu, které mi nabídl jeden kupec, co jel do Laiginu za obchodem. Věděl jsem, že z Fearný budu moci v cestě pokračovat člunem po proudu až k ústí řeky, a že na pobřeží najdu nějakou saskou loď, s níž se dostanu domů. Až do Fearný proběhla cesta bez příhod."

Odmlčel se, aby, dřív než bude pokračoval, v duchu události uspořádal tak, jak šly za sebou.

„Do opatství jsem dorazil pozdě odpoledne a požádal jsem o nocleh na jednu noc, protože jsem doufal, že nazítří seženu nějaký člun. Mluvil jsem s rechteaire, sestrou Étrommou, která se mě ptala, kam mám namířeno. Řekl jsem jí, že se vracím do Canterbury, ale nepovažoval jsem za nutné informovat ji, že nesu poselství arcibiskupovi. Nabídla mi lůžko v ubytovně pro hosty. Té noci tam žádný jiný host nebyl. Zúčastnil jsem se pobožnosti, povečeřel a šel si lehnout. Ještě něco - sestra Étromma mě představila abatyši Fainder, ale zdálo se, že mě buď nevnímá, nebo nemá ráda Sasy. Víceméně mne ignorovala."

„A co bylo dál?"

„Zastihli mě v hlubokém spánku. Muselo to být časně ráno, možná hodinu před úsvitem, když jsem zjistil, že mě někdo tahá z postele. Kolem byla spousta křiku a všichni mě tloukli a fackovali. Nevěděl jsem, co se děje. Pak mě odvěkleli a hodili do téhle cely."

Fidelma se k němu zaujatě naklonila.

„Vysvětlil ti někdo, co se děje? Obvinili tě z něčeho nebo ti vy-světlili, proč tě vytáhli o této hodině z postele?"

„Nikdo mi nic neřekl, jenom na mě ječeli a uráželi mne."

„Kdy ses poprvé dozvěděl, z čeho jsi obviněn?"

„Na to jsem si musel počkat. Nejprve, řekl bych, že asi tak ko-lem poledne, přišel do cely ten obr, bratr Cett. Žádal jsem, aby mi bylo řečeno, co se děje, ale téměř okamžitě za ním přišla do cely také abatyše Fainder s nějakou dívkou. Dívka byla oblečena jako novicka, třebaže mi připadala velice mladá."

„Co bylo dál?"

„Ta dívka na mne prostě ukázala. Nepadlo ani slovo a abatyše ji ihned z cely odvedla."

„A nic neřekla? Vůbec nic?" naléhala Fidelma.

„Prostě na mne jenom ukázala," opakoval Eadulf. „Potom ji abatyše odvedla. Za celou tu dobu nikdo nepromluvil a bratr Cett odešel a zamkl dveře."

„Kdy jsi se tedy konečně dozvěděl, z jakého zločinu jsi obvi-něn?"

„Řekli mi to až za dva dny."

„Takže tě tu drželi dva dny, aniž by ti cokoli řekli?" zeptala se hněvivě Fidelma.

Eadulf se smutně usmál. „Navíc bez jídla a bez vody," dodal. „Říkal jsem, že pohostinství v tomto opatství není právě na výši."

Fidelma na něho užasle zírala. „Cože?"

„Teprve po dvou dnech se v cele znovu ukázal bratr Cett a při-nesl vodu na mytí a něco k jídlu. Hodinu poté sem přišel vysoký muž mrtvolného vzezření s pronikavým hlasem a řekl mi, že je králův brehon."

„Biskup Forbassach!"

„Máš pravdu, jmenoval se Forbassach. Znáš ho?"

„Je to můj starý protivník. Ale pokračuj."

„A právě tenhle Forbassach mi řekl, že jsem obviněn ze zná-silnění a vraždy mladé novicky z tohoto opatství. Nenacházel jsem slova. Řekl jsem mu, že jsem se zastavil v opatství na jídlo a na jednu noc. A že mě potom probudili, zbili mě a na dva dny hodili do této cely.“

Tvrdil mi, že mě na lůžku našli v šatu potřísněném krví a se zakrváceným cárem z šatů toho děvčete.“ Sevřel rty. „Myslel jsem, kdovíjak nejsem chytrý a řekl jsem biskupovi ironicky, že podle toho, co mi řekl, bylo to děvče uškrceno, takže když na mém šatu našli krev, musel se nejspíš stát zázrak. Teprve pak mi biskup řekl, odkud ta krev pocházela. Ta novicka byla dva-náctiletá panna. Poslední ránu mi biskup zasadil, když mi oznámil, že mají očitěho svědka mého činu.“

„Bojím se, že to je náramně usvědčující důkaz, Eadulfe,“ řekla Fidelma. „Máš nějaké vysvětlení, jak se to seběhlo?“

Eadulf svěsil hlavu. „Ne, měl jsem pocit, že je to zlý sen,“ zamumlal.

„Je pravda, že jsi měl na šatech krev?“

Eadulf zvedl ruku. Viděla temné skvrny.

„Všiml jsem si, že mám na šatech krev brzy poté, co mě sem dovedli. Prostě jsem se domníval, že je to moje krev, jak mě ti, co mě sem vlekli, tloukli a kopali. Dokonce mě pořezali na tváři.“

Fidelma viděla malou hojící se jizvu. „A co ten cár jejich šatů?“

Eadulf pokrčil rameny. „O tom jsem nic nevěděl, dokud mi jej neukázali při formálním výslechu. Nevěděl jsem, o čem mluví.“

„A co ten očitý svědek?“

„To děvče? Buď lhala nebo se mýlila.“

„Viděl jsi ji někdy předtím? Předtím, než tě obvinila?“

„Myslím že ne. Předpokládal jsem, že je to ta dívka, kterou přivedli do mé cely a která na mne ukázala. Připouštím, že jsem tehdy po tom výprasku neměl moc jasnou hlavu. Pak se objevila před soudem a říkali jí Fial.“

„Řikáš, že jsi před spaním zašel na pobožnost a na večeři? Setkal ses tam tehdy s dotyčnou Fial?“

„Pokud vím, tak ne, i když je možné, že ona mě viděla. Zvlášť-ní je, že si nevzpomínám, že by v kapli vůbec nějaká novicka byla; alespoň ne tak mladá jako tahle. Fial nemůže být více než dvanáct, třináct roků.“

„Mluvil jsi vůbec s někým, kromě správkyně a abatyše?“

„Krátce jsem pohovořil s jedním mladým bratrem. Jmenoval se Ibar.“

Fidelma prudce zvedla hlavu. „Ibar?“ Automaticky pohlédla k oknu ve vzpomínce na tělo oběšeného mnicha.

„Prý zabil lodníka den poté, co jsem já údajně zabil to děvče,“ potvrdil Eadulf. „Pověsili ho dnes dopoledne.“ Náhle se otřásl. „Tady vládne nějaké zlo, Fidelmo. Myslím, že bys odtud měla okamžitě odjet, aby se ti také něco nestalo. Nesnesl bych to pomýšlení.“

Fidelma mu položila konejšivě ruku na rámě.

„Ať je to jakékoliv zlo, Eadulfe, neodvážili by se mi ublížit ze strachu před odplatou, jíž by nedokázali čelit. Bez ohledu na to, kdo vlastně jsou ti „oni“. O mne se neboj. Kromě toho jsou tu se mnou dva bratři zbrojnoši.“

Eadulf tvrději vrtěl hlavou. „I tak, Fidelmo, v tomto tajuplném domě je malá záruka bezpečí. Tímto klášterem se plíží ja-kési zlo a já bych byl raději, kdybys mě tu ponechala osudu a vrátila se kvůli vlastnímu bezpečí do Cashelu.“

Fidelma nebezpečně vysunula bradu. „Dost takových řečí, Eadulfe. Jednou jsem tady, a zůstanu tu, dokud ten problém nevyřešíme. A teď se soustřed. Popiš mi, jak probíhal soud.“

„Čas plynul a já ztrácel pojem času. Bratr Cett mě kmil ne-pravidelně a umýt se mi dovoľoval podle nálady. Tenhle chlapík rád dělá druhým bolest. Je to zlý člověk. Dej si na něho pozor.“

„Je prý trochu prostoduchý.“

Eadulf se ušklíbl. „Prostoduchý? Ano. Poslouchá příkazy a nic složitějšího nepochopí. Ale když mu řeknou, aby někomu půso-bil bolest, tak si to vychutnává. To on popravoval toho...“ Eadulf ukázal na okno a ponechal na Fidelmě, aby si zbytek domyslela.

Znechuceně pokrčila nos. „Člen řádu jako kat? Buď Bůh mi-lostiv k pobloudilé duši. Ale chystal ses mi říct o tom soudním řízení.“

„Odvedli mě dolů do kaple, soudil mě biskup Forbassach s abatyší Fainder. Připojil se k nim muž se stejně zachmuřenou kamennou tváří jako biskup Forbassach. To byl opat.“

„Opat Noé?“

Eadulf přisvědčil. „Toho také znáš?“

„Jak biskup Forbassach, tak opat Noé jsou mí staří protivníci.“

„Biskup Forbassach zopakoval obvinění. Já jsem vinu popřel. Forbassach řekl, že budu-li marnit čas soudců, tak se mnou za-točí. Opět jsem popřel svou vinu; co jiného jsem mohl dělat, než mluvit pravdu?“ Eadulf se zamyslel a na chvíli se odmlčel. „Jako svědka předvolali sestru Étrommu. Řekla, že mne v opatství při-jala jako hosta. Pak identifikovala tělo mrtvé dívky jako Gormgillu, která vstoupila do kláštera jako novicka.“

Fidelma ho rázně přerušila.

„Okamžik, Eadulfe. Jak přesně to řekla - teď mám na mysli její slova o Gormgille.“

„Řekla, že Gormgilla byla novicka.“

„Takhle jsi to neřikal. Řekl jsi „která vstoupila do kláštera jako novicka“. Proč jsi to formuloval takhle?“

Eadulf nesměle pokrčil rameny. „Myslím, že to tak Étromma řekla. Je to důležité?“

„Velice důležité. Ale mluv dál.“

„To je vše, co mohla sestra Étromma říci, kromě toho, že Gormgille bylo teprve dvanáct let. Pak předvolali to druhé děvče.“

„Druhé děvče?“

„Tu, která byla v mé cele a ukázala na mne.“
„Ach tak, Fial.“
„Soudu se představila jako novicka v tomto opatství. Řekla, že byly s Gormgillou přítelkyně. Podle její výpovědi byly prý domlu-vené, že se sejdou po půlnoci na nábřeží.“
„Proč?“
Eadulf na Fidelmu zaraženě pohlédl. „Proč?“ opáčil jako ozvěna.
„Zeptali se jí, proč se měla sejít s druhou novickou po půlnoci na molu? Mluvíme o dvanáctiletém děvčeti, Eadulfe.“
„Nikdo se jí neptal. Prostě vypověděla, že šla na nábřeží a tam viděla, jak nějaký muž její přítelkyni škrtí.“
„Jak to, že to viděla?“
Eadulfa její otázka udivila; Fidelma byla trpělivá.
„Bylo přece po půlnoci,“ vysvětlovala. „Můžeme předpokládat, že byla tma. Jak to všechno mohla vidět?“
„Předpokládám, že molo je osvětlené loučemi.“
„Ověřili si to? A lze spolehlivě poznat rysy mužské tváře ve světle pochodně? Zeptal se jí někdo, jak daleko stála a jak da-leko bylo světlo té pochodně?“
„Nikdo se na nic neptal. Neřekla soudu nic víc, než že viděla svoji přítelkyni, jak zápasí s nějakým mužem.“
„Že zápasí?“
„Řekla, že ten muž její přítelkyni škrtil,“ pokračoval. „Po chvílce ten muž vstal, tělo tam nechal ležet a utíkal do kláštera. Pak označila za tohoto muže mne. Řekla, že v onom muži poznala saského cizince, pobývajícího v opatství.“
Fidelma se opět zamračila. „Řekla doslova ‚saského cizince‘?“
„Ano.“
„A ty tvrdíš, že jsi ji nikdy předtím neviděl, že jsi s ní nikdy nemluvil?“
„Ovšem.“
„Jak tedy mohla vědět, že jsi Sas?“
„Předpokládám, že jí to někdo řekl.“
„Správně. Co ještě říkala?“
Eadulf na ni vrhl truchlivý pohled. „Škoda, že jsi u toho soudu nebyla.“
„Možná. Ještě jsi mi neřekl, kdo během soudního řízení hájil tvé zákonné zájmy.“
„Nikdo.“
„Cože?“ vybuchla hněvivě. „Tvé zájmy nehájil dálaigh? Tuto službu ti nenabídli?“
„Prostě mě postavili před soud. Vůbec jsem neměl možnost o nějakého právního zástupce požádat.“
Na Fidelmině tváři se objevil poprvé paprsek naděje.
„Tady bylo mnoho věcí v nepořádku, Eadulfe. Můžeš s jisto-tou potvrdit, že se tě biskup Forbassach nezeptal, přeješ-li si právníka, nebo se budeš hájit sám?“
„Tím jsem si naprosto jistý.“
„Jaké další důkazy svědčily proti tobě?“ Důkaz předložil jistý bratr Miach. Vyrozuměl jsem, že je to zdejší felčar. Vypovídal podrobně o tom, jak byla dívka sexuálně zneužita a potom uškrcena. Pak se mě zeptali, jestli stále svou vinu popírám, a já potvrdil, že ji popírám. Nato Forbassach řekl, že budu souzen podle církevních zákonů a nikoli podle irských brehonských zákonů. Mám být oběšen. Rozsudek měl být před-ložen králi, aby jej potvrdil. Před několika dny král osobně roz-sudek potvrdil. S bratrem Cettem mám schůzku na pódiu pod šibenicí.“
„Jestli existuje nějaká spravedlnost, Eadulfe, tak k tomu ne-dojde,“ odpověděla Fidelma pevně. „Po tom všem, co jsi mi řekl, jím musím položit mnoho otázek.“
Eadulf smutně sevřel rty. „Obávám se, že teď už je na ně příliš pozdě, nemyslíš, Fidelmo?“
„Nemyslím. Podám odvolání.“
K jejímu překvapení Eadulf zavrtěl hlavou.
„Ty neznáš abatyši. Má na biskupa Forbassacha obrovský vliv. Lidé tu žijí ve strachu z této ženy.“
Fidelmu to zaujalo. „Jak to víš?“
„Protože jsem tu už pár týdnů zavřený, přizpůsobil jsem se komunikaci, kterou ovládám. I ten nemluvný bratr Cett mě svým jednoslabičným způsobem dodává informace. Jestliže si toto opatství představíme jako pavučinu, pak přímo uprostřed jako hladový černý pavouk sedí abatyše.“
Fidelma se usmála, neboť to jako popis abatyše Fainder přesně sedělo.
Pomalů se zvedla a rozhlédla se po cele. Nebylo tam nic jiného než židle a kavalec s matrací nacpanou slámou a pokrývka. Je-diný oděv, který Eadulf měl, měl na sobě.
„Říkal jsi, že abatyše má patrně tvůj cestovní vak, královu hůlku a Colgúův dopis Theodorovi?“
„Pokud nezůstal pod lůžkem v hostinském domě.“
Fidelma šla ke dveřím a zabušila na ně, aby přivolala sestru Etrommu. Ohlédla se na Eadulfa a povzbudivě se usmála.
„Doufej, doufej, Eadulfe. Budu pátrat po pravdě a pokusím se najít spravedlnost.“
„Máš moji podporu, třebaže v tomto domě nic dobrého neoče-kávám.“
Dveře otevřel mohutný bratr Cett, který ustoupil, aby Fidelma mohla projít do tmavé chodby. Pak dveře zcela přibouchl a zavřel na závoru.
„Kde je sestra Etromma?“ zeptala se Fidelma. Obr neodpově-děl, prostě máchl rukou a ukázal kamsi do chodby.
Fidelma šla daným směrem a našla sestru Etrommu na sedátku ve výklenku u schodiště. Z okna byl výhled na řeku tekoucí dole. Pluly po ní čluny. Zdálo se, že na řece je značný provoz. Sestra Etromma byla tímto pohledem tak zaujata, že Fidelma musela zakašlat, aby upoutala její pozornost.
Ohlédla se a hned vyskočila.

„Rozhovor se Sasem tě uspokojil?“ zeptala se správkyně ve-sele.
„Uspokojil? To těžko. V tom, jak soud postupoval, je mnoho neuspokojivého. Slyšela jsem, že jsi tam vystupovala jako svě-dek?“
Sestra Étromma zaujala obranné postavení. „Ano.“
„Slyšela jsem, že jsi identifikovala tu mrtvou, Gormgillu. Nevěděla jsem, že jsi ji znala.“
„Neznala jsem ji.“
Fidelma užasla. „Tak jak jsi ji mohla identifikovat?“
„Přece jsem ti už řekla, že tu byla jako mladá novicka.“
„To jsi říkala. Mohu tedy předpokládat, že když do opatství přišla, ty jako rechtejre jsi ji vítala mezi novickami? Kdy sem přišla?“
Na tváři sestry Étrommy byla patrná určitá nejistota.
„To přesně nevím.“
„Ale já potřebuji přesnost, sestro,“ vyjela na ni Fidelma po-drážděně. „Řekni mi přesně, kdy jsi tu mrtvou dívku, Gormgillu, viděla poprvé.“
„Já... já ji viděla teprve když přinesli její tělo do klášterní már-nice,“ přiznala rechteaire.
Fidelma na ni chvíli zírala v němém úžasu. Pak potřásla hla-vou. Při vyšetřování tohoto případu by si zřejmě měla zvykat na to, že z úžasu nevyjde.
„Takže ty jsi ji poprvé viděla až poté, co zemřela? Jak jsi ji tedy mohla identifikovat jako zdejší novicku?“
„Řekla mi to abatyše.“
„Ale ty jsi přece neměla právo identifikovat ji před soudem, když jsi ji osobně neznala!“
„O slovech abatyše bych si nedovolila pochybovat. Kromě toho Fial řekla, že byla její přítelkyně a že přišly do kláštera spolu, aby se staly novickami.“
Fidelma cítila, že nemá smysl kázat rechteaire o pravidlech, která jsou pro svědka závazná.
„Tvoje svědectví před soudem je bezcenné. Kdo viděl to děvče před smrtí? Jistě se v klášteře neobjevila jen tak?“
Sestra Étromma řekla vzdorovitě: „Abatyše to řekla mně a já to řekla tobě. Kromě toho nově příchozí vítá a zaškoluje vychovatelka novicek. Ta by měla to děvče znát.“
„Aha. Ted' se k něčemu dostáváme. Proč u soudu nesvědčila vychovatelka novicek? Kdo je to a kde ji najdu?“
Sestra Étromma váhala. „Vydala se na pout' do Iony.“
Fidelma zamrkala. „Kdy odešla?“
„Den předtím, než byla Gormgilla zavražděna. Proto jsem při-rozeně jako správkyně opatství předkládala svědectví já. Abatyše patrně věděla od vychovatelky novicek, že ta dívka byla jednou z jejích svěťenkyň.“
„Až na to, že z hlediska zákonnosti jsi ke svému svědectví ne-měla vůbec žádný podklad. Ty jsi pouze opakovala to, co ti bylo řečeno, nikoli to, co jsi sama věděla.“
Fidelma byla rozhořčena; rozhořčena tím, že běžný zákonný postup byl v tomto případě zřejmě zcela znevážen. V právním postupu se vyskytuje dosti ne-srovnalostí na to, aby podala odvolání.
„Ale Fial je také novicka a identifikovala svoji přítelkyni,“ pro-testovala sestra Étromma.
„Proto musíme sestru Fial najít, protože její svědectví je, jak se zdá, v celé záležitosti rozhodující. Pojd'me za ní rovnou, ted' hned!“
„Tak dobře.“
„A také bych se chtěla seznámit s dalším svědkem. To byl bratr Miach, že?“
„Náš felčar?“
„Právě ten - nebo se snad také vydal s poutníky na nějakou cestu?“ dodala ironicky.
Sestra Étromma na tuto špičku nereagovala.
„Jeho apotéka je v přízemí. Dovedu tě tam a mezitím najdu sestru Fial.“
Obrátila se a pustila se po schodech dolů s Fidelmou v pa-tách. Fidelminy myšlenky letěly jako o závod. Jako dalaigh se do-sud nikdy nesetkala s tak očividným porušením zákonného po-stupu. Soudila, že má už dostatečné podklady, na jejichž zákla-dě může podat odvolání a požadovat, aby bylo řízení obnoveno. Nemohla věřit tomu, že by laiginský vrchní brehon mohl tako-véto frašce požehnat. Přece je obeznámen s pravidly důkazního řízení.
Hlavním problémem je zřejmě očitě svědectví té mladé novicky, Fial. To by mohlo být hlavní překážkou každého pokusu o Eadulfovo osvobození. Nicméně celá ta sága o vraždě je poně-kud bizarní.
Fidelma musí Fial položit mnoho otázek. Proč si ona a její při-telkyně dohodly schůzku na molu o půlnoci? A jak v noční tmě mohla vidět tvář vraha své přítelkyně tak jasně, aby ji dokázala identifikovat? Kdo jí řekl, že Eadulf je saský cizinec? Máme-li vě-řit Eadulfovým slovům, Fial nikdy předtím neviděl a nemluvil s ní. Ukázal jí ho někdo? A jestliže ano, kdo to byl?
Fidelma si zhluboka povzddechla, neboť věděla, že se sice může zaměřit na určité body vyšetřování a zákonný postup zpo-chybnit, ale hlavní fakta zůstávají. Eadulfa identifikoval očitý svědek. Byl přistižen se zakrvaveným šatem a cárem dívčina oděvu. Jak by mohla takovýto důkaz odmítnout?

Apotéka byla ve velké kamenné místnosti s dřevěnými dveřmi a okenicemi na oknech, vedoucích do bylinkové zahrady. Sušené byliny a květy visely v otýpkách ze dřevěných trámů a v krbu u stěny hořel oheň, nad nímž byl zavěšen černý železný kotlík. Z jakéhosi páchnoucího lektvaru stoupala pára. Na policích stály vyřízené džbány a truhličky.

Když sestra Étromma vešla dovnitř, postarší muž se obrátil. Byl lehce nahrbený, prosedivělé vlasy splývaly s

vlažícím plno-vousem. Oči měl světle šedé, studené a lhostejné.

„Co je?“ zeptal se pisklavým hádavým hlasem.

„Tohle je sestra Fidelma z Cashelu, bratře Miachu,“ oznámila mu sestra Étromma. „Ráda by ti položila pár otázek.“ Pak řekla Fidelmě: „Nechám tě tady a mezitím najdu sestru Fial.“

Fidelma měla před sebou starého felčara, který si ji podezíravě prohlížel.

„Co chceš?“ vyštěkl. „Mám moc práce.“

„Nebudu tě dlouho zdržovat od práce, bratře Miachu,“ ujis-tila ho.

Přezíravě odfrkl. „Tak řekni, v jaké záležitosti přicházíš.“

„Přicházím jako dálaigh, advokátka soudního dvora.“

Muž maličko přimhouřil oči. „A co to má společného se mnou?“

„Chci ti položit pár otázek týkajících se procesu s bratrem Ea-dulfem.“

„S tím Sasem? Co s ním má být? Slyšel jsem, že ho pověsí, jestli to už neudělali.“

„Zatím ho ještě nepověsili,“ ujistila ho Fidelma.

„Tak se ptej.“ Starý muž byl netrpělivý a nedůtklivý.

„Vyrozuměla jsem, že jsi u soudu svědčil.“

„Samozřejmě. Jsem zdejší klášterní felčar. V případě podezře-lého úmrtí jsem žádán o dobrozdání.“

„Pověz mi, jaký jsi předložil důkaz.“

„Ta záležitost je přece jednou provždy u konce.“

Fidelma odpověděla příkře: „O tom, jestli je u konce, rozhod-nu já, bratře Miachu. Ty budeš odpovídat na mé otázky.“

Starý muž párkrát zamrkal, zřejmě nebyl zvyklý, že by s ním někdo mluvil tímto tónem.

„Přinesli mi tělo toho děvčete a požádali mě, abych je pro-hlédl. Řekl jsem brehonovi, co jsem zjistil.“

„A co jsi zjistil?“

„Děvče bylo mrtvé. Na krku měla podlitiny. Bylo jasné, že ji někdo uškrtil. Kromě toho tam byly zjevné stopy, svědčící o tom, že byla předtím znásilněna.“

„A jak ty zjevné stopy vypadaly?“

„Ta dívka byla panna. Na tom není nic překvapivého, bylo jí prý teprve dvanáct let. Nebylo zapotřebí velkých felčarských zna-lostí, abych poznal krev.“

„Měla tedy zakrvácený šat?“

„Krev byla na šatech a také v oblasti, kde bys ji za uvedených okolností předpokládala. Nebylo pochyb o tom, co se stalo.“

„Nebylo pochyb? Říkáš, že šlo o znásilnění. Nemohlo to být jinak?“

„Má milá dálaigh,“ řekl starý felčar s politováním, „pokus se představit si to. Děvče je po pohlavním styku uškrceno; zdá se ti pravděpodobné, že se mohlo jednat o něco jiného než o znásilnění?“

„Přesto je to stále spíše názor než hodnověrný lékařsky důkaz,“ řekla Fidelma. Starý felčar neodpověděl a tak přešla k další otázce. „Znal jsi to dítě?“

„Jmenovala se Gormgilla.“

„Jak to víš?“

„Protože mi to řekli.“

„Viděl jsi ji v opatství někdy předtím, než ti přinesli mrtvolu?“

„Viděl bych ji pouze v případě, že by byla nemocná. Myslím, že její jméno mi řekla sestra Étromma. Teď mě napadá, že kdyby ji nezavraždili, stejně bych se s ní byl dříve či později setkal.“

„Proč myslíš?“

„Domnívám se, že byla jednou z těch řeholnic, které se rády trestají za to, co považují za své hříchy. Všiml jsem si, že měla rozedřené obě zápěstí a jeden kotník.“

„Rozedřené zápěstí?“

„Je to důkaz, že se sama poutala okovy.“

„Ty okovy se znásilněním a vraždou nikterak nesouvisí?“

„Ty rány způsobila nějaká pouta, která zřejmě před svou smrtí nějaký čas nosila. S ostatními zraněními nemají nic společného.“

„Měla na sobě také známky bičování?“

Felčar zavrtěl hlavou. „Někteří tihle asketičtí masochisté zkrátka užívají pouta, aby bolestí odčinili to, co považují za své hříchy.“

„Nezdá se ti, že tento masochismus, tak jako ho popisuješ, je u tak mladého člověka velice divný?“

Bratr Miach pravil lhostejně: „Viděl jsem horší případy. Nábo-ženský fanatismus často vede k otřesnému sebepoškozování.“

„Prohlédl jsi také bratra Eadulfa?“

„Bratr Eadulfa? Ach tak, ty myslíš toho Sasa. Proč bych to dělal?“

„Měl prý na sobě krev a u sebe cár šatu té dívky. Možná by se bylo slušelo prohlédnout ho a zjistit, existuje-li nějaká spojitost mezi jeho osobností a podezřením z útoku na to děvče.“

Felčar opět popotáhl. „Podle toho, co jsem slyšel, nebylo třeba k tomu, aby byl usvědčen, mých slov. Jak jsi sama řekla, byl celý od krve a měl u sebe cár z jejich zakrvácených šatů. Navíc ho identifikoval někdo, kdo ho viděl vraždit. Proč bych ho měl tedy prohlížet?“

Fidelma potlačila povzdech. „Bylo by se to slušelo.“

„Slušelo by se to? Pchá! Kdybych trávil život tím, že bych dělal, co se sluší, nechal bych umřít stovky trpících pacientů.“

„Při vši účtě, tohle se dá těžko srovnávat.“

„Nejsem tady od toho, abych se s tebou přel o etice, dálaigh. Jestli si s otázkami skončila, věnuji se své práci.“

Fidelma rozhovor ukončila, krátce mu poděkovala a vyšla z místnosti. Neměla s felčarem o čem dál jednat. Po sestře Étrommě nebylo dosud vidu ani slechu. Několik minut čekala před apotékou, ale pak ji něco napadlo. Jedním z darů, jimiž byla Fidelma obdařena, byla neuvěřitelná schopnost orientovat se v každé budově, kde někdy předtím už byla. Díky dobré pa-měti a instinktu dokázala najít zpáteční cestu na místa, kudy šla předtím se sestrou Étrommou. A tak místo aby na ni čekala, pustila se spleť chodeb ke komnatám abatyše Fainder stejnou cestou, jakou šly s Étrommou sem.

Otevřela dveře vedoucí na tiché nádvoří a pomalu je přechá-zela. Mnichovo tělo pořád ještě viselo na šibenici. Jak že se jme-noval - bratr Ibar? Stejně je zvláštní, že zabil a okradl lodníka na stejném molu pouhý den poté, co tam byla znásilněna a zavražděna Gormgilla.

Náhle se vprostřed nádvoří zastavila.

Ibar byl jedním ze dvou lidí, s nimiž Eadulf toho večera po při-jezdu do opatství obšírněji rozmlouval.

Dala si čelem vzad a rychle vyběhla po schodech do plesnivé chodby, kterou se šlo k Eadulfově cele. Bratr Cett byl pryč; na stráži stál místo něho jiný mnich.

„Co tady chceš?“ houkl na ni hrubě, když se vynořil ze stínu.

„Především bych byla ráda, kdyby sis osvojil lepší způsoby, bratře,“ řekla Fidelma suše. „Za druhé bych chtěla, abys mi ote-vřel dveře do této cely. Mám povolení od abatyše.“

Chlapík ustoupil o krůček do stínu, jako by byl překvapen.

„Nemám žádné příkazy.“ řekl trucovitě.

„Já ti dávám příkaz, bratře. Jsem dálaigh. Když jsem sem při-šla před chvílí se sestrou Étrommou, bratr Cett nedělal žádné problémy.“

„Sestra Étromma? Nic mi neřekla. Odešla s Cettem na nábřeží.“

Mnich chvíli o věci přemýšlel, zatímco Fidelma se po několik dlouhých minut netrpělivě vztekala. Čekala, že narazí na tvrdo-šíjný odpor. Ale mnich se pak spíše váhavě vydal ke dveřím a od-sunul závoru.

„Zavolám, až budu chtít odejít,“ řekla mu Fidelma, které se ulevilo, a vešla do místnosti. Eadulf překvapeně vzhlédl.

„Nečekal jsem, že tě zase uvidím tak brzy,“ nakousl větu.

„Musím se tě ještě zeptat na pár věcí. Chci vědět více o bratru Ibarovi. Nevědí, že jsem se k tobě vrátila, možná nebu-deme moci mluvit dlouho.“

Eadulf pokrčil rameny. „Není toho moc, co bych ti o něm mohl říci, Fidelmo. Toho dne, co jsem sem přijel, seděl vedle mne při večeři v refektáři. Trochu jsme si spolu popovídali, ale pak už jsem ho neviděl - tedy až do dnešního rána, tam dole.“ A hlavou ukázal na nádvoří.

„O čem jste spolu hovořili?“

Eadulf přemýšlivě vraštil čelo.

„Ptal se mě, odkud jsem. Řekl jsem mu to. On mi řekl, že sem přišel od severní hranice tohoto království a že je povoláním ko-vář. Byl na své řemeslo hrdý, třebaže byl zklamaný, že opatství neumělo využívat jeho talentu lépe než tím, že mu uložilo vyrábět nějaká pouta pro zvířata.. Od příchodu abatyše Fainder tady byl nespokojený. Připomněl jsem mu, že mnohá klášterní spole-čenství potřebují zvířata k obživě a že každý úkol je hoden děl-níka. On mi řekl...“

„O ničem jiném jste nemluvili? Jenom takhle všeobecně?“ Fi-delma se snažila nedat najevo své zklamání.

„Ještě se mi také vyptával na saské zvyky.“

„Na saské zvyky? Jako například?“

„Proč Sasové drží otroky. Ta otázka mi připadala zvláštní.“

„Nic jiného?“

Eadulf zavrtěl hlavou. „Prostě mi připadalo, že je nespokojený s prací, kterou mu ukládají. Zdá se, že ho to trápi až do smr-ti. Vlastně poslední slova, která jsem z úst toho chudáka slyšel, byla ‚zeptejte se na ty okovy.‘ Myslím, že mezitím přišel o rozum. Musí to být strašné, stát tváří v tvář katovi s provazem.“

Fidelma byla zjevně zklamaná a nepostřehla, jak se mu chvěje hlas. Doufala, že nebožtík bratr Ibar třeba utrousil nějakou po-známku, která by posloužila jako ona kýžená nit, za níž zatáhne a celá tato podivná síť se začne párat či rozplétat. Přiměla se k úsměvu.

„Nevadí. Brzy se zase uvidíme.“

Zabušila na dveře.

Nevrlý bratr čekal zřejmě přede dveřmi, neboť se okamžitě otevřely a ona vyšla z cely ven.

ŠESTÁ KAPITOLA

Fidelma se vracela zase přes dvůr, když ji dohonila sestra Étromma.

„Říkala jsem ti, abys počkala v apotéce,“ napomenula ji po-drážděně. „Mohla jsi se ztratit, tohle opatství není žádný ves-nický kostelíček.“

Fidelma se neobtěžovala vysvětlováním, že si dokáže zapamatovat cestu, kterou ji už jednou někdo provedl. Nezmínila se ani o tom, že ačkoli je toto opatství ve srovnání v mnoha jinými kláštery v pěti královstvích skutečně velké, ona viděla v Armaghu, ve Whitby nebo v Římě větší.

„Prý jsi byla odvolána dolů na nábreží," řekla.

Zdalo se, že to správkyni poněkud zarazilo. „Kdo ti to řekl?"

Fidelma nechtěla přiznat, že byla znovu za Eadulfem, a tak pokračovala: „Jdu za abatyší Fainder. Chci jí položit ještě pár otázek. Našla jsi tu novickou, sestru Fial?"

Sestra Étromma na okamžik upadla do rozpaků.

„Nepodařilo se mi ji najít."

„Pro všechno na světě, proč se to nepodařilo?" Fidelma byla podrážděná.

„Zdá se, že ji nikdo už nějakou dobu neviděl."

„Co přesně míníš slovy nějakou dobu?"

„Bylo mi řečeno, že už pár dnů nikdo nespátřil. Hledáme ji."

Fidelma nebezpečně blýskla očima. „Než půjdeme za abatyší, ráda bych se podívala do ubytovny po hosty, tam, kde spal bratr Eadulf."

Trvalo jen chvilku, než ji správkyně zavedla do hostelu. Ložnice nebyla velká, bylo tam všeho všudy šest lůžek.

„Na kterém spal bratr Eadulf?" chtěla vědět Fidelma. Sestra Étromma ukázala, na nejzazší lůžko v rohu místnosti.

Fidelma si sedla na okraj. Letmo nahlédla pod postel. Nic tam nebylo.

„Přirozeně na něm po tom Sasovi už několikrát někdo spal," řekla na vysvětlenou správkyně.

„Přirozeně. Slamník byl už vyměněn?"

Sestra Étromma byla otázkou vyvedena z míry. „Slamníky vyměňujeme, až když je to potřeba. Pochybují, že bychom jej měnili od té doby, co tu spal ten Sas. Proč?"

Fidelma odhodila pokrývku, pod ní spatřila matraci nacpanou slámou. Byl to obyčejný slamník. Vztáhla ruku a zkusmo jej tu a tam promáčkla.

„Co hledáš?" zeptala se jí rechteaire.

Fidelma neodpověděla.

Ve slámě nahmátla cosi tvrdého a vzápětí objevila na boku slamníku, tam kde byl rozpáraný šev, malý otvor. Usmála se. Zнала Eadulfa lépe, než se znal on sám. Je to opatrný člověk a celé to pozdvižení v posledních týdnech způsobilo, že zapomněl, jak velice byl opatrný.

Fidelma sáhla do slamníku a štihlými prsty vytáhla malou dřevěnou hůlku. Vedle ní nahmátla měkký svitek papíru. Hbitě obojí vytáhla ven a předešřela sestře Étrommě před ušaslý zrak.

„Budeš mým svědkem, sestro," řekla Fidelma a zvedla se. „Toto je úřední bílá hůlka, kterou byl bratr Eadulf vybaven na důkaz, že je oficiálním poslem krále Cashelu. A toto je dopis, který napsal týž král arcibiskupovi Theodorovi z Canterbury. Bratr Eadulf je z bezpečnostních důvodů schoval do slamníku."

Na tváři sestry Étrommy se objevil zvláštní výraz, v němž převládala nejistota.

„Bude nejlépe, když to odevzdáš abatyši Fainder," řekla nako-nec.

Fidelma zavrtěla hlavou a demonstrativně vše uložila do svého marsupia, koženého váčku, který neustále nosila u pasu.

„Zůstane to u mne. A ty budeš mým svědkem. Tyto předměty jasně dokazují, že bratr Eadulf je fer taistil, techtaire, králův po-sel, a tudíž člen královského domu s právem na ochranu."

„Nemá smysl vysvětlovat mi zákony," protestovala sestra Étromma. Nejsem žádná dálaigh."

„Prostě si pamatuj, že jsi byla u toho, když jsem tyto věci na-šla," trvala na svém Fidelma. „A teď..."

Zamířila ke dveřím a nešťastná sestra Étromma jí šla v pa-tách.

„Kam chceš jít teď, sestro?" zeptala se. „Znovu za abatyší?"

„Za abatyší? Ne, tam zajdu později," odpověděla Fidelma, která změnila názor. „Ukaž mi nejdříve to místo, kde byla přepa-dena a zavražděna Gormgilla."

Sestra Étromma byla zjevně rozmrzelá, když vedla Fidelmu dalšími chodbami na malé nádvoří, které, soudě podle vůně vznášející se ve vzduchu, sousedilo s klášterní kuchyní a patrně i se skladem. Na jedné straně nádvoříčka byla dvoukřídlová dřevěná brána a sestra Étromma k ní hned zamířila. Nepokoušela se pohnout těžkými železnými petlicemi, jimiž byla vrata zajištěna, neboť v jednom křídle byla malá branka, již mohl člověk projít. Otevřela ji a beze slova na ni ukázala.

Když Fidelma přešla na druhou stranu - branka měla to-tiž vysoký práh - objevila se před jejím zrakem široká stuha řeky. Přimo před branou vedla podél klášterní zdi hojně užívaná cesta, dosti široká, aby po ní mohly jezdit i povozy. Podél cesty se táhlo hliněné nábreží, z něhož vybíhala dřevěná mola, neboť řeka v těchto místech tekla rovnoběžně s cestou. U mola byl uvázán poměrně velký říční člun. Několik mužů z něj vykládalo sudy.

„Tohle je naše molo, sestro," vysvětlovala sestra Étromma. „Tady se vykládá zboží pro naše opatství. Na řece o kus dál uvi-díš další mola, kde obchodují místní kupci."

Fidelma tu chvilku postála a nastavila tvář sluníčku. Na-vzdory lehkému vánku hřálo a po vlhku a šeru klášterní budovy, z níž vyšla, bylo osvěžující. Na okamžik zavřela oči, uvolnila se a zhluboka dýchala. Po chvíli se rozhlédla kolem sebe. Správkyně měla pravdu. Na řece bylo několik člunů, uvázaných u mol. Feama, jak si připomněla, byla obchodním střediskem a zároveň královským sídlem dynastie Uí Cheinnselaigh, která v Laiginu panovala.

„Kde došlo k té vraždě?"

Sestra Étromma ukázala na klášterní molo. „Přesně tady na tomto místě."

V opatství se rozezněl zvon. Fidelma se překvapeně podívala směrem, odkud zvuk přicházel. Toto přece není čas

modliteb? O chvíli později vyběhl z brány jeden mnich a hnál se k sestře Étrommě.

„Sestro, právě dorazil posel z horní řeky. Uprostřed řeky se potopil jeden z říčních člunů. Prý to je ten, který nedávno vyplul od našeho mola.“

„Gabránův člun?“ Étromma zbledla. „Vi to jistě? Zachránili se všichni?“

„Neví to jistě, sestro,“ odpověděl mnich. „A neví ani nic dalšího.“

„Tak to se tam musíme podívat a zjistit, co se dá dělat.“

Už už se rozběhla do opatství, když vtom si připomněla, že ve-dle ní stojí sestra Fidelma a pozoruje ji a na okamžik zaváhala.

„Promiň, sestro. Zdá se, že se nejspíš potopil jeden ze člunů, který pravidelně obchoduje s naším opatstvím. Je mou povinností jako správkyně opatství se případem zabývat. Řeka je nebezpečná.“

„Chceš, abych šla s tebou?“ zeptala se Fidelma.

Sestra Étromma roztržitě zavrtěla hlavou. „Musím jít.“

A připojila se k bratrovi, který se už rozběhl po cestě vedoucí podél klášterních zdí. Fidelma pozorovala, jak mizí, jejím odcho-dem poněkud vyvedena z míry. Z myšlenek ji vytrhl mužský hlas, který ji oslovil jménem. Fidelma se ohlédla a uviděla zná-mou postavu, přicházející po cestě ke klášternímu molu.

Byl to válečník Mel, právě ten, který podle slov sestry Étrommy našel tělo zavražděné dívky a objevil stopu vedoucí k Eadulfovi. Byla to opravdu šťastná náhoda, že se tu objevil právě v této chvíli a ušetřil jí cestu. Obrátila se a pomalu kráčela přes cestu k okraji mola, zatímco on vystoupil na dřevěnou konstrukci.

„Tak se zase setkáváme, paní.“ Zastavil se a pozdravil ji širo-kým úsměvem.

„Je to tak. Dozvěděla jsem se, že se jmenuješ Mel.“

Ozbrojenec zvesela přisvědčil. „Slyšel jsem, že jsi dala na mé doporučení a ubytovala ses i se svými druhy v krčmě mé sestry Lassar. Myslel jsem, že tě doprovázeli tři muži? Ale Lassar mi řekla, že jsi k ní přišla jen ty se dvěma průvodci.“

Fidelma si uvědomila, že ten chlapík má dobrý postřeh a že si musí dávat pozor na svá slova.

„Skutečně se mnou přijeli tři zbrojnoši. Jeden se musel vrátit do Cashelu,“ zalhala.

„Doufám, že jsi s ubytováním spokojená. Má sestra dobře vaří a má pohodlná lůžka.“

„Moji druhové i já se v krčmě U žluté hory skutečně cítíme velice dobře. Jsem moc ráda, že tě tady potkávám.“

Válečník pokrčil čelo. „Pročpak, paní?“

„Právě jsem mluvila s lidmi v opatství, kteří se zabývají vraž-dou té mladé novlcky,“ odpověděla Fidelma. „Bylo mi řečeno, že jsi byl při procesu s bratrem Eadulfem klíčovým svědkem.“

Mel udělal odmítavé gesto. „Neřekl bych, že jsem byl klíčový svědek. Byl jsem té noci, kdy došlo k vraždě, prostě kapitánem hlídky právě na tomto molu.“

„Můžeš mi podrobně popsat, co se tu stalo? Předpokládám, že víš, proč se o tuto záležitost zajímám.“

Válečník byl celý nesvůj, ale pak přisvědčil.

„Klepy se v tomto městě šíří rychle, paní. Víím, kdo jsi, a proč jsi tady.“

„Jak to, že jsi byl té noci právě na tomto molu?“

„To je jednoduché. Jak už jsem řekl, měl jsem službu. Té noci jsme drželi hlídku čtyři.“ Rozmáchl se, aby pohybem ruky obsáhl všechna mola, která Fearnu obsluhují.

„Dochází tu k tolika zločinům, že to stojí za hlídkování?“ zají-mala se Fidelma.

Mel se vychloubačně rozesmál.

„Vůbec jich není mnoho - díky těmto hlídkám. Jako hlavní město laiginských králů jsme na horním toku řeky důležitý ob-chodní přístav. Díky našim hlídkám jsou kupci klidní, vědí, že jejich čluny a zboží dobře strážíme.“

Odmlčel se, ale Fidelma naléhala, aby pokračoval.

„Jak už jsem řekl, hlídku jsme té noci drželi čtyři. Já byl ka-pitánem. Každý strážný měl přidělený jeden úsek přístaviště. Řekl bych, že bylo už po půlnoci, když jsem šel odtamtud.“ Obrátil se a ukázal na malé molo dále od opatství. „Tam stál je-den z mých lidí. Druhá hlídka byla tady, o kus dál po proudu. Takže já jsem svoje lidi normálně kontroloval, vyšel jsem odtud a chodil po molech a ověřoval, je-li hlídka na svém místě.“

„Jaké bylo počasí?“

„Bylo celkem hezky, nepršelo,“ rozpomínal se. „Ale nebe bylo zatažené, takže byla tma. Ale my jsme měli pochodně,“ dodal.

„Viditelnost byla tedy snižena?“ naléhala Fidelma. „Ani s po-chodní jste moc daleko nedohlédli.“

„To máš pravdu,“ souhlasil. „Právě proto jsem o tělo toho děv-čete, dřív než jsem je uviděl, málem zakopl.“

Fidelma povytáhla obočí. „Ty jsi o ně zakopl? Chceš říct, že jsi je skutečně objevil? Myslela jsem, že existuje očitý svědek té vraždy.“

Mel váhal. „Skutečně existuje. Ono je to složitější, sestro.“

„Opravdu? Vysvětlí mi to co nejsrozumitelněji.“

„Šel jsem po nábřeží s vysoko zvednutou pochodní. Jak už jsem říkal, noc byla velice tmavá. Šel jsem tady po té cestě po-dle řeky a chystal jsem se přejít tohle molo.“

„Kotvily tu tehdy nějaké čluny?“ přerušila ho náhle Fidelma, jako by jí právě něco napadlo.

„Ano, kotvil tu jeden z těch nákladních člunů, které sem pra-videlně zájízďejí. Na palubě byla tma a nikdo tam nebyl. Co by tam taky o téhle hodině dělali? Patrně byli v podpalubí a buď spali, nebo byli namol opilí.“ Při tomto pomyšlení se zasmál a po-kračoval: „Jak jsem tak šel, uviděl jsem postavu sedící na koni.“

„Kdo to byl?“ zeptala se Fidelma. „Stála přímo tady na té cestě?“

„Ne. Bylo to támhle, na kraji mola.“

„A co tam ta osoba dělala?“

„Když jsem ji prvně uviděl, seděla bez hnutí, tak nehybně, že jsem si jí vůbec nevšiml, dokud se nepohnul kůň. Pochodeň ne-měla, seděla tam potmě. Tak se stalo, že jsem objevil to tělo.“

Fidelma potlačila netrpělivý povzdech. „Prosím tě, vysvětli mi to - a podrobněji.“

„Když jsem tu postavu uviděl, zvedl jsem pochodeň a chtěl jsem ji vyzvat, aby uvedla své jméno. Ale dřív než jsem to stačil udělat, vyzvala ona mne. Na tom koni seděla abatyše Fainder.“

Fidelma poněkud vykulila oči. „Abatyše Fainder?“ hloupě opakovala jako ozvěna. „Ona osobně tady v naprosté tmě seděla na koni?“

„Vždyť ti to povídám,“ přikývl Mel. „Jak jsem uvedl své jméno, řekla: ‚Mele, tady někdo leží. Kdo je to?‘ Takhle to řekla. Klopýtal jsem ještě kus cesty ve tmě a díval se k zemi. Ležela ve stínu žoků a tak se stalo, že jsem o ni málem zakopl. Bylo mi hned jasné, že je to nějaké děvče a že je mrtvé.“

„Jaké žoky? Ukaž mi přesně, kde to tělo leželo.“

Mel ukázal na místo u mola, kde byly složené nějaké žoky a truhlice.

„Tady ležela.“

Fidelma se svraštělým čelem místo prohlížela.

„Říkáš, že to jsou ty samé žoky a truhlice, co tu byly tehdy v noci?“

„To jsem netvrdil. Jsou to jiné truhlice, ale vypadají stejně jako tamty, a ty žoky tu takhle ležely. Přisahal bych, že ležely skoro na stejném místě.“

Fidelma na něho vrhla kvapný pohled. „Přisahal bys, přestože byla tma?“

„Bylo mou povinností prohlédnout si to místo za denního světla a ukázat je brehonovi.“

„Co jsi ve světle pochodně viděl z té mrtvé?“

„V tomhle světle toho moc nevidíš. Byla oblečená, ale nebyl to řeholní šat.“

„Chápu. Takže jako novicka tohoto opatství byla identifikována až později?“

„To předpokládám.“

„Co dělala abatyše Fainder po celou tu dobu, co jsi prohlížel mrtvolu?“

„Čekala, až skončím. Protože jsem pro chudáka holku nemohl už nic udělat, napřímil jsem se a řekl jsem abatyši, že děvče je mrtvé. Přikázala mi, abych mrtvou odnesl do opatství, a řekla, že dojde pro felčara, bratra Miacha. A tak jsem...“

„Počkej chvíli,“ přerušila ho Fidelma. „Vysvětlila ti abatyše Fainder, co tam dělá, proč sedí potmě na koni pár kroků od té mrtvolky?“

Mel zavrtěl hlavou. „Tehdy v noci ne. Později, myslím, řekla brehonovi, biskupu Forbassachovi, že se vracela ze vzdálené kaple a právě chtěla vjet do brány, když uviděla tělo jako stín a jela k němu, právě když jsem se tam objevil.“

Fidelma na okamžik pevně sevřela rty a očima přeměřila vzdálenost mezi klášterní bránou a místem, které Mel označil.

„Ale vždyť ty sám jsi přece mrtvou ve stínu žoků neviděl, tře-baže jsi nesl pochodeň a stál přímo u ní? Budu si o tom muset s abatyší promluvit,“ zamumlala. „Tak pokračuj. Mate mě, že prý vraždu na vlastní oči viděl nějaký svědek.“

„To je pravda, hned se k tomu dostanu,“ pokračoval Mel. „Když abatyše odjela, uvědomil jsem si, že budu potřebovat, aby mi mrtvou někdo pomohl odnést. A taky jsem musel svým lidem ohlásit, kde jsem. Proto jsem mával pochodní, abych dal zna-mení druhovi, který držel hlídku na vedlejším molu, a on ke mně přišel. Tehdy jsem zpoza žoků zaslechl nějaký šramot. Zavolal jsem a zvedl pochodeň nad hlavu. V jejím světle jsem uviděl ně-jaké děvče, které stálo za těmi žoky.“

„Předtím sis jí nevšiml?“

„V té tmě nikoliv. Nevšimla šiji ani abatyše. Zeptal jsem se jí, kdo je, ale ona byla velice rozrušená, celá se chvěla a měla strach. Nějakou chvíli trvalo, než jsme se dozvěděli, že se jme-nuje Fial a že ta mrtvá je její přítelkyně Gormgilla. Řekla mi, že jsou novicky. Údajně šla na nábreží na schůzku se svou přítel-kyní a tam prý viděla, jak Gormgilla zápasí s nějakým mužem. Ve strachu zůstala stát jako socha, když vtom se ten muž zvedl a prchal pryč, do opatství. Dívka řekla, že v něm poznala saského mnicha, který právě pobýval v opatství.“

„Jak je možné, že si toho děvčete nikdo nevšiml dříve?“

„Říkám ti, že byla tma.“

„Ale ty jsi měl pochodeň a nějaký čas jsi na tom molu stál.“

„Od pochodně moc vidět není.“

„Ale přesto tam bylo dost světla na to, aby abatyše uviděla mrtvolu z koňského hřbetu na vzdálenost několika metrů a jela k ní. A světla bylo dost i na to, aby to děvče, Fial, poznalo vraha. Podle všeho navíc z dálky. Zeptali jste se ji, proč nekřičela nebo nešla své přítelkyni na pomoc?“

„Možná že se jí u soudu zeptali. Třeba byla moc vyděšená na to, aby něco udělala. To se může stát.“

„Ovšem. Ale proč se neukázala, když tam přijela abatyše, nebo když jsi přišel ty?“

Mel o její otázce přemýšlel a pak odpověděl pokrčením ramen.

„Já nejsem dálaigh, paní, jsem prostý kapitán hlídky.“

Fidelma na něho pohlédla a usmála se. „Teď už ne. Teď jsi velitelem palácové stráže. Za co jsi byl povýšen?“

Mela otázka neuvedla do rozpaků.

„Slyšel jsem, že krále má bdělost potěšila, a tak mě jmenoval velitelem palácové gardy. Doporučil mě biskup Forbassach.“

Fidelma se na chvíli odmlčela.

„Takže to děvče, Fial, se vynořilo odnikud.“

„Zpoza žoků na molu,“ opravil ji Mel.

„Říká, že ve tmě všechno viděla, ale přesto nic neudělala," uvažovala Fidelma se stopami cynismu v hlase. „Potvrdila Fial slova abatyše Fainder?"

Mel byl překvapen. „Nevěděl jsem, že důkazy, které předloží abatyše, by měl někdo potvrdit."

„Vše, co se týká nepřirozeného úmrtí, je třeba potvrdit, ba i důkaz předložený světcem," odpověděla Fidelma krátce. Pohlédla na žoky, pak je obešla a zahleděla se na klášterní bránu. „Pojďme uvažovat," řekla mírně. „Fial a mrtvá dívka byly v tomto opatství novicky. Fial říká, že si dala se svou přítelkyní schůzku tady na molu. Ponechme stranou tu skutečnost, že si schůzku daly v nezvyklou hodinu - uprostřed noci."

Fial říká, že přišla a viděla svou přítelkyni ve chvíli, kdy ji pře-padl nějaký muž, jehož identifikovala jako bratra Eadulfa, a že tento muž pak prchl do opatství. Říkám to správně?"

„Takhle mi to to děvče vyličilo."

„Avšak, aby se mohla schovat za těmito žoky - předpokládám, že jsi místo, kde stála, správně identifikoval - musela Fial nutně procházet kolem své přítelkyně právě v té chvíli, kdy byla Gormgilla přepadena. Ledaže by byla přišla dříve než její přítel-kyně, anebo zároveň se svou přítelkyní - a pak zůstala ve svém úkrytu, zatímco Gormgilla zápasila s útočníkem - jen tak by její výpověď dávala nějaký smysl."

Mel vraštil čelo a zkoumal možnosti, na něž Fidelma pouká-zala, jako by si poprvé uvědomoval logické souvislosti výpovědi mladičky Fial.

„Byla tma," řekl zkusmo. „Možná že přítelkyni a útočníka po-tmě minula?"

Fidelma se pousmála. Nemusela nic říkat, aby mu bylo jasné, jak chabé vysvětlení nabídl. Po chvíli se věnovala dalšímu zjev-nému rozporu.

„Máme tu co dělat s velice zvláštním rozporem v časových údajích; nesouhlasí uváděná doba vraždy, doba, kdy dívka měla být jejím svědkem, a doba, kdy vystoupila ze svého úkrytu. Mu-síme předpokládat, že vrah uprchl ze scény před příjezdem aba-tyše Fainder. Jedinou cestu, po níž se lze dostat z tohoto mola ke klášterní bráně, by jinak zřejmě zablokovala abatyše, která s koněm zůstala stát na konci mola. Souhlasíš?"

Mel sledoval její logický výklad a přikývl.

„Fial tedy vyčkávala za těmito žoky velice dlouho. Byla svěd-kem vraždy, viděla jak vrah prchá ze scény a podle jejího svě-dectví se uchyluje do opatství; pozorovala, jak přijíždí abatyše Fainder, viděla také, jak přicházíš ty a jak prohlížíš mrtvolu; a vyčkávala dál, zatímco se abatyše vrátila do opatství a ty jsi přivolal svého druha. Až do této chvíle se neukázala. Zeptal se jí někdo, proč tady stála potmě a na co tak dlouho čekala?"

„Tehdy jsem o tom neuvažoval," řekl Mel. „Donesl jsem tělo do opatství a můj druh vedl Fial. Abatyše Fainder vzbudila felčara a správkyň, sestru Étrommu. Byly u toho, když jsem se Fial vy-ptával. A tehdy, v této chvíli, identifikovala jako muže, který její přítelkyni přepadl a zabil, saského bratra. Fial předali do péče jedné ze sester, zatímco my ostatní jsme šli -"

„My?" zeptala se Fidelma.

„Matka abatyše, sestra Étromma, bratr Cett, já a můj druh."

„Můžeš toho druha jmenovat?"

„Jmenoval se Daig."

„Jmenoval?" Fidelma si povšimla minulého času.

„Utopil se v řece pár dní po této události."

„Svědkové tohoto případu mají zřejmě ve zvyku mizet nebo umírat," konstatovala Fidelma suše.

„Sestra Étromma nás zavedla do ubytovny pro hosty. Saský mnich předstíral spánek."

„Předstíral?" zeptala se ostře. „Jak si můžeš být tak jistý, že spánek pouze předstíral?"

„Co jiného mohl dělat, než jej předstírat, když právě přišel od řeky, kde vraždil?"

„Kdyby přišel od řeky, kde vraždil," pozměnila Fidelma větu s obzvláštním důrazem na prvním slově. „Nemohlo to být tak, že nikoho nezabil a skutečně spal?"

„Ale Fial ho identifikovala!"

„To záleží na tom, co Fial vlastně viděla, že? Takže Sasa jste zastihli v noclehárně na lůžku?"

„Ano. Probral ho bratr Cett. Ve světle lampy jsme zjistili, že ten chlapík má na šatech krev a u sebe nějaký cár. Později se zjistilo, že to byl cár utržený ze šatů Gormgilly. Také na něm byla krev." Mel rozjasnil tvář. „To dokazuje, že Fial mluvila pravdu, jak jinak by se na Sasův šat dostala krev a jak by přišel k tomu zakrvácenému cáru?"

„Jak jinak, vskutku!" položila Fidelma řečnickou otázku. „Vy-ptával jsi se také bratra Eadulfa?"

Mel zavrtěl hlavou. „V této chvíli abatyše Fainder řekla, že se celé záležitosti ujme sama, neboť se jedná o záležitost týkající se opatství. Požádala mě, abych bratru Cettovi pomohl dopravit Sasa do cely. To jsme udělali, a ona pak poslala pro brehona, biskupa Forbassacha. To je vše, co jsem o té záležitosti věděl do té doby, než jsem byl, samozřejmě, předvolán k soudu."

„Jak se ti ten proces zamlouval?"

„Nevím, jak to myslíš."

„Nenapadlo tě, že tyto události, tak jak jsi je vyličil, jsou plné rozporů a vyvolávají řadu otázek?"

Mel o tom chvíli uvažoval.

„Nebylo na mně, abych si něco myslel, jakmile odpovědní lidé jednou rozhodli," řekl nakonec. „Kdyby bylo třeba klášť nějaké otázky, bylo by na brehonovi, biskupu Forbassachovi, aby tak učinil a na chyby poukázal."

„Ale Forbassach žádné otázky nekládl?"

Mel chtěl něco říct, ale vtom pohlédl Fidelmě přes rameno a náhle se zamračil. Fidelma se ohlédla, aby zjistila, co ho zau-jalo, a ihned poznala abatyši Fainder, která zřejmě právě vyra-zila z klášterní brány. Navzdory dlouhému černému šatu seděla obkročmo na koni a cválala po cestě podél klášterní zdi.

Fidelma se mrzutě ušklíbala. „Doufala jsem, že si s ní teď promluví. Únavná žena! Čas je drahý. Ale patrně se jede podívat na ten potopený člun.“

Mel pohlédl na oblohu, aby zjistil, kde stojí slunce. „Abatyše Fainder jezdívá v této době pravidelně na vyjížďku,“ podotkl. Pak se na jeho tváři objevil údiv. „Potopený člun? O ja-kém člunu to mluvíš?“

Fidelma mu hned neodpověděla, protože jí připadlo zvláštní, že abatyše pravidelně opouští opatství a někam odjíždí. Řeholníci se zpravidla koní odříkají, skládají slib chudoby, zejména pokud jde o dopravu, ledaže by měli určité společenské postavení. Fidelma její postavení dále v hodnotě anruth skýtalo výsadu cestovat koňmo, což by jí jako řeholnici bylo odepřeno.

„Kam jezdí každý den o této době?“ zeptala se.

Mel si její otázky nevšímal.

„Jaký potopený člun?“ ptal se znovu. „Co jsi to říkala?“

Fidelma mu řekla o vzkazu, který dostala sestra Étromma, a o tom, že spěchala, aby se podívala, jak může pomoci.

Byla trochu překvapena, když se Mel s vážnou tváří začal omlouvat a měl se k odchodu.

„Promiň mi, sestro. Musím se jít podívat, co se stalo. Patří k mým povinnostem být o takových věcech informován. Nemůže-me potřebovat, aby potopený člun bránil ostatním lodím v plav-bě. Omluv mě.“ Na místě se otočil a rozběhl se po břehu tím směrem, kudy spěchala sestra Étromma a její společník, stejně jako abatyše Fainder. Fidelma neměla čas tím, že by si lámala hlavu s jejich zále-žitostmi. Chvilí ještě postála na molu, rozhlížela se kolem sebe a pečlivě zkoumala místo činu, a pak si hluboce povzddechla. Usoudila, že žádné další tajemství už neodhalí, i kdyby na tomto místě setrvala sebedéle, a rozhodla se vrátit do krčmy.

SEDMÁ KAPITOLA

Když se Fidelma vrátila do krčmy U žluté hory, hledala Dega a Endu. Vrátili se z obchůzky po městě, ale moc toho nepřinesli. Zjistili, že názory obyvatel tohoto města se velice různí. Někteří jsou přímo zděšeni královým nařízením, podle něhož penitenciální zákon nyní platí pro všechny občany - jinými slovy, od nynějška není jen pouhým souborem pravidel, jimiž se řídí ně-ktelé náboženská společenství. Jiní, fanatičtější stoupenci no-vého náboženství, extrémní penitenciální zásady podporují. Dego a Enda mohli své zprávy opírat pouze o několik rozhovorů s kupci a kramáři na místním tržišti, neboť museli postupovat opatrně. I tak bylo jasné, že se zvěsti o Fidelmině příjezdu a jeho příčině po městě už rozšířily. Jak že zní to staré přísloví? Klepy potřebují koně, který je nese.

Fidelma jim na oplátku naznačila, co zjistila v opatství. Když je informovala o důkazech proti Eadulfovi, Dego a Enda protáhli tvář.

„Musím se vrátit do opatství a promluvit s abatyší Fainder,“ řekla. „Problém je, že zmizela sestra Fial, jejímž svědectví sot-va mohu věřit. Co mě ale záráží, je postoj abatyše Fainder. Když odhlédneme od motivů novicky Fial, máme co do činění s inicia-tivou abatyše, která stojí za touto změnou zákona. A na této ženě je cosi velice zvláštního.“

„Ale i tak, paní,“ řekl Enda zamyšleně, „je tady to svědectví sestry Fial. Říká, že na vlastní oči viděla, jak Eadulf její přítel-kyni znásilnil a zavraždil. To je jasná zpráva, bez ohledu na to, jaké zákony platí.“

Dego zachmuřeně se svým druhem souhlasil. „Myslíš, že mů-žeš její svědectví zpochybnit?“ zeptal se.

„Podle toho, co jsem zatím zjistila, myslím, že je zpochybnit mohu, ale pouze budu-li mít příležitost s ní pohovořit. Zdá se, že zmizela ve velice příhodném okamžiku.“

Dego a Enda si vyměnili pohledy.

„Domníváš se, že ji někde záměrně schovali?“ zeptal se Enda.

„Říkám jen tolik, že zmizení sestry Fial na náhodu nevypadá.“ Fidelma se zamyšleně odmlčela. „Níc méně bych dokázala položit dosti otázek týkajících se soudního postupu, aby nestranný soudce mohl výkon trestu odložit, dokud neproběhne další vyšetřování. Až si znovu pohovořím s abatyší, požádám krále Fianamaila, aby dodržel své slovo a vyslechl mé důvody pro odvolání. Prostě potřebujeme získat týden času. Raději bych tuto při vedla v přítomnosti Barrána než laiginského brehona, kterého mohl ovlivnit biskup Forbassach.“

„Co máme dělat do té doby my?“ zeptal se Dego.

„Něco by tu bylo,“ řekla Fidelma váhavě. „Zjistila jsem, že abatyše Fainder pravidelně každé odpoledne odjíždí na koni na ja-kousi tajemnou vyjížďku a někdy se vrací velice pozdě. Ráda bych věděla, kam jezdí a s kým se schází.“

„Domníváš se, že je abatyše do tohoto případu nějak zaple-tena?“ chtěl vědět Enda.

„Je to možné. Ted' vidím, že v tomto případě je tolik záhad, že by bylo patrně nejlepší vyjasňovat jednu po druhé. Možná že to vůbec není důležité, a možná že to důležité je. Právě když se vracela z takovéto vyjížďky - po půlnoci - byla spatřena jen pár kroků od těla zavražděného děvčete. Byla to pouhá náhoda?“

„V tom případě s Endou věnujeme naší vznešené abatyši po-zornost a budeme ji na cestách sledovat,“ zazubil se Dego. „Nech to na nás.“

Nějakou dobu trvalo, než se Mel do krčmy vrátil. Fidelma do-jedla oběd a chystala se vrátit do opatství. Dego a Enda vyrazili zase ven. Fidelma si s rostoucím zklamáním uvědomila, že do-kud se abatyše do kláštera nevrátí či dokud sestra Étromma nenajde sestru Fial, nemá co na práci. Neměla klid a zlobila se, neboť si byla vědoma, že čas letí a Eadulfovi jej zbývá tak málo. Přiměla se k tomu, aby usedla v lokále k praskajícímu krbu a snažila se zvládnout rostoucí rozčilení. Nebylo v její povaze vy-sedávat, když má před sebou tolik práce. Uklidňovala se slovy svého učitele, brehona Moranna: Kdo nemá trpělivost, není mou-drý. Útočiště hledala také v umění dercad, v meditaci, jejíž pomocí bezpočet generací irských mystiků dosahoval stavu sitcháin čili pokoje, kdy mizí mentální podrážděnost a myšlenky dorážející zvenčí se zklidňují. Fidelma toto starodávné umění ve chvílích úzkosti pravidelně praktikovala, přestože někteří význační mluv-čí církve, jako například Ultan, arcibiskup z Armaghu, je zavr-hovali jako umění pohanské, protože je před nástupem nového náboženství praktikovali druidové. Sám blahoslavený Patrick, Briton, který před

dvěma staletími sehrál při zavádění nové víry v pěti irských královstvích význačnou roli, některá meditativní umění, jejichž pomocí lze dosáhnout sebeosvícení, výslovně zakázal. Avšak decad, třebaže naň pohlížel s nelibostí, nezakázal. Byla to cesta, jak uvolnit změt myšlenek v utrápené mysli a uklidnit se. Fidelma jej praktikovala pravidelně.

Čas míjel; konečně uslyšela Mela, vracejícího se do krčmy. Snadno vyklouzla z meditace a když vešel do místnosti, pozdravila ho.

„Bylo to zlé?“ zeptala se ho rovnou.

Zdálo se, že se lekl, neboť si jí, jak tam seděla ve stinném rohu u krbu, dosud nevšiml. Když si uvědomil, na co se ho ptá, zavrtěl hlavou.

„Mluvíš o té nehodě na řece? Díkybohu, o život nikdo nepřišel.“

„Byl to skutečně Gabránův člun?“

Ta otázka měla na Mela elektrizující účinek. Překvapeně se-bou trhl.

„Proč se ptáš?“ divil se.

„Jenom že si sestra Étromma dělala starosti, když se dosle-chla, že by to mohl být jeho člun, protože ten člověk obchoduje s opatstvím.“

„Ano?“ Mel se na okamžik odmlčel, jako by o tom přemýšlel, a pak zavrtěl hlavou. „Byla to nějaká stará kocábka, kterou měli už dávno rozštípat a spálit. Dřevo bylo shnilé. Počítám, že za pár hodin ten vrak vytáhnou na břeh, aby nepřekážel ostatním v plavbě.“

„Takže si sestra Étromma dělala zbytečné starosti?“

„Jak už jsem říkal, tohle je obchodní přístav na řece a když hrozí nebezpečí, že řeka bude neprůjezdná, tak si starosti děláme všichni.“

„Chápu.“

Mel chtěl pokračovat v cestě, ale Fidelma ho zadržela. „Napadlo mě ještě několik otázek, buď tak laskav a odpověz mi na ně. Nezdřím tě dlouho.“

Mel se k ní posadil. „Rád ti pomohu, paní,“ usmál se. „Jen se ptej.“

„Za jakých okolností se utopil tvůj druh - ten, co s tebou držel hlídku té noci, co byla zavražděna Gormgilla?“

Mela její otázka zřejmě překvapila.

„Daig? Jednou v noci měl jako obvykle hlídku na nábřeží a patrně na molu uklouzl, nejspíš na mokřích prknech, a o něco se uhodil do hlavy, možná o dřevěný nosník. V bezvědomí padl do vody a utopil se dřív, než si toho někdo všiml. Jeho tělo jsme našli až druhý den.“

Fidelma jeho slova chvíli vážila.

„Takže jeho smrt - říkáš, že se jmenoval Daig? - byla pouze tragická náhoda. Nic podezřelého na ní nebylo?“

„Byla to skutečně jen nehoda, a to tragická nehoda, protože Daig byl dobrý člen hlídky a řeku znal jako své boty. Vždyť tady na říčních člunech vyrůstal. Ale jestli se domníváš, že je tu nějaká souvislost s vraždou Gormgilly, mohu tě ujistit, že žádná není.“

„Jasně.“ Náhle se zvedla. „Nevíš, jestli se sestra Étromma už vrátila do opatství?“

„Myslím že ano.“ Válečník následoval jejího příkladu a pomalu se zvedal.

„A co abatyše Fainder? Také se už vrátila?“

Mel pokrčil rameny. „To nevím - pochybuji. Když odjede z opatství, obvykle bývá pryč delší dobu.“

„Abatyše se nejela podívat na ten potopený člun?“

„Neviděl jsem ji tam. To by bylo neobvyklé. Abatyše si odpole-dne pravidelně někam vyjíždí. Myslím, že jezdí kamsi do kopců.“

„Děkuji ti, Mele. Moc jsi mi pomohl.“

Když se Fidelma vrátila do opatství, v bráně ji uvítala sestra Étromma.

„Tak co, sestro,“ oslovila ji Fidelma, „už něco víš o tom ztra-ceném děvčeti, o sestře Fial?“

Z tváře sestry Étrommy se nedalo nic vyčíst.

„Sama jsem se teprve před chvílí vrátila do opatství. Budu ji dál hledat. Pověřila jsem jednu ženu z našeho společenství, aby celé opatství důkladně prohledala.“

„Vrátila se už abatyše Fainder? Potřebuji jí položit ještě něko-lik otázek.“

Sestra Étromma upadla do rozpaků. „Jestli se vrátila?“

Fidelma trpělivě přisvědčila. „Odkudkoliv, kam dnes odpo-ledne odjela. Náhodou nevíš kam, že?“

Klášteří rechteaire se zatvářila odmítavě.

„O osobních zvycích abatyše nic nevím. Myslím, že je ve svých komnatách.“

Opět jednou vedla Fidelmu šerými chodbami ke komnatám abatyše. Museli projít malým ambitem vzadu za kaplí.

Fidelma zaslechla z protějších ambítů zvýšené hlasy. Poznala pronikavý hlas abatyše, jímž se snažila umlčet silný mužský hlas, který se zvedal v otázce. Sestra Étromma po jejím boku nervózně zakašlala.

„Abatyše teď zřejmě nemá čas. Možná že bychom se sem měly vrátit později, až bude méně zaneprázdněná,“ zamumlala.

Fidelma nezpomalila krok.

„Moje záležitost nemůže počkat,“ řekla pevně. Se sestrou Étrommou v patách pokračovala v cestě pod podloubím ke dve-řím abatyše, kde se zastavila, aby zaklepala. Dveře byly lehce pootevřené a hlasy nerušené zněly dál, jako by lidé uvnitř kle-pání přeslechli.

„Říkám ti, abatyše Fainder, že je to ukrutnost!“ Muž, který mluvil, byl postarší a podle šatu bylo jasné, že je to člověk urči-tého postavení a vlivu. Měl sněhobílé vlasy spadající na ramena, a kol čela stříbrnou čelenku. Na sobě měl dlouhý zelený tkaný plášť a v ruce úřední hůlku.

Abatyše Fainder se, svému ostrému tónu navzdory, usmívala. Při bližším pohledu bylo jasné, že je to pouhá maska poskládaných lícních svalů. Nic víc, než snaha demonstrovat svoji nadřazenost.

„Ukrutnost? Zapomínáš, s kým mluvíš, Cobo. Kromě toho můj postup schválil král, jeho brehon a jeho duchovní rádce. A ty se odvažuješ říci, že jsi kompetentnější posoudit tuto záležitost než sám král?"

„To jsem," odpověděl starý muž bez bázně. „Zejména proto, že přehlíží naše zákony."

„Naše zákony?" odfrkla abatyše. „Naše opatství se řídí zákony církve, k níž náleží. My uznáváme jiné zákony. Pokud jde o zbytek království - nesmíme dovolit, aby se náš lid nadále potácel v nevědomosti. Musíme se řídit křesťanskými zákony, jež nám dal Řím, jinak budeme navěky zatraceni."

Muž, jehož nazývala Cobou, přistoupil téměř hrozivě ke stolu abatyše. Když se přes něj rozhněvaně naklonil, Fainder neuhnula.

„Je zvláštní slyšet tato slova od vzdělané ženy, zejména ve tvém postavení. Nevzpomínáš si, co napsal Pavel z Tarsu Říma-nům? „Jestliže národy, které nemají zákon, samy od sebe činí to, co zákon žádá, pak jsou samy sobě zákonem, i když zákon nemají. Tím ukazují, že to, co zákon požaduje, mají napsáno ve svém srdci." Pavel z Tarsu měl pro naše zákony větší pochopení než ty."

Oči abatyše Fainder potemněly hněvem.

„Ty máš tu drzost poučovat mne o Písmu? Odvažuješ se říci řeholnici, která je ti ve věcech víry nadřazena, jak je třeba vykládat Písmo? Zapomínáš se, Cobo. Tvoji povinností je poslouchat nás, kteří byli ustanoveni k tomu, aby tě ve víře řídili; ty mě bu-deš poslouchat a nikoli klást otázky."

Postarší muž jí dal pohledem najevo, že ji lituje.

„Kdo tě ustanovil, abys mě řídila? Já jsem to tedy určitě nebyl."

„Moje autorita pochází od Krista."

„Jak si vzpomínám, v prvním listu apoštola Petra, opět z Písma svatého - a on byl ve věcech víry Kristem jmenovaným vůdcem - se praví: „Starejte se jako pastýři o Boží stáde u vás, ne z donu-cení, ale dobrovolně, jak to Bůh žádá, ne z nízké ziskovosti, ale s horlivou ochotou, ne jako páni nad těmi, kdo jsou vám svěřeni, ale buďte jim příkladem." Možná by sis měla vzpomenout na tato slova, dřív než začneš vymáhat bezpodmínečnou poslušnost!"

Abatyše Fainder se zalykala zlostí.

„Ty v sobě nemáš kousek pokory, člověče!" Ječela, hlas jí pře-skakoval vztekem.

Coba se studeně zasmál. „Mám v sobě dosti pokory na to, abych poznal, kdy se mi jí nedostává."

Náhle abatyše zahlédla Fidelmu, která stála ve dveřích a sle-dovala spor s výrazem pobaveného zájmu ve tváři.

Abatyše Fainder nasadila okamžitě masku lhostejnosti. Obrátila se opět ke staršímu muži.

„Brehon a král jsou v záležitosti trestu zajedno, Cobo. Trest bude vykonán. To je vše, co ti mohu říci. Můžeš jít." Pak se obrá-tila k Fidelmě a pravila ledovým hlasem: A co tu chceš zase ty, sestro?"

Jakmile starší muž zjistil, že Fidelma stojí ve dveřích, obrátil se na ni. Abatyšina pokynu k odchodu se nenamáhal uposlechnout.

„Poctivě jsem tě varoval, abatyše Fainder," řekl s očima upře-nýma na Fidelmu a tím ut'al jakoukoli odpověď, kterou se chys-tala dát abatyši. „Já to tak nenechám. Zamordovala jsi už jednoho mladého bratra a teď se chystáš zabít toho Sasa. To není náš zákon."

Fidelma oslovila spíše jeho než abatyši.

„Takže ty jsi přišel protestovat proti rozsudku smrti?" zeptala se, a se zájmem si staršího muže prohlížela.

Muž zvaný Coba se netvářil přátelsky.

„Správně. A jestliže si říkáš řeholnice, uděláš totéž."

„Já jsem už dala svůj nesouhlas najevo," ujistila ho Fidelma. „Kdo jsi?"

Abatyše Fainder váhavě zasáhla.

„To je Coba z Cam Eolaingu, zastává tam úřad bó-aire - a ni-koli úřad ollamha práv či náboženství," dodala jedovatě. Bó-aire je místní smírčí soudce, náčelník, který nevlastní půdu a jehož bohatství je posuzováno podle počtu kusů hovězího dobytka, jež mu patří, a proto se mu říká „dobytčí náčelník". „Cobo, toto je sestra Fidelma z Cashelu."

Starší muž se obrátil k Fidelmě a zkoumavě si ji přivřenýma očima prohlížel.

„Co dělá řeholnice z Cashelu ve Fearně? Prostě protestuješ proti postupu abatyše, anebo máš jiný důvod?"

„Abatyše zapomněla dodat, že jsem dálaigh soudního dvora v hodnosti anruth," odpověděla Fidelma. „Kromě toho jsem při-telkyní onoho Sasa, jemuž hrozí trest smrti. Přišla jsem, abych ho pomohla hájit před nespravedlností."

Postarší náčelník trochu roztál.

„Chápu. Předpokládám, že se ti nepodařilo abatyši přesvědčit, aby od svého nešťastného záměru ustoupila?"

„Nepodařilo se mi změnit rozsudek, stvrzený králem a jeho brehonem," připustila Fidelma, která opatrně volila slova.

„Co tedy navrhuješ? Jeden muž byl zavražděn dnes ráno a druhého chtějí zabít zítra. Pomsta není náš způsob."

Abatyše Fainder vydala jakési nesouvislé zvuky, ale Fidelma si jí nevšímala.

„Ne, to není náš způsob," potvrdila Fidelma. „Souhlasím. Za spravedlnost však můžeme bojovat pouze zákonnou cestou. Zís-kala jsem svolení, abych prozkoumala, existují-li důvody, na je-jichž základě bych podala odvolání."

Postarší muž si málem uplivil. „Odvolání! Nesmysl! Toho Sasa zítra připraví o život. Je třeba žádat, aby byl propuštěn. Teď není čas na právnické kličky."

Abatyše Fainder přivřela oči. „Musím tě varovat, Cobo, tento požadavek narazí na odpor. Jestli se pokusíš mařit zákon."

„Zákon? Divoši! Ti, kdo podporují justiční vraždu, jsou při-buzní vraha a nemohou se považovat za civilizované lidi."

„Varuji tě, Cobo, na tvé názory upozorním krále."

„Král? To je ufnukaný mladíček, který se nechal svést na scestí."

Fidelma položila ruku na mužovo rámě.

„Ufnukaný mladík, který má moc," varovala ho mírně.

Zdalo se, že náčelník mluví pro vlastní dobro až příliš otevřeně.

Coba se jejím starostem suše zasmál. „Jsem příliš starý a měl jsem až moc bohatý život, než abych se bál mocných, ať je to kdokoliv. A po celý svůj život, mladá ženo, jsem prosazoval naše zákony, naši kulturu a naši filozofii. Mé zásady nemůže nahradit žádné divoštství, aniž bych v protestu nepozvedl hlas."

„Chápu tvé pocity, Cobo," souhlasila Fidelma, „a sdílím je. Ale ty jako místní soudce musíš vědět, že jediný způsob, jak se vzepřít a věci změnit, je učinit tak cestou práva."

Coba se na ni zahleděl tmavými, hluboko posazenými očima.

„Náš velký křesťanský učitel, Pavel z Tarsu, jednou řekl, že zákon je naším učitelem. Co tím podle tebe chtěl říci?"

„A jaký zákon měl na mysli?" utrhla se abatýše Fainder. „Ni-koli pohanský, ale zákon, který nám přináší naše náboženství."

Coba si jí nevšímal a mluvil přímo k Fidelmě. „Nejcharakterističtější rysem našeho práva je postup, jehož smyslem je dobro pomstít a zlo odčinit. Nejviditelnějším důsledkem zločinu, každého zločinu, je bezprávi, způsobené jinému člověku, a s tím související přínos pro toho, kdo se zločinu dopustil. V každé do-bře spravované společnosti platí zásada, že provinilec musí obět' za způsobenou újmu odškodnit."

„Tak si to žádá brehonské právo," potvrdila Fidelma. „Zdá se, že jsi jeho zásady dobře prostudoval."

Coba roztržitě přisvědčil. „V pěti královstvích máme systém ceny cti, který podle povahy újmy a postavení poškozené osoby stanoví náhradu a pokutu. Podle brehonské filozofie je zákon učitelem, jehož úkolem je poučit provinilce, že újma, která je nyní činěna jemu, je újmou, kterou on způsobil postižené osobě."

Abatýše Fainder ho opět přerušila.

„Já jsem přesvědčena, že římský způsob kárného odčinění, zásada ‚oko za oko', odstraňuje a odpovídá přirozenému instinktu člověka. Přirozeným odčiněním vraždy je odvěta vyko-naná na viníkovi tak, že je rovněž zabit. Není to snad právě to, co dělají rozkurážené děti, když se nepohodnou? Jedno dítě udeří druhé dítě, a to mu ránu oplátí."

Postarší náčelník její argument odmítl máchnutím ruky.

„To je systém založený na strachu. Následná odvěta za zločin vede k silné zášti, která jako pomstu vyvolá další násilí; a to vede k dalšímu odvetnému opatření a vyvolá větší strach a větší násilí."

Abatýše Fainder zrudla rozhořčením nad tímto zpochybněním její autority.

„Vymanili jsme se z primitivního barbarství. Někteří z nás však na něm lpí. Chceme-li zločinu předcházet, musíme použí-vat takové způsoby, které primitivní mysl pochopí. Šetří rákoskou a kaziš dítě - škoda každé rány, která padne vedle. A totéž platí o dospělých. Jakmile jednou pochopí, že trestem za provi-nění je smrt, nebudou hřešit."

Fidelma si pomyslela, že je na čase do ohnivého sporu zasáh-nout.

„Takováto debata, jakkoli je zajímavá, nikam nevede. Přišla jsem ti položit pár otázek, abatýše Fainder. S tvým dovolením po-žádám Cobu, aby nás opustil, abychom mohly tu věc probrat o samotě."

Coba se neurazil.

„Já jsem své už abatýši řekl. Potřebuji si promluvit s tvou rechteaire, abatýše Fainder." Obrátil se a letmo se na Fidelmu usmál. „Přeji ti hodně štěstí, sestro Fidelmo. Jestli potřebuješ někoho, kdo by podpořil tvoji obhajobu proti dopadu těchto bar-barských penitenciálních zákonů, jsem tvůj člověk. Tím si mů-žeš být jista."

Fidelma to pokývnutím hlavy vzala na vědomí.

Když Cobo odešel, šla Fidelma přímo k věci.

„Neřekla jsi mi, že tělo zavražděného děvčete jsi našla ty."

Abatýše Fainder nezměnila výraz.

„Neptala jsi se," odpověděla klidně. „Kromě toho to není tak docela pravda."

„V tom případě mi pověz, jak to tedy bylo doopravdy."

Abatýše Fainder se zamyšleně opřela a ruce položila dlaněmi dolů, což byl, jak si Fidelma uvědomila, postoj pro ni charakte-ristický.

„Pokud si vzpomínám, té noci jsem se vracela do opatství."

„Zajímavá hodina pro návrat abatýše do jejího opatství. Prý bylo už po půlnoci."

Druhá žena pokrčila rameny. „Nevím o žádném pravidle, které by abatýši zapovídalo vyjít ven z opatství."

„Kde jsi byla?"

Na okamžik abatýše pohoršené přimhouřila oči. Pak se uvol-nila a opět se usmála.

„Do toho ti nic není," řekla bez jakékoliv zloby. „Stačí říct, že to s touto záležitostí nemělo nic společného."

Fidelmě bylo jasné, že dokud nebude vědět více, těžko na ni může naléhat.

„Prý jsi přijela na koni."

„Vracela jsem se podél řeky k bráně, která vede přímo na klášterní molo. Za ní jsou naše stáje."

„Znám to tam," ujistila ji Fidelma.

„Jela jsem po cestě."

„Svítil měsíc?"

Abatýše na okamžik svažila čelo. „Myslím, že ne. Bylo pod mrakem a byla tma. Už jsem chtěla zabočit k bráně, když vtom něco upoutalo mou pozornost."

„Co to bylo?" naléhala Fidelma, když se abatýše odmlčela.

„Když o tom tak uvažuji, myslím, že to byl nějaký zvuk. Při-cházel od hromady žoků a truhlic, které vyložili z kupeckého člunu, co právě toho dne připlul."

„Zvuk?“

„Nevím to určitě. Prostě něco upoutalo mou pozornost a já po-bídla koně blíže k té hromadě žoků. A tehdy jsem zahlédla schoulené tělo, které tam leželo.“

„Ale byla přece tma a bylo pod mrakem. Neměla jsi pochodeň. Jak jsi mohla v takové situaci vidět, že je to lidské tělo?“

Abatyše vážila otázku.

„Nevzpomínám si. Odněkud muselo přicházet nějaké světlo. Vím jen tolik, že jsem viděla schoulenou postavu a věděla, že je to mrtvola. Možná že z mraků na okamžik vykoukl měsíc. Nevím.“

„Co bylo dál?“

„Chvilku jsem tak seděla, a pak se ze tmy vynořil kapitán hlídky Mel. Požádala jsem ho, aby se podíval, kdo to je. Podíval se a řekl mi, že je to nějaké děvče; bylo mrtvé. Prikázala jsem mu, aby tělo odnesl do opatství, a šla jsem vzbudit bratra Miacha, našeho ranhojiče.“

„Chápu. Tělo přinesl Mel?“

„Ano.“

„Byl sám?“

„Ne, šel s ním jeho kolega.“

„Vzpomínáš, jak se jmenoval?“

„Jmenoval se Daig," řekla stručně.

„Předpokládám, že když tělo složili, poznala jsi, že je to jedna z mladých novicек?“

„Nikoliv. Nikdy předtím jsem ji neviděla. Identifikovala ji dívka, kterou muži přivedli s sebou. Byla to Fial, která viděla na vlastní oči, jak ji tvůj saský přítel napadl," řekla abatyše uštěpačně.

„Až do této chvíle jsi žádnou z obou dívek neznala. Není to zvláštní?“

„Na tom není nic zvláštního, jak už jsem řekla, já osobně všechny novicky nevítám.“

„Takže ty ses dozvěděla od Fial, že byla patrně očitým svěd-kem znásilnění a vraždy své družky?“

„Mezitím přišla sestra Étromma a zavedla nás do ubytovny, kde Sas předstíral spánek. Vytáhl ho z postele. Měl na svém šatu krev a také jsme u něho našli cár z šatu té mrtvé.“

Fidelma si poklepala štíhlým ukazovákem ze strany na nos a svraštila obočí.

„Nepřipadá ti to divné?“

„Proč by mělo?“ opáčila abatyše bojovně.

„Že poté, co útočník spáchal takový zločin, utrl čar ze šatu oběti a vzal si jej s sebou do postele jako usvědčující důkaz? A dále ten fakt, že se nepokusil ze svého šatu odstranit krev - není to zvláštní?“

Abatyše Fainder pokrčila rameny. „Není mou povinností pátr-at v choré mysli po důvodech. Sama jistě víš, že se lidé někdy chovají divně. Jedním možným vysvětlením je patrně to, že tvůj saský přítel slyšel zvenku pokřik a neměl na nic čas. Prostě dou-fal, že na něho nepřijdou.“

„Připouštím, že na tom něco je, ale nesouhlasím s tvým názo-rem, že není na tobě pátrat v choré mysli po důvodech. Nejsme zde snad proto, matko abatyše, abychom svým pochopením ský-tali chorým a potřebným útěchu a pomoc?“

„Nejsme zde proto, abychom omlouvaly zlovolnou mysl, se-stro. Zapomněla jsi snad na epištolu apoštola Pavla ke Galatským - „Co člověk zaseje, to také sklízí?““

„Nacházet důvody a hledat omluvy pro nečinnost lze doneko-nečna.“ Fidelma náhle zamířila ke dveřím, pak se zastavila a ohlédla. „Přišla jsem také proto, abych ti oznámila, abatyše Fainder, že na základě důkazů, které jsem dosud shromáždila, hodlám podat odvolání.“

V prvním okamžiku se zdálo, že to abatyši Fainder vylekalo. „Chceš říci, že máš podklady, na jejichž základě se můžeš ve věci toho Saša odvolat?“ zeptala se.

V tomto okamžiku se rozletěly dveře a v nich bez klepání sta-nul Coba.

Abatyše Fainder vyskočila v tichém hněvu z křesla. „Zapom-něl jsi na dobré způsoby, že vpadáš do mé komnaty bez klepá-ní?“ řekla ledově. „Jsem...“

„Přišel jsem tě varovat.“ přerušil ji, v jeho hlase však byly pa-trné stopy ironie.

„Varovat mne?“ Abatyše Fainder užasla.

„Do opatství přichází král," řekl jí bó-aire, „a s ním jde i brehon, biskup Forbassach.“

„V tom případě si ušetřím cestu do královny pevnosti," usmála se Fidelma. „Odvolám se v záležitosti bratra Eadulfa přímo zde.“

„To je dobrá zpráva," zvolal Coba nadšeně. „Ještě lepší by bylo, kdybys mohla to šílenství, které vpadlo do našeho králov-ství, zastavit. Musíme ty penitenciální zákony odvrhnout dříve, než nahradí celý náš právní systém.“

Abatyše se náhle uvolnila a znovu usedla, chopila se zvonku a povolala svoji správkyni.

„Prý přichází Fianamail? Pak tedy snad on a Forbassach uči-ní přítrž těmto nesmyslům. Obvyklý chod našeho opatství byl už tak dost narušen. Přijmeme krále a jeho brehona jak se sluší v kapli.“ Vrhla nepřátelský pohled na Fidelmu. „Uvidíme, jak daleko se dostaneš se svým odvoláním, sestro.“

Nyní abatyši oslovil Coba.

„I v tomto pozdním stadiu můžeš pozdvihnout svůj hlas, po-žádat o milost a být vyslyšena. Navrať se k zákonům naší země!“

„Dosud jsem neslyšela jediný důvod, proč bych měla měnit svůj názor, ať už v tomto specifickém případě nebo kontextu širší filozofie trestu," odsekla abatyše naježené.

„Cožpak tě mé argumenty nepohnuly k tomu, abys znovu zvá-žila účinnost zákonů, zajišť-ujících náhradu a nápravu ve společnosti, spíše než aby vyvolávaly strach, a přispěla tak ke vzniku mravné společnosti?“

„My chceme vybudovat poslušnou společnost," odsekla aba-tyše Fainder. „Ne, k ničemu jsi mě svými argumenty nepohnul. Když dítě krade, musí být potrestáno, a strach z trestu je přivede k poslušnosti."

Coba učinil poslední zoufalý pokus vyložit jí svoji filosofii.

„Použijme tedy té dětské analogie. Kolik lidí řeklo, že jejich dítě krade? Řekli jsme dítěti, že je ošklivé krást a za krádež jsme mu nařezali. Ale děti stále kradou. Čím je to? Odpověď závisí na jed-nom každém dítěti. Některé jsou trestem či hrozbou trestu za-strašeny k naprosté poslušnosti, ale zdaleka ne všechny. Ve sku-tečnosti tělesný trest v provinilci často posílí odvahu pomstít se trestající osobě nebo společnosti, kterou tato osoba představuje. Místo aby takový trest násilí předcházel, může vést k jeho růstu."

„Násilí roste tehdy, když se nedělá vůbec nic," řekla posměšně abatyše. „Jsi starý hlupák, Cobo."

„Naše zákony usilují především o změnu postoje provinilců. Nejlepším nápravným opatřením je přivést dítě k pochopení toho, že krádeží způsobilo někomu bolest, a toho docílíme tak, že pokaždé, když se dopustí krádeže, odejmeme mu něco, co mu patří. Většina dětí na to reaguje lépe než na ránu nebo na fyzic-kou bolest. Proto máme takový právní systém, který dokáže zlo-bivé děti učit. Mají-li schopnost soucítění, uvědomí si bolest, kterou způsobily, a pak je možno je vést ke změně mravů."

„Nesnáším, když obhajuješ takový nesmysl, Cobo. Tvé zákony a jejich tresty selhaly, jinak bychom teď žili ve společnosti, kde ke zločinům vůbec nedochází."

Fidelma pocítila silné nutkání znovu se zapojit do sporu.

„Každé porušení zákona je ve skutečnosti bezprávím, spácha-ným na jiném člověku, a jestliže je provinilec přiveden k pocho-pení této krivdy, jeho duše je zachráněna, a napravený viník může vést hodnotný život. V tomto smyslu je zákon nástrojem morální výchovy, neboť je trestem léčebným, a zároveň trestem kompenzačním a preventivním."

Coba jejímu výkladu souhlasně přikyvoval.

Abatyše Fainder jim oběma řekla cynicky:

„Nepřesvědčili jste mě, abych svůj názor změnila. Sas byl od-souzen a zítra bude za zločin, který spáchal, oběšen. A teď pojďme přivítat krále."

OSMÁ KAPITOLA

Byl pozdní večer, když se ve velké síni Fianamailovy laiginské pevnosti konečně sešel odvolací soud. Fidelma musela dosti naléhat, aby v klášterní kapli, kde se setkali, krále Fianamaila a jeho brehona biskupa Forbassacha k tomuto soudnímu sly-šení přiměla. Biskup Forbassach a abatyše Fainder je důrazně odmítali, ale Fidelma poukazovala na to, že se mladý král zavá-zal čestným slovem, předloží-li Fidelma právní námitky proti po-stupu soudu - kromě námitek proti trestu podle penitenciálních zákonů - přikáže, aby byly tyto námitky projednány. Biskup Forbassach chtěl okamžitě vědět, jaké jsou to námitky, ale Fidel-ma trvala na tom, že své argumenty přednese až během formál-ního slyšení.

Fianamail neochotně nahlédl, že bude muset svůj slib splnit. V opatství zjevně nebylo žádné takové místo, kde by se zasedání mohlo konat, neboť bylo třeba povolát několik písařů a úřed-níků. Vzhledem ke krátké lhůtě se jako jediné vhodné místo je-vila velká síň v královské pevnosti.

Síň osvětlovaly mihotavé plameny pochodní zasazených do železných držáků na stěnách a vytápěl ji krb uprostřed. Fiana-mail zaujal místo ve středu pódia, kde usedl na královské křeslo z vyřezávaného dubového dřeva. Po jeho boku usedl laiginský brehon, biskup Forbassach.

Byla přítomna i abatyše Fainder, která jako oporu s sebou vzala svoji rechtaire, sestru Étrommu, a kupodivu - alespoň Fidelmě se to divně zdálo - i odpudivého bratra Cetta. Provázeli je rovněž bratr Miach. Dále tam bylo několik řeholníků, písaři, hodnostáři ode dvora a několik ozbrojenců včetně Mela. Fidel-ma, sedící mezi ostatními, zahlédla místního náčelníka Cobu, který tolik horlil proti zavádění penitenciálních zákonů. Dego a Enda seděli až vzadu a pozorovali dění.

Nebylo to řádné soudní přelíčení v tom smyslu, že při odvo-lání za účelem odkladu rozsudku nemůže být přítomen obvi-něný, není tam žalobce a obvykle nebývají předvolávání ani svědkové. Pádnost argumentů ve prospěch odkladu trestu závisí na schopnosti dálaigh vznášet otázky týkající se důkazního ří-zení při předchozím procesu, a rovněž otázky týkající se nepat-říčné přísnosti rozsudku.

Fidelma zaujala místo před pódium. Když biskup Forbassach povstal a vyzval shromážděné ke klidu, rozhostilo se ticho.

„Jsme zde proto, abychom vyslechli obhajobu dálaigh z Cashelu. „Ujmi se slova," vyzval Fidelmu a opět usedl.

Fidelma váhavě vstala. Při pohledu na Forbassacha, který měl zřejmě zasedání řídit, nevycházela z údivu.

„Mám tomu rozumět tak, že tomuto zasedání budeš předsedat ty, Forbassachu?" zeptala se.

Biskup Forbassach vrhl na svoji dávnou odpůrkyni studený pohled. Patřil k lidem, kteří nikdy nezapomínají, a Fidelma cítila, jak mu její rozpaky dělají dobře.

„To je pozoruhodný úvod tvého odvolání, Fidelmo. Jsem povinen na takovou otázku odpovědět?"

„Pouhý fakt, že jsi předsedal soudu s bratrem Eadulfem, tě nutně vylučuje z účasti na řízení, které má tvůj tehdejší postup přezkoumat."

„Kdo je v tomto království větší právní autoritou než biskup Forbassach?" zasáhl podrážděně Fianamail. „Níže postavený soudce nemá právo ho kritizovat. To bys měla vědět."

Fidelma musela připustit, že je to pravda, a ona si to neuvědomila. Rozsudek, který jeden soudce vynesl, může zrušit pouze soudce vyšší nebo stejné hodnosti. Ovšem bude-li Eadulfův případ posuzovat Forbassach, bude to znamenat pouze další ne-spravedlnost.

„Doufala jsem, že by Forbassach mohl požádat o názor další soudce. Vidím, že zde sedí pouze Forbassach a není přítomen ani kvalifikovaný dálaigh, který by posuzoval důkazy společně s ním. Jak může být soudce soudcem svého vlastního rozhodnutí?"

„Zaznamenám tvé námitky, Fidelmo, přeješ-li si, aby byly zaznamenány." Biskup Forbassach se vítězoslavně usmál. „Avšak jako brehon laiginského království stvrzuji, že žádná jiná osoba nemá právo tomuto řízení předsedat. Kdybych odvolal sám sebe, mohlo by se zdát, že připouštím, že jsem se v této záležitosti provinil podjatostí. Tvá námitka se zamítá. A nyní vyslechneme tvé odvolání."

Fidelma sevřela rty a pohlédla přes sál tam, kde seděl jako žasnoucí divák její průvodce Dego. Zachytil její pohled a povzbudivě se na ni usmál. Byla si vědoma, že čelí předpojatosti ještě dříve, než začne mluvit. Nemohla dělat nic jiného, než pokračovat jak nejlépe dovede.

„Brehone Laiginu, tímto tě formálně vyzývám, abys odložil popravu Sasa bratra Eadulfa do té doby, než bude možno jeho případ řádně vyšetřit a uspořádat nový proces."

Forbassach na ni dále hleděl se stejně nevlídným výrazem. Fidelma cítila, že se k ní chová téměř pohrdavě.

„Odvolání musí být podloženo závažnými důkazy o chybném postupu předchozího soudu, Fidelmo z Cashelu," konstatoval Forbassach suše. „Jaké máš důvody pro svou žádost?"

„Při předkládání důkazů skutečně několikrát došlo k chybnému postupu."

Forbassach se zatvářil ještě nevrleji.

„Chybný postup? Nepochybně naznačuješ, že já jakožto předseda soudu jsem za takovýto chybný postup odpovědný?"

„Jsem si dobře vědoma, Forbassachu, že jsi tomuto procesu předsedal. Už jsem vznesla námitky proti tomu, že nyní posuzuješ vlastní postup."

„Tak z čeho mě obviňuješ? Z čeho přesně?" Jeho hlas byl studený a výhružný.

„Z ničeho tě neobviňuji, Forbassachu. Zákony znáš natolik do bře, abys má slova nevykládal chybně," odsekla Fidelma. „Tímto odvoláním pouze předkládám soudu fakta k dalšímu posouzení."

Biskup Forbassach přijal její pichlavou odpověď s přivřenými očima.

„Tak nám tedy svoje takzvaná fakta předlož a polož nám své otázky, dálaigh. Nikdo nemůže říci, že nepostupuji řádným způsobem."

Fidelmě bylo jasné, že buší do žulové stěny, a snažila se zmobilizovat veškerou vnitřní sílu.

„Odvolávám se na základě právních nesrovnalostí. Předkládám následující konkrétní body. Především, bratr Eadulf byl poslem krále Colgua z Cashelu, který ho vyslal k arcibiskupovi Theodorovi z Canterbury. Měl nárok na ochranu a výsady dané tímto postavením. Při tomto přeličení nebyl na jeho postavení brán zřetel. Měl při sobě dopis a bílý prut, jakým je vybaven ollamh, posel, který je před jakým-koli postihem chráněn imunitou."

„Bílý úřední prut? Poselství?" Biskup Forbassach ta slova po-baveně opakoval. „Nic takového nebylo jako důkaz předloženo."

„Bratr Eadulf nedostal příležitost. Předkládám je nyní." Fidelma se otočila a vzala předměty z lavice, na niž je předtím položila. Nyní je soudu předložila.

„Dodatečný důkaz není důkaz," usmál se biskup Forbassach. „Tvůj důkaz je nepřijatelný. Jelikož jsi přivezla tyto předměty z Cashelu."

„Našla jsem je v ubytovně pro hosty v opatství, kde je bratr Eadulf zanechal," opáčila Fidelma, rozněvaná Forbassachovým pokusem důkazy odmítnout.

„Jak to máme vědět?"

„Sestra Étromma byla u toho, když jsem tyto věci našla ve slámníku na lůžku, které sestra Étromma označila jako lůžko, na němž bratr Eadulf spal."

Biskup Forbassach zaměřil svůj pohled na místo, kde seděla sestra Étromma.

„Předstup, sestro. Je to pravda?"

Sestra Étromma byla z biskupa Forbassacha zjevně nervózní. Když vstávala, vrhla ustrašený pohled také na abatyši.

„Doprovodila jsem sestru do ubytovny pro hosty. Sklonila se k slámníku a tyto věci z něj vytáhla."

„Viděla jsi na vlastní oči, že je tam skutečně našla?" naléhal brehon.

„Nejprve ke mně stála zády, pak se obrátila a ukázala mi je."

„To znamená, že stejně tak mohla mít tyto předměty při sobě a pouze předstírat, že je tam našla?" usuzoval biskup Forbassach spokojeně. „Důkaz není přijat."

Fidelma byla pobouřena.

„Protestuji! Jako dálaigh jsem přísahala, že budu dodržovat zákon, a ty svými nárazkami špiniš moji čest."

„Já jsem jako brehon skládal stejnou přísahu, a ty se přesto opovažuješ pochybovat o mém rozsudku!" odsekl Forbassach. „Omáčka, která se hodí k huse, hodí se i k houserovi. Pokračuj."

Fidelma těžce polkla ve snaze zvládnout své pocity. Kdyby ztratila nervy, neprospělo by to nikomu, a nejméně ze

všeho Eadulfovi.

„Zadruhé, bratra Eadulfa jste probudili ze spánku, vrhli jste se na něho a odvedli do cely, aniž by mu někdo sdělil, z čeho je obviněn. V cele byl držen dva dny a dvě noci bez jídla a bez vody. Teprve když za ním přišel Frobassach a řekl mu, z jakého zločinu byl obviněn, dozvěděl se, proč byl uvězněn. Nebyl přítomen žádný obhájce, žádný dálaigh, který by ho měl hájit, nebylo mu dovoleno ani zpochybnit důkazy. Byl pouze vyzván, aby přiznal svoji vinu.“

„Kdyby byl nevinný, byl by mohl nějaké důkazy předložit,“ za-bručel Frobassach. „Každopádně všechno, co zde říkáš, opíráš pouze o to, co ti řekl ten Sas. Tvá tvrzení odmítám. Pokračuj.“

Fidelma tvrdohlavě pokračovala.

„Pohovořme si tedy o nesrovnalostech ve svědeckých výpovědích. Mrtvou dívku identifikovala sestra Étromma. Jak ji mohla identifikovat, když ji předtím než zemřela nikdy neviděla? Bylo jí řečeno, že je to novicka z opatství. Ona však neměla tuto infor-maci z první ruky.“

„Řekla jí to vychovatelka novicек.“

„Jenže ta se vydala někam na pouť. Ale i kdyby jí to skutečně řekla, ty přece znáš zákon, Frobassachu. Sestra Étromma tu dívku na vlastní oči nikdy neviděla. Podle zákonných směrnic její důkaz soud nemůže přijmout.“

„To záleží na soudci,“ odpověděl biskup Frobassach z vysoka. „A já jsem usoudil, že otázka identifikace není prvořadá, důležité je, že děvče bylo identifikováno, a nezáleží na tom kým.“

„Mluvíme o zákonných směrnicích,“ namítla Fidelma. „Ale po-dívejme se na druhého svědka - felčara bratra Míacha, který mrtvou ohledal. Přisahal, že podle jeho přesvědčení byla dívka znásilněna. Pravdou je, že to byla panna, která měla těsně před smrtí pohlavní styk. To je vše, co nám jako lékař mohl říci. Ale náš ranhojič zaměnil názor za důkaz, a jeho názor je, že dívka byla znásilněna. Aby bylo jasné, netvrdím, že nebyla, podotýkám pouze, že názor není důkaz a jako důkaz jej nelze přijmout. Z jeho svědectví nevyplývá nade vši pochybnost, jakého druhu byl pohlavní styk, k němuž došlo před dívčinou smrtí. Jednalo se o zločin focloir anebo o sleth; jinými slovy, šlo o násilný pohlavní styk, anebo byla dívka ke styku přemluvena? Toto jste měli zvá-žit a vzít v úvahu.“

Nyní tu máme svědectví sestry Fial, která je klíčovým svěd-kem. Očitým svědkem. Uvedla, že je přítelkyní mrtvé dívky. Obě zároveň se staly novickami v tomto opatství. Žádná z nich ještě nedosáhla věku způsobilosti k volbě. Sestra Fial vypověděla, že se s mrtvou dívkou měla sejít na molu před opatstvím v době značně po půlnoci. Nikdo se jí u soudu nezeptal, proč, z jakého důvodu. Není divné, že se dvanácti či třináctileté novicky potu-lují v takovéto hodině mimo opatství? Položil jí někdo tyto důle-žité otázky? Nikoliv.

Dále Fial vypověděla, že ve tmě dole na molu viděla muže, který její přítelkyni přepadl a uškrtil. Od místa, kde k přepadení do-šlo, byla vzdálena zhruba jeden metr. Jak se zachovala, když vi-děla, co se děje? Zůstala prostě stát za žoky a pozorovala, jak je její přítelkyně přepadena a škrcena. Onoho muže pak prý viděla prchat k bráně opatství a vběhnout dovnitř. To vše potmě. Stála tam nerozhodně, nevědouc co dělat - jak dlouho, to nám nikdo neřekl. Dokonce se jí ani nemůžeme zeptat, protože sestra Fial z opatství, jak se zdá, zmizela. Stojí tam tedy, a vůbec se nepo-kusí ke své přítelkyni přiblížit. Vtom přijíždí abatyše, ale dívka zůstává dále stát ve stínu, zatímco Mel mrtvou prohlíží. Trvá ve-lice dlouho, než se konečně vynoří ze tmy a vyličí svůj příběh.“

Odmělčela se. Rozhostilo se naprosté ticho.

„Pak tu máme svědectví kapitána hlídky Mela. Jak kráčet po molu, spatřil abatyši Fainder, která seděla na koni a dívala se na mrtvolu. Avšak abatyše nebyla k soudu nikdy předvolána, aby vysvětlila, jakou roli v celém tomto případě sehrála. Ukázala Melovi na mrtvolu. Mel a jeho druh Daig se mrtvé ujali; těmto dvěma pak dívka Fial, naše ztracená svědkyně, konečně sdělila, že jako útočníka identifikuje saského mnicha, pobývajícího prá-vě v opatství.“

Eadulf byl nalezen na svém loži. Velice příhodně si s sebou do postele vzal zakrvácený cár šatů toho mrtvého děvčete, vůbec se totiž nepokoušel jej schovat.“

Frobassach se zarputile ušklíbl.

„Myslím, že teď právě jsi poslala vlastní argumenty ke dnu, dálaigh. Tento důkaz jasně svědčí o tom, že Sas zalezl do postele v šatech potřísněných krví, což nade vši pochybnost prokazuje, že je viníkem.“

„Jsem přesvědčena, že nesrovnalosti nad vašimi důkazy pře-važují, a dříve než se budeme zabývat skvrnami od krve, bude třeba tyto nesrovnalosti vyjasnit. Už jsem upozorňovala na okol-nosti, za nichž je vězněn, a které, opakuji, nejsou v souladu se zákonem. Je vězněn v opatství. Výsledky jsou známy. Naproti tomu není známo, jak naše zmizelá svědkyně, Fial, saského bra-tra identifikovala. Opravdu, jak mohla vědět, že je to Sas, když podle slov bratra Eadulfa od svého příchodu do opatství tu dívku nikdy neviděl? Mluvil jen s několika málo lidmi - s abatyší, se sestrou Étrommou a bratrem Ibarem. Pouze tyto tři osoby věděly, že je to saský bratr, neboť Eadulf mluví výborně irsky. Nikdo se té dívky nezeptal, jak mohla v té tmě poznat, že jde právě o saského bratra. Příliš mnoho otázek, které při vyšetřo-vání tohoto případu nebyly položeny, tím méně zodpovězeny.“

Fidelma se na chvíli odmlčela, jako by se potřebovala nadech-nout.

„Brehone z Laiginu, ze všech těchto důvodů se na tebe obra-cím s žádostí, aby byl rozsudek nad bratrem Eadulfem odložen do té doby, než bude případ nestranně vyšetřen a než bude uspořádán poctivý a spravedlivý soud.“

Biskup Frobassach chvíli vyčkával, jako by jí dával možnost pokračovat, a pak se příkře zeptal: „Máš nějaké další argumenty, které bys mi předložila, dálaigh z Cashelu?“

Fidelma zavrtěla hlavou. „Vzhledem k času, který mi byl vy-měřen, je toto vše, co mohu v této chvíli předložit. Myslím, že to stačí k tomu, aby byla poprava alespoň o pár týdnů odlo-žena.“

Biskup Frobassach se obrátil k Fianamailovi a spěšně mu cosi šeptal. Fidelma trpělivě vyčkávala. Pak biskup opět oslovil ji.

„Rozhodnutí oznámím zítra ráno. Kdyby ovšem,“ rozmrzele pohlédl na Fianamaila, „bylo rozhodnutí na mně, bylo by určitě zamítavé.“

Fidelma, která byla zvyklá ovládat se, couvla o krok, jako by ji někdo udeřil do hrudi. Kdyby si byla připustila pravdu, bylo by jí od počátku jasné, že biskup Forbassach bude rozhodně hájit jak svůj původní postup, tak rozsudek. Přesto však doufala, že by mohl o pár dnů popravu odložit, kdyby pro nic jiného, tak aby alespoň zachoval zdání. Teď se však ukázalo, že Fianamail dbá na fasádu spravedlnosti více než Forbassach. Fidelma nebyla na tak očividné bezpráví připravena.

„Proč říkáš, že bys mé odvolání zamítl, Forbassachu?“ zeptala se, když se jí vrátil hlas. „Zajímaly by mě tvé argumenty. Řekl by mi učený soudce, na základě čeho mé odvolání zamítá?“

Řekla to tlumeným klidným hlasem. Biskup Forbassach si tento tón mylně vyložil jako uznání porážky. V jeho tváři se objevilo cosi jako vítězosláva.

„Už jsem ti řekl, že rozhodnutí bude oznámeno zítra. Ale když chceš. Tak zaprvé, já jsem byl soudcem, který toho Sasa vyšet-řoval. A tvrdím, že se mu dostalo veškerých ohledů a péče. On říká, že to není pravda. Jeho slovo, slovo cizince v této zemi, stojí proti mému slovu. Já mluvím jako brehon Laiginu. Není pochyb, či slovo by mělo vážit více.“

Fidelma hněvivě přivřela oči. Její hněv vzrůstal.

„Zamítl jsi mé odvolání prostě proto, že jsi tomu prvnímu soudu předsedal? Já jsem nežádala, aby ses mým odvoláním za-býval ty. Teď vidím, že pouze hájíš vlastní zájmy.“

„Fidelmo z Cashelu!“ Zarazil ji Fianamail osobně. „Mluvíš s mým brehonem. Ani tvé příbuzenství s králem Cashelu ti ne-dává právo urážet úředníky na mém dvoře.“

Fidelma se kousla do rtu a uvědomila si, že se nechala příliš unést svým hněvem.

„Beru svá slova zpátky. Od počátku se však domnívám, že si-tuace, kdy soudce soudí sám sebe, je neobvyklá, nic víc. Ráda bych věděla, jaké jiné důvody, kromě neochoty soudce připustit sebemenší chybu, již se mohl dopustit, vedou k zamítnutí mého odvolání?“

Biskup Forbassach se k ní naklonil.

„Zamítám je, protože nemáš v ruce žádná fakta. Prostě jsi mi jen položila pár chytrých otázek.“

„Otázek, na které nemáš odpověď,“ odsekla Fidelma. „A na tom je založena má námitka, můj požadavek, aby byl výkon trestu odložen do té doby, než bude možno na tyto otázky odpo-vědět.“

„Nezodpověditelné otázky původní rozhodnutí soudu nikterak neovlivní. Říkáš, že ten Sas byl vyslanec. Kde byla jeho úřední bílá hůlka? Teď jsi ji vytáhla jako kejklíř, a tvá jediná svědkyně nemůže odpřisáhnout, že viděla, jak ji bereš z místa, kde se po-dle tvého tvrzení nacházela.“

„Mohu předložit -“

„Vše, co můžeš předložit,“ přerušil ji biskup Forbassach, „je jako důkaz neplatné, protože my víme, že jsi to sem přinesla ty. Nemůže to být důkaz, protože nevíme, zda to Sasovi patřilo. Po-kud jde o svědkyně, upíráš jim jak znalost faktu, tak čestnost.“

„Nic takového nedělám!“ protestovala Fidelma.

„Ale?“ usmál se biskup Forbassach vítězoslavně. „Bereš zpátky poznámky, které jsi na jejich adresu vyslovila?“

Fidelma zavrtěla hlavou. „Nic takového nemám v úmyslu.“

„Takže musíš přijmout jejich svědectví.“

„Nepřijímám. Položila jsem řadu otázek, které měly být polo-ženy u soudu.“

„Během původního procesu jsme vyslechli jejich svědectví a neviděli jsme žádný důvod ke křížovému výslechu,“ řekl For-bassach kategoricky. „Jedná se vesměs o velice charakterní osoby a podle našeho názoru mluvily pravdu. Svědkyně, sestra Fial, toho Sasa jasně viděla. Byla očitým svědkem odporného zločinu. A ty se odvažuješ pochybovat o důvěryhodnosti třináct-tiletého dítěte, které se stalo svědkem znásilnění a vraždy své ještě mladší přítelkyně? Co je to za spravedlnost, Fidelmo z Cashelu! My tady v Laiginu máme zřejmě jiné hodnoty než na vašem dvoře v Cashelu, kde prý bavíš davy svým pronikavým důvtipem a právníckými kličkami. My zde se domníváme, že pravda není hra na právnícké fidchel.“

Fidchel je desková hra, v níž hráči prokazují intelektuální pohotovost, a v níž byla Fidelma přeborníkem.

Fianamail položil ruku na Forbassachovo ramě a naléhavě mu cosi šeptal do ucha. Brehon se kysele usmál a přikývl. Mladý král náhle povstal.

„Slyšení je u konce. V zájmu spravedlnosti mne můj brehon, bi-skup Forbassach, požádal, abychom případ prodebatovali spolu, takže jakýkoliv rozsudek, k němuž dospějeme, bude možno pova-žovat za naprosto spravedlivý. Naše rozhodnutí ve věci odvolání oznámí biskup Forbassach zítra ráno. Rokování je nyní u konce.“

Fidelma klesla na židli s pocitem černého zoufalství.

„Laiginský soud propadl zaslepenosti!“ zvolal pronikavý muž-ský hlas. Sotva zaznamenala, že patří onomu postaršímu bó-aire, Cobovi, který teď vstal a hřímal.

Fianamail zaváhal, pohněván touto demonstrací, potom se za-mračil a vyběhl ze sálu. Biskup Forbassach tam chvíli nerozhod-ně stál, ale vzápětí k němu přistoupila abatyše. Na tváři se mu rozzářil vítězoslavný úsměv, obrátil se k ní a společně odcházeli. Jak se začali rozcházet ostatní, zvedl se také Dego, šel k Fidelmě a neobratně jí položil ruku na rameno, jako by ji chtěl utěšit.

„Dělala jsi, co jsi mohla, paní,“ zabručel. „Jsou pevně odhod-lání připravit bratra Eadulfa o život.“

Fidelma zvedla hlavu, třebaže věděla, že se jí v očích lesknou slzy, za něž se nestyděla.

„Dego, nevím, co ještě bych mohla udělat, abych ho zákonnou cestou zachránila. Není už čas.“

„Ale soud vynesou až zítra. Stále ještě je tu naděje, že se roz-hodnou ve prospěch odvolání.“ Jeho hlas však zněl nepřesvěd-čivě.

„Sám jsi slyšel, jak mě biskup Forbassach zastrašoval. Ne, přidrží se rozsudku, který už jednou vynesl.“

Dego váhavě přisvědčil. „Máš pravdu, paní. Biskup Forbas-sach se svou předpojatostí netajil. Všimla sis, jak

odcházel s abatýší Fainder ruku v ruce a oba se usmívali? Ti dva uzavřeli tajnou dohodu."

„Mojí jedinou nadějí je, že vrchní irský brehon, Barrán, přijede včas a tomuto strašnému bezpráví učiní přítrž," řekla Fidelma.

Dego smutně zavrtěl hlavou. „Pak už nemáme žádnou naději, paní. Než mladý Aidan Barrána najde a přivede ho sem, bude to trvat přinejmenším tři dny; možná celý týden, a to ještě musí být štěstí na naší straně."

Fidelma vstala a pokoušela se obnovit duševní rovnováhu.

„Musím zajít do opatství a říci Eadulfovi, aby se připravil na nejhorší."

„Nebylo by lepší počkat, až ráno formálně oznámí rozhodnutí?"

„Nemohu nic nahlávat sobě ani Eadulfovi, Dego."

„Chceš, abych šel s tebou?"

„Ne, nechci, Dego, děkuji ti. Bude lépe, když tohle vyřídím sama. Myslím, že zítra, až se ta strašná věc bude odehrávat, bude Eadulf chtít kolem sebe vidět přátelské tváře. Alespoň ze-mře obklopen nejen nepřáteli, ale i přáteli. Budu žádat o povolení, hned jak bude rozsudek vyneseno. Půjdu s Endou se mnou?"

Dego neváhal.

„Samozřejmě. Bůh jim odpusť, jestli odmítnou tvé odvolání, paní. Viděl jsem v boji umírat mnoho statečných mužů. Mnohé jsem zabil sám. Ale bylo to v zápalu boje, s horkou hlavou, a ti muži byli volní a měli v ruce meč nebo kopí a mohli se bránit v boji muže proti muži, bojovat jako rovný s rovným. Ale tohle, je to podlost, takhle snížit lidskou důstojnost a jednat s člověkem jako s dobytčetem vedeným na porážku. Mám pocit studu."

„Není to náš způsob, jak trestat provinilce," souhlasila Fidelma. Pak si hluboce povzdechla. „Dalo by se namítnout, že ten, kdo vraždí, kdo způsobí utrpení a smrt druhému, nemůže oče-kávat náš soucit, ale..."

„Není důvodu klesnout na úroveň vraha a pořádat chladno-krevně rituály, abychom zastřeli, že se vraždy dopouštíme i my," přerušil ji Dego. „Ale jistě mi nechceš říct, že se smíruješ s Eadulfovým obviněním z vraždy?"

„Já nevím, jestli je Eadulf vinen nebo ne. Věřím v jeho nevinu. Věřím jeho slovům. Ale v očích zákona jsou slova málo. Na zá-kladě toho, co vím, mohu říci pouze tolik, že je tu příliš mnoho otázek, které by bylo třeba zodpovědět, a teď... teď už je zřejmě pozdě. Vrať se do krčmy k Endovi, Dego. Přijdu brzy za vámi."

Zvolna kráčela městem k opatství, mysl obtíženou chmurnými myšlenkami. Nevěděla, co má Eadulfovi říct. Musí mu říct čistou pravdu. Cítila, že ho hluboce zklamala. V nejmenším nepochybovala, že navzdory Fianamailové snaze hrát si na diplo-mata biskup Forbassach její odvolání zamítne. Útočnost, s níž čelil jejím otázkám, naznačuje, že hodlá prosadit požadavek aba-tyše Fainder a trestat podle nových krutých zákonů.

Kdyby jen měla více času! Jejich důkazy jsou nepřijatelné z příliš mnoha hledisek. Ale biskup Forbassach je zjevně není ochoten prověřovat. Čas! Všechno ztroskotává na čase. A až zítra vyjde slunce, život jejího dobrého přítele a druha vyhasne, pro-tože ona selhala.

Když se blížila ke klášterní bráně, slíbila si, že nikomu nedo-volí, aby viděl, jak ztrácí sebedůvěru; konec konců, vždyť by sta-čilo jen něco málo, nějaká maličkost, aby byla poprava odložena. Vysunula bradu a zaujala obranné postavení.

Když přišla k bráně sestra Étromma, bylo na ní patrné rozči-lení. Odešla z královské síně hned jak biskup Forbassach ozná-mil své rozhodnutí, a spěšně se vrátila do kláštera.

„Omlouvám se, sestro. Nemohla jsem dělat nic jiného, než říci pravdu. Když jsi ty věci našla, byla jsi ke mně obrácena zády a já nemohla odpřisáhnout, že jsem viděla, jak je z té skrýše bereš. Biskup Forbassach se mě vyptával tak naléhavě, že..."

Fidelma zvedla ruku, aby ustaranou správkyni upokojila. Ne-měla jí to za zlé. Kdyby Fidelmu podpořila, biskup Forbassach by si nepochybně našel jiný způsob, jak její důkaz zpochybnit.

„Není to tvá chyba, sestro Étrommo. Ostatně, rozhodnutí do-sud nepadlo," odpověděla Fidelma a snažila se, aby její hlas zněl co nejlhostejněji. Ale sestra Étromma vypadala i potom velice rozrušeně.

„Ale jistě víš, že je to hotová věc?" naléhala. „Biskup to řekl."

Fidelma se snažila dodat si zdání sebedůvěry.

„Je to v rukách krále Fianamaila a jeho rádců. Bez ohledu na to co říká Forbassach, neustále opakuji, že zde jsou otázky, které je třeba položit, a každý nestranný soudce ví, že dokud na ně nedostaneme odpověď, nelze nikomu brát život."

Sestra Étromma svěsila hlavu. „Dejme tomu. Vážně věříš, že by popravu toho Sasa mohli odložit?"

Fidelma odpověděla pevným hlasem. Pečlivě volila slova.

„Doufám v to. Ale není na mně, abych předvíдалa, jak soudce rozhodne."

„Jistě," zamumlala rechtaire. „Tady je teď neveselo. Těším se na den, kdy odejdu na ostrov Mannanán Mac Lir a odpočinu si od starostí tohoto opatství. Předpokládám, že se budeš chtít se Sasem setkat?"

„Ano."

Vedla ji opět klášterními chodbami na hlavní nádvoří. Slunce už zapadlo a opatství halilo šero, avšak nádvoří bylo osvětleno mnoha pochodněmi. Dva muži, které hlídali jiní dva, z toho je-den v kutně, právě odřízli tělo bratra Ibara od dřevěné šibenice. Zvedli oči od hrůzné povinnosti a jeden z nich se na ni usmál.

„Děláme místo na zítra," zvolal chlapík s přisprostlou tváří v nádenickém šatu. Vedle se na kamenné dlažbě povaloval jakýsi pytel, připravený pojmout mrtvolu. Na bratra Ibara nečekala dřevěná rakev, povšimla si Fidelma, ale pouhý pytel, a patrně rychle vyhloubená jáma někde v močálu na břehu řeky. Dva čer-ně odění muži, kteří tělo připravovali na poslední cestu, ji spíše než pohřební obřadníky připomínali krkavce, obírající kosti své oběti.

Fidelma v půli kroku zaváhala a její pohled padl na tvář mni-cha, který na dělníky dožíral. Byla to hřmotná výbojná postava bratra Cetta. Hleděl na ni, nakloněn k jedné straně, a cenil řadu vykotlaných zčernalých zubů. Málokdy viděla

člověka, který se tak silně podobal zvířeti. Zachvěla se. Vedle něho stál drobný pružný mužík, podle šatu lodník. Takové kožené kalhoty a ka-bátce a lněné šátky běžně nosili námořníci na řece. Když kráčeli přes nádvoří, tento muž se ani neobtěžoval pozvednout zrak.

„Jdeme za Sasem do cely, Cette,“ zvolala sestra Étromma, když svého bratra mījela. Obr cosi zabručel, patrně souhlasil, ale zvuk mohl vyjadřovat cokoliv. Rechtaire to zřejmě považovala za svolení, neboť s Fidelmou rychle pokračovaly v cestě.

Doprovodila ji po schodech nahoru až k cele, před níž seděl na dřevěné židli pod hořící loučí nějaký mnich a rozjímal nad svým krucifixem, který svíral oběma rukama v klíně před sebou. Když došly až k němu a on poznal sestru Étrommu, okamžitě vy-skočil. Beze slova odsunul závora ze dveří cely.

Sestra Étromma řekla Fidelmě. „Zavolej, až budeš chtít ode-jít. Mám ještě spoustu práce a nemohu tady čekat.“

Fidelma vkročila do cely. Eadulf na uvítanou vyskočil. Byl zachmuřený.

„Eadulfe,“ řekla.

Zavrtěl hlavou. „Nic mi nemusíš říkat, Fidelmo. Viděl jsem z okna, jak jsi šla s tou druhou sestrou přes nádvoří, a vytušil jsem, jak to dopadlo. Kdyby souhlasili s odvoláním, umím si představit, že by biskup Forbassach přišel s tebou a neposílal tě napřed s tak sklíčenou tváří.“

„Není to jisté,“ řekla slabým hlasem. „Výsledek odvolání For-bassach oznámí zítra ráno. Ještě pořád máme naději.“

Eadulf se obrátil k oknu. „O tom pochybuji. Pořád ti říkám, že tento dům ovládlo zlo, které rozhodlo o mé smrti.“

„Nesmysl!“ odsekla Fidelma. „Nesmíš to vzdávat!“

Eadulf se ohlédl přes rameno a mdle se usmál.

„Myslím, Fidelmo, že se známe příliš dlouho na to, abys přede mnou něco tajila. Čtu ti to na očích. Už oplakávají moji smrt.“

Vztáhla ruku a pohladila ho. „Nemluv tak!“

Poprvé slyšel, jak se jí láme hlas, a poznal, že je blízka pláči.

„Odpusť,“ zamumlal, a cítil se hrozně. „Řekl jsem hloupost.“ Uvědomil si, že tváří v tvář nadcházející smrti potřebuje Fidelma oporu, stejně jako on sám. Eadulf nebyl sobec ani ve svých po-citech. „Říkáš, že se biskup Forbassach k tvému odvolání vyjá-dří zítra ráno?“

Přikývla, neboť nedůvěřovala svému hlasu.

„Dobrá, vezmeme to, jak to přijde. Mohla bys zatím požádat sestru Étrommu o mýdlo a vodu? Rád bych vypadal co nejlépe, ať se ráno bude dít cokoliv.“

Fidelma cítila, jak ji v očích pálí slzy. Náhle Eadulf rozevřel náruč a přitiskl ji k sobě, ale vzápětí ji téměř hrubě odstrčil. „Tak dost! Jdi pryč, Fidelmo. Ponech mě mým myšlenkám. Uvidíme se ráno.“

Pochopila; bylo toho mezi nimi příliš mnoho, než aby zůstá-vala déle. Ještě pár vteřin a žádný z nich své pocity nezvládne. Obrátila se k němu zády a drsně přivolala strážného. Vzápětí zaskřípěla závora a dveře se otevřely. Odcházela bez ohlednutí.

„Tak zítra, Eadulfe,“ zamumlala.

Bratr Eadulf neodpověděl a dveře cely se za ní zabouchly.

Fidelma se nevrátila hned do krčmy. Procházela se po břehu řeky, našla si pustý koutek na konci mola a potmě si sedla na kládu. Měsíc byl třpytivě bílý a vrhal na řeku roztančené taju-plné paprsky. Seděla tiše, tváře zmáčené slzami. Od dětských let nikdy neplakala. Nepokoušela se ani meditovat technikou dercad, aby uklidnila rozbouřené city. Snažila se své city udržet pod kontrolou od chvíle, kdy se dozvěděla, jaké nebezpečí Eadulfovi hrozí. Tím, že jim nyní dá průchod, mu nepomůže. Musí být silná, musí se od emocí odpoutat, aby mohla myslet logicky.

Přesto se zmítala mezi strašlivým pocitem zoufalství a výbuš-ným vztekem. Od té doby, co Eadulfa poznala, snažila se své city tajit, dokonce i sama před sebou. Doléhalo na ni vědomí povin-nosti; povinnosti vůči víře, vůči zákonům, vůči pěti královstvím i vůči svému bratrovi. Nyní, právě když své city přestávala zapí-rat a začala, si připouštět, co pro ni Eadulf znamená, hrozilo ne-bezpečí, že bude z jejího života provždy vyrván. Bylo to tak ne-spravedlivé.

Uvědomovala si, jak banální je to věta, ale jiný výraz ji nenapadal, navzdory všem starým filozofům, jejichž díla přeče-tla. Staří filozofové by osud tak krutý omluvili slovy, že bohové rozhodli jinak. Nemohla se s tím smířit. Vergilius napsal; Fata viam invenient - bohové cestu najdou. Fidelma musí najít cestu. Prostě musí.

DEVÁTÁ KAPITOLA

Fidelma se převalovala v neklidném spánku.

Měla sen; zdálo se jí o mrtvém řeholníkovi, který se houpal na pevném provazu na dřevěné šibenici. Za ním stál hlouček postav v kápích, které se mrtvému pošklebovaly a vysmívaly. Se vztaženými rukama se chtěla k oběšenci rozběhnout, ale něco ji zadržovalo. Svíraly ji čísi ruce. Obrátila se, aby se podívala, kdo je to, a ocitla se tváří v tvář svému starému rádcí a učiteli, brehonu Morannovi.

„Proč?“ zvolala. „Proč?“

„Okolo se varuje toho, co nechce vidět,“ usmál se stařec taju-plně.

Odvrátila se od něho a znovu se otočila k oběšenci.

Slyšela ohromující rámus. Zpočátku si myslela, že se zřítíla šibenice, že se láme dřevo a lítají třísky.

Pak si uvědomila, že ji něco probudilo, že ten rámus je opravdový a že k ní doléhá zpoza dveří jejího pokoje; po schodech krčmy U žluté hory dusaly těžké kroky. Sotva se stačila na lůžko posadit a dveře se bez varování rozletěly.

Do dveří vpadl biskup Forbassach s lucernou v ruce. Za ním se s tasenými meči hrnulo půl tuctu mužů, mezi nimi mohutná postava, kterou už znala. Byl to bratr Cett.

Dřív než se stačila úplně probrat, biskup Forbassach s lucernou vysoko zvednutou nad hlavu začal malý pokojík prohledávat, ba dokonce padl na kolena a podíval se pod postel.

Jeden z jeho mužů stál jako němá hrozba s taseným mečem, namířeným na její hrud'

Fidelma byla otřesena. Zpočátku na ně zírala s úžasem, po-tom s rostoucím pobouřením. Co to má znamenat?“ zeptala se.

Její slova přerušil nový hluk, za dveřmi došlo zřejmě k nějaké šarvátce. Pár mužů vyběhlo svým druhům na pomoc a vzápětí byl do Fidelminy pokoje vtažen Dego a Enda s rukama spoutanými za zády. Zřejmě slyšeli rámus a běželi Fidelmě s mečem v ruce na pomoc. Ocitli se v menšině, byli přemoženi a odzbrojeni, přičemž jim paže nemilosrdně zkroutili za zády v takové výšce, že mezi Forbassachovými lidmi stáli téměř v předklonu.

„Co znamená toto násilí, Forbassachu?“ zeptala se Fidelma chladně, ledovým tónem zastírající zuřivost, která s ní lomcovala. Meč mířící na její hrud' ignorovala. „Přišel jsi o rozum?“

Biskup, který s lucernou v ruce prošmejdil všechny kouty, se k ní obrátil s maskou hrozivého nepřátelství na tváři. „Kde je?“ zavrčel vztekle.

Fidelma pohled opětovala se stejnou antipatií.

„Kde je kdo? Budeš toho muset hodně vysvětlovat, brehone z Laiginu. Takovýto vpád je neomluvitelný.

Uvědomuješ si, co děláš? Porušil jsi všechny zákony -“

„Buď zticha, ženo!“ zavrčel zbrojnoš, který držel meč u její hrudi, a aby svému příkazu dodal důrazu, jeho špičkou ji rýpl.

Fidelma ucítila bodnutí. O válečníka ani okem nezavadila, svůj pohled vytrvale upírala na Forbassacha.

„Řekni tomu svému rabíatovi, kdo jsem, Forbassachu, a ty by sis to měl také uvědomit. Bude-li prolita krev sestry krále Cashelu, která je dálaigh soudního dvora, bude se za krev platit krví. Znáš zákony. Jsou jisté věci, které nelze snášet doneko-nečna. Už mi dochází trpělivost.“

Fidelma byla rozžhavená doběla a Forbassach tváří v tvář je-jímu hněvu zaváhal. Přesto mu dělalo potíže zvládnout vlastní zlost a trvalo dlouho, než se mu to podařilo.

„Ten meč můžeš sklonit,“ řekl úsečně svému zbrojnoši. Pak se opět obrátil na Fidelmu. „Ptám se tě znovu, kde je?“

Fidelma pohlížela na laiginského brehona, který se ji zjevně pokoušel zastrašovat, s chladnou zvědavostí.

„A já se znovu ptám tebe, o kom to vlastně mluvíš?“

„Víš moc dobře, že mluvím o tom Sasovi.“

Fidelma užasle zamrkala, když si uvědomila, co ve svém důsledku jeho otázka znamená, ale nutila se nedat své pocity na-jevo.

Biskup Forbassach podrážděně vraštil čelo. „Nepředstírej, že jsi o útěku bratra Eadulfa nevěděla.“

Fidelma se mu vytrvale dívala do očí.

„Nic nepředstírám. Nemám ponětí, o čem mluvíš.“

Biskup oslovil své malé vojsko. „Vy tady zůstaňte,“ ukázal na ty, kdo drželi Fidelminy průvodce. „Pořádně je držte. Ostatní jděte a prohledejte tuhle krčmu, a hledejte pořádně, prohledejte i hos-podářská stavení. A podívejte se, jestli nechybí nějaké koně.“

Fidelma zahlédla Lassar, která se, celá vyděšená, objevila za biskupovými ozbrojenci. Ráda by byla ženu uklidnila. Avšak i jí prudce bušilo srdce. Bylo jí jasné, že Forbassachovi nesmí dovo-lit, aby se stal pánem situace.

Pak se ze zmatku a vřavy vydělil tenký knouravý hlas, ztěžklý alkoholem.

„Co je to tu za kravál? Tohle je krčma a já jsem si zaplatil do-brou postel a klidné spaní po celou noc.“

Zpoza houfce přede dveřmi si razil cestu do místnosti nevelký mužik. Bylo jasné, že byl probuzen z opilekého spánku, byl roz-cuchaný a pláštěnku hodil přes sebe jen aby se neřeklo.

Biskup Forbassach se po něm podíval, dopálen jeho vpádem.

„Do toho, co se tu děje, ti nic není, Gabráne. Vrať se, odkud jsi přišel!“

Mužik udělal ještě krok vpřed, vypadal jako teriér, který se postavil pořádnému hafanovi. Zamžoural na biskupa jako krát-kozraký a teprve v té chvíli ho poznal. Začal se omlouvat a zma-teně couval. Forbassach se opět vrátil k Fidelmě.

„Takže ty tvrdíš, že tady Sas není?“

Fidelmě plně očekávání se rozzářily oči.

„Netvrdím nic. Říkám ti, že tu není. Znamená to, že uprchl!“

Biskup Forbassach reagoval na její otázku úšklebkem: „Jako bys to nevěděla.“

„Nevím to.“

„V klášterní cele každopádně není. Utekl, a ti, kdo mu při útěku pomáhali, bratra Cetta omráčili.“

Když její dohad potvrdil, Fidelma se zhluboka nadechla. Náhlý závan naděje. Vážně pohlédla na Forbassacha.

„A ty obviňuješ ze spoluúčasti mne? Já jsem dálaigh a jsem poslušná zákonů soudního dvora pěti království. Dokud jsi mi o tom před chvílí sám neřekl, nic jsem nevěděla. Proč jsi vpádl do mého pokoje vprostřed noci, použil jsi síly a proč vyhrožuješ mým průvodcům?“

„Je to úplně jasné. Dokud jsi sem nepřišla, Sas se o žádný útěk nepokoušel. Samozřejmě že dnes neprchal na vlastní pěst.“

„Jako dálaigh ti přísahám, že s touto záležitostí nemám nic společného. To jsi se ode mne mohl dozvědět i bez tohoto drama-tického vpádu a zbytečného násilí. Stejně tak není třeba, aby ses nadále dopouštěl násilí na mých průvodcích.“ Biskup Forbassach změřil pohledem Dega a Endu, kteří stále ještě stáli v před-klonu v sevření Forbassachových zbrojnošů a trpěli nesnesitelnou bolestí.

„Pusťte je,“ rozkázal neochotně.

Muži svírající cashelské ozbrojence uvolnili sevření. Forbassach poskytl Fidelminým mužům okamžik na to, aby popadli dech.

„Dobrá, uvěřím-li tvému slovu, že v té záležitosti nemáš prsty ty osobně, je možné, že místo tebe jednali tvoji lidé. Mluv, ty!“ ukázal náhle na Dega.

Zbrojnoš přivřel oči a snad by se na arogantního brehona vrhl, ale byl si vědom, že po jeho boku stojí svalnatý bratr Cett.

„O tomto útěku nic nevím, brehone z Laiginu,“ odpověděl uměřeným tónem, ale v jeho hlase nebylo ani stopy po úctě, jakou by si byla brehonská hodnost žádala.

Na Forbassachově tváři se zrcadlil hněv.

„A co ty?“ tázavě se obrátil na Endu.

„Byl jsem v posteli, dokud mě tvoji pacholci nevytrhli ze spánku, když přepadli sestru mého krále,“ odpověděl vyzývavě. „Šel jsem ji před tebou bránit. Později se možná budeš z důsledků tohoto útoku zodpovídat.“

„Možná že bychom tě dokázali přesvědčit, abys zapátral ve své paměti,“ usmál se biskup nevlídně.

„To je vyhrožování, Forbassachu!“ zvolala Fidelma, zděšena tím, co naznačoval. „Na moje lidi ruku nevztáhneš! Pamatuj, že jsou to důvěryhodní zbrojnoši mého bratra, krále Cashelu.“

„Lepší když vztáhneme ruku na ně, než kdybychom ji vztáhli na tebe,“ zasáhl do hovoru neurvale bratr Cett.

„Jestli dopustíš, aby se ti záležitost vymkla z ruky, poteče mezi Cashelem a Fearnou krev, biskupe Forbassachu!“ varovala ho Fidelma příkře. „Tvoji rabiáti to možná nevědí, ale víš to ty!“

„Mohu dosvědčit, můj pane, že tito dva ozbrojenci dnes v noci krčmu neopustili.“

Takto zasáhl muž, který dosud stál přede dveřmi a nyní vstoupil do místnosti. Fidelma viděla, že přišel Mel, velitel palácové stráže.

Biskup Forbassach na něho překvapeně pohlédl.

„Jak si můžeš být tak jistý, Mele?“

„Jak víš, je tohle krčma mé sestry, a já jsem tu dnes nocoval. Spím v místnosti sousedící s pokojem těchto dvou mužů. Mám lehký spánek a mohu dosvědčit, že dokud sem nevpadli tví lidé, ti dva se z pokoje nehnuli.“

„Trvalo ti dlouho, než jsi mi to přišel říct,“ poznamenal Forbassach. „Když máš tak lehký spánek, proč sis dal takhle na čas?“

„Protože tvoji lidé začali prohledávat sestřinu krčmu a já jsem považoval za moudré doprovodit je a postarat se, aby v horlivosti nepoškodili její majetek.“

Biskup tam stál, jako by si nevěděl rady, co dál. Bylo jasné, že nečekaný zásah laiginského válečníka mu zůžil manévrovací pros-tor. Jak tam tak nerozhodně postával, přiběhl jeden z jeho mužů.

„Prohledali jsme krčmu i hospodářská stavení. Po Sasovi není nikde vidu ani slechu. A nikde žádné stopy!“

„Ručíš za to? Prohledali jste to pořádně, a úplně všechno?“

„Úplně všechno, Forbassachu,“ odpověděl muž. „Možná že se ten Sas dostal na některý člun, co pluje do Loch Garman, tam může nasednout na loď plující do jeho země.“

Biskup Forbassach, rty hněvivě sevřené, se opět obrátil k Fidelmě. Fidelma se rozhodla chopit příležitosti.

„Moji druhové a já přijmeme tvoji omluvu za tento neomluvitelný vpád, Forbassachu. Nicméně zákony pohostinnosti jsi přestoupil do krajnosti a ještě o kus dál. Přijmu tvou omluvu pouze proto, že jsi, jak vidím, pod velkým tlakem.“

Tvář biskupa Forbassacha na okamžik zastřel hněvivý mrak a zdálo se, že na ni vychrlí další útočná slova. Místo toho chvíli váhal a pak dal svým lidem pokyn k odchodu. Palčivým pohledem sledoval pohled Fidelminých studených zraků.

„Dovol, abych tě varoval, Fidelmo z Cashelu.“ Mluvil pomalu, jako by mu dělalo potíže vtělit své myšlenky do slov. „Sasův útěk je vážná věc. Je všeobecně známo, že jste přátelé. Přišla jsi sem, abys ho hájila. To, že uprchl právě v této chvíli, není náhoda. Možná že jsi nás se svými společníky přelstila a dokázala jsi ho před námi schovat. Jistě jsi věděla, že nejdříve půjdeme sem. Va-ruji tě, Fidelmo, tohle bude tvůj konec. Tím, že jsi vzala zákon do svých rukou, už nikdy nebudeš moci vykonávat svou práv-nickou praxi.“ Krátce se zasmál. „A ještě ti musím předestřít k úvaze jednu zábavnou informaci, Fidelmo. Právě jsem se chys-tal o týden Sasovu popravu odložit, abych vyhověl králi Fianamailovi a abychom našli odpovědi na některé chytré otázky, které jsi nám položila. Sasův útěk je jasným doznáním viny.“

Jakmile ho dopadneme, tak ho pověsíme. Žádné další odvolání se už konat nebude."

Fidelma klidně čelila biskupovu pohledu, z něhož sálala ne-návisť.

„Mýlíš se, když mě viníš, že jsem bratru Eadulfovi pomohla k útěku. Já jsem, na rozdíl od mnoha jiných v tomto království, zcela poslušná zákonů pěti království, já jsem víru v ně neodložila výměnou za cizí zákony. Pamatuj na to, Forbassachu. Stejně tak si nehodlám jeho útěk vykládat jako přiznání viny. Každý nevinný člověk má právo na sebeobranu. Jeho útěk lze stejně dobře vykládat jako obranu před justiční vraždou."

Biskup chtěl odpovědět, ale pak změnil názor a beze slova vyšel z místnosti.

Dego k ní starostlivě přistoupil.

„Není ti nic, paní? Poranil tě?"

Fidelma zavrtěla hlavou. Sáhla si na rameno, kam ji válečník škrábl špičkou meče.

„Pouhý škrábanec, o nic nejde. Podej mi šaty, Endo," požádala ho klidně, a když jí je mladý muž podal, vstala z lůžka. Po-zorně se zahleděla oběma mladým ozbrojencům do tváře.

„Teď, když jsme sami, mi povězte pravdu. Má některý z vás podíl na Eadulfově zmizení?" ptala se jedním dechem.

Dego okamžitě odpověděl tím, že zavrtěl hlavou. „Přisahám, paní." Pak se šibalsky usmál. „Ovšem kdyby nás to bylo napadlo, myslím, že bychom svou účast na takovém podniku zvážili."

Enda vážně souhlasil. „To jsou věci! Nás to nenapadlo, a teď takový plán uskutečnil někdo jiný a nás zahanbil."

Fidelma káravě stiskla rty. Zatímco srdce s nimi souhlasilo, rozum tuto myšlenku zavrhoval.

„Kdybyste porušili zákon, padla by na vás hanba," napomenula je.

„My bychom zákon neporušili, jenom bychom jej trochu ohnuli, abychom získali čas do příjezdu brehona Barrána."

Fidelma zvedla oči, když do pokoje vstoupila Lassar v doprovodu svého bratra Mela. Zřejmě se chtěli ujistit, že biskup Forbassach se svými lidmi už z krčmy odešel. „Všechno je to moc těžké, sestro," bědovala Lassar. „Být mají-telkou krčmy je dnes náramně těžké, ale kdybych urazila bisku-pa, který je zároveň brehonem, a k tomu ještě abatyši a krále neměla bych nejmenší naději, že mě dovolí krčmu dál provozovat. Neměla bych vůbec žádnou naději."

Mel položil ruku kolem sestřiných ramen a utěšoval ji.

„Všechno je to moc těžké," opakoval ustaraně jako ozvěna. „Přišli jsme se vás zeptat, přímo a ve vsí počestnosti, jestli v tom útěku máte prsty."

„Nemáme," ujistila je Fidelma. „Chcete, abychom krčmu opustili?"

„Omluv nás, paní. Mou sestru to přirozeně velice rozrušilo. Bylo by nespravedlivé vykázat vás z krčmy, když k tomu nejsou sebemenší důvody."

Lassar popotahovala a otírala si oči cípem šátku.

„Budu ráda, když zůstanete. Prostě jsem to jen chtěla vědět."

„Máte právo vyjasnit si naše postavení." Fidelma ji rázně přerušila. „Mohu tě ujistit, že kdyby náš pobyt zde ohrožoval tvé ži-vobytí, odejdeme. Přeješ-li si, abychom zůstali, zůstaneme. Na-vzdory podezírání biskupa Forbassacha jsme se vůči zákonům této země ničím neprovinili. Tím tě mohu ujistit."

„Věřím tvému slovu, sestro."

„Teď už nezbývá, než pokusit se dospát ten kousek noci, který ještě zbývá," mínila Fidelma.

Lassar a její bratr odešli zároveň, ale Dega a Endu Fidelma zadržela.

„Teď, když jsme se přesvědčili, že nikdo z nás do věci není zapletený, vyvstává problém," zašeptala.

Dego souhlasně přikývl.

„Jestliže jsme Eadulfovi k útěku nepomohli my, tak kdo to udělal a proč?" položil otázku.

„Z jakého důvodu?" dodal Enda jako ozvěna.

Fidelma se na mladého zbrojnoše mile usmála.

„Dego udeřil hřebík na hlavičku. Všimla jsem si, že několik lidí, kteří jsou do případu zapleteni, zmizelo - především klíčová svědkyně opatství. Myslíte si, že je možné, aby Eadulfa někdo přiměl, aby také zmizel?"

Tato možnost ji zneklidnila, ale byla jednou z možností, s ní-miž bylo třeba počítat, jakkoli se to zdálo za vlasy přitažené; ale když se to tak vezme, ne o moc více, než ostatní záhady spojené s tímto případem. Rozhostilo se ticho, v němž ti tři uvažovali o možných důsledcích.

„Teď uprostřed noci s tím nic nenaděláme," připustila Fidelma neochotně. „Je ovšem jasné, že musíme Eadulfa najít dřív, než ho najde biskup Forbassach a jeho lidé."

Když Fidelma opět osaměla, nevěděla, má-li dát průchod di-voké radosti, že Eadulf unikl šibenici, anebo se nechat zavalit do-léhajícími starostmi, strachem, že ho na útěku čeká ještě mno-hem horší osud. Nedařilo se jí znovu usnout. Snad to nebude tak zlé? Byla přesvědčena, že tohoto rána by byl Eadulf šel vstříc smrti. Nyní unikl. Byl brehon Morann příliš cynický, když jí jed-nou řekl, že kdykoliv se nám zdá, že se situace zlepšuje, znamená to pouze, že jsme něco přehlédli? Co Fidelma přehlédla?

Marně hledala spánek pomocí umění dercad, její myšlenky příliš halila mračna nových obav o Eadulfa. Začínalo už svítat, když, úplně vyčerpaná, konečně upadla do spánku. Z tohoto spánku se probudila bez vzpomínek na to, o čem snila, zato s neblahým tušením, že všechno je špatně.

Eadulf té noci neulehl. Vědomí, že je to patrně jeho poslední noc na zemi, ho přivedlo k rozhodnutí, že by bylo škoda ji prospat. Seděl na lůžku, jediném místě skýtajícím trochu pohodlí, a hle-děl zamřížovaným okénkem své cely na kousek modré noční ob-lohy. Snažil se seřadit své nesouvislé panické myšlenky do ply-nulého sledu, ale ať se snažil jak se snažil, myšlenky se bouřily. Není pravda, jak tvrdí moudří lidé, že člověk, stojící u bran ne-vyhnutelné smrti, se lépe soustředí. Jeho myšlenky poletovaly z místa na místo. Děťství, setkání s Fidelmou ve Whitby, jejich další setkání v

Římě a pak jeho příjezd do mumanského království. Jeho mysl bouřlivě proplouvala vzpomínkami, hořkosladkými vzpomínkami.

Tlumený zvuk. Jakési brblání. Něco upadlo. Zvedl se a zadíval se na dveře, když vtom zaskřípěla závora.

Ve dveřích stanula tmavá postava. Na hlavě měla kápi.

„Ještě... ještě nepřišel čas," protestoval Eadulf, zděšen takovým pomyšlením....Ještě ani nezačalo svítat."

Postava mu v přítomnosti kynula. „Pojď," zašeptala naléhavě.

„Co se děje?" v Eadulfově hlase zněl protest.

„Pojď a nemluv," naléhala postava.

Eadulf šel váhavě ke dveřím cely.

„Nesmíš mluvit. Prostě nás následuj," prikazovala mu zahalená postava. „Přišli jsme ti na pomoc."

Teď si uvědomil, že v chodbě stojí ještě dva další muži. Jeden držel v ruce svíci. Druhý táhl do cely, kterou Eadulf uprázdnil bezvládné tělo bratra Cetta. Když Eadulf viděl, co se děje, rozbušilo se mu srdce.

Kráčel rychle za nimi; jeho váhavost zmizela. Dveře cely se zavřely, závora zapadla.

„Vyhrň si kápi, bratře," zašeptal maskovaný muž. „A skloň hlavu."

Okamžitě uposlechl.

Skupinka spěšně prošla chodbou a pokračovala po schodech dolů; Eadulf šel ochotně tam, kam ho vedli, bludištěm chodeb, když tu se náhle, aniž by narazili na nějakou překážku, ocitli za zdmi kláštera, za klášterní bránou na břehu řeky. Tam stála další postava a držela otěže několika koní. Muž, který hloučku velel, beze slova pomohl Eadulfovi do sedla, ostatní vyskočili do sedel sami. A pak uháněli rychle pryč od klášterní brány, podél řeky postříbřené měsícem.

Když dorazili ke shluku stromů, vůdce je zarazil a zvedl hlavu, jako by naslouchal.

„Žádné pronásledovatele neslyším," zabručel. „Ale musíme dávat pozor. Teď pojedeme jak nejrychleji to půjde."

„Kdo jsi?" zeptal se Eadulf. „Je mezi vámi Fidelma?"

„Fidelma? Dálaigh z Cashelu?" muž se tichounce zasmál. „Prozatím si ty otázky ušetři, Sase. Budeš stačit, když pojedeme tryskem?"

„Umím jezdit," řekl Eadulf odměřeně, stále ještě udiven, co to může být za lidi, když je neposílá Fidelma.

„Tak jedeme!"

Vůdce pobídl koně patami a kůň vyrazil vpřed. Ve vteřině ho ostatní následovali. Eadulf cítil vzpružující dech chladného nočního větru na tvářích a ve vlasech, neboť mu odfoukl kápi z hlavy, načechral vlasy a rozcuchal je. Po týdnech měl poprvé pocit lehkosti a vzrušení. Byl volný, na jeho tělo dorážely pouze živly a laskaly je.

Ztratil pojem času; kopyta jezdců duněla cestou podél řeky, pak zabočili do lesa, vzhůru po úzkém chodníčku, který se proplétal hned křovinatým porostem, hned zase projížděli otevřenou krajinou, přes slatiny a do vršků. Byla to opojná, závrtná jízda; nakonec projeli vymýceným prostorem, v jehož středu se na vršku tyčila stará hliněná pevnost. Její příkopy i hradby musely být zbudované už před dávnými časy. Nahoře na hliněných hradbách byla palisáda z mohutných klád. Brána byla otevřená a hlouček jezdců se bez zastávky přehnal přes dřevěný most mezi hradbami.

Zastavili tak náhle, že se pár koní na protest vzepjalo na zadní. Pak muži sesedli z koní, na nádvoří se objevili podomci s pochodněmi, ujali se zpěněných zvířat a odvedli je do stáje.

Eadulf chvíli stál bez dechu a zvědavě si prohlížel své spolence.

Teď odhodili své kápe a ve světle pochodní a lamp si Eadulf uvědomil, že nikdo z nich není řeholník. Všichni vypadali jako válečníci.

„Vy jste válečníci z Cashelu?" zeptal se, když popadl dech. To vyvolalo smích, pak všichni zmizeli ve tmě a ponechali Eadulfa samotného s vůdcem.

Ve světle pochodně, planoucí poblíž, Eadulf viděl, že je to starší muž s dlouhými stříbřitými vlasy. Přikročil k Eadulfovi a s úsměvem zavrtěl hlavou.

„Nejsme z Cashelu, Sase. Jsme z Laiginu."

Eadulf nyní užasle srahl čelo. „Já tomu nerozumím. Proč jste mě sem přivezli? A vůbec, kde to jsme? Vy nejednáte z příkazu Fidelmy z Cashelu?"

Starší muž se tiše zasmál. „Myslíš si, že by dálaigh neuposlechla zákona do té míry, že by tě vysvobodila z jícnu pekelného, Sase?" zeptal se pobaveně.

„Takže ty nepřicházíš od Fidelmy? Nevím, co si mám myslet. Pustíš mě na svobodu, abych se mohl vrátit domů?"

Starší muž k němu přikročil a ukázal mu na hradby, neboť místem, kam Eadulfa dopravili, byla pevnost.

„Tyto zdi jsou hranicemi tvého nového vězení, Sase. Já nesouhlasím se zásadou život za život, myslím, že je třeba dodržovat naše domácí zákony. Nepodřídím se římským penitenciálním zákonům, ale respektuji zákony brehonské."

Eadulf byl ještě zmatenější. „Kdo jsi a kde to jsem?"

„Jmenuji se Coba a jsem bó-aire tady v Cam Eolaingu. Vidiš ty zdi? To jsou zdi mé pevnosti. A nyní to jsou hranice tvého maighin digona."

Eadulf tento pojem dosud nikdy neslyšel a řekl to.

„Maighin digona je posvátný okrsek, který zákon povoluje. V těchto zdech je mi dovoleno poskytnout ochranu každému ci-zinci, přechajícimu před nespravedlivým trestem, každému, kdo je neprávem stíhán. Prakticky jsem tě zachránil před násilnickými rukama tvých pronásledovatelů."

Eadulf si zhluboka povzdychl. „Myslím, že chápu."

Starší muž na něho vrhl pronikavý pohled. „To doufám. Já jsem ti nabídl toto útočiště do té doby, než budeš povolán před řádného soudce a souzen podle našich domácích zákonů. Musím tě varovat, toto útočiště není nedotknutelné, protože kdybys byl podle našich zákonů vinen, spravedlnosti bys neušel. Kdybys odtud prchl dříve, než budeš souzen, místo tebe bych byl potrestán já sám. Smím bránit násilí, ale nikoli hájit spravedlnost. Kdyby ses odtud pokusil

uniknout před řádným soudním řízením, čekala by tě venku pouze smrt."

„Jsem ti za to vděčný," povzdechl si Eadulf. „Neboť já jsem opravdu nevinný a doufám, že má nevina bude prokázána."

„Není mou věcí zjišťovat, jsi-li vinen nebo ne, Sase," řekl starý muž stroze. „Já prostě věřím v naše zákony a zajistím, aby ses zodpovídal podle našich zákonů. Jestliže odtud prchneš, zákon potrestá mne jakožto toho, kdo ti útočiště poskytl, kdo je odpo-vědný za tvé prvotní provinění a kdo musí vzít trest na sebe. Proto tě prchnout před zákonem nenechám. Rozumíš tomu, co ti říkám, Sase?"

„Rozumím," řekl Eadulf klidně. „Řekl jsi to naprosto jasně."

„Tak děkuj Bohu, že toto jitro nebude tvé poslední, ale pouze zvěstuje první den zbývajících dnů tvého života."

DESÁTÁ KAPITOLA

„Ty jsi ta ženská, co měla malér s laiginským brehonem, s bis- kupem Forbassachem, vid'?"

Vysoký mečivý hlas se jí zdál nějak povědomý.

Fidelma pozvedla oči od snídaň a viděla, že se nad ní naklání jakési vychrtlé individuum. V lokálu nikdo jiný nebyl, neboť přišla dolů na časnou snídani.

Při pohledu na jeho nevábny zjev sraštila čelo. Byl oblečen jako lodník. Chvilku jí trvalo, než si vzpomněla, že to je ten muž, který popíjel, a když Forbassach vtrhl do krčmy, začal si stě-žovat, že ho ruší ve spánku. Ještě nikdy neviděla někoho, kdo by se tak velice lišil od obvyklé představy o lodníkovi. Chlapík jako za groš kudla, kost a kůže, dlouhé řídké hnědé vlasy. Navzdory skobovitému nosu, úzkým červeným rtům a tmavým, téměř ne-proniknutelným očím bylo zřejmé, že zamlada mohl být celkem pohledný; nyní byla jeho ošlehaná tvář zbrázděna ani ne tak vě-kem, jako spíše prostopášným životem.

„Jak vidíš, v žádném maléru nejsem," odpověděla Fidelma stručně a obrátila svou pozornost opět k talíři.

Lodník se bez vyzvání posadil, zřejmě ho její odpověď neodradila.

„To mi neříkej," řekl posměšně. „Co jsem viděl, to jsem viděl. Brehon nikam nechodí vprostřed noci s púltuctem zbrojnošů pro nic za nic. Co jsi provedla?" Familárně se zašklebil a vycenil řadu zčernalých zubů. „No tak, mně to můžeš říct. Možná že ti dokonce můžu pomoci. Mám ve Fearně dobré styky - s vlivnými lidmi - a jestli mi to bude stát za to."

Najednou lodník pronikavě vykřikl a vzápětí jako by se nedo-brovolně zvedal ze židle s hlavou nakloněnou ke straně. Zvedal ho Dego, který ho odborným hmatem popadl za ucho a pevně je svíral.

„Mám dojem, že tu paní tady obtěžuješ," řekl Dego tiše, ale výhružně. „Což abys šel o číslo dál?"

Muž se svíjel, a než postřehl, že jeho protivníkem je mladý, svalnatý zbrojnoš, pokoušel se o obranu. Kvílivě protestoval.

„Já ji neobtěžoval, nabízel jsem jí svou pomoc a..."

Fidelma lhostejně mávla rukou.

„Pusť ho, Dego." Povzdechla si a rázně dodala na lodníkovu adresu: „Tvou pomoc nepotřebuji. A rozhodně nemám v úmyslu za jakoukoliv pomoc, kterou bys mohl nabídnout, platit. A teď ti navrhuji, abys dal na radu mého přítele a pokračoval v chůzi."

Dego pustil mužovo ucho, lodník se za ně chytil a o pár kroků ustoupil.
„Tohle ti nezapomenu," kňoural, ale držel se z Degova do-sahu. „Mám dobré přátele a tohle mi zaplatíš. Myslíš si, že mě převezješ. Takových už bylo! A všichni dostali za vyučenou."
Do lokálu vešla Lassar, která Fidelmu obsluhovala, a slyšela, jak si muž stěžuje.
„Co se stalo?" zeptala se.
Dego se omluvně usmál a usedl na židli, kterou lodník uprázdnil.
„Byla to moje chyba," řekla Lassar s úsměvem. „Domnívala jsem se, že tenhle mužíček," palcem dloubla do lodníka, „vnuco-val sestře Fidelmě nežádoucí pozornost. Omlouvám se za to ne-dorozumění."
Muž tam stál a třel si ucho. Když slyšel její jméno, tak se za-stavil, zjevně je znal. Fidelma si lámala hlavu, proč.
„Tenhle chlapík jistě přijme tvoji omluvu, Dego, a nebude chtít vyvolávat další potíže," řekla Fidelma přísně.
Lodník chvíli váhal a pak pohodil hlavou.
„Každý může udělat chybu. Nemám pravdu?" zamumlal.
Fidelma náhle přivřela oči, jak se jí vybavila ona vzpomínka.
„My jsme se už viděli, že?"
Mužík se zakabonil. „Ne."
„Už to mám! V opatství na nádvoří jsi byl při tom, když sun-dávali mrtvolu bratra Ibara."
„Proč bych tam nebyl? S opatstvím dělám spoustu obchodů."
„To tě tak chorobně zajímají děsivé situace, nebo tě obzvláště zaujal osud bratra Ibara?" Fidelmě diktoval tuto otázku spíše instinkt než logika.
Lassar, která stála vedle ní, jejich hovor mátl a zasáhla ve snaze být nápomocná.
„Gabrán dělá na řece hodně obchodů, plaví se po proudu i proti proudu, nemám pravdu?"
Muž se k nim prostě obrátil zády a vyšel z krčmy, aniž by odpověděl na otázku jedné či druhé. Lassar se omluvně usmála.
„Bojím se, že jsi se dotkla jeho citů. Jestli chceš něco vědět, sestro Fidelmo, tak ten člověk, kterého zabil a oloupil bratr Ibar, byl jedním z Gabránových lodníků."
Dego se ušklíbl. „Udělal jsem chybu, když jsem zasáhl?"
Zavrtěla hlavou a oslovila Lassar, která kladla na stůl čerstvě upečený chléb.
„Až na to oblečení mi nepřípadal jako lodník, ani jako chlapík od vody."
Statná žena pokrčila rameny. „Ale přesto to chlap od vody je, sestro. Rozváží zboží po řece a má dokonce vlastní člun, jmenuje se Cág. Tu a tam přespí u mě v krčmě, když přebere a netrefí ke svému člunu. Onehdy v noci, když zabili jeho lodníka, byl zrov-na tady."
„Cág? Není Kavka zvláštní jméno pro člun?"
Lassar neměla pro takové jemňůstky smysl. „Já říkám, každý podle svého."
Fidelma se pousmála. „Moudré úsloví. Co víš o vraždě toho lodníka?"
„Z první ruky nemám nic."
„Ale nějaké klípky se ti určitě donesly," naléhala Fidelma.
„Klípky nemusí být vždycky pravdivé," namítla žena.
„To máš pravdu. Ale při hledání pravdy může někdy i předpo-jatá informace hodně pomoci. Tak co jsi slyšela?"
„Nevím nic víc, než že toho lodníka našli na molu den nato, co Sas zavraždil to děvče. A hned druhý den bratra Ibara přistihli s nějakými věcmi, které tomu lodníkovi patřily, a tak ho za ten zločin soudili a odsoudili."
„Kdo ho vyslyšel?"
„Samozřejmě náš brehon, biskup Forbassach."
„Nevíš, jestli se bratr Ibar k té vraždě přiznal?"
„Slyšela jsem, že se nepřiznal ani u soudu, ani potom."
„Důkazem bylo to, že měl u sebe věci, které patřily tomu lod-níkovi?"
„To by ses musela zeptat někoho, kdo u toho soudu byl. A já mám moc práce."
„Ještě chvilku! Byl při Ibarově zatýkání tvůj bratr Mel? Byl přece kapitánem hlídky, že?"
K Fidelminu překvapení Lassar zavrtěla hlavou.
„S Ibarovým případem neměl Mel nic společného. To byl jeden z jeho strážných, jmenoval se Daig."
Fidelma mlčky tento fakt vážila a pak tiše poznamenala: „Zdá se, že na tom molu před opatstvím zemřelo dost lidí. Je to takové smutné tmavé místo."
Lassar se ušklíbla a sbírala nádoby. „To máš pravdu. Znáš přece sestru Étrommu a jejího debilního bratra, ne?"
„Cetta? Znáš. Co s tím mají společného?"
„Nic. Mluvím o nich, protože jsou příkladem takového ne-štěstí. Věřila bys tomu, že sestra Étromma pochází z královského rodu Uí Cheinnselaig?"
Fidelma se pokoušela vzpomenout si, proč ji to nepřekvapuje. Byla přesvědčena, že jí to už někdo řekl.
Lassar jí svěřila tajemství. „Věděla jsi, že když Uí Néill z Ulaid-hu přepadli království, byla Étromma ještě dítě a oni ji a jejího bratra s sebou odvedli jako rukojmí? Říká se, že tam přišel Cett ke zranění, z kterého zblblnul. Smutná historie."
„Smutná, to máš pravdu, ale nikoliv ojedinělá," souhlasila Fi-delma.
„Ovšem ojedinělé je to, že ač byla Étromma z královského rodu, král - tehdy panoval Vrimthann - odmítl zaplatit výkupné a nechal děti na pospas klanu Uí Néill. Étromma byla z chudé větve, její rodina výkupné zaplatit nemohla."
„A jak to dopadlo?" ptala se Fidelma se zájmem.
„Po roce se Étrommě a jejímu bratrovi podařilo ze severu uprchnout a vrátit se sem. Myslím, že velice zahořkla. Oba vstoupili do služeb opatství. Skutečně máš pravdu, tady je mno-ho smutného."

Lassar sebrala nádobí a odešla. Fidelma chvíli přemýšlela, pak náhle vstala. Dego na ni tázavě pohlédl.

„Co teď, paní?“ zeptal se.

„Já zajdu do opatství a poohlédnu se po dalších informacích,“ řekla mu. „Myslíš, že měl biskup Forbassach pravdu a bratru Eadulfovi k útěku někdo pomohl?“ zeptal se Dego.

„Myslím, že by těžko mohl uprchnout z cely, v níž byl zavřený, bez pomoci zvenčí,“ souhlasila. „Ale kdo mu pomáhal a proč, to je záhada, kterou musíme objasnit. Vím o jednom člověku, který mu mohl pomoci, a to je náčelník Coba. Ten ctí zákony Fénechusovy a odmítá penitenciální právo, které abatyše Fainder tak miluje. Ale asi by se nehodilo, abych se ho zeptala přímo - pro případ, že se mýlím. Zatímco budu v opatství, snaž se o tom Cobovi něco dozvědět. Ale nenápadně.“

Dego souhlasně přikývl. „Eadulf udělal nebezpečnou věc, paní. Myslíš, že se pokusí spojit se s námi?“

„Doufám,“ řekla Fidelma vroucně. „Chtěla bych, aby stanul před Barránem a očistil své jméno. Biskup Forbassach má pravdu, že jeho útěk si lze vykládat jako doznání viny.“

„Jenomže kdyby neuprchl, byl by už mrtvý,“ připomněl jí Dego suše.

Ve Fidelmě vyvolala jeho slova roztrpčení.

„Myslíš, že jsem zapoměla na to, že jsem přes veškerou zna-lost zákonů Eadulfovi nedokázala pomoci?“ utrhla se na zbroj-noše. „Možná jsem měla udělat to, co teď udělal někdo jiný.“

„Paní,“ řekl Dego rychle, „to nebylo míněno jako výtky.“

Fidelma mu položila ruku na rameno.

„Promiň mi špatnou náladu. Je to má vina, Dego,“ řekla ka-jícně.

„Kdyby se jim nepodařilo Eadulfa v nejbližších dnech dostihn-out, máme naději, že se Aidan vrátí s brehonem Barránem,“ řekl jí Dego konejšivě. „V tom případě by se konal nový soud, jak si to přeješ.“

„Ale je-li teď na svobodě, co si počne?“ přemítala Fidelma. „Mohl by se pokusit nasednout na nějakou loď a odplout do saské země, do své vlasti.“

„Opustit tuto zemi, aniž by ti to řekl, paní? To by teď, když ví, že jsi ve Fearně, neudělal.“

To Fidelmu neuklidnilo.

„Možná nemá na vybranou, a doufám, že kvůli mně to nebude odkládat. Bylo by lepší, kdyby se schoval v horách nebo v lesích a počkal, až ho přestanou pronásledovat.“ Odmlčela se, nespo-kojena sama se sebou. Dálaigh by neměla uvažovat, jak nejlépe obejít zákon. „Mimochodem, kde je Enda?“

„Odešel brzy ráno. Myslel jsem, že jsi ho někam poslala?“

Nevzpomínala si, že by Endu někam poslala, ale pokrčila ra-meny a řekla: „Jestli se nesetkáme dříve, pokusím se zastihnout vás oba tady, v krčmě, někdy po poledni.“

Zanechala Dega, který dojídal snídani, v lokále, a vydala se záměrně přes celé město do opatství.

Bylo jasné, že se zpráva o útěku bratra Eadulfa po městě už rozšířila, neboť lidé si ji cestou prohlíželi s neskrývaným záj-mem, někteří se dokonce zastavovali a šeptali si mezi sebou.

Z tváří jim střídavě četla nejrůznější pocity, od nepřátelství až k prosté zvědavosti. Jen zřídka jí někdo dal najevo, že ji pode-zírá, a hodil po ní urážkou. Nevšímala si jich. Všichni lidé ve Fearně zřejmě věděli, kdo je, a jaký je její vztah k Sasovi, který měl být v poledne oběšen. Současná situace vyvolávala ve Fidelmině nitru rozporuplné pocity. Bylo jí jasné, že má-li něčeho dosáh-nout, musí nyní tyto pocity držet na uzdě. Teď musí prokázat obrovskou sílu vůle a vymést všechny city z hlavy. Bude-li na Eadulfa myslet jinak než jako na člověka, který zoufale potře-buje její pomoc a zkušenost, připraví ji obavy, které vřou pod příkrovem jejího zdánlivého klidu, o rozum.

U klášterní brány ji sestra Étromma přijala s nejhlubší pode-zíravostí.

„Ty jsi ta poslední, kterou bych tady čekala,“ řekla jí nerudně.

„Skutečně? A proč?“ zeptala se nevinně, když ji rechtaire zdrá-havě vpouštěla dovnitř.

„Byla bych si myslela, že se s radostí vrátíš do Cashelu. Sas odtud utekl. Což sis to nepřála?“

Fidelma se na ni vážně zahleděla.

„Mým přáním bylo,“ odpověděla velice důrazně, „aby se bra-tru Eadulfovi dostalo spravedlnosti, aby byl zproštěn obvinění, které bylo proti němu vzneseno. A pokud jde o radostný návrat do Cashelu, neodejdu odtud, dokud nezjistím, co se bratru Ea-dulfovi stalo, a dokud neočistím jeho jméno. Útěk před zákonem nezprošť-uje viny.“

„Utéct je lepší než zemřít,“ řekla důrazně správkyňe opatství, a znělo to téměř jako ozvěna slov Degových.

„Něco na tom je, ale já budu radši, když bude očištěn, než když bude na útěku, protože uprchlík stojí mimo zákon a podle toho se s ním jedná.“

„Všichni v opatství si myslí, že v jeho zmizení máš prsty ty. Je to pravda?“

„Jsi přímočarý člověk, sestro Étrommo. Ne, Eadulfovi jsem k útěku nepomohla.“

„O tom budeš lidi těžko přesvědčovat.“

„Těžko nebo lehko, říkám ti pravdu. A také nemám chuť ma-řit čas přesvědčováním lidí.“

„Tady nejspíš zjistíš, že lži získáváš přátele, zatímco pravda vyvolává nenávist.“

„Když už mluvíš o nenávisti, ty nemáš abatyši Fainder moc v lásce, vid’?“

„Od správkyňe se nežádá, aby abatyši, které slouží, milovala.“

„Zamlouvá se ti, jak opatství spravuje? Teď mám na mysli pe-nitenciální zákony.“

„Abatyše vyhlásila pravidla a na mně je, abych je poslušně přijala. Ale já vidím, kam míříš. Nepokoušej se mě přimět k tomu, abych stanovisko abatyše Fainder nebo biskupa Forbassacha odsoudila. Ať trestají podle penitenciálních zákonů nebo podle zákonů Fénechusových, nezapomínej, že Sas byl shledán vin-ným ze znásilnění a vraždy. Za takový zločin musí být podle zá-kona potrestán - podle jakéhokoliv zákona. A teď mě omluv, mám naspěch. Dnes toho mám v opatství hodně na práci. Co tě sem přivádí?“

„Především bych ráda pohovořila s abatyší."

„Překvapilo by mě, kdyby s tebou chtěla hovořit ona."

„Tak to půjdeme zkusit."

Abatyše Fainder Fidelmu přijala. Seděla za stolem jako obvykle, strohá, z tmavých očí sálala podezřívavost.

„Sestra Étromma říká, že popíráš, že bys o Sasově útěku věděla, sestro Fidelmo. Neočekáváš, doufám, že ti to budu věřit," řekla jí příkře na uvítanou.

Fidelma se pousmála a bez vyzvání se posadila; postřehla v její tváři záblesk nevole, ale tentokrát byla abatyše Fainder na tolik rozumná, že nic nenamítla.

„Neočekávám, že bys mi cokoliv věřila, matko abatyše," odpo-věděl Fidelma klidně.

„Hodláš se přede mnou hájit, že jsi o ničem nevěděla?" ušklí-bla se abatyše.

„Nemusím se před tebou obhajovat," řekla Fidelma. „Přišla jsem za tebou jen proto, abych si vyžádala tvé svolení, protože hodlám dále klást členům tohoto společenství otázky."

Abatyše Fainder překvapeně složila ruce v klín.

„Proč?" ptala se. „Na všechno ses už zeptala a předložila jsi od-volání soudu. Pravda vyšla najevo, když Sas uprchl ze své cely."

„Včera jsem neměla čas položit všechny potřebné otázky, tý-kající se obvinění, které bylo proti bratru Eadulfovi vzneseno. Dnes bych ráda pokračovala."

Poprvé byla abatyše Fainder úžasem bez sebe.

„Budeš marnit čas. Jak jsem vyrozuměla, Forbassach bude každopádně vyšetřovat, jaký podíl jsi mohla mít na Sasově útěku. Pro mne je tento útěk jasným důkazem jeho viny. Až ho chytnou, bude spravedlnosti učiněno zadost. Potrestání budou i ti, kdo mu v útěku pomáhali. Pamatuj na to, sestro Fidelmo."

„Dobře znám všechny zákonné postupy, matko abatyše. Než bude bratr Eadulf znovu zajat, mám čas pokračovat ve své práci. Ledaže by sis nepřála, abych něco odhalila."

Abatyše Fainder zbledla a chtěla jí odseknout, když vtom sly-šely, že za dveřmi nastal nějaký rozruch, a dveře se otevřely dřív, než mohla protestovat.

Fidelma se ohlédla.

K jejímu překvapení stál ve dveřích hubený lodník s mečivým hlasem, Gabrán. Když jeho zrak padl na Fidelmu, zůstal stát, bylo zřejmé, že ho její přítomnost zarazila.

„Promiň, paní," zamumlal směrem k abatyši. „Nevěděl jsem, že tu někoho máš. Správkyně mi vyřídila, že se mnou chceš mlu-vit. Přijdu později."

Fidelmu jako by nevzal na vědomí, vyšel z místnosti a zavřel za sebou dveře.

Fidelma se obrátila zpět k abatyši Fainder s pobaveným výra-zem ve tváři.

„To je úžasné. Ještě jsem neviděla žádného lodníka, který by se směl pohybovat po opatství tak svobodně, a že by bez klepání mohl vtrhnout přímo do pracovny abatyše."

Abatyše Fainder tonula v rozpacích. „Je to nevychovaný hňup. To si nesmí dovolit, takhle ke mně vpadnout," řekla po chvilce váhání. Znělo to nepřesvědčivě. „Ostatně, jakým právem se mě vyptáváš na takové věci?"

Sestra Fidelma se pousmála, ale nic na to neřekla.

Abatyše Fainder chvilku vyčkávala, pak pokrčila rameny. „Ten chlapík obchoduje s naším opatstvím, nic víc v tom není."

Znělo to jako obhajoba. Fidelma setrvala v mlčení, seděla, jako by čekala, že bude abatyše Fainder pokračovat.

Biskup Forbassach tě hodlal včera v noci navštívit," začala abatyše. „Jakmile jsme zjistili, že Sas utekl - přesněji řečeno, že mu někdo pomohl k útěku - zavolala jsem biskupa. Podle jeho názoru bylo jasné, že ať je Sas kdekoliv, ty budeš vědět, kde. Pa-trně tě nezastihl."

„Ale zastihl," odpověděla Fidelma. „Probudil mě uprostřed noci, když marně hledal bratra Eadulfa."

Abatyše Fainder doširoka otevřela oči. Zřejmě o včerejší noční Forbassachově návštěvě nebyla informována.

„Prohledal tvůj pokoj a nic nenašel?" vraštila nejistě čelo.

„Vypadáš, jako by tě to překvapilo. Ne, matko abatyše, ne-našel bratra Eadulfa pod mou postelí, máš-li na mysli tohle. Kdyby byl rozumný, ani by nic takového neočekával. Biskup Forbassach nenašel vůbec nic."

„Nic?" Abatyše Fainder to řekla nedůvěřivě a ponořila se do svých myšlenek, zdálo se, že tu zprávu zvažuje. Pak jako by se její povýšenost zhroutila. Změkla. „Tak dobrá; chceš-li klást další otázky, posluž si. Jsem přesvědčena, že všichni v opatství tuší, kdo Sasovi pomáhal uprchnout."

Fidelma se neformálně zvedla. „Děkuji ti za spolupráci, matko abatyše. Je dobré vědět, že všichni v opatství mají toho, kdo Eadulfovi pomáhal utéct, v podezření."

Abatyše Fainder se ulekla. V očích, které upřela na Fidelmu, byla otázka.

Fidelma se rozhodla odpovědět.

„Jestliže všichni v opatství mají tušení, kdo pomohl bratru Eadulfovi k útěku, tak mě snad dokážou informovat, abychom tu záhadu mohli rychle vyřešit. Možná že by mohli dokonce vě-dět, kdo zabil to děvče, z jehož vraždy byl Eadulf neprávem ob-viněn."

Abatyše Fainder opět zaujala přezíravý postoj.

„Všemu navzdory tvrdíš dál, že je ten Sas nevinný?"

„Nijak se tím netajím."

Abatyše zvolna zavrtěla hlavou. „Řekla bych, sestro Fidelmo, že jsi vytrvalá ve své víře."

„Jsem ráda, že jsi to o mně zjistila, matko abatyše. A ještě zjistíš, že se nikdy nevzdávám, dokud neodhalím pravdu."

„Pravda je mocná a zvítězí," citovala abatyše Fainder ironicky

„Dobré úsloví, až na to, že není vždy pravdivé. V každém pří-padě je to ideál, pro který stojí za to pracovat, a já jsem strávila celý svůj dosavadní život tím, že jsem to dělala." Zčistajasna si znovu sedla a přes stůl se k ní naklonila. „Když mám příležitost, ráda bych se na něco zeptala i tebe."

Abatyši Fainder to zaskočilo. Máchla rukou, jako by chtěla Fi-delmu vyzvat, ať se ptá.

„Předpokládám, že sestra Fial se dosud nenašla?"

„Neslyšela jsem, že by někdo zjistil, kde se nachází. Patrně se rozhodla z opatství odejít."

„Co mi o sestře Fial, o té záhadné mladé novice, můžeš říci?"

Abatyše Fainder dala najevo rozmrzelost.

Bylo jí dvanáct nebo třináct let. Přišla sem odněkud ze severu, z hor. Myslím, že uvedla, že přišli s Gormgillou společně, s úmy-slem přidat se ke zdejší komunitě."

„Dvanáct či třináct let, to znamená, že dosud nedosáhla věku způsobilosti k volbě," zdůraznila Fidelma. „Na to, aby se staly členkami zdejšího společenství z vlastní vůle, byly ty dívky příliš mladé. Nebo je sem snad přivedli rodiče?"

„Nemám tušení. Sestra Fial byla velice rozrušená, což je vzhledem k tomu, že viděla smrt své přítelkyně, naprosto přiro-zené. Odmítala říci více, pouze do detailu popsala události oné noci. Nijak mě tudíž nepřekvapuje, že odtud odešla. Možná že se vrátila domů."

Fidelma náhle vykřikla, jako by ji cosi napadlo. Abatyše se lekla.

„Dítě, jemuž není ještě čtrnáct, nemá právní odpovědnost. Tu má teprve když dosáhne věku způsobilosti k volbě."

Abatyše Fainder zdvořile vyčkávala. Fidelma otravně trvala na svém.

„Což podle zákona znamená, že dítě tohoto věku nesmí svěd-čit u soudu. Měla jsem se o tom ve svém odvolání zmínit. Svě-decká výpověď sestry Fial u soudu byla ve skutečnosti nepři-pustná."

Abatyše se pobaveně usmála. „A v tom se právě mylíš, dálaigh. Biskup Forbassach mi to vysvětlil. Svědecké výpovědi dí-těte v jeho vlastní rodině lze proti podezřelému použít."

Fidelma byla zmatena. „Takový výklad zákona nechápu. Což-pak bylo to dítě, Fial, ve vlastní rodině?"

Fidelma si byla vědoma, že podle zákona skutečně je svědec-tví dítěte, které nedosáhlo dospělosti, za určitých okolností po-voleno - například když dítě poskytuje svědectví o něčem, co se stalo v jeho domě, o něčem, o čem se osobně přesvědčilo. Jen za takovýchto okolností lze jeho svědectví vzít v úvahu.

Abatyše Fainder odpověděla s vědomím, že ona to ví lépe: „Forbassach usoudil, že toto společenství je domovem svých při-slušníků. Dítě zde bylo jako příslušník společenství. Byl to jeho domov."

„To je nesmysl!" vyletěla Fidelma. „Úplně překroutil smysl zá-kona. Přišla sem jako novicka a pokud vím, byla v opatství pou-hých pár dnů. Jak je možno považovat klášter za její domov, za její společenství v duchu tohoto zákona?"

„Protože tak usoudil biskup Forbassach. Na tvém místě bych se o zákon přela s ním a ne se mnou."

„Biskup Forbassach!" Fidelma podrážděně sevřela rty. Laiginský soudce si zákon několikrát přizpůsobil, jak se mu hodilo. Dosud nikdy ji nenapadlo, že by dítě pod věkovou hranicí mohlo svědčit u soudu; ovšem jestliže byl Forbassach ochoten takto zá-kon vyložit, pak není divu, že svůj původní výrok urputně hájil. Kdyby vyšetřoval Fidelmino odvolání Barrán, byl by Eadulf teď na svobodě a...

Abatyše Fainder zrudla, když slyšela, jak posměšným tónem to Fidelma řekla.

„Biskup Forbassach je moudrý a čestný soudce," bránila ho. „Mám v jeho znalosti naprostou důvěru."

Fidelma vycítila v hlase abatyše, bránící brehona, upřímnost.

„Zdá se, že tady v opatství si často žádáte jeho služeb," podo-tkla Fidelma klidně.

Nakolik to bylo možné, abatyše zrudla ještě více.

„V posledních týdnech došlo k několika událostem, které u nás v opatství narušily klid a mír. Kromě toho Forbassach není jen brehon, ale také biskup, a má v opatství své komnaty."

„Forbassach bydlí v opatství? To jsem nevěděla," připustila Fidelma. „Toto opatství je skutečně pozoruhodné místo, pár lidí tu bylo zabito a další nejsou k nalezení. Už jsem konstatovala, že je to velice neobvyklé?"

Abatyše Fainder si ironie v jejím hlase nevšímala.

„Konstatovala jsi správně, sestro Fidelmo," řekla chladně.

„Řekni mi něco o bratru Ibarovi."

Abatyše na okamžik přivřela oči. „Ibar je mrtev. Dostalo se mu spravedlivého trestu právě toho dne, kdy jsi přijela."

„Já vím, že byl oběšený," připustila Fidelma. „Prý zabil a okradl nějakého lodníka? Byla bych ráda, kdybys mi řekla pár podrob-ností."

Abatyše Fainder váhala. „Nevím, jak to souvisí s tvým saským přítelem," řekla.

„Vyhov mi," požádala ji Fidelma. „Připadá mi dost neobvyklé, aby došlo v tak krátké době na jednom molu k trojímu úmrtí."

Abatyše Fainder byla šokovaná. „K trojímu úmrtí?"

„Novicka Gormgilla, lodník a strážný Daig."

Abatyše svažila čelo. „Daigova smrt byla nehoda."

Fidelmu by docela zajímalo, proč abatyše tak sevřela ústa.

„Daig byl členem hlídky, která přistihla bratra Ibara, a sám byl později nalezen mrtev."

„Takhle to vůbec nebylo!" zvolala abatyše hlasem tak pronika-vým, že téměř přeskakoval.

„Myslela jsem, že pouze uvádím fakta. Tak jak to bylo? Ráda bych to věděla."

Abatyše zaváhala, než se opět dala do řeči.

„Lodník Gabrán pravidelně obchoduje s opatstvím. To je ten chlapík, co se před chvílí objevil ve dveřích. Ten zavražděný lodník byl členem jeho posádky. Nemohu si vzpomenout, jak se jmenoval."

„To je smutné," podotkla Fidelma mrazivě.

„Smutné?“
„Jméno člověka, jehož smrt byla příčinou popravy jednoho z příslušníků tvého společenství, zůstává neznámé.“
Abatyše Fainder zamrkala, nevěděla, jestli Fidelma mluví iro-nicky, nebo ne.
„Sestra Étromma určitě bude to jméno znát, jestliže ti na něm tolik záleží. Vědět takové věci patří k povinnostem rechtaire. Mám pro ni poslat?“
„Na tom teď nezáleží, zeptám se jí později,“ odpověděla Fidelma. „Tak mluv dál.“
„Je to ošklivá záležitost.“
„Nepřirozená smrt bývá zpravidla ošklivá.“
„Ten lodník byl prý opilý. Popíjel v krčmě U žluté hory a vra-cel se zpátky na Gabránův člun. Kotvili tam už dva dny. Na moluho někdo zezadu udeřil těžkým polenem a rozbil mu lebku. Po-tom mu vrah sebral nějaké peníze a zlatý řetěz.“
„Byl při tom přepadení nějaký svědek?“
Abatyše Fainder zavrtěla hlavou. „Nikdo to přepadení neviděl.“
„Tak jak se do hry dostal bratr Ibar?“
„Kapitánem hlídky byl Daig. Ten Ibara dopadl.“
„Kapitán? Cožpak nebyl kapitánem Mel?“
„Fianamail už Mela povýšil na velitele hradní stráže.“
Fidelma chvíli uvažovala. „Bylo mi řečeno, že ten lodník byl zabit druhého dne po smrti Gormgilly.“
„To je správné. Fianamaila potěšil Melův rychlý zásah a pový-šil ho ještě téhož dne.“
„Mel byl povýšen ještě předtím, než byl bratr Eadulf souzen?“ potřásla Fidelma ušasle hlavou. „To by si některý brehon mohl vykládat jako poskytnutí návodu svědkovi.“
Abatyše Fainder se opět začervenala. „Nikoli však biskup For-bassach. To on králi poradil, aby Mela povýšil. Všimla jsem si už několikrát, že jsi zpochybnila morálku a postup laiginského bre-hona. Měla by sis uvědomit, že je biskupem naší církve a je ti nadřazen jak v otázkách právních, tak v otázkách víry. Dala bych si pozor -“
Zahlédla jiskřičku ve Fidelminých očích, které změnilly barvu ze zelené na ledově modrou.
„Ano?“ opáčila Fidelma pokojně. „Ano?“
Abatyše Fainder vysunula bradu. „Považuji za neetické, že napadáš člověka tak váženého jako je biskup Forbassach, tím spíše, že nejsi z tohoto království.“
„Brehonské zákony platí všude bez ohledu na to, ve kterém z pěti irských království se právě nacházíme. Když Nejvyšší král Ollamh Fódhla poprvé před půldruhým tisíciletím přikázal, aby byly shromážděny všechny zákony, bylo ustanoveno, že Fénechusovy zákony budou platit ve všech končinách této země. Jestliže je rozsudek špatný, je povinností všech, počínaje posled-ním bó-atre a konče vrchním brehonem pěti království osobně, trvat na tom, aby omyly byly vyjasněny a napraveny.“
Rysy Abatyše Fainder pod vlivem Fidelmina naléhavého hla-su ztvrdly, ale byla dosti moudrá na to, aby nic dalšího neřekla.
„A teď,“ pokračovala Fidelma a složila ruce do klína, „říkala jsi, že Mel byl povýšen a Daig se stal kapitánem klídky na molu. Jak dopadl bratra Ibara? Použila jsi slova ‚dopadl‘. Pod tímto slovem si představujeme, že bratr Ibar kladl odpor nebo se po-kusil o útěk.“
„To nebyl ten případ. Když Daig našel lodníkovu mrtvolu, po-znal ji, věděl, že to byl člen posádky z Gabránova člunu. Zavolał Gabrána, který mrtvého identifikoval, a zároveň si všiml, že chybí zlatý řetěz, který ten muž obvykle nosil, a nějaké peníze, které mu krátce předtím vyplatil jako mzdu. Krčmářka Lassar dosvědčila, že když lodník z krčmy odcházel, měl u sebe spous-tu peněz. Gabrán mu totiž zřejmě vyplatil v krčmě mzdu. Proto měl ten chlapík důvod pít. Jednalo se jasně o loupež.“
„Dobrá. Jak to, že cesta od přepadení lodníka, u něhož nebyl svědek, vedla k bratru Ibarovi?“
„Ibara dopadli hned následujícího dne. Přistihli ho, jak se po-kouší prodat lodníkův zlatý řetěz na tržišti. Ironií bylo, že se jej pokoušel prodat samotnému Gabránovi. Ten zavolał Daiga, Ibar byl zatčen, obviněn, usvědčen a pověšen.“
Fidelma byla po jejich slovech ještě zaraženější.
„Jestliže byl bratr Ibar skutečně viníkem, tak postupoval ve-lice hloupě,“ uvažovala. „Překvapuje mě, že se pokoušel prodat zlatý řetěz, který patřil mrtvému, právě jeho kapitánovi. Jestliže bylo všeobecně známo, že Gabrán obchoduje s opatstvím, musel si být Ibar přece vědom toho, že Gabrán řetěz patrně pozná. To by snad byl vymyslel méně nebezpečný způsob, jak se řetězu zbavit.“
„Není na mně, abych posuzovala, co si Ibar myslel.“
„Jak jsi řekla, Gabrán s opatstvím už nějaký čas obchoduje. Jak dlouho tu byl bratr Ibar?“
Abatyše se rozpačitě zavrtěla.
„Už nějakou dobu tady pobýval. Každopádně sem přišel dříve než já.“
„Pak je má otázka opodstatněná. Co řekl bratr Ibar na své ob-vinění?“
„Všechno popřel. Vraždu i krádež.“
„Chápu. A jak vysvětlil, že u něho našli ten řetěz?“
„Na to si opravdu nevzpomínám.“
„Na co bratr Ibar tak zoufale potřeboval peníze - připustíme-li, že toho lodníka zabil a okradl on?“
Abatyše pokrčila rameny a neodpověděla.
„A co se stalo Daigovi? Jak byl zabit on?“
„Už jsem ti říkala, že to byla nehoda. Utopil se v řece.“
„Kapitán říční hlídky a utopí se?“
„Na co narážíš?“ zeptala se abatyše Fainder.

„Prostě mi to nedá. Jak se mohla někomu, kdo měl takovou průpravu a zkušenosti, aby se mohl stát kapitánem hlídky na molech, přihodit taková nehoda?"

„Byla tma. Myslím, že uklouzl a spadl z mola. Přitom se uho-dil o dřevěný pilíř do hlavy, upadl do bezvědomí a utopil se dřív, než mu někdo mohl pomoci."

„Byl někdo svědkem té nehody?"

„Pokud vím, tak ne."

„Tak kdo ti řekl ty podrobnosti?"

Abatyše Fainder se rozmrzele zamračila. „Biskup Forbassach."

„Takže on vyšetřoval i toto úmrtí? Jak dlouho poté, co byl od-souzen bratr Ibar, došlo k této nehodě?"

„Za jak dlouho? Pokud vím, Daig zemřel ještě před procesem."

Fidelma na okamžik zavřela oči. Měla by se už přestat divit podivným náhodám, spjatým s událostmi v tomto opatství.

„Ještě předtím? Takže Daig u soudu nevypovídal?"

„Nebylo o čem vypovídat. Hlavním svědkem byl Gabrán. Ten mrtvého identifikoval, řekl soudci o penězích, které zmizely, a poznal také zlatý řetěz, který se mu Ibar pokoušel prodat."

„To všechno je velice příhodná souhra náhod. Gabrán byl je-diný, kdo uvedl jako důvod lodníkovy vraždy krádež, on jediný označil předměty, které měl vrah ukrást, a rovněž on, jako je-diný, spojil s tímto zločinem bratra Ibara. A na základě svědec-tví tohoto člověka byl bratr Ibar oběšen. Tobě to, matko abatyše, nedělá starosti?"

„Proč by mělo? Biskup Forbassach bez problémů tyto důkazy přijal. Kromě toho Ibar neodsoudil pouze na základě Gabránova svědectví. Když se Daig dozvěděl, že se Ibar pokoušel pro-dat zlatý řetěz, dal tady v klášteře prohledat Ibarovu celu a tam se našly jak peníze, tak ten zlatý řetěz. Ostatně, Ibarův případ nemá se Sasem nic společného, sestro. Co se to pokoušíš proká-zat? Podle mého názoru je nyní tvoji povinností jakožto dálaigh pomoci nám toho Sasa znovu dopadnout."

Fidelma se náhle zvedla. „Mojí povinností jakožto dálaigh je pátrat po pravdě."

„Slyšela jsi fakta a těch je mnoho."

„Lež má někdy delší nohy než pravda," řekla Fidelma, která si vzpomněla na slova svého učitele brehona Moranna.

Do místnosti dolehl zdáli hlas zvonu, který vyzváněl polední Anděl Páně.

Abatyše Fainder rovněž vstala. „Musím se věnovat svým po-vinnostem."

„Ale napřed dovol ještě jednu otázku: kde najdu komnaty opata Noé?"

„Opata Noé?" zdálo se, že otázka abatyši Fainder překvapila. „Opatství není už jeho hlavním sídlem, třebaže své komnaty tu ještě pořád má. Teď sídlí v králově paláci, ale tam ho dnes neza-stihneš. Včera ráno odjel z Fearný na sever. Zatím není známo, kdy se vrátí."

„Na sever?" Fidelma byla zklamaná. „Nevíš, kam jel?"

„Biskupovy cesty nejsou mou starostí."

Fidelma se uklonou hlavy s abatyši rozloučila. Když došla na malé čtvercové nádvoří, přiměl ji jakýsi instinkt, aby ustoupila do stinného kamenného výklenku. Po chvilce vyšla abatyše ze své komnaty a spěšně kráčela přes nádvoří. Nezamířila však ke kapli, kde se členové společenství shromažďovali k polední mod-litbě, ale prošla boční brankou.

Fidelma ji z pozdálí sledovala. Když dřevěnou branku ote-vřela, zjistila, že jsou to spojovací dveře na další nádvoří, odkud lze vyjít na molo. Rychle ustoupila za branku, kterou nechala maličko pootevřenou, protože abatyše vprostřed nádvoří sedala na koně. Nebylo tam živé duše. Pak abatyše projela bránou. Fi-delma žasla, že opouští opatství právě ve chvíli, když zvon vy-zvání Anděl Páně a svolává celé společenství na pobožnost. Moc ráda by věděla, co tak naléhavého ji odtud odvádí.

Fidelma přeběhla nádvoří k bráně vedoucí na molo, která zůs-tala po odjezdu abatyše otevřená. Podívala se na obě strany, ale abatyši a jejího koně už nikde neviděla. Jakmile Fainder vyrazila z brány, zřejmě pobídla koně do klusu a rychle zmizela. Avšak v této chvíli spatřila Fidelma ke svému překvapení Endu sedí-cího na koni, který se vynořil ze stínu klášterní zdi a volným kro-kem se rozjel po říčním břehu. Bylo jasné, že abatyši sleduje.

Fidelma se rozzářila úsměvem. Málem zapomněla, že Dega a Endu požádala, aby se pokusili zjistit, kam abatyše jezdí, a svůj příkaz neodvolala. Alespoň ji teď může sledovat a přijít jejímu tajemství na kloub.

JEDENÁCTÁ KAPITOLA

Když se Fidelma vrátila do krčmy U žluté hory, stále ještě pře-mýšlela o opatovi Noé. Překvapilo ji, že mu nestálo za to být ve Fearně v této době přítomen. Fidelma by předpokládala, že jako opat a duchovní rádce krále Fianamaila sehraje v tomto procesu výraznější roli. Eadulf ji řekl, že se prvního zasedání zúčastnil. Kromě údajné podpory penitenciálních zákonů však do žádné z následujících událostí nikterak nezasáhl.

Fidelma by skutečně nedokázala vysvětlit, proč se v myšlenkách soustředila na opata Noé. Podle toho mála, co o popudlivém opatovi věděla, ji překvapilo, že jmenoval místo sebe někoho, kdo chtěl měnit zákony této země, aby spravoval jeho bývalé opatství. Jak si vzpomínala, opat Noé býval stoupencem Fénechusova právního systému. Avšak z dosavadní zkušenosti věděla, že je to nevyzpytatelný muž se sklonem k intrikánství. Musela si položit otázku, zda v této záhadě sehrál nějakou významnější roli.

Po návratu do krčmy se usadila v lokále a nechala si problém projít hlavou. Nakonec se v duchu navrátila k Eadulfovu zmizení z opatství. Se slovem „zmizení“ zacházela opatrně, protože nedůvěřovala ani Forbassachovi, ani abatyši. Skutečně odtamtud uprchl? Příliš mnoho lidí, kteří byli klíčovými svědky posledních událostí, „zmizelo“. Náhle se zachvěla. Co to říká? Že Eadulf prostě zmizel jako ti ostatní?

Teple sálající z krbu a neklidná noc, kterou měla za sebou, způsobily, že na ni přišla dřímota; téměř proti své vůli se nechtěla svými myšlenkami ukoľebat a ztrácet vládu nad svým tělem. Než se nadálá, tvrdě usnula.

Nevěděla, jak dlouho trvalo, než ji probudil zvuk otevíraných dveří. Přišel Enda, zjevně spokojený sám se sebou. Přemohla zívnutí, protáhla se pozdravila se s ním.

„Tak co, Endo?“

Mladý zbrojnoš si to k ní okamžitě namířil a posadil se. Ztišil hlas a rychle se rozhlížel, aby se ujistil, že tu jsou sami. Pak řekl: „Sledoval jsem abatyši, aniž by si toho všimla. Jela na sever.“

„Na sever.“

„Ano, ale pouhých pět šest kilometrů. Pak se vydala vzhůru do kopce. Je tam jistá osada, která se jmenuje Raheen. Tam zašla do jedné chalupy a na prahu ji přivítala nějaká žena. Zdálo se, že jsou v přátelském vztahu.“

Fidelma tázavě zvedla obočí. „V přátelském vztahu?“

„Objaly se. A pak abatyše zašla s tou ženou dovnitř. Čekal jsem asi hodinu, než abatyše zase vyšla ven.“

V této chvíli si Fidelma uvědomila, že větší část odpoledne je pryč. Spala několik hodin.

„Tak co bylo dál?“ řekla, aby zastřela svou rozmrzelost nad promrhaným časem. „Co se dělo potom?“

„Když byla uvnitř, přijel náš přítel Forbassach. Žena odešla a ti dva tam nějaký čas byli sami. Pak Forbassach odjel, a po chvíli za ním i Fainder. Zamířila zpátky do Fearn, a tak jsem se nenamáhal ji sledovat.“

„A co jsi tedy dělal?“

„Myslel jsem, že by tě zajímalo, kdo je ta žena, kterou Fainder navštívila.“

Fidelma se pochvalně usmála. „Učíš se rychle, Endo. Za chvíli z tebe bude dálaigh.“

Mladý muž zavrtěl hlavou, neboť vzal její žertovná slova vážně.

„Jsem válečník, syn válečníka a až budu na válečníka starý, odejdu na svou farmu.“

„Zjistil jsi, co je to za ženu?“

„Rozhodl jsem se, že nepůjdu rovnou za ní, ale poptám se lidí v okolí. Řekli mi, že se jmenuje Deog.“

„Deog? A dozvěděl jsi se něco o ní?“

„Jen tolik, že nedávno ovdověla. Její manžel se jmenoval Daig.“

Fidelma se odmlčela. „Jsi si tím jmenem jistý?“

„Tak mi to bylo řečeno, paní.“

„Jestliže nedávno ovdověla, musí to být tentýž muž.“

Enda znejistěl. „Nějak nevím, o co ti jde.“

Fidelma si uvědomila, že neměla čas mu to vysvětlit. Proč by abatyše Fainder a biskup Forbassach navštěvovali vdovu po uto-nulém strážném? Fainder budila dojem, že toho muže sotva znala, tak proč by navštěvovala jeho vdovu? A co víc, podle Endových slov to jsou dobré přítelkyně. A máme tu další záhadu!

„Předpokládám, že ses neptal, je-li abatyše u té ženy častým hostem?“ zajímala se Fidelma.

Enda zavrtěl hlavou. „Nechtěl jsem budit moc velkou pozornost,“ vysvětloval. „A tak jsem se radši moc nevyptával.“

V této věci postupoval Enda správně, to musela Fidelma uznat. Příliš mnoho otázek by vzbudilo zvědavost sousedů.

„Jak daleko je k domu té ženy?“

„Necelou hodinu rychlé jízdy, paní.“

„Za pár hodin bude tma,“ uvažovala Fidelma, když pozvedla oči k obloze. „Ale myslím, že bych si s tou Deog měla pohovořit.“

„Teď už znám cestu, paní,“ řekl Enda horlivě. „Není problém tam dojet ani se vrátit zpátky za tmy.“

„Tak jedeme,“ rozhodla Fidelma. „Kde je Deog?“

„Myslím, že je ve stáji a vytírá koně. Mám pro něho dojet?“

Zavrtěla hlavou. „Čím dřív vyrazíme, tím lépe. Najdeme ho tam.“

Dego skutečně vytíral Endova koně, zpoceného po cestě. Když vešli dovnitř, zvedl oči. Fidelmu pozdravil trochu nervózně.

„Vrátil jsem se do krčmy po poledni, paní,“ řekl, „jak sis přála. Ale viděl jsem, že jsi u krbu usnula. Usoudil jsem, že spánek potřebuješ víc než mé hlášení, a kromě toho jsem ani neměl co hlásit. Doufám, že jsem udělal dobře, když jsem tě nechal spát.“

V první chvíli Fidelma nevěděla, o čem mluví, ale pak si vzpomněla na svůj slib, že se s nimi po návratu z opatství sejde a společně proberou další postup. Při pohledu na jeho ustárou tvář se omluvně usmála.

„Udělal jsi dobře, Dego. Vyspala jsem se a je mi líp. My si teď s Endou vyjedeme. Za pár hodin jsme zpátky.“

„Mám jet s vámi?“

„Není třeba. Enda ví, kam jedeme. Ráda bych, aby tu za naší nepřítomnosti někdo byl, pro případ, že by se bratr

Eadulf s námi pokusil spojit."

Dego jí pomohl do sedla a Enda se vyhoupl na svého koně.

„Kam jedete?" zeptal se Dego. „Kdyby se něco dělo?"

„Jedeme navštívit ženu jménem Deog ve vesnici Raheen asi šest kilometrů na sever odtud. Ale nikomu to neříkej."

„Samozřejmě, paní."

Čile vyrazili do fearnských ulic. Enda jel první pod strmými šedivými zdmi chmurných klášterních budov, po břehu řeky, stáječící se na sever. Pak se na rozcestí pustil po cestě vedoucí do mírného svahu přes kopec a dále malým lesíkem, vlastně to bylo pouhé mlázi.

Tady Fidelma na Endu zavolala, aby na chvílku zastavil. Otočila se zády ke stromům a křoviskům, neboť odtud bylo dobře vidět na cestu, po níž přijeli, a chvíli tam čekala, skloněna v se-dle, ukryta v listoví.

Nebylo třeba, aby se Enda ptal, co dělá. Pokud by je někdo sledoval, byl by z tohoto místa dobře vidět. Fidelma čekala hod-nou chvíli, pak si oddechla a usmála se na Endu.

„Zdá se, že mé obavy byly zbytečné. Nikdo nás nesleduje."

Enda se beze slova obrátil a opět pokračoval v cestě mlázím a dále po cestě vedoucí mezi obdělávanými poli k méně zalesněné krajině, rozkládající se na kopcích za nimi.

„Co je to, ten velký kopec před námi, Endo?" zeptala se Fidelma, když stoupali po cestě vzhůru.

„To je ta hora, podle níž dostala jméno naše krčma. Žlutá hora. Za chvílku uhneme maličko na východ a objedeme hřeben, a potom zase zahneme na sever k osadě Raheen. Stojí na dru-hém konci údolí a je to už docela blízko."

Zanedlouho, když se jasné podzimní slunce začalo halit a temnět na znamení, že pozdní odpoledne se chýlí ke konci, Enda zastavil a ukázal před sebe. Stáli na okraji údolí, které se táhlo jižním směrem k řece. Svah byl poset chaloupkami, z nichž stoupal tmavý kouř. Byla to zjevně rolnická obec.

„Vidíš tamhle tu vzdálenou chalupu, paní?"

Fidelma pohlédla směrem, jímž mířil Endův prst.

Bylo to nevelké stavení, přilepené k strmě se svažujícímu kopci. Nebyla to žádná nuzná chajda, ale nesvědčila ani o bohat-ství či společenském postavení. Byla postavena z velkých šedých žulových kvádrů a zastřešena silnou vrstvou došků, které by potřebovaly vyspravit.

„Vidím."

„Tam bydlí ta Deog, kterou navštívila abatyše Fainder a bis-kup Forbassach."

„Výborně. Tak se půjdeme podívat, čím Deog může přispět k našemu pátrání."

Fidelma pobídla koně a s Endou za zády zamířila přímo k cha-lupě, na kterou ukázal.

Obyvatelka srubu je zřejmě slyšela přijíždět, protože když se-skočili z koní a přivazovali je k nízkému plotu, který lemoval ze-leninovou zahradu před domem, dveře se otevřely a žena vyšla ven. Provázel ji veliký pes, který se k nim hnal, ale na ženin přísný povel se zarazil. Nedosáhla ještě ani středního věku, ale její tvář jako by byla zbrázděna trápením a starostmi, takže na první pohled vypadala starší. Oči měla světlé, patrně spíše šedé než modré. Oblečena byla prostě, po venkovsku, a celkově bu-dila dojem člověka zvyklého na drsný život v přírodě. Fidelmě připadala její tvář tak zvláště povědomá. Ale stihla si ji prohléd-nout jen zběžně, stejně jako psa, který, jak si všimla, byl starý, ale připravený hájit svou paní.

Když žena spatřila Fidelmu, vyšla jí starostlivě v ústrety.

„Posílá tě Fainder?" zeptala se bez úvodu, zřejmě tak usoudila podle Fidelmina řeholního šatu.

Fidelmu překvapil úzkostný tón v jejím hlase.

„Proč si to myslíš?" odpověděla.

Žena přimhouřila oči. „Protože jsi řeholnice. Jestliže tě nepo-sílá Fainder, tak kdo jsi?"

„Jmenuji se Fidelma. Fidelma z Cashelu."

Ženiny rysy viditelně ztuhly, sevřela ústa.

„Zřejmě jsi o mně už slyšela," poznamenala Fidelma, která si její reakci správně vyložila.

„Tvé jméno jsem už slyšela."

„Takže víš, že jsem dálaigh."

„To vím."

„Stmívá se a je zima. Můžeme zajít k tobě do chalupy a tro-chu si pohovořit?"

Žena váhala, ale nakonec je úklonou hlavy pozvala dál.

„Tak pojďte, i když nevím, o čem spolu můžeme jednat."

Šla první do jediné velké světnice. Pes viděl, že žádné nebez-pečí nehrozí, a vběhl za nimi. V ohništi na druhém konci míst-nosti praskalo poleno, až odletovaly jiskry. Starý pes se natáhl u ohně, hlavu si položil na přední tlapy a přivřenýma očima je neustále ostražitě pozoroval.

„Posaďte se," vyzvala je žena.

Počkali, až si sama sedne k ohništi; Fidelma se pak posadila proti ni, zatímco Enda hřadoval na nepohodlné stoličce u dveří.

„Tak tedy o čem chceš hovořit?"

„Pokud vím, jmenuješ se Deog?" řekla Fidelma úvodem.

„To nepopírám, protože je to pravda," odpověděla žena.

„A tvůj manžel se jmenoval Daig?"

„Nechť je milosrdný Bůh milostiv jeho duši, skutečně se tak jmenoval. Proč tě to zajímá?"

„Pokud vím, byl jedním ze strážných na molech ve Fearně."

„Když byl Mel povýšen do královky gardy, stal se kapitánem hlídky. Byl kapitánem hlídky, ale nežil dost dlouho, aby

si to užil." Hlas se jí sevřel a popotáhl.

„Moc se omlouvám, Deog, ale potřebuji, abys mi odpověděla na pár otázek."

Žena měla co dělat, aby se ovládla. „Slyšela jsem, že se vypyta-váš. Prý jsi přítelkyně toho Sasa."

„Co víš o tom... o tom Sasovi?"

„Vím jen tolik, že ho soudili a odsoudili za vraždu chudáka mladé holky."

„Nic jiného? Nevíš ani, jestli byl vinen nebo nevinen?"

„Jak by mohl být nevinný, když ho laiginský brehon odsoudil?"

„On byl nevinný," odpověděla Fidelma stručně. „A na tom molu u opatství zemřelo příliš mnoho lidí, než aby to byla ná-hoda. Pověz mi například o smrti svého manžela."

Žena zachovala nehybnou tvář a její světlé oči pátraly ve Fi-delmině obličeji po nějakém skrytém smyslu jejích slov.

Pak řekla: „Byl to hodný člověk."

„O tom nepochybuji," odpověděla Fidelma.

„Řekli mi, že se prý utopil."

„Řekli ti?"

„Biskup Forbassach."

„Řekl ti to Forbassach osobně? Pohybuješ se ve vznešených kruzích, Deog. Co přesně ti biskup Forbassach řekl?"

„Že při noční službě Daig na vlhkém dřevě uklouzl, spadl do řeky a hlavou se uhodil o pilíř, takže upadl do bezvědomí. Druhý den ráno ho našel jeden lodník ze člunu Cág. Říkají, že..." Hlas se jí zadrhl, ale po chvíli pokračovala, „že se v bezvědomí utopil."

Fidelma se k ní naklonila. „Je na to nějaký svědek?"

Deog na ni hleděla překvapeně. „Svědek? Kdyby byl někdo poblíž, tak by se neutopil."

„Jak tedy znají takové podrobnosti?"

„Biskup Forbassach mi řekl, že se to muselo takhle odehrát, protože to je jediné vysvětlení, které je v souladu s fakty." Odří-kávala ta slova jako formulku a bylo jasné, že jen opakuje to, co jí brehon řekl.

„Ale co si o tom myslíš ty?"

„Muselo to nějak takhle být."

„Vyprávěl ti někdy Daig o tom, co se stalo na molu, například o smrti toho lodníka?"

„Fainder mi řekla, že za ten zločin popravili chudáka Ibara."

Fidelma svráстила čelo. „Chudáka Ibara? Ty jsi toho bratra znala?"

Přikývla. „Znám se s jeho rodinou. Jsou to kováři a bydlí dole na svahu Žluté hory. Daig mi vyprávěl, jak ho dopadl."

„Jak to bylo? Co přesně ti Daig řekl?" ptala se Fidelma dychtivě.

„Proč chceš slyšet, co mi Daig řekl o té vraždě?" Deog tonula v rozpacích. „Fainder ti to neřekla? Vždyť takové podrobnosti ne-chtěl znát ani biskup Forbassach."

„Vyhov mi," usmála se Fidelma. „Ráda bych to slyšela, a vzpo-meneš-li si, řekni mi to pokud možno Daigovými slovy."

„Tak dobrá, Daig mi řekl, že kolem půlnoci patroloval na molu nedaleko opatství, když uslyšel výkřik. Daig nesl zapálenou po-chodeň, tak ji zvedl, odpověděl a spěchal tím směrem, odkud se výkřik ozval. Pak uslyšel kroky, někdo utíkal po prkenném molu. Došel tam a našel schoulenou postavu. Byla to mrtvola nějakého muže, jednoho lodníka. Daig ho poznal, byl to člen po-sádky Gabránova člunu, který tam ostatně kotvil. Muž měl roz-bitou hlavu a o kus dál ležel nějaký klacek."

„Klacek?"

Daig říkal, že mu to připadalo jako takový ten kolík, jaké mívá člun na boku."

„Ovinek - takový tm, kolem kterého se uvazuje lano?"

Deog pokrčila rameny. „Já tomu nerozumím, ale zdá se mi, že to tak jmenoval."

„Co se dělo dál?"

„Řekl mi, že ten lodník byl evidentně mrtvý, tak ho tam ne-chal ležet a rozběhl se tím směrem, odkud slyšel kroky. Ale brzy pochopil, že viníka ukryla tma, a tak se vrátil k mrtvému..."

„Mluvil o tom, kterým směrem vrah prchal? Běžel například směrem k opatství?"

Deog zamyšleně vážila, její otázku.

„Nezdá se mi, že by utíkal ke klášterní bráně, Daig přece ří-ka-l, že jeho kroky pohltila noc. A na klášterní bráně obvykle v noci hoří dvě pochodně. Kdyby vrah běžel k opatství, Daig by ho ve světle pochodní viděl."

„Dvě hořící pochodně?" Fidelma chvíli mlčky zažívala tuto informaci. „Jak to víš?"

„Řekla mi to Fainder."

Fidelma chvíli váhala, ale pak se rozhodla, že se nedá odlákat od tématu.

„K tomu se vrátíme později. Ted' dopověz, co ti říkal Daig."

„Prostě se vrátil k tomu mrtvému lodníkovi a udělal poplach. Jiný námořník z Gabránova člunu, kterého probudil ze spánku, mu řekl, že Gabrán je v krčmě U žluté hory, a že když naposledy viděl toho mrtvého, byl tam také. Ten chlapík zřejmě šel do krčmy pro peníze, které mu Gabrán dlužil."

Tak se Daig vydal do krčmy a našel tam Gabrána. Byl velice opilý, a tak chvíli trvalo, než pochopil, co se stalo. Majitelka krčmy, Lassar, Daigovi řekla, že zvečera přišel ten lodník za Gabránem a pořádně se pohádali. Pak mu Gabrán zaplatil a zase se udobřili. Lodník tam chvíli popíjel a pak se vracel na člun. Lassar mezitím usnula, protože bylo už pozdě, ale když Daig při-šel za Gabránem, tak se zase probudila."

Žena se odmlčela.

„Ty tohle všechno chceš opravdu vědět, sestro?" zeptala se, vraštic čelo. „Biskup Forbassach si myslel, že to není důležité."

„Jen mluv dál, Deog. Co ti Daig ještě řekl?"

„Gabrán potvrdil, že lodníkovi toho večera vyplatil nějaké peníze, které mu dlužil."

„Řekl mu, proč se pohádali?"

„Kvůli penězům. Daig říkal, že příčina byla malicherná. Důležité bylo, že se peníze u lodníka nenašly. A ještě něco. Když Gabránovi řekl, že peníze zmizely, zeptal se na zlatý řetěz, který ten člověk obvykle nosil na krku. A ten taky zmizel."

„Předpokládám, že řetěz ani peníze se u mrtvého nenašly."

„Kvůli tomu si právě Daig dělal starosti. Abys rozuměla, když se bezvýsledně rozběhl tím směrem, odkud slyšel kroky, a kroky pak zanikly ve tmě, vrátil se a prohledal mrtvého."

„Kvůli čemu si dělal starosti?"

Deog vraštila čelo, jak se snažila vzpomenout si na Daigova slova.

„Bylo to... a on si myslel, že se mohl zmýlit... bylo to..."

„Nespěchej," radila jí Fidelma, když žena zaváhala ve snaze se rozpomenout.

„Když Daig poprvé uviděl mrtvolu, ještě než se rozběhl za těmí kroky, myslel si, že na krku mrtvého ten zlatý řetěz zahlédl. Měl dojem, že se zablýskl ve svitu pochodně."

„A než se vrátil, tak ten řetěz zmizel, je to tak?"

„Kvůli tomu si právě dělal starosti. Když se vrátil, řetěz tam už nebyl."

„Řekl to někomu?"

„Biskupu Forbassachovi."

„Chápu. A co se stalo? Co na to řekl Forbassach?"

„Myslím, že se o tom pak už nemluvilo. Ostatně, Daig si tím nebyl jistý. Lassar potvrdila, že ten člověk dostal peníze, a také věděla, že ten zlatý řetěz opravdu obvykle nosí. Zнала ho jako řádného člena Gabránovy posádky, který do krčmy několikrát zašel. Vždycky se vytahoval, že zlatý řetěz získal v bitvě proti klanu Uí Néill."

Fidelma se odmlčela a v duchu novou informaci zvažovala.

„Vím, že Daig si kvůli tomu zlatému řetězu opravdu dělal starosti," dodala Deog.

„Řekl ti Daig, co ho přivedlo na stopu bratra Ibara?"

„Samozřejmě že mi to řekl, považoval to za úžasnou shodu okolností. K Daigovi totiž přišel druhý den Gabrán osobně a řekl, že na tržišti ho oslovil nějaký řeholník a pokoušel se mu prodat zlatý řetěz. Gabrán okamžitě poznal, že je to majetek jeho mrtvého lodníka."

„Spíše velice podivná shoda okolností," mínila Fidelma suše.

„Ale takové věci se stávají," namítla Deog.

„Gabrán toho mnicha znal?"

„Věděl, že žije v opatství."

„Řekl, že ten řetěz koupil?"

„Předstíral, že má zájem, a domluvil se s ním na další schůzce. Pak bratra sledoval až do opatství, a tam se zeptal rechteaire na jeho jméno - byl to Ibar. Gabrán šel potom za Daigem a všechno mu vyličil. Daig promluvil v klášteře s abatýší Fainder a společně s rechteairem pak prohledali Ibarovu celu. Pod lůžkem bratra Ibara našli jak ten řetěz, tak váček s penězi."

„Co se dělo potom?"

„Řetěz identifikoval Gabrán, který také řekl, že váček s penězi je podobný tomu, kterým zaplatil lodníkovi jeho mzdu. Fainder poslala pro biskupa Forbassacha a bratr Ibar byl úředně obviněn."

„Prý svou vinu popírá?"

„Ano. Popřel vraždu, popřel, že se pokoušel Gabránovi prodat řetěz, popřel, že by věděl o penězích ukrytých pod postelí. Řekl že Gabrán je lhář. Avšak ve světle zdrcujících důkazů se nabízel jediný možný závěr. Dalga však znepokojovala ta shoda okolností - tvrdil stejně jako ty, že je to velice zvláštní náhoda. A taky ho trápilo pomyšlení, že viděl ten řetěz na krku mrtvého po vraždě."

„Říkala jsi, že se biskupu Forbassachovi o svých pochybnostech zmínil?"

„Ano."

„A Forbassach se jimi zabýval? Vyslechl v té věci Gabrána?"

„Ty jsi dálaigh. Měla bys vědět, že Daig byl obyčejný strážný. Nebyl to žádný právník, aby se pustil do takového pátrání. Řekl to Forbassachovi a od té chvíle to byla biskupova starost. A biskupovi Forbassachovi důkazy, které měl, stačily."

„Při procesu s Ibarem se o ničem z toho nemluvilo?"

„Pokud vím, tak ne. Ale můj Daig se utopil ještě před soudem, takže žádné otázky klást nemohl."

Fidelma se napřímila a vážila, co jí Deog právě sdělila.

„Biskup Forbassach vystupoval zároveň jako žalobce i jako soudce. To není správné."

„Biskup Forbassach je dobrý člověk," protestovala Deog.

Fidelma ji se zájmem pozorovala. „Jedna věc mě překvapuje, Deog," přiznala. „Na venkovanku, která nebydlí ve Fearně, víš o tom, co se tam děje, velice mnoho, a dobře se znáš s některými vlivnými lidmi."

Deog omluvně popotáhla nosem. „Což nebyl Daig můj manžel a nevyprávěl mi o tom? Často jsme o tom, co dělá ve Fearně, mluvili. A díky tomu jsem ti přece mohla odpovědět na otázky, které jsi mi kladla."

„To je pravda. Ale ty víš víc, než ti řekl tvůj manžel. Vyrozuměla jsem, že tě navštěvuje biskup Forbassach a abatýše

Fainder."

Deog náhle znervózňela. „Ty to víš?"

Fidelma se pousmála. „Ovšem. Abatyše Fainder sem jezdí přece pravidelně, nemám pravdu?"

„Nepopírám to."

„Při vši účtě, proč sem jezdí abatyše Fainder tak pravidelně? Proč by cítila potřebu říkat tobě, vdově po členu říční hlídky, po člověku, jehož podle vlastních slov sotva znala, podrobnosti o soudu s bratrem Ibarem?"

„A proč ne?" ohradila se Deog. „Fainder je má mladší sestra."

DVANÁCTÁ KAPITOLA

Fidelmě chvíli trvalo, než se z neočekávané odpovědi vzpamatovala.

„Abatyše Fainder, fearnská abatyše, je tvá mladší sestra?"

Deog bez váhání přisvědčila.

„Překvapuje tě, že vlivná a bohatá abatyše má takovou chu-dou příbuznou?" zeptala se bojovně.

„Vůbec ne," ujistila ji Fidelma. „Talent a schopnosti zasluhují dobrou odměnu, i když mě napadá - je s vaší rodinou spřízněn opat Noé?"

Deog na ni udiveně pohlédla. „Proč by měl být?"

„Víš jistě, že není tvým příbuzným? Nebo někdo jiný z jeho rodiny?" naléhala.

„Nejsme příbuzní. A nechápu, proč mi kladěš takové otázky."

„Ze zvědavosti, nic jiného v tom není," ujist'ovala ji Fidelma. „Říkala jsi, že je abatyše bohatá?"

Zdálo se, že se Deog obměkčila. „Moje sestra si zařídila pěkný život."

„Být služebníkem víry, to zpravidla nebývá cesta vedoucí k bo-hatství."

„To je možné. Ale jako abatyše v králově hlavním městě se musí stýkat s bohatými a mocnými lidmi a nehodilo by se, aby chodila v ošuntělém šatu. Domnívám se, že v opatství má dosta-tek všeho, co potřebuje."

Fidelma považovala za moudřejší v hovoru na toto téma ne-pokračovat.

„Proč abatyše předstírala, že tvého manžela nezná? Kvůli čemu? Neměla svého švagra ráda?"

„Dohodli jsme se, že bude lepší, když před lidmi všechno bu-deme tajit, dokud Fainder v úřadě neupevní své postavení. Abysrozuměla, vrátila se z Říma teprve před třemi čtyřmi měsíci, pro-tože se ve Fearně měla stát abatyší. Proto za mnou každý den jezdí tajně. Tady jsme spolu vyrůstaly. Naštěstí byla pryč tak dlouho, že na ni lidé zapomněli. Domnívaly jsme se, že to tak bude lepší, dokud si své postavení nezabezpečí."

„Mám tomu rozumět tak, že kdyby vešlo ve známost, že jsi její sestra, přišla by Fainder jako abatyše o svou autoritu?"

Deog zaváhala, pravda ji zaskočila, ale pak vzdorovitě pozve-dla ruku.

„To není zase tak neobvyklé, nemyslíš? Když zasedáš v králov-ské radě s králem, pak by to, že je tvůj švagr pouhý strážný, mohlo tvou autoritu podlomit." Po chvíli dodala: „Možná že byla Fainder v Římě příliš dlouho. Přejala jejich způsoby a na naše zapomněla," svěřila Deog Fidelmě. „Velcí pánové se tam prý s kmány nemíchají a vysocí církevní hodnostáři také nepochá-zejí z rolnických rodin. V těchto zemích zřejmě o tom, čím se dítě stane, rozhoduje společenské postavení rodiny. Bohužel, Fain-der se tam tou povýšeností nakazila."

„Ne však natolik, aby se k tobě obrátila zády."

Deog se pohrdavě usmála. „Staré přísloví říká: To, co v kos-tech roste, se těžko z těla vyhání."

„Pověz mi něco o své sestře."

„O to bys měla raději požádat ji."

„Jsi její starší sestra. Znáš ji nejlépe."

Deog roztála.

„To je pravda. Jsem o pět let starší než Fainder. Když mi bylo patnáct, byl náš otec zabit v jednom z těch bojů proti Uí Néill, a brzy nato zemřela matka žalem. Byla jsem ve věku způsobilosti k volbě a tak jsem převzala péči o chalupu a náš kousek pole. Fainder se mnou zůstala, dokud sama nedosáhla věku způsobi-losti k volbě, pak odešla do opatství Taghmon a stala se řeholnicí. Do osmnácti let jsem ji neviděla, pak za mnou přišla a ře-kla, že odchází. Přidala se ke skupině řeholníků, kteří šli do Bobbia, kde založil svůj klášter Columbanus."

„Pták vylétá z každého hnízda," citovala Fidelma.

„Hezké úsloví, i když známe i jiné: Pták, který své hnízdo opouští, k němu lásku necítí."

„Tak vyprávěj dál. Měla jsi pocit, že Fainder ke svému domovu a k rodině moc velkou lásku nepocit'uje?"

„Poté co odešla, jsem o ní až donedávna vůbec neslyšela. Předněkolika měsíci přijela k mým dveřím, oznámila mi, že se vrátila a že se ve Fearně stala abatyší."

„Takže ty jsi ji od jejích osmnácti let neviděla?"

Deog se smutně usmála. „Deset let strávila v Bobbiu, a pak se odebrala na jih, do Říma. A právě v Římě vzbudila pozornost opata Noé, který tam náhodou přišel jako poutník. Vyzval ji, aby se vrátila, a přesvědčil ji, aby se stala

abatyši."

Fidelma se nestačila divit. „Skutečně Fainder přesvědčoval, aby se vrátila do Laiginu a stala se místo něho abatyší, sám opat Noé?"

„Tak mi to řekla, a tak to říkám já tobě."

„Myslela jsem, že Noé byl stoupencem Colmcillovým, ale Fain-der přejala mnohé způsoby církve římské."

„Stala se nadšeným stoupencem Říma," souhlasila Deog. „Osvojila si strohé, vznešené a povýšenecké způsoby římských církevních hodnostářů. Ale myslím, že je to jen na povrchu. Horlivě se zasazuje o to, aby zásady, jimiž se řídí naše irská církev, uvedla do souladu s příkazy Říma."

„Jsou popravdy projevem tohoto odhodlání?"

Deog posmutněla a neodpověděla.

„Zdá se mi, že má velký vliv na biskupa Forbassacha, a jeho prostřednictvím i na krále," poznamenala Fidelma po chvíli. „Přesvědčila je, aby království přijalo penitenciální zákony."

„Získala velký vliv," souhlasila Deog. „Ale já bych si přesto přála..."

„Ano?" vybidla ji Fidelma.

„Tu tvrdost možná přehání. Snažila jsem se ji varovat - mnohá lidem nahání fearnské opatství hrůzu. To, že tam popravili na-šeho bratra ve víře, a k tomu ty tresty, o nichž jsme se doslechli."

„Tresty?"

„Před několika týdny tam jednoho bratra zbičovali."

„Zbičovali?"

„Prý lhal, a tak Fainder přikázala, aby ho do pasu svlékli a bičovali ho březovými pruty. Také je mi zatěžko tomu věřit."

„Víš, jak se jmenuje ten bratr, kterého bičovali?"

Deog odmítavě zavrtěla hlavou.

„Říkáš, že se lidé opatství začínají bát. Co říkají?"

„Říkají, že opatství je sídlem zla. Všimla sis té sošky anděla před hlavní klášterní bránou? Prý ji vlastnoručně zhotovil blaho-slavený Máedóc."

Fidelma ji ujistila, že si sošky všimla.

„Říkávalo se jí Naše Paní světla, a lidé jí přinášeli oběti. Teď ji říkají jinak."

„Jak?" chtěla vědět Fidelma.

„Naše Paní temnot."

„Mluvila jsi o tom, co lidé říkají, se svou sestrou?"

„Jistěže." Deog dodala trpce: „Řekla mi, abych se starala o svou zahradu a nepletla se do náboženských záležitostí, kte-rým nerozumím."

„Cožpak si neuvědomuje, že tím vyvolává mezi lidmi paniku? Opravdu si neuvědomuje, že církvi škodí?" naléhala Fidelma.

„Myslím, že ne. Je tak zvyklá na způsoby, které si v cizině osvojila, hlavně na ty nemilosrdné tresty a krutost vezdejšího ži-vota. Podle jejího mínění hřešíme my - a to příliš volnými mra-vy. Je pevně odhodlaná vnutit penitenciální pravidla nám všem."

„A nevinní musí trpět s viníky?"

„Ty si myslíš, že bratr Ibar byl nevinný?"

„A nemyslel si to snad i tvůj manžel Daig?"

„Daig měl své výhrady. Domníval se, že by bylo třeba se na le-dacos zeptat."

Ale Daig zemřel dřív, než mohl své otázky u soudu položit."

Deog na Fidelmu zděšeně vykulila oči.

„Co to říkáš?" zašeptala. „Že Daig... že biskup Forbassach, brehon..." Přitiskla si ruku na ústa.

Fidelma spěšně řekla: „Žádné závěry nevyvozují, pouze kon-statují fakta. Podle mého by měl Gabrán hodně co vysvětlovat. Proč se ho Forbassach nezeptal?"

„Biskup Forbassach udělá to, co mu Fainder řekne," řekla žena tiše.

Fidelma na ni tázavě pohlédla.

„Má biskup Forbassach nějaký zvláštní důvod scházet se u tebe s Fainder?"

Deog se trpce zasmála. „Vážně si myslíš, že sem moje nafoukaná a mocná sestra přijíždí takřka denně prostě jen proto, aby navštívila někoho tak bezvýznamného, jako jsem já?"

Fidelma mlčela. Začínala už něco tušit, ale chtěla, aby to Deog řekla výslovně.

„Moje chalupa je prostě příhodné místo pro jejich schůzky."

„Dokud byl tvůj muž naživu, věděl o tom?"

Deog zavrtěla hlavou. „Musela jsem Fainder přísahat, že uchovám vše v tajnosti pod hrozbou trestu, který by stihl mou nesmrtelnou duši. Teď ale vidím, kam se tak dychtivě řítí, a uvě-domuji si, že ohrožena není moje nesmrtelná duše."

„A přitom není k takovým tajnostem žádný důvod. Když spolu muž a žena chtějí žít a uzavřít sňatek, není to urážka nábožen-ství, alespoň zatím, třebaže určité kruhy v Římě usilují o po-vinný celibát. Bojí se snad Fainder těchto lidí?"

„O zachování tajemství nežádala Fainder, ale biskup Forbas-sach," připustila Deog, „on je totiž už ženatý." Náhle si uvědo-mila, jak daleko v hovoru zašly. „Myslela jsem, že jsi sem přijela, abys osvobodila Sasa? Fainder mi řekla, že jsi se pokoušela do-kázat jeho nevinu, ale on svým útekem potvrdil, že je vinen. Proč ses mě vypytovala na Daiga, na Fainder a na biskupa Forbassacha?"

„Neřekla bych, že útekem potvrdil svou vinu," namítla Fidelma mrzutě. „Zejména po tom všem, co jsi mi řekla. Jeho útek svědčí pouze o tom, že neměl chuť být oběšen jako Ibar."

„Moc ti nerozumím."

„Tvůj manžel Daig byl také při tom, když v opatství zatýkali bratra Eadulfa."

„To je pravda. Ale tehdy byl kapitánem hlídky Mel a Daig pouze plnil jeho příkazy. To bylo tehdy, co bylo znásilněno a za-vražděno to děvče."

„Zavražděné děvče, zavražděný lodník a utonulý Daig," uvažovala Fidelma nahlas. „Každopádně se zdá, že Forbassacha někdo přesvědčil, aby nekladl správné otázky a přehlížel důkazy. Ptám se, není to snad důvod k znepokojení?"

Deog nechápala, kam míří.

Zato se ozval Enda, který až dosud jejich rozhovor mlčky sle-do-val, a oči mu jen planuly.

„Neříkala jsi, že oné noci, co bylo zabito to děvče, kotvil u kláš-terního mola Gabránův člun? Není tady nějaká souvislost?"

Fidelma na něho rozmrzele pohlédla, ale mladý zbrojnoš byl příliš vzrušený, než aby ho mohla vyplisnit za to, že ji upozornil na něco, co ona úplně přehlédla.

„Promluvíme si o tom později, Endo," řekla Fidelma. Přitom si uvědomila, že se ve světnici mezitím úplně setmělo - až na přá-telsky světlující žhoucí popel v ohništi.

Deog vstala, zapálila lojovou svíci a přihodila poleno na oheň. Zapraskalo to a brzy plameny olizovaly suché dřevo, které vydalo jasné světlo, zahánějící tmu. „Měli bychom se vrátit do Fearný," oznámila Fidelma a nerada se zvedla. Obrátila se k Deog a řekla: „Jsem ti velice vděčná za všechno, co jsi mi řekla, Deog. Je mi líto, že jsem ve tvém srdci rozeznela strunu bolesti. Někdy je lépe o věcech hovořit a smu-tek obnažit, než abychom jej potlačovali."

Deog se ušklíbala. „Mluvit o mém manželovi mi nevádí. Byl to hodný člověk a snažil se být lidem co nejužitečnější. K mé velké lítosti s mou sestrou nevycházel. Neměla ho ráda. Bohužel, snad to způsobila léta strávená v klášteře, že zahořkla vůči životu a zvykla si tvrdě soudit ostatní. Sama však vlastní nedostatky nevidí. Její poměr s biskupem Forbassachem skončí špatně."

Fidelma se povzbudivě dotkla jejího ramene.

„Skutečně dobří jsou jen ti, kdo nechybují, ale kdo z nás je bez chyby?"

Deog se na Fidelmu prosebně zahleděla. „Že o Fainder ni-komu nic neřekneš?"

Fidelma si zachovala kamennou tvář.

„To ti nemohu slíbit, Deog. A ty to víš, protože já také jsem přísahala, přísahala jsem, že vždycky půjdu za pravdou."

„Fainder mi to nikdy neodpustí."

Představa, co sestra udělá, vyjde-li pravda najevo, Deog zjevně rozrušila. Fidelma jí opět sevřela rámě.

„Fainder musí nést důsledky svých činů i svých predsudků. Nemusíš jí říkat, o čem jsme hovořily. A já ti slibuji, že nebude-li to naprosto nutné, neřeknu nikomu ani o jejím poměru s For-bassachem, ani o vašem příbuzenství."

„Nebude-li to naprosto nutné? Nerozumím ti."

„Kdyby bylo třeba tato fakta vynést na denní světlo v průběhu vyšetřování, tak to učiním. Nebudou-li ale s vyšetřováním souvi-set, zůstane všechno mezi námi dvěma. Je to tak v pořádku?"

Deog popotáhla a souhlasně přikývla. „Snad to postačí."

„Dobrá. Už je tma, musíme se vrátit do Fearný."

Žena zůstala v chalupě, Fidelma s Degem vyšli ven a zamířili k uvázaným koním.

Noc byla chladná a mrazivá, po obloze se honily mraky a větší-nou zakrývaly hvězdy i měsíc, takže bylo vidět sotva na pár kroků.

„Nejlepší je dát koním volnost," radil Enda, „sami nejlíp treť domů."

Fidelma se ve tmě usmála. Naučila se jezdit na koni bezmála dřív, než se naučila chodit, a s koňmi to uměla. Jela s volnými otěžemi a nechávala na svém koni, aby šel po cestě podle svého, jen tu a tam lehce zasáhla, aby zvíře drželo správný směr. Jela za Endou, jehož vnímala jako tmavý stín před sebou, neboť vě-děla, že mladý zbrojnoš pozorně sleduje okolí, a kdyby hrozilo nebezpečí, je připraven zasáhnout.

Pozdní podzimní večer byl opravdu chladný. Instinktivně cí-tila, že noc bude mrazivá, že přijde první mrazík nadcházející zimy. Doufala, že Eadulf nespí pod širým nebem. Při tomto po-mýšlení se zachvěla. Ale jestli se neschovává v okolních lesích a kopcích, kde tedy je? Kdo by mu poskytl přístřeší?

Znovu a znovu přemýšlela o tom, jak se mu podařilo uprch-nout z klášterní cely. Nakonec usoudila, že mu musel pomáhat někdo zvenčí. Ale kdo? A proč?

„Tudy ne, paní!" zvolal Enda ze tmy před ní.

Fidelma zamrkala.

Ponořila se tak hluboko do myšlenek, že ponechala koni při-liš mnoho volnosti. Když dojeli na místo, kde se cesta roz-dvojo-vala, chtěl se kůň s volnými otěžemi vydat doleva. Fidelma ry-chle otěže přitáhla a navedla zvíře na druhou cestu, za Endovým stínem.

„Promiň, nedávala jsem pozor," zavolala na něho. „Víš, kam ta cesta vede? Zdá se, že přímo na jih."

„Vede na místo, které se jmenuje Cam Eolaing. Slyšel jsem, že leží na téže řece jako naše opatství, ale kdybychom dojeli až do Cam Eolaingu a potom pokračovali po břehu řeky, trvala by ces-ta do Fearný déle."

„Cam Eolaing?" Fidelma uvažovala, proč jí to jméno připadá známé. Nedávno je slyšela, ale nemohla si vzpomenout kde a v jaké souvislosti. „Tahle cesta je kratší?"

„Ovšem. Budeme -"

Enda vycítil hrozící nebezpečí o zlomek vteřiny dříve než Fi-delma uslyšela výkřik a trhla sebou. Lesem a křovím

podél cesty se řítily čtyři stíny a pokoušely se popadnout jejich koně za hřív. Fidelma instinktivně trhla otěžením tak, že se kůň vzepjal na zadní a předníma nohama kopal, protože se mu udidlo zařízlo do huby. Tak se stalo, že mihající se kopyta zavádila o jednoho z jezdců a srazila ho, takže muž se s pronikavým výkřikem v bo-lestech zvrátil nazad.

Tajemné postavy byly mužské a měly patřičné zbraně; žádné hole nebo klacky, ale, nakolik stačili ve tmě postřehnout, skutečné meče. Fidelma znovu trhla udidlem, neboť se zdálo, že je to jediný způsob obrany.

Enda před ní tasil meč a srazil z koně druhého útočníka.

„Ujízďej, paní, ujízďej!“ vykřikl mladý muž.

Ve chvíli, kdy patami pobídla koně do boků, aby vyrazil vpřed, se mraky roztrhly, na okamžik vyšel jasný bílý zimní měsíc a ozářil scénu nadpozemským jasnem. Pohlédla dolů a na oka-mžik zůstala jako přimražená.

Hněvivá tvář, která na ni zlostně zírala, patřila lodníku Ga-bránovi.

Pak kůň vyrazil vpřed a ona se řítila po cestě, která se opět zahalila do tmy, s Endou po boku.

Teprve po kilometru rychlé jízdy uvolnili otěže, aby se jejich šupějící zvířata po zběsilém trysku vzpamatovala. Měli štěstí, že cesta byla rovná a na povrchu celkem hladká, jinak by tak zbě-silý trysk ve tmě byl mimořádně nebezpečný.

Enda zasunul meč do pochvy. „Loupežníci!“ zvolal pohrdavě. „V téhle zemi řadí spousta loupežníků.“

„Myslím, že tohle nebyli loupežníci,“ oponovala mu Fidelma.

Enda prudce zvedl hlavu. „Proč si to myslíš, paní?“

„Měsíc na okamžik vykoul z mraků a já poznala jejich vůd-ce. Byl to Gabrán.“

„Gabrán!“ V Endově hlase se údiv mísil s jistým uspokojením. „Neřikal jsem, že on je ten spojovací článek?“

„Řikal. Úplně jsem zapoměla, že oné noci, co bylo zabito to děvče, kotvil u klášterního mola jeho člun. A hned další noci byl zavražděn člen jeho posádky. Dobře jsi udělal, že jsi mě na to upozornil. Agnus Dei!“ zvolala Fidelma na konec.

Enda se lekl. „Co je, paní?“

„A Gabránův člun tam pořád ještě byl, když se utopil Daig. Což nám Deog neřekla, že jeho tělo našel jeden lodník ze člunu Cág? A Cág, to je Gabránův člun.“

Enda si tiše hvízdla. „Jsi přesvědčená, že jsi ho poznala, paní? Byla tma.“

„Měsíc ozářil jeho tvář na dosti dlouhou dobu, abych ho po-znala, Endo. Tvář jako je ta jeho se lehce nezapomene.“

„Tak to abychom sebou radši hodili, pro případ, že by sedli na koně a rozjeli se za námi,“ řekl Enda stísněně. „Co myslíš, že má ten člověk za lubem, paní?“

Bok po boku vedli koně rychle po cestě do Fearný.

„Nemám potuchy. Dobře jsi udělal, že jsi mě upozornil na tu spojitost, Endo. Měla jsem ji před očima a nevšímala jsem si jí. Tohle je velká záhada. Neustále se zvětšuje, a vždycky objevíme někde poblíž Gabrána.“

Enda se na chvíli odmlčel. Pak řekl: „Musím přiznat, že jsem na rozpacích, paní, neumím si vysvětlit, proč nás Gabrán pře-padl. Určitě si myslí, že víme víc, než skutečně víme.“

Fidelma se probírala fakty, která až dosud shromáždila, a do-cházela ke stejnému závěru.

Fakta obvykle bývají jako šňůrka korálků. Spojuje je nit, na níž jsou navléknutá, a i když mnoho korálků chybí a jiné je třeba vytřídit, ta spojitost tam vždycky je. V tomto případě však Fi-delma neviděla žádnou nit, která by korálky spojovala; žádnou souvislost mezi fakty, která až dosud získala - žádnou, kromě pozoruhodné skutečnosti, že hubený mužík z říčního člunu byl pokaždé, když se něco semlelo, vždy po ruce. Navíc obchodoval s opatstvím, a jak se zdálo, měl neomezený přístup do komnat abatyše Fainder - jak toho byla Fidelma sama svědkem. A záro-veň pobýval v krčmě U žluté hory. Je on tou nití, která všechno spojuje? Ale jak?

Když dojeli na cestu vedoucí podél řeky a přiblížili se k chmur-ně temným zdem opatství, Fidelma se probrala z úvah a zvedla hlavu.

„Budeme toho muset o Gabránovi zjistit co nejvíce,“ řekla nakonec nahlas, a hned si uvědomila, že vyslovila to, co bylo naprosto zřejmé.

„Myslíš, že si uvědomil, že jsi ho poznala?“

„Tím si nejsem jistá. Podívej se, jestli jeho člun pořád ještě kotví u klášterního mola. Mám podezření, že tam už není. Řekla bych, že nejspíše bude kotvit někde poblíž místa, kde jsme byli přepadeni. Ale stojí za to jít se podívat.“

Jeli po nábreží, Enda seskočil z koně, otěže podal Fidelmě a šel se podívat na kotvící čluny.

„Jeho člun se jmenuje Cág, že?“ ujistil se Enda.

„Ano, správně, Cág neboli Kavka.“

Enda zamířil tam, kde se rýsoval tmavý stín člunu kotvícího u klášterního mola. Viděl, že se na palubě objevily stíny a usly-šel hlasy. Když se Enda vrátil, zavrtěl hlavou. „Je to Gabránův člun?“ zeptala se Fidelma.

„Není, paní,“ oznámil Enda a opět nasedl na koně. „Ten člo-věk mi řekl, že Cág odplul v podvečer po řece proti proudu.“

„Věděl ten člověk, odkud Gabrán pochází?“

„Ptal jsem se. Neví to. Ale Lassar v krčmě bude určitě vědět kde na řece má domovský přístav. Zdá se, že se s ním dobře zná.“

„Myslím, že máš pravdu.“

Minuli klášterní zdi a projeli městem rovnou do krčmy U žluté hory.

Přiběhl podomek a převzal jejich koně; když vešli do teplého lokálu, vyšel jim v ústřety Dego. Bylo vidět, že se mu ulevilo.

„Chystal jsem se, že vám pojedu naproti,“ řekl. „Už dávno je tma a tohle není země, kde se člověk může potmě volně pohybovat.“

Fidelma ho uklidňovala.

„Souhlasíme s tebou, Dego. Teď si najdeme volný stůl blízko ohně a podíváme se, co nám dnes večer nabízí Lassar. Ne že bych právě dnes měla obzvláštní hlad.“

Lassar chvatně přiběhla ze zadní místnosti s nápoji na pod-nose. Když je uviděla, obsloužila zákazníky a pak je s úsměvem uvítala.

„Říkala jsem si, jestli přijedeš na večeri, sestro. Je už pozdě. Hledala jsi toho Sasa? Prý o něm stále není nic známo.“ Fidelma shodila cestovní pláštěnku a ukázala na stůl vedle krbu, v němž hořel a praskal velký oheň.

„Byli jsme na vyjíždce,“ potvrdila stručně. „Sedneme si sem, a ty nám můžeš říct, co tohoto mrazivého večera nabízíš.“

Lassar šla za nimi ke stolu a počkala, až se posadí.

„Jako hlavní chod je na vybranou buď lonlongin, býčí jícen, plněný mletým masem a vařený, to je něco na způsob jitrnic. A je to místní lahůdka. Nebo můžeš mít rybu, lososa, anebo je tam ještě ochechule, kterou podávám s diulesc a s máslem.“

„Já si dám ten masový pudink,“ řekl Enda nadšeně.

Fidelma znechuceně pokrčila nos. „Já si dám lososa a diulesc.“ Červené jedlé mořské řasy měla velice ráda.

„Taky máme divokou cibuli, jestli ji máte rádi, s husími vejci a sýrem,“ dodala Lassar.

„Já zůstanu u lososa, ale divoké cibule, to zní lákavě.“

Dego se rozhodl napodobit Endu a objednal si lonlongin s ko-řenovou zeleninou. Na nejbližší půlhodinu se u stolu rozhostiloticho. Pro Fidelmu bylo každé sousto utrpením, protože v myš-lenkách byla s Eadulfem, představovala si, jak se mu daří v tak chladné noci. Dokázala se lépe soustředit, když musela plnit ně-jaký úkol, sledovat nějaký cíl. Jakmile byla ponechána vlastním myšlenkám, upadala do pohřební nálady. Přerušila ticho a oslo-vila Dega.

„Dozvěděl ses něco o Cobovi?“

Dego neodpověděl okamžitě, neboť se právě napil vína. „Vlast-ně ani ne. Má nedaleko odtud pevnost, to místo se jmenuje Cam Eolaing. Je to nižší náčelník a smíří soudce, lidé si ho váží, a on se staví proti Fianamailově snaze zavést penitenciální právo.“

Fidelma byla podrážděná. Tohle mohla sdělit Degovi sama.

„Ale postavil by se proti Fianamailovi do té míry, že by pomohl Eadulfovi k útěku?“ zeptala se.

Dego pokrčil rameny a nic neříkal.

„Půjdeme toho náčelníka zítra navštívit,“ oznámila jim Fidelma.

Když se opět objevila Lassar a sbírala prázdné talíře, Fidelma využila příležitosti a zeptala se na Gabrána.

„Gabrán? Proč se na něho ptáš?“ Žena na ni hleděla podezí-ravě.

„Prostě se zajímám o obchodování na řece, nic víc.“

„Teď na pár dnů odplul.“

„Odplul?“ zeptala se Fidelma nevěnně. „Vrátil se do domov-ského přístavu? Odkud pochází, odněkud z horní řeky?“

„Není to daleko odtud, z Cam Eolaingu. Za tímhle městem není už řeka splavná.“

TŘINÁCTÁ KAPITOLA

Eadulf špatně spal. Předjití cvrlikání ptáků ho nakonec při-mělo, aby se vzdal naděje na spánek a opláchl si tvář v míse stu-dené vody, která stála u jeho lůžka. Když se utřel, pocítil opět nové odhodlání. Od chvíle, kdy ho onen starý muž, Coba, dopra-vil do pevnosti, strávil celý den o samotě. Mohl se potulovat po pevnosti, ovšem pouze v prostoru vymezeném hradbami, a po-blíž byli vždy strážní, kteří mu odpovídali jednoslabičně a zdvo-řile se bránili hovoru, ať jim položil jakoukoliv otázku. Když požádal o schůzku s Cobou, bylo mu řečeno, že ho náčelník nemůže přijmout. Je pravda, že ho dobře živili, ale dráždilo ho, že mu nikdo nevysvětlil, co se děje. Potřeboval informace.

Proč mu Coba poskytl útočiště? Ví Fidelma, kam ho odvezli, a jaké je jeho postavení v očích zákona? Když Coba řekl Eadulfovi o maighin digona, nevěděl pořádně, o co jde, třebaže si vzpo-mněl, že poskytování útočiště je v Irsku

starodávným zvykem. Coba mu řekl, že s trestem, který mu udělili, nesouhlasí pouze proto, protože není v souladu s Fénechusovými zákony. Ale po-stavil by se tento člověk skutečně proti králi a nejvyšším autori-tám v království do té míry, že by jim navzdory zachránil cizince z cely smrti? Eadulf se cítil uboze a vůbec mu nebyly jasné dů-vody, které náčelníka k takovému jednání vedly.

Jako v odpověď na jeho myšlenky se za dveřmi ozval šramot a vzápětí se dveře otevřely. Eadulf odhodil ručník na lůžko a stanul tváří v tvář malému, šlachovitému mužičkovi s vyzáblou tváří, kterého nikdy předtím neviděl.

„Prý rozumíš našemu jazyku, Sase," řekl muž příkře.

„Znám jej," připustil Eadulf.

„To je dobře." Muž zřejmě dával přednost stručnosti. „Můžeš odejít."

Eadulf sraštil čelo, nebyl si jistý, že mu dobře rozuměl.

„Odejít?"

„Mám ti říct, že jsi volný a můžeš pevnost opustit. Půjdeš-li dolů k řece, najdeš tam řeholnici z Cashelu, která na tebe čeká."

Eadulfovi se rozbušilo srdce a jeho tvář se rozzářila. „Fidelma? Sestra Fidelma?"

„Slyšel jsem, že jí tak říkají."

Eadulf pocítil úlevu a radost. „Takže mě očistila? Prosadila odvolání?"

Chlapík s vyžilou tváří setrval ve své netečnosti. Jeho tmavé oči seděly hluboko ve tváři.

„Všechno, co jsem ti měl sdělit, jsem ti už řekl. Víc nevím."

„V tom případě, příteli, ti na odchodu žehnám. Ale kde je ten starý náčelník? Jak mu mohu poděkovat za jeho laskavost, za to, že mě sem přivedl?"

„Náčelník tady není. Není třeba, abys mu děkoval. Odejdi ry-chle a tiše. Tvá přítelkyně na tebe čeká."

Ten chlapík mluvil nevzrušeným tónem. Stál bokem a ani ho nenapadlo stisknout ruku, kterou mu Eadulf podával.

Eadulf pokrčil rameny a rozhlédl se po místnosti. Nebylo tam nic, co by si s sebou vzal. Všechno, co měl, zůstalo v opatství.

„Tak tedy řekni svému náčelníkovi, že jsem jeho velkým dluž-níkem, a ujisti ho, že mu to oplatím."

„To nestojí za řeč," odpověděl muž s liščí tváří.

Eadulf vyšel z místnosti a muž ho následoval.

Pevnost ve studeném bílém světle jiskřivého podzimního úsvitu vypadala jako opuštěná. Na zemi ještě ležela jinovatka a kožené sandály mu klouzaly. Dech se měnil v obláčky páry, takže Eadulfovi bylo jasné, že venku je velká zima.

„Mohl bych si půjčit nějaký plášť?" zeptal se vesele. „Je zima a můj plášť mi zabavili v opatství."

Jeho průvodce byl zřejmě netrpělivý.

„Tvá přítelkyně ti přinesla oblečení na cestu. Neotálej. Bude už netrpělivá."

Došli k bráně pevnosti. Tam stál další muž; strážný, který hned začal zvedat dřevěnou závoru a otevíral vrata.

„Nemohl bych někomu poděkovat za poskytnuté útočiště?" Eadulfovi připadalo, že odejít takto z pevnosti by byla naprostá nevychovanost. Zdálo se, že jeho společník má pohotově nějakou ostrou po-známku, ale pak se na jeho vyzáblé tváři objevil podivný úsměv

„Brzy mu budeš moci sám poděkovat, Sase."

Brána byla otevřena.

„Tvá přítelkyně tě čeká dole u řeky," opakoval. „A teď už jdi."

Eadulf v duchu usoudil, že je to nevrlý chlapík, ale přesto se na něho vděčně usmál a pak rychle prošel bránou. Před ním se z vršku, na němž stála pevnost, svažovala cesta, vinoucí se k malému lesíku; za ním, o pár set metrů dál, viděl už šedivou stužku řeky.

Zastavil se ohlédl se na muže v bráně.

„Takže přímo dolů? Tam čeká sestra Fidelma?"

„Dolů k řece," odpověděl muž.

Eadulf se pustil dolů po cestě pokryté jinovatkou. Pěkně to tam klouzalo, ale jediným jiným řešením by bylo jít prostředkem cesty, kterou koně úplně rozčvachtali. Přilepil se tedy raději k samému okraji cesty, ta však klesala tak prudce, že musel jít mnohem rychleji, než si přál. Jen o chvíli později došlo k ne-vyhnutelnému. Nohy mu ujely a Eadulf upadl.

A to mu zachránilo život.

Jak mu ujely nohy, padl na záda, a v tom okamžiku prolétly těsně kolem něho dva šípy, z nichž se jeden mlaskavě zabodl do vedlejšího stromu.

V první chvíli na ně Eadulf zíral naprosto ohromeně. Pak se rychle otočil na bok a ohlédl se.

Muž s vyzáblou tváří, který ho vyprovodil z pevnosti, před ní stál, a právě v tom okamžiku přikládal k těživě další šíp. Připojil se k němu druhý muž, který vypadal každým coulem jako pro-fesionální lučištník, a ten v této chvíli vysílal druhou střelu. Eadulf se opět překulil, tentokrát na samý okraj cesty, pak se pracně postavil na nohy a ihned se neohrabaně vrhl do křoví. Zaslechl tichý svist šípu, který mu proletěl kolem ucha.

Pak se dal do běhu; běžel o život. Nepřemýšlel jak a proč; nepokoušel se pochopit, co se děje. Veškeré jeho myšlení ovládl jakýsi zvířecí pud sebezáchovy. Hnal se lesem a přitom částí své mysli vysílal děkovné modlitby za to, že zde převážně rostou stále zelené stromy a keře, které ho kryjí před útočníky. Zato mráz nebyl na jeho straně. Věděl, že za sebou nechává stopy a modlil se, aby vyšlo sluničko a jinovatka roztála. Jestli neroztaje, bude muset najít nějaké místo, kde se jinovatka nedělá. Blížil se k řece. Věděl, že tam, kde teče voda, bývá trochu te-pleji. Bude tam na něho čekat Fidelma?

Trpce se zasmál.

Samozřejmě, že ne. Byla to lest, aby ho mohli zabít. Ale proč? Náhle si uvědomil, že na straně oněch mužů stojí zákon. Jakže zní pravidlo pro maighin digona? Dostalo se mu útočiště za před-pokladu, že se bude držet ve vymezeném prostoru. Majitel úto-čiště nesmí dovolit, aby ten, jemuž útočiště poskytl, uprchl, pro-tože pak by byl za jeho zločin činěn odpovědným sám.

Eadulf běžel lesem a pln úzkosti zasténal. Poskytl jim zákon-nou příležitost, aby ho zabili, ale kdo jsou to - oni? Byl to uskok samotného Coby, aby ho mohl zabít? Ale kdyby to tak bylo, proč by ho napřed osvobodil? Nedávalo to smysl.

Dorazil na břeh řeky, a jak předpokládal, vzduch u vody byl trochu teplejší a mráz polevil. Bledé slunce se šplhalo na oblohu a brzy ozáří krajinu. Zastavil se a poslouchal. Slyšel kroky svých pronásledovatelů. Rozběhl se po břehu a jeho oči pátraly po úkrytu. Věděl, že se mezi stromy za jeho zády brzy objeví proná-sledovatelé. Nemohl si dovolit déle otálet na břehu.

Před sebou viděl malé jalovce a za nimi husté cesmínové houští s tučnými voskovými zelenými listy, které se zvedaly do úzkého kužele; některé keře se červenými bobulemi hlásily ke svému ženskému rodu. Eadulf dobře věděl, že listy jsou na okra-jích pichlavé, což je přirozená ochrana stromů před pasoucí se zvěří, a že se o ně poškrábe, ale jiný úkryt po ruce nebyl.

Slyšel, jak dva muži, kteří ho pronásledují, na sebe pokřikují. Byli už velice blízko. Eadulf se z levého říčního břehu vrhl do jalovcového úkrytu, padl na zem a pak se prodíral a plazil pod pichlavým ochranným štítem cesmínových stromů. Pod jejich příkrovem si pak lehl na břicho; ležel na tvrdé studené zemi a po předchozí námaze mu divoce bušilo srdce. Z místa, kde ležel, viděl před sebou krátký úsek řeky a z této výhodné pozo-rovatelny sledoval své pronásledovatele, kteří se tu právě zasta-vili.

„Čert aby vzal toho zatraceného Sasa!“ zvolal mužik s vyzáblou tváří.

Jeho druh se rozhlížel a mrzutě říkal: „Mohl utíkat nahoru nebo dolů, Gabráne. Po proudu jako proti proudu. Tak si vyber!“

„Ať zhebnel!“

„To není žádná odpověď. Každopádně nechápu, proč jsme ho nemohli zabít rovnou v pevnosti a museli jsme počkat, až vyjde ven. Proč jsme ho nemohli zabít ve spánku?“

„Daue, milý příteli,“ vysvětloval mu Gabrán jízlivě, „protože to mělo vypadat, jako by z toho útočiště utekl sám, tak proto! A taky jsme ho z Cobovy pevnosti měli dostat potichu, než se probudí celý dům. Mrtvola toho strážného, kterého jsem musel umlčet, bude přičtena na vrub Sašovi. Další vražda na jeho konto. Každopádně ty se teď pusťíš proti proudu a já půjdu po proudu. Kotví tam můj člun. Mám připlout nahoru před poled-nem. Mně se to nelíbí. Dokud bude ten Sas naživu, je ohrožen celý plán. Bylo by bývalo lepší, kdyby ho pověsili v opatství.“

Muž s vyžilou tváří svého společníka opustil; rychlou chůzí po břehu se vzdaloval a očima hledal na zemi Eadulfovy stopy. Jeho druh tam chvíli stál, rozhlížel se po okolní krajině a pak se po-malu pustil opačným směrem. Najednou se zastavil. Eadulf se nervózně zavrtil. Snad si ten chlapík nevšiml, kde Eadulf odbo-čil a vrhl se ze břehu mezi jalovce? Zoufale se rozhlížel kolem sebe a hledal něco, čím by se mohl bránit. Po ruce ležela suchá trnková větev, která se ulomila od vedlejšího stromu. Eadulf pokusně vztáhl ruku a prsty ji přita-hoval k sobě. Pak ji pevně uchopil a opatrně se zvedal, aby se nezachytil o ostré listy cesmíny.

Válečník, kterého Cabrán jmenoval Dau, držel v ruce šíp a v téže pěsti svíral i luk; teď se rozhlížel kolem sebe a pátral po stopách.

V této chvíli si Eadulf najednou uvědomil, že pokud jde o další krok, nemá na vybranou. Ten muž se ho chystá zabít. Nevěděl proč, ale na tom v této chvíli nezáleželo. Jeho úkolem bylo za-chránit si vlastní život. Eadulf opatrně našlapoval a snažil se v duchu si vybavit obratné pohyby, jímž ho kdysi v mládí učil jeho otec, když si spolu vyšli na lov v jeho zemi, v zemi Jižního lidu. Vyhýbal se spleti větví, obcházel pomalu krůček za krůč-kem cesmínu a pak se pustil přes jalovcový porost, aby se dostal ke svému protivníkovi zezadu. Při každém kroku byl přesvědčen, že ho ten člověk určitě musel zaslechnout.

Lučištník nerozhodně stál a zkoumal stromy a křoviny i v té chvíli, kdy se k němu Eadulf přikradl a oběma rukama zvedl kla-cek. Stačila jedna rána a srazil muže k zemi. Když padal, téměř neslyšně cosi zabručel. Eadulf chvíli stál nad nehybnou posta-vou s klackem v ruce, připraven udeřit ještě jednou. Ale muž se ani nepohnul. „Odpusť mi, že jsem hřešil,“ zamumlal, když se svezl na ko-lena a přiklekl k omráčenému muži. Stáhl svému protivníkovi z nohou kožené boty a hodil je do řeky, a hned za nimi také jeho luk a toulec se šípy. Pak mužovi vzal lovecký nůž a zasunul si jej za opasek. Vysvlékl ho také z pláště z ovčí kůže, neboť si uvědo-mil, že jej pod širým nebem bude potřebovat. Až lučištník přijde k sobě, alespoň ho nenapadne bez bot, teplého pláště a luku Eadulfa pronásledovat. Pozvedl zrak k obloze a rozpomínal se na slova Janova: „Vyznáme-li se z našich hříchů, On je důvěřivý a spravedlivý.“ Doufal, že božské mocnosti jeho činy pochopí.

Pak se zvedl, hodil si těžký plášť přes ramena a vydal se na cestu do kopců před sebou. Nevěděl, kudy se dát. Uvědomoval si pouze to, že dříve než se začne rozhodovat o konečném cíli, musí být mezi ním a pevností Cam Eolaing co největší vzdálenost. Sa-mozřejmě mu bylo jasné, že Fidelma nemá s tímto podivným spiknutím, jehož cílem bylo zabít ho, nic společného. Patrně by teď mrhal časem, kdyby ji šel hledat. Možná by bylo nejlépe, kdyby se vydal na jih, na pobřeží, a pokusil se najít nějakou loď, která by ho dopravila buď do země Západních Sasů, nebo do některého jiného saského království. V každém případě má na tyto úvahy dost času. Než se bude rozhodovat, musí najít přede-vším přístřeší a něco k jídlu.

Když se ozvalo klepání na dveře, zvedla Fidelma hlavu. Za nimi stála krčmářka Lassar. Vypadala unaveně a ustaraně.

„Je tu zase brehon, biskup Forbassach. Chce s tebou mluvit.“

Fidelma se právě dooblékla a chystala se jít dolů do lokálu na snídani.

„Dobře, hned přijdu,“ řekla krčmářce.

Dole seděl u krbu a těšil se z pohostinnosti této krčmy nejen laiginský brehon, biskup Forbassach, ale také postarší bělovlasý muž, Cobo, bó-aire z Cam Eolaingu. Snažila se nedat najevo své překvapení nad tím, že se takhle zrána objevil v krčmě. Oka-nžité si uvědomila, že je přítomen ještě třetí muž, který seděl u krbu, asketický stařec s vyhublým obličejem a výrazným no-sem. Měl na sobě bohaté roucho, řeholní šat se zdobným zlatým krucifixem, zavěšeným na řetěze kolem krku. Pozdravil Fidelmu chladně a nikterak přátelsky.

„Opat Noé.“ Fidelma ho pozdravila úklonou hlavy. „Právě včera jsem si říkala, zda se s tebou během svého pobytu ve Fearně setkám.“ „Měl jsem bohužel nutnou schůzku, Fidelmo.“

„O tom nepochybuji,“ řekla suše a pak oslovila Forbassacha-„Chceš se znovu poohlédnout v mém pokoji po bratru Eadulfovi? Ujišťuji tě, že tam není.“

Biskup Forbassach si odkašlal, jako by byl v rozpacích.

„Vlastně jsem se ti přišel omluvit, sestro Fidelmo.“

„Omluvit?“ řekla nedůvěřivě.

„Mrzí mě, že jsem onehdy v noci dospěl k nesprávnému zá-věru. Vím, že jsi Sasovi k útěku nepomáhala.“

„Vážně?“ Fidelma nevěděla, má-li se smát nebo plakat.

„Tím, kdo mu pomáhal, jsem byl bohužel já, sestro Fidelmo.“

Fidelma se otočila ke Cobovi, který mluvil pomalu a s jistou lítostí.

„Proč bys bratru Eadulfovi pomáhal?“ ptala se udiveně.

„Právě proto jsem dnes ráno přijel z Cam Eolaingu, abych se ke svému činu přiznal. Zastihl jsem opata Noé, který se vrátil do opatství a jednal s biskupem Forbassachem. Probrali jsme tu zá-ležitost společně a povzbudili Forbassacha, aby se ti omluvil.“

Fidelma bezmocně zvedla ruce. „Ničemu nerozumím.“

„Želbohu, věc je prostá. Ty víš, jaký je můj názor na zavedení trestů podle penitenciálního práva. Nemohu stát stranou a dívat se na to, jak je podle něho trestán další člověk, když jsem už jed-nou prohlásil, že tyto tresty jsou v zásadním rozporu s naším právním systémem.“

„Sdílím tvé starosti,“ řekla Fidelma. „Ale co tě vedlo k tomu, abys vzal zákon do vlastních rukou a pomohl Eadulfovi k útě-ku?“

„Jestliže jsem udělal chybu, budu potrestán.“

Biskup Forbassach se na muže zamračil. „Budeš muset za-platit odškodné za tento čin, Cobo, a přijdeš o svou cenu cti. Kromě toho se propříštně nemůžeš v tomto království ucházet o funkci smírčího soudce.“

Fidelma netrpělivě čekala, až se dozví, zda její podezření, že Coba poskytl Eadulfovi útočiště, bylo správné.

„Co je s bratrem Eadulfem?“

Coba se nervózně podíval po opatu Noé.

„Bude lépe, když sestře Fidelmě všechno řekneš,“ poradil mu opat stroze.

„Dobrá, protože jsem byl proti trestu, rozhodl jsem se, že na-bídnu Sašovi útočiště - maighin digona, v mé pevnosti.“

„Nabídnout útočiště neznamená ještě pomáhat někomu v útěku,“ brblal Forbassach.

„Ve zdech mé pevnosti útočiště nicméně platí,“ odrazil ho Coba.

Fidelma vážila jejich spor.

„To je pravda. Avšak osoba hledající útočiště si obvykle najde území maighin digona sama, dřív než o ně požádá. Nicméně jak-mile je člověk na přesně vymezeném území náčelníka, který je ochoten je poskytnout, pravidla útočiště platí. Potvrzuješ mé po-dezření, že bratru Eadulfovi se dostalo přístřeší a útočiště ve tvé pevnosti?“

Uklidnila se, neboť předpokládala, že Eadulf je v bezpečí v Co-bově pevnosti, a zůstane tam, dokud nepojede Barrán. Avšak poklesla na duchu, když pohlédla na Cobovu zachmuřenou tvář.

„Sdělil jsem Sasovi podmínky útočiště. Domníval jsem se, že to pochopil.“

„Podmínky jsou takové, že zůstane uvnitř pevnosti a nepokusí se o další útěk,“ zasáhl pedanticky biskup Forbassach, přestože je Fidelma dobře znala. „Pokusí-li se uprchnout, má majitel úto-čiště právo ho srazit, aby útěku zabránil.“

Fidelmu zamrazilo až do morku kostí. „Co to říkáš?“

„Dnes časně ráno, když jsem se probudil, zjistil jsem, že Sas není ve své světnici,“ konstatoval Coba tiše. „Závora na vratech pevnosti byla vytažena a on zmizel. Jednoho strážného jsem na-šel vedle brány. Byl mrtev. Někdo ho udeřil zezadu. Na noc byli u brány pouze dva strážci, protože předtím nikdy nikdo pevnost Cam Eolaing nepřepadl. Druhý strážce byl později nalezen na břehu řeky omráčený. Byl okraden o plášť, boty a zbraně. Když přišel k sobě, vypověděl, že se pokoušel Saša pronásledovat a znovu ho chytit. Na břehu řeky ho někdo udeřil zezadu. Je jasné, že Sas se pokouší někde na venkově zmizet.“

Biskup Forbassach netrpělivě přikyvoval. Slyšel, jak to všech-no bylo, už dříve od Coby.

„Coba byl blázen, když se domníval, že Sas má nějaké mravní zásady a dodrží pravidla útočiště. Zamíří na východ k moři a od-pluje do saských zemí.“

Obrátil se na Fidelmu a najedou vypadal zase tak rozpačitě.

„Prostě jsem ti chtěl říct, jak mě mrzí, že jsem tě podezíral z účasti na tom prvním útěku. Chci, aby bylo tvému bratrovi, králi Cashelu, jasné, že jsem se ti za urážku omluvil. A také jsem ti chtěl oznámit, že teď si Sas sám uvázal smyčku kolem krku.“

Fidelma byla zabráná do vlastních myšlenek a slyšela pouze poslední část věty.

„Cože?“

„Je jasné, že z Cam Eolaingu uprchl proto, že je vinen.“

„Když uprchl z opatství, říkal jsi to také. A tehdy to tak ne-bylo. Možná že to tak není ani teď.“

„Kdyby se ničím neprovinil, proč by z útočiště v Cam Eolaingu utíkal? Mohl tam pobývat donekonečna.“

„Byl by tam mohl zůstat pouze tak dlouho, dokud by mu Coba to útočiště poskytoval, nikoli donekonečna,“ opravila ho pedantsky.

„Podstatné je, že uprchl. Ted' ho můžeme pronásledovat a bez okolků zabít. Zabít ho teď může v souladu se zákonem kdokoliv.“

V této chvíli do místnosti vstoupil Mel. Začal se omlouvat a chtěl zase odejít, ale biskup Forbassach mu podrážděně poky-nul, aby zůstal.

„Možná tě budu potřebovat, Mele, v jisté králově záležitosti.“

Když Fidelme došlo, že to, co Forbassach řekl, je pravda, una-veně sklesla na židli. S odsouzeným vrahem, který porušil pra-vidla maighin digona a utekl z poskytnutého útočiště, se může jednat, jako by už byl mrtev. Zatnula zuby, aby překonala úz-kost.

Biskup Forbassach kráčel ke dveřím. „Musím uvést královny ozbrojence do stavu pohotovosti. Pojd' se mnou, Mele.“

„Počkej!“

Brehon se na Fidelmino zvolání ohlédl.

„Když už jsi tady, chci ti předložit stížnost na Gabrána. On a jeho lidé mě včera večer přepadli.“

„Mluvíš o tom chlapíkovi z říčního člunu?“ Zdálo se, že je For-bassach překvapen. „Co to má společného se záležitostí, o níž mluvíme?“

„Možná nic, možná hodně.“

„Gabrán pochází z Cam Eolaingu, kde jsem náčelníkem,“ za-sáhl Coba. „Co udělal?“

„Včera večer, když jsem se vracela se svým průvodcem do Fearný, nás Gabrán s několika muži přepadl. S mečem v ruce.“

Rozhostilo se ticho.

„Gabrán?“ opakoval Coba dutým hlasem. „Jak víš, že tě pře-padl právě Gabrán? Byla tma.“

Fidelma se k němu hbitě otočila a přimhouřila oči. „Zapomínáš, že i v temné noci je na obloze měsíc, a i nejtěžší mraky se někdy protrhnou.“

„Ale proč by tě přepadával?“

„Tu otázku si kladu i já. Víš něco bližšího o jeho osobním ži-votě, o jeho zájmech a zásadách?“

Coba lhostejně pokrčil rameny.

„Žije mimo osadu, na druhém břehu řeky, vlastně na východní straně údolí. Nemyslím, že by měl nějaké jiné zájmy než obchod. Pokud vím, tak žije sám, ženatý není.“

Biskup Forbassach sledoval hovor s podezřívavým výrazem.

„Jsi si jista tím, co říkáš, sestro?“ zeptal se opat Noé, který teď zasáhl do hovoru. „Gabrán je už dlouho v obchodním spojení se zdejším opatstvím a je považován za důvěryhodného člověka.“

„Jsem si jista tím, že muž, který na nás zaútočil, byl Gabrán,“ potvrdila Fidelma.

„A kde k tomu přepadení mělo dojít?“ zeptal se biskup For-bassach.

Fidelma se mu dlouze zadívala do očí.

„Vraceli jsme se z jedné osady, kterou patrně znáš. Byli jsme v jistém stavení v osadě Raheen. K přepadení došlo na cestě přímo nad Cam Eolaingem. Můj průvodce Enda i já jsme měli štěstí, podařilo se nám zachránit si život.“

Fidelma byla docela spokojena s tím, jak Forbassach zareago-val, když vyslovila jméno Raheen. Brehon pobledl a chvíli mu trvalo, než se mu vrátil hlas.

„Na cestách kolem Fearný se často potulují lupiči a přepadají neopatrné pocestné,“ nabídl nervózně vysvětlení.

„Byl to Gabrán,“ opakovala Fidelma.

Coba zamyšleně vysunul bradu.

„Byl bych si myslel, že Gabrán tím člunem vydělává dost pe-něz. Často vozí po řece zboží sem a tam, po proudu i proti prou-du, někdy až do Loch Garmanu. Tam dodává zboží na zámořské lodě, které plují do Bretaně a do Galie.“

„Jaké zboží vozí?“ zeptala se Fidelma zvědavě.

„Co na tom záleží?“ odpověděl netrpělivě biskup Forbassach. „Jsme tu proto, abychom mluvili o Gabránovi a jeho obchodech, nebo o uprchlém Sasovi?“

„V této chvíli bych ráda věděla, proč mě Gabrán přepadl.“

Zdálo se, že to brehonovi, navzdory tomu, jak se tváří, dělá starosti. Věděl, jak závažné důsledky může mít útok na dálaigh, nemluvě o tom, že je to králova sestra. To byl ten pravý důvod, proč se přišel Fidelme omluvit za předchozí chování.

„Obviňuješ Gabrána, že tě přepadl, sestro Fidelmo?“ zeptal se.

„Ano.“

„V tom případě dám příkaz, aby byl zatčen a z tvého obvinění se zodpovídal. Slyšel jsi to, Mele?“

Velitel stráže uvážlivě přisvědčil.

„To znamená, že až odtud odejdeme, budeme my dva hledat Gabrána,“ oznámil Forbassach. „A zároveň můžeme pátrat po Sasovi. Pátrání po saském uprchlíkovi ovšem má přednost.“

V tom případě tě, Fidelmo z Cashelu, musím upozornit, že i ty bys byla v nebezpečí, kdybys mu chtěla pomoci utéci z tohoto království před spravedlností.“

Fidelma blýskla očima.

„Znám zákony, Forbassachu! Já jsem nebyla tím, kdo Eadulfovi při útěku pomáhal, a útočiště jsem mu také nenabídla já.

V mezičase hodlám pokračovat ve vyšetřování záhad, které ten-to případ obklopují, záhad, které mě přivedly také do Raheenu."

Coba si nepovšiml ani jejího ostrého tónu, ani toho, jak zbledl biskup Forbassach.

„Je mi líto, že mě Sas svým útekem podvedl," řekl, „ale neli-tuji žádného činu, jímž lze předejít výkonu trestu podle penitenciálních zákonů. Měl by být potrestán podle zákonů naší země."

Biskup Forbassach nalezl své staré já a na bó-aire se za-mračil.

„V radě laiginského krále jsi byl v menšině, Cobo. Když jsme král a já rozhodli o oprávněnosti takových trestů, jaké požadovala abatýše Fainder, sdělil jsi nám svůj názor. A tím by to mělo skončit."

„Tím to skončit nemůže," odpověděl Cobo odvázně. „Toto roz-hodnutí bychom měli odložit do příštího velkého shromáždění v Taře, a tam problém přednést na shromáždění, které projed-nává zákony pěti království. Rozhodnutí by mělo být ponecháno na králi, na právnících a na laicích všech pěti království. Tam bychom je měli předložit jako každý jiný důležitý zákon, aby se o něm, dříve než vstoupí v platnost, diskutovalo."

Opat Noé rozvážně zasáhl. „Bratři v Kristu, uklidněte se. Ni-čemu neprospějeme, budeme-li mařit čas debatami. Oba máte jistě hodně práce. A ne-li vy, já tedy určitě."

Biskup Forbassach chvíli zuřil, pak se se všemi krátce rozloučil a pospíchal z krčmy, následován Melem, který stihl na odcho-du vrhnout na Fidelmu omluvný pohled.

Coba smutně oslovil Fidelmu.

„Myslel jsem, že jednám správně, sestro Fidelmo," řekl zara-ženě.

„Jsi přesvědčen, že bratr Eadulf dobře znal všechny podmínky maighin digona? zeptala se. „Třebaže v naší zemi pobýval dost dlouho, je to cizinec a naše pravidla mu nemusí být jasná."

„Byl bych rád, kdybych ti mohl v této záležitosti poskytnout útěchu, sestro."

Opat Noé zamumlal: „Ignorantia legis nimenen excusat."

Coba pohlédla na řeholníka. „Ale jedná-li se o neznalost zá-konů u cizince, mohla by to jistě být polehčující okolnost?"

„Je nepravděpodobné, že by Eadulf něco takového udělal," řekla Fidelma tiše, téměř jako by mluvila pro sebe.

Opat Noé se zamračil.

„Podle tebe, sestro, je nepravděpodobné i to, že Sas znásilnil a zavraždil mladou novicku. Možná že toho Sasa neznáš tak dobře, jak se domníváš?"

Fidelma zvedla hlavu a pohlédla svému starému protivníkovi do očí.

Možná že v tom je kousek pravdy," připustila. „Ale pokud na tom není pravdy ani za nehet, o čemž jsem přesvědčena, zna-mená to, že se v tomto městě dějí pozoruhodné věci. A já hodlám tuto záhadu prozkoumat ze všech stran."

Opat se nevesele zasmál.

„Život je pozoruhodný, sestro. Je to Boží kotlík, v němž jsou naše duše podrobovány zkoušce. Ignis aurum probat, miseria fortes viros."

„Ohněm je podrobeno zkoušce zlato, protivenstvím síla," opa-kovala tiše Fidelma. „V této Senekově větě je mnoho moudrosti."

Opat Noé náhle povstal, došel k Fidelmě a zastavil se před ní. Naléhavým pohledem se na ni zadíval.

„V minulosti jsme spolu zápolili, Fidelmo z Cashelu," pravil tiše.

„To je pravda," souhlasila Fidelma.

„Bez ohledu na to, je-li tvůj Sas vinen nebo nevinen, chci, abys věděla, že pečuji o víru v tomto království, a nechci vidět nic, co by ji poškodilo. Někdy je abatýše Fainder ve věci penitenciálních pravidel přespříliš horlivá; je to zélota, chceš-li, náboženský fana-tik. A to říkám přesto, že je mojí vzdálenou příbuznou."

Po těchto slovech na něho Fidelma zvědavě pohlédla.

„Abatýše Fainder je tvá příbuzná?"

„Samozřejmě, proto získala oprávnění spravovat opatství. Každopádně ona vidí věci jednoduše - dobro nebo zlo, černé nebo bílé, bez jemných odstínů šedi. My oba víme, že se v životě nesetkáváme pouze s těmito krajnostmi."

Fidelma na něho pohlédla se svraštěným čelem.

„Nejsem si jistá, že jsem ti správně porozuměla, otče opate. Pokud se pamatuji, ty jsi nikdy nestránil římským zákonům."

Asketický muž si lehce povzdechl a přisvědčil.

„Člověka lze přesvědčit, získat ho pro uvedený důvod," při-pustil. „Strávil jsem mnoho let v rozjímání o těchto důvodech. Jednání ve Whitby jsem sledoval velice pozorně. Jsem přesvěd-čen, že Kristus dal klíče od brány nebeské Petrovi a řekl mu, aby vybudoval církev, a Petr církev vybudoval v Římě, kde zemřel mučednickou smrtí. Nic nepředstírám. Prostě říkám, že lidé si mohou ke svému cíli vybrat různé cesty. Někdy by bylo lépe pře-svědčovat lidi spíše argumenty než příkazy. Já jsem byl během dlouholetého rozjímání získán argumenty. Ostatní by měli krá-čet stejnou cestou a nikoli být ke změně nuceni příkazy. Žel Bohu, můj hlas je na koncilech ojedinelý."

Bez dalšího slova odešel z krčmy.

Coba tam chvíli zmateně postával a pak řekl Fidelmě:

„Musím se vrátit do pevnosti. Zorganizoval jsem pátrání po Sasovi. Je mi tvého přítele líto, sestro. Chtěl jsem pomoci a vše-chno jsem jen zhoršil. Staré přísloví říká, že od nešťastného člo-věka by se měli přátelé stranit. Měli jsme se té rady držet! Moc mě mrzí, že to vzalo takovýto obrat."

Když odešel, slyšela Fidelma za zády lehké pokašlávání.
Pod schody stál Dego s Endou.
„Slyšeli jste všechno?“ zeptala se.
„Všechno ne,“ připustil Dego, „ale dost, abychom věděli, že ten starý muž, Coba, poskytl bratru Eadulfovi útočiště a ten odtamtud uprchl. To je moc špatné.“
„To je,“ souhlasila Fidelma.
„A co je s Gabránem?“ zeptal se Enda. „Co ti o něm řekli?“
Fidelma rychle zopakovala, co se o námořníkovi dozvěděla.
Při snídani skoro nepromluvili. V krčmě kromě nich nikdo ne-bydlel nebo alespoň v době, kdy tam byli oni, nepřišel do lokálu na snídani.

ČTRNÁCTÁ KAPITOLA

Bylo poledne a Eadulf pocítil mučivý pocit hladu. Bylo stále ještě velmi chladno, ale jinovatka roztála a dopolední sluníčko zalévalo nestíněná místa vlídným teplem. Teplo bylo ovšem ošidné, protože ve chvíli, kdy tvář slunce zahálil mrak nebo se sluneč-ním paprskům postavil do cesty vysoký strom, byla zima hned zase lezavá. Eadulf si přitáhl plášť k tělu a děkoval Bohu, že ho napadlo z něj svého útočníka vysvléknout.

Po břehu široké řeky urazil údolím asi kilometr severním směrem - pryč od Cam Eolaingu - když se řeka začínala užít. Po obou stranách se zvedaly příkré svahy, navzdory bledému slunci černé a tyčící se jako přízraky. O pár kroků dále narazil na zvláštní vodní křižovatku. Do řeky se vlévaly z obou stran, tře-baže ne přímo proti sobě, čilé bystřiny; jedna přitékala z jihový-chodu a druhá ze západu, a obě se hnaly úzkými údolíčky z okolních kopců.

Eadulf se kolem sebe ostražitě rozhlížel, neboť se rozhodl krátce si odpočinout, a usedl na vyvrácený strom. Kláda se kou-pala v jasných slunečních paprscích.

„Je načase se rozhodnout,“ zamumlal sám k sobě. „Kterým směrem se vydat?“

Překročil-li řeku a pustil se východním údolím, dá se předpo-kládat, že nakonec dorazí k moři. Moře nemůže být odtud dále než nějakých deset kilometrů. Na pobřeží najde bezpečí na některé lodí mířící na saské území. Bylo velice lákavé pustit se tímto směrem, najít vhodnou loď a nechat Laigin za zády, ale on ze všeho nejvíce myslel na Fidelmu.

Když se Fidelma dozvěděla, do jakých potíží se dostal, spě-chala od hrobu svatého Jakuba, který navštívila s poutníky, a vydala se do Laiginu, aby ho obhajovala. Nemůže ji teď opus-tit; odejít bez rozloučení, zmizet a nechat ji, aby si myslela, že ji... Zamračil se. Aby si myslela - co? Spletitost vlastních myšle-nek ho uváděla do rozpaků. Pak se rozhodl. Fidelma je stále ješ-tě ve Fearně. Nemá na vybranou: musí se tam vrátit a najít ji.

„Ut fáta trahunt!“ zabručel a zvedl se. Latinsky to znamená „vlečen osudem“, čímž Eadulf připouštěl, že má jen omezenou moc nad svým osudem. Byla to jediná možnost, jak vysvětlit roz-hodnutí, které, jak cítil, stejně padlo už předem.

Obrátil se a pustil se po břehu potoka, sledoval valící se divo-kou vodu a stoupal vzhůru do kopců. Po několika kilometrech se začaly vysoké kopce řadit ve stále strmější šik a jejich oblé vr-cholky se před jeho zraky vypínaly jako bariéra. Neměl žádný plán; nevěděl, jak po návratu do Fearnu navázat spojení s Fidelmou. Ostatně je možné, že když se dozvěděla o jeho přesunu z opatství, z města už odjela. Toto pomyšlení ho rozladilo. Ale on přece nemůže odjet, aniž by se pokusil s ní setkat. Vydal se na milost a nemilost osudu.

Dego s Endou si vyměnili ustarané pohledy.

Když Fidelma dosnídala, zabrala se mlčky do úvah. Mladí zbrojnoši začínali ztrácet trpělivost.

„Co teď, paní?“ Odvážil se nakonec Dego hlasité otázky. „Co budeme dělat?“

Fidelma se po chvíli zavrtěla. Vrhla na Dega nepřítomný pohled, načež vzala konečně na vědomí, že se jí na něco ptá. Zkroušeně se na své průvodce usmála.

„Omlouvám se,“ řekla kajícně. „Pořád jsem se v duchu probí-rala známými fakty a zjevně jsem nikterak nepokročila. Každopádně jsem nenašla onu šňůrku, která události spojuje, tím méně motiv k vraždě všech těch lidí.“

„Je tak důležité znát motiv?“ zeptal se Dego.

„Když znáš motiv, většinou znáš už také viníka,“ potvrdila Fi-delma.

„Vždyt' jsme se už oňehdy večer dohodli, že tou šňůrkou, na níž jsou události navlečené, je Gabrán,“ připomněl jí Enda.

„Právě jsem se snažila přijít na to, jakou hraje v celé té záhadě roli.“

„Tak proč nejdeme rovnou za Gabránem a nezeptáme se ho?“ opáčil Enda. Fidelma se jeho přímočarosti kratičce zasmála.

„Zatímco já mařím čas a pokouším se poskládat jednotlivé kousky dohromady, ty jdeš rovnou na věc. Čímž jsi mi připom-něl, že jsem nedodržela vlastní pravidlo, totiž že dokud neshromáždíme všechna fakta, nemáme dělat žádné závěry.“

Dego a Enda pohotově vstali.

„Tak pojďme za tím lodníkem, paní, čím dřív ho najdeme, tím dříve budeš mít ta svá fakta pohromadě.“

Pár kroků před Eadulfem stoupal z mlází kouř. Není kouře bez ohně. Hlad, zima a únava přiměly Eadulfa k rozhodnutí. Prošel lesíkem a za ním objevil velkou mytínu a na ní stavení. Byla to nízká masivní stavba z kamene. Když si uvědomil,

že tato mýtina je velice zvláštní, zarazil se. Byla na povrchu pěkně urovnaná, jako by z ní byly odstraněny všechny překážky, až na silné kůly zasa-zené do země, a to v různých vzdálenostech od chalupy. A ty kůly jako by tvořily určitý obrazec. Nahoře na každém kůlu byly umělé záseky.

Eadulf byl dost dlouho v pěti irských královstvích, aby mu bylo hned jasné, že ony záseky, to je ogham, staré písmo, které dostalo jméno po dávném bohu gramotnosti a vzdělanosti, Ogmovi. Fidelma staré písmo hravě četla, ale on se to nikdy nenaučil, neboť slova tímto písmem zaznamenaná byla archaická a často už dávno zapomenutá. Lámal si hlavu, co tyto kůly symbolizují. V první chvíli se domníval, že narazil na chatrč dřevorubce, ale nikdy neviděl chatrč uprostřed takového zvláštního obrazce.

Udělal pár kroků a všiml si, že v určité vzdálenosti od chalupy je země bohatě pokryta suchým a uvadajícím podzimním listím, zatímco kolem chalupy bylo až po jistou hranici všechno listí pozoruhodně odmetené. Užaslý Eadulf udělal ještě krok vpřed a cítil, jak mu listí šustí pod nohama.

„Kdo je to?“ otázal se silný mužský hlas a vzápětí se muž ob-jevil ve dveřích stavení.

Eadulf měl před sebou muže střední výšky se slámově žlutými vlasy. Tvář měl ve stínu, ale Eadulf viděl, že je to svalnatý muž s tělem válečníka, a tento dojem ještě stvrzoval jeho postoj, celko-vé držení těla - jako by muž byl připraven čelit jakémukoli hrozbě.

„Někdo velice hladový a promrzlý,“ odpověděl Eadulf lehce a maličko pokročil.

„Stůj!“ vyštěkl muž ode dveří. „Zůstaň stát na listí.“

Eadulf přijal tento pokyn se sraštělým čelem. „Já tě nikterak neohrožuji,“ uklidňoval ho a v duchu si kladl otázku, není-li ten člověk nějak vyšinutý.

„Jsi cizinec - podle přízvuku Sas. Jsi sám?“

„Jak vidíš,“ odpověděl Eadulf s rostoucím úžasem.

„Tak jsi sám nebo ne?“ naléhal ten člověk znovu.

Eadulfa to dopálilo. „Nevěříš tomu, co vidíš na vlastní oči?“ zeptal se ironicky. „Samozřejmě že jsem sám.“

Muž ve dveřích maličko pohnul hlavou a v té chvíli ustoupil stín, který na ni dosud dopadal. Chlapík byl ve tváři docela pohledný, ale na čele a na očích měl stopy po staré, zahojené spálenině.

„Bože, ty jsi slepý!“ zvolal Eadulf.

Muž sebou nervózně cukl.

Eadulf zvedl ruce s dlaněmi obrácenými k němu na znamení mírumilovnosti, ale když si uvědomil nesmyslnost takového ges-ta, zase je spustil. „Neboj se mě. Jsem sám. Jsem bratr.“ Zaváhal. Možná že je-ho jméno doputovalo přes celé království i k tomuto slepci. „Jsem saský křesťanský bratr.“

Muž naklonil hlavu k jedné straně. „Zdá se, že nemáš chuť říci mi své jméno. Proč?“ zeptal se přísně.

Eadulf se rozhlédl. Nacházel se na velice odlehlem místě a ten slepec mu určitě neublíží. „Jmenuji se Eadulf,“ řekl.

„A jsi sám?“

„Ano.“

„Co děláš v těchto končinách sám? Je to drsné místo, odříz-nuté od světa. Proč saský bratr putuje přes tyto kopce?“

„To je dlouhá historie,“ odpověděl Eadulf.

„Mám spoustu času,“ opáčil muž ponuře.

„Ale já jsem unavený a k tomu ještě je mi zima a mám hlad.“

Muž váhal, jako by se rozhodoval.

„Jmenuji se Dalbach. Tohle je má chalupa. Zvu tě na talíř po-lévky. Před chvílí jsem ji uvařil z jezevčího masa a navíc mám chléb a med.“

„Jezevčí maso? To je skutečně skvělé jídlo,“ mínil Eadulf, který věděl, že je mnoho lidí v Irsku považuje za lahůdku. V jedné staré legendě slibuje Molling Rychlý velkému válečníkovi Fionovi Mac Cumhailovi na znamení úcty mísu jezevčího masa.

„Při jídle mi můžeš říct něco o sobě, bratře Eadulfě. Pojď za mnou, přímo ke mně.“

Eadulf došel k němu a Dalbach napřáhl ruku na pozdrav. Ea-dulf ji stiskl. Byl to pevný stisk. Stále svíraje jeho ruku, slepec zvedl druhou ruku, lehce se jí dotýkal jeho tváře a seznamoval se s jeho rysy. Eadulf tím nebyl překvapen, neboť si vzpomněl na případ Móena, slepého, hluchého a němého z Araglinu, který „vi-děl“ doteky. Trpělivě vyčkával, dokud nebyl slepec s průzkumem spokojen.

„Jsi zvyklý na zvědavost slepců, bratře Eadulfě, podotkl na-konec, když ruku spustil.

„Vím, že chceš pouze ‚vidět‘, jak vypadám,“ souhlasil Eadulf.

Muž se usmál. Dělal takovou věc poprvé.

„Z tváře se člověk může hodně dozvědět. Důvěřuji ti, bratře Sase. Máš příjemnou tvář.“

„To je pěkný způsob, jak vyjádřit skutečnost, že nejsem hez-ký,“ zazubil se Eadulf.

„Vadí ti to? Domníváš se, že jsi nebyl obdařen krásnou tváří?“

Eadulf si uvědomil, že tento muž má pronikavé schopnosti a nic mu neujde.

„Všichni jsme trochu marniví, i ti nejošklivější z nás.“

„Vanitas vanitatum, omnis vanitas,“ zasmál se muž.

„Starý zákon, Kniha Kazatel,“ uhodl Eadulf. „Marnost nad marnost, všechno je marnost.“

„Tohle je můj dům. Vstup dovnitř.“

Po těchto slovech se muž obrátil a vešel do domu. Na Eadulfa udělalo dojem uspořádání. Dalbach s bezchybnou přesností ob-cházel všechny překážky. Eadulf si uvědomil, že všechny kusy nábytku jsou rozmístěné tak, aby si jejich polohu snadno zapa-matoval.

„Plášť si přehoď přes opěradlo židle a sedni si ke stolu,“ pora-dil mu Dalbach, zatímco sám šel rovnou ke kotlíku,

zavěšenému nad ohništěm. Eadulf odložil plášť z ovčí kůže. Pozoroval Dalbacha, jak obratně bere z police misku a nalévá do ní hustý vývar. Pak kráčel přímo ke stolu a položil misku téměř před Eadulfa.

„Musíš mi prominout nepřesnost,“ řekl s úsměvem. „Přitáhni si misku k sobě a vezmi si lžici, která by měla ležet na stole. Je tam také chléb.“

Skutečně tam byl a Eadulf se nezdržoval ani s gratias a pustil se do jídla.

„Opravdu jsi mi nelhal, Sase,“ poznamenal Dalbach, když se vrátil se svou miskou polévky. Nastavil ucho.

„Jaké lhaní?“ zamumlal Eadulf mezi dvěma sousty.

„Jsi skutečně velice hladový.“

„Děkuji ti za laskavou pohostinnost, příteli Dalbachu, hlad mizí a také se rozehrívám. Venku je zima. Do tvého domu musel vést mé kroky sám náš Pán. Ačkoli je to velice osamělé místo pro...“

„Pro slepce, bratře Eadulfe? Neboj se toho slova.“

„Proč ses rozhodl žít v takové odloučenosti?“

„Samota si spíše vybrala mne, než abych se pro ni rozhodl já.“

„To nechápu. Řekl bych, že život ve městě nebo na vesnici by byl pro tebe snazší, protože by ti lidé v sousedství mohli pomoci.“

„Mám zakázáno žít mezi nimi.“

„Zakázáno?“

Eadulf pohlédl neklidně na svého hostitele. Věděl, že jeho vlastní lidé často zakazovali malomocným, aby s nimi žili ve městě nebo na vesnici. Ale nezdálo se, že by Dalbach trpěl ma-lomocenstvím.

„Jsem ve vyhnanství,“ vysvětlil mu Dalbach. „Oslepili mě a vykázali mě sem moji příbuzní, abych se postaral sám o sebe.“

„Oni tě oslepili?“

Dalbach ukázal rukou na jizvu přes oči a ironicky se usmál.

„Jistě si nemyslíš, že jsem se takto narodil, bratře Eadulfe?“

„Jak ti to udělali a proč?“

„Jsem synem Crimthanna, který před třiceti lety vládl této zemi. Po jeho smrti vznesl nárok na korunu jeho příbuzný Faelán.“

„To je ten král Laiginu, co loni zemřel, po němž na trůn na-stoupil mladý Fianamail?“

Dalbach přisvědčil.

„Já vím, že saské nástupnictví na trůn se od našeho velice liší. Znáš náš brehonský zákon o nástupnictví?“

„Znám. Králova derbhfine zvolí nejvhodnějšího člena králov-ského rodu.“

„Správně. Derbhfine je volební shromáždění rodu, tři generace mužských potomků ze společného prapředka. Byl jsem tehdy mladý válečník a teprve krátce před volbou jsem dosáhl věku způsobilosti k volbě. Faelán měl v té době trůn jistý, ale jak léta šla, byl posedlý obavou, že by ho někdo mohl vystřídat, a jedi-ným pravděpodobným vyzyvatelem jsem byl já. Proto mě dal v noci zajmout a přikázal, aby mi k očím přiložili horký pohrabáč a tak mě zneškodnili; tím Faelán derbhfine znemožnil, aby o mně vážně uvažovala jako o budoucím králi. Pak mě vyhnal s příkazem, abych se o sebe postaral sám, a zakázal mi pobývat v kterémkoliv městě či vesnici laiginského království.“

Bratra Eadulfa Dalbachův příběh příliš nepřekvapil. Věděl, že takové věci se stávají. V saských královstvích, kde podle zákona na trůn nastupoval nejstarší mužský potomek, docházelo ke stejné brutalitě, k rvačkám o trůn a o moc. Bratři se vraždili na-vzájem, matky trávily syny, synové zabíjeli otce a otcové zabíjeli a věznili syny. V pěti irských královstvích byla překážkou toho, aby se člověk mohl ucházet o trůn, pouze fyzická vada, a tak snad nebyla brutalita tak velká, jako saská potřeba zabít kandi-dáta rovnou.

„Muselo být velice tvrdé, zvyknout si na tento život, Dalbachu,“ mínil Eadulf soucitně.

Slepec pokrčil rameny.

„Mám přátele a dokonce i příbuzné, kteří mi pomáhají. Jeden z mých příbuzných je řeholníkem ve Fearně, často mě navště-vuje a přináší mi jídlo a dary, třebaže naše rozhovory jsou ome-zené. Moji příbuzní a přátelé mi pomáhají situaci zvládat. Teď je Faelán mrtev a žádné nebezpečí mi nehrozí. Kromě toho vedu docela zajímavý život.“

„Zajímavý?“

„Vzdal jsem se meče a vyměnil jej za poezii, a také hraju na malou harfu, na cruit. Jsem se svým životem docela spokojen.“

Eadulf se pochybovačně zahleděl na jeho postavu.

„Tyhle svaly jsi nezískal hrou na harfu, Dalbachu.“

Dalbach pleskl rukou o koleno a kratičce se zasmál.

„Jsi dobrý pozorovatel, bratře. Je pravda, že dále pokračuji ve cvičení, protože v těchto podmínkách člověk potřebuje tělesnou sílu.“

„To je pravda. Ach!“

Po Eadulfově náhlém výkřiku muž v očekávání zvedl hlavu.

„Co je?“

Eadulf se pokojně usmál.

„Právě jsem přišel na to, co znamenají ty kůly s oghamskou abecedou kolem tvé chalupy. Slouží ti jako vodiči, že?“

„Opravdu jsi dobrý pozorovatel, bratře Eadulfe,“ potvrdil Dal-bach. „Kůly jsou tu proto, aby mi řekly, když se pohybuji po mý-tině, na kterém místě se nacházím, a zavedly mě zpátky do sta-vení.“

„To je vynalézavé.“

„Za takovýchto okolností se člověk stane vynalézavým.“

„A ty jsi nezahořkl? Teď mám na mysli Faelána, který ti pro-vedl tu strašnou věc.“
Dalbach o tom chvíli uvažoval a pak pokrčil rameny.
„Myslím, že trpkost už vyprchala. Což Petrarka neřekl, že nic smrtelného netrvá navěky?“
„... a že není sladkého, které by nakonec nezhořklo,“ dokončil Eadulf.
Dalbach se potěšeně uchechtl.
„Jistě, připouštím, že léta jsem pocíťoval vůči Faelánovi trpkost. Ale jaký má smysl nenávidět ho teď, když je mrtvý?“
Nyní vládne vnuk mého strýce Rónána Cracha. Tak už to chodí.“
„Mluvíš o Fianamailovi? On je tvůj příbuzný?“
„Všichni Uí Cheinnselaig jsou příbuzní.“
V Eadulfově hlase byla patrná ostražitost. „Jste si s tvým příbuzným Fianamilem blízcí?“
Dalbach okamžitě postřehl nepatrnou změnu tónu.
„On se nestará o mne a já se nestarám o něho. Neudělal nic, aby mi mé trápení vynahradil. Proč se před ním máš na pozoru, bratře Eadulfe?“
Eadulfa nečekaná otázka překvapila. Připomněl si, že hovoří s člověkem, který dokáže zaznamenat každý, i ten sebemenší odstín v hlase, a vyložit si jej. Přesto však shledal, že slepci věří.
„Chce mě popravit,“ řekl Eadulf, když usoudil, že nejsnazší bude říci pravdu.
Na Dalbachově tváři nezaznamenal žádnou změnu. Setrval chvíli v mlčení a pak si povzdechl.
„Slyšel jsem o tobě. Ty jsi ten Sas, který měl být oběšen za znásilnění a vraždu nějakého děvčete. Napadlo mě, že tvé jméno je známé, a proto jsi se je zdráhal uvést.“
„Neudělal jsem to,“ řekl Eadulf rychle. Pak si uvědomil, že by měl být překvapen tím, že o něm Dalbach ví. „Přisahám, že jsem se nedopustil činu, z něhož jsem obviněn.“
Zdálo se, že slepec uhodl, na co myslí.
„Mohu žít daleko od lidí, ale to ještě neznamená, že jsem sám. Říkal jsem ti, že mám přátele a příbuzné, kteří mi říkají, co se děje. Když jsi nevinný, tak proč tě odsoudili?“
„Možná podobně jako tebe odsoudili k slepotě. Strach je velkým motivem k nespravedlnosti. Nemohu říci nic víc, než že jsem to neudělal. Dal bych nevím co za to, abych se dozvěděl, co se za tím falešným obviněním skrývá.“
Dalbach se zamyšleně opřel o opěradlo židle.
„Je zvláštní, že ochablost jednoho ze smyslů zbystřuje ostatní smysly. V tónu tvého hlasu je něco, bratře Eadulfe, co zní upřímně. Možná že lichotím sám sobě, ale řekl bych, že nelžeš.“
„Za to ti děkuji, Dalbachu.“
„Takže tobě se podařilo z vězení uniknout? Jistě tě pronásledují. Máš namířeno na pobřeží, aby ses dostal zpátky do své země?“
Eadulf zaváhal a Dalbach spěšně dodal: „Mně můžeš důvěřovat. Já tvé plány neprozradím.“
„Tak to není,“ ohradil se Eadulf. „Původně jsem chtěl zamířit k moři. „Ale myslím si, že nejlepší pro mne bude, když tu zůstanu a pokusím se dobrat pravdy. Takový je můj úmysl.“
Dalbach chvíli setrval v mlčení.
„To je statečné. Potvrdil jsi můj první dojem, že jsi nevinný. Kdybys mě požádal, abych ti pomohl dostat se k moři, byl bys mi hned podezřelý. Ale řekni mi, jak ti mohu pomoci, abys tu zůstal a dobral se pravdy?“
„Musím se vrátit do Fearný. Tam je... je tam někdo, kdo mi pomůže.“
„A tím někým je sestra Fidelma z Cashelu?“
Eadulf se nestačil divit. „Jak to víš?“
„Od příbuzného, o němž jsem ti už říkal. O Fidelmě z Cashelu jsem hodně slyšel. Právě její otec, Failbe Fland, král Mumanu, zabil mého otce, který byl Faelánovým spojencem v bitvě u Ath Goan na Iarthar Lifě.“
Slepec to řekl bez hořkosti a Eadulfov údiv ještě vzrostl.
„Fidelmin otec? Ten ale zemřel, když byla ještě dítě.“
„To máš pravdu. K bitvě u Ath Goan došlo před třiceti lety. Neboj se, bratře Eadulfe. Bitvy mezi mým otcem a jeho nepřáteli mě už nezajímají. Mezi mnou a žádným potomkem Failbea Flanda není nepřátelství.“
„To rád slyším,“ odpověděl Eadulf upřímně.
„Musíme tedy najít způsob, jak se spojit s Fidelmou z Cashelu,“ řekl Dalbach. „Máš nějaký plán?“
Eadulf pokrčil rameny a pak teprve si uvědomil, že je to ne-smyslné gesto.
„Nemám, kromě toho, že se vrátím do Fearný v naději, že se tam ještě zdržuje. Problém je v tom, že si mě lidé patrně hned všimnou. Navzdory tomuto pláští pochybuji, že by muž v řeholním rouchu, s tonzurou svatého Petra a saským přízvukem brzy nevzbudil pozornost.“
Náhle nedaleko stavení zadul lovecký roh. Přišlo to tak nečekaně, že se Eadulf vylekal.
„Neznepokojuj se, bratře Eadulfe,“ uklidňoval ho Dalbach, když Eadulf vyskočil. „To bude asi můj příbuzný. Vzkázal mi, že se tu dnes nebo zítra staví a něco mi přinese.“
Na kraji lesa se objevil chlapík a na mýtině před chalupou se zastavil.
Eadulf se podíval oknem ven a vyskočil, až se převrhla židle. Bez nejmenších pochyb poznal nevysokého šlachovitého chlapíka hubené tváře, který ho toho dne časně ráno v pevnosti Cam Éolaing vytáhl z postele. Právě toho, který předstíral, že ho pouští na svobodu, a pak se ho pokusil zasáhnout šípem a zabít.

PATNÁCTÁ KAPITOLA

„Gabrán?“ Sestra Étromma byla zjevně překvapena, když v bráně opatství zastihla Fidelmu. „Jak si můžeš myslet, že vím, kde je?“

Fidelma dala správce opatství najevo jistou netrpělivost.

„Ty jsi zdejší rechteaire. Jelikož Gabrán s opatstvím pravidelně obchoduje, předpokládala bych, že budeš nejspíš tím prvním, kdo mi poví, kde se teď právě nachází.“

Étromma váhavě připustila, že to zní logicky, ale rozhodla ruce, jako by tímto gestem naznačovala, že není s to jí pomoci.

„Lituji, sestro. Doba je zlá a od toho Sasova včerejšího útoku je matka abatyše obzvláště...“ Zaváhala a pak se ušklíbala. „Oprav-du nevím, kde je.“ Naříkavým hlasem dodala: „Kdekdo teď na-jednou hledá jako posedlý Gabrána. Ničemu nerozumím.“

„Kdekdo?“ opáčila Fidelma hbitě, zvědavá na odpověď. „Nero-zumím ti.“

Sestra Étromma znovu uvážila předchozí odpověď.

„Chtěla jsem říct, že se mě dnes několik lidí ptalo, kde by mohl být. Mezi nimi i matka abatyše. Před chvilkou jsem jí řekla, že nejsem jeho strážkyní.“

Fidelma skepticky pozvedla obočí při představě, že by ustrašená nervózní hospodářka řekla naduté abatyši něco tak troufa-lého.

„Tak abatyše Fainder se po něm dnes ráno sháněla?“ Zamys-lela se.

„Ptala se mne, jestli nevím, kde je,“ opravila ji rechteaire.

„A ty nemáš nejmenší představu, kde by mohl být?“

Sestra Étromma podrážděně vydechla.

„Ten člověk bydlí na svém člunu, pokud není tak opilý, že není schopen k němu dojít. Pochází z Cam Eolaingu. Když loď nekotví u klášterního mola, může být na řece kdekoli mezi Cam Eolaingem a pobřežním Loch Garmanem. Nejsem augur a ne-mohu ti tudíž přesně říct, kde je právě teď.“

Fidelmu překvapilo, že je Étromma tak podrážděná.

„Možná se pokusíš to odhadnout?“ navrhla vlídně.

Zdálo se, že sestra Étromma odmítne, ale pak pokrčila rameny.

„Abatyše Fainder se rozhodla zajet do Cam Eolaingu. Považo-vala bych to za dobrý výchozí bod.“

Sestra Étromma se k ní užuž obracela zády, když ji Fidelma zarazila. „Mám pár otázek, které bych ti chtěla položit, abych si něco vyjasnila, sestro Étrommo. Je mi jasné, že jsi vůči abatyši Fainder zaujatá. Proč?“

Správce opatství se po ní vzdorovitě podívala. „Řekla bych, že tohle je skutečně každému jasné.“

„Některé věci jsou tak jasné, že je ani nevnímáme.“

„Měla jsem vytoužený cíl. Po pravdě řečeno, byl to docela malý skromný cíl. Mám snad milovat osobu, která mi ten cíl před očima ukradla?“

„Pak to ovšem musíš mít stejně tak za zlé opatu Noé, který sem Fainder přivedl, opominul tebe a udělal abatyši z ní.“

Sestra Étromma pokrčila rameny. „Teď už je to jedno. Říkala jsem ti, že mám jiné plány.“

„A co ten kupec Gabrán?“ změnila Fidelma téma. „Zdá se, že má s abatyši zvláštní vztahy. Onehdy vstoupil do její komnaty bez klepání.“

Sestra Étromma se kysele zasmála. „To musíš přičíst na vrub jeho neotesanosti, jeho neomalenému chování. Je ovšem pravda, že od abatyše má patrně soukromé zakázky. Domnívá se, že to za-kládá nějaký osobitý důvěrný vztah. Když se vrací z pobřeží, z Loch Garman, nosívali nějaké zboží, například víno a jiné věci.“

Fidelma se na okamžik odmlčela a pak změnila téma.

„Té noci, co bylo zavražděno to děvče, Gormgilla...“

„Řekla jsem ti všechno, co jsem věděla,“ skočila jí do řeči ses-tra Étromma.

„Chci si jen něco ujasnit. Kde přesně jsi byla ty, když abatyše Fainder přikázala, aby tělo toho děvčete odnesli do kláštera, a poslala pro tebe? Spala jsi?“

Sestra Étromma sražená čelo. „Ne. Vlastně jsem na našeho felčara, bratra Miacha, který byl povolán k mrtvé, narazila, právě když jsem se vracela z bibliotéky do svého pokoje.“

„Proč jsi byla tak pozdě večer v knihovně?“

„Kvůli opatu Noé. Zdrželi mě totiž stájníci, kteří se ptali, jestli mají odsedlat koně biskupa Forbassacha.“

Fidelma byla zmatená. „Myslela jsem, že jsi mluvila o opatovi Noé?“

Sestra Étromma si netrpělivě povzddechla.

„Forbassach přijel pozdě večer a ve spěchu hned vyběhl ze stáje. Nedal stájníkům žádné pokyny, neřekl jim, jestli bude koně ještě té noci potřebovat. Jeho kůň měl za sebou zřejmě pěkný kus cesty cvalem a byl celý zpocený. Dala jsem tedy stájníkům pokyny sama a chystala jsem se na lože.“

„Kdy přijel Forbassach do opatství? Před tím nebo po tom, co přišla abatyše Fainder?“ zeptala se Fidelma. Bylo jí jasné, že For-bassach a Fainder odjeli z Raheenu každý zvlášť, ale chtěla mít jistotu.

„Přijel krátce předtím, než Fainder ohlásila nález mrtvého těla. Prý mrtvolu objevila právě když přijížděla k opatství.“

Fidelma se odmlčela. Forbassach mohl klidně přijet předtím, než bylo děvče zavražděno. Kladla si otázku, má-li toto zjištění nějaký význam. Pak pokračovala. „Takže po odchodu ze stáje jsi šla do svého pokoje?“

„Ne. Byla jsem na cestě do svého pokoje, když jsem zaslechla nějaký hluk z bibliotéky. Nahlédla jsem dovnitř a uviděla opata Noé. Zeptala jsem se, jestli nepotřebuje pomoc. Koneckonců jsem rechteaire.“

Fidelma se snažila nedat najevo, co si o věci myslí.

„Takže opat Noé byl té noci rovněž v opatství? Myslela jsem, že má své komnaty ve Fianamailově pevnosti.“

„Řekl mi, že studoval nějaké staré knihy.“

„Jak dlouho jsi s ním pobyla, než jsi odešla do svého po-koje?“

„Jen chvilku. Stručně mi řekl, že mou pomoc nepotřebuje.“

„A co se dělo pak?"

„Pak jsem šla do svého pokoje, ale jak už jsem řekla, cestou jsem potkala bratra Miacha, který mi řekl, že se vrátila abatyše a že se našla mrtvola mladé novicky. Šla jsem s ním, a jak to bylo dál, už víš."

Fidelma chvíli setrvala v mlčení. Pak si všimla, že na ni ses-tra Étromma hloubavě hledí.

„Výjasnilo se ti něco?"

„Pomohlo mi to," připustila Fidelma a lehce se pousmála. „Moc mi to pomohlo."

Fidelma se rychle vrátila do krčmy k Endovi a Degovi, kteří sedlali koně, připraveni vyrazit za lodníkem.

„Dovzdělala jsi se, kde je?" u vítal ji Enda, jen co vešla do stáje.

„Ne tak docela. Ale úvodem zajedeme do Cam Eolaingu. Zdá se, že abatyše Fainder také Gabrána hledá, a vydala se tam před námi."

„Abatyše Fainder?" Dega to zaujalo. „Tak si říkám, proč ta asi hledá Gabrána?"

Fidelma zamyšleně nasedla na koně. Odpověď na jeho otázku neměla.

Eadulf měl pocit, že je v pasti. Věděl, že lodníková návštěva mu nevěstí nic dobrého. Určité napětí v ovzduší se přeneslo i na samotného Dalbacha.

„Ty mého příbuzného znáš?"

„Vím, že se jmenuje Gabrán a že se mě dnes ráno pokusil zabít."

„Ach tak, to je Gabrán," řekl Dalbach. „To není můj příbuzný, ale znám ho. Gabrán je kupec a někdy tudy projíždí. Sice ne-chápu, proč by ti chtěl ublížit, ale cítím, že se ho bojíš. Rychle - tamhle je žebřík, po něm se dostaneš na půdu. Vylez nahoru a schovej se - já tě neprozradím. Důvěřuj mi. Tak si pospěš!"

Eadulf váhal jen chvíli. Neměl na vybranou. Lodník s liščí tváří byl už téměř u dveří.

Popadl svůj plášť, který ležel přes opěradlo židle, hodil jej nahoru, skočil na žebřík a zalezl do úkrytu. Věděl, že teď visí jeho život na vlásku, protože lodník je ozbrojený a on je bezbranný.

Měl čas tak akorát lehnout si na podlahu hlavou k poklopu, který mu skýtal byt' i omezený rozhled po scéně dole, když se rozlétly dveře do stavení.

„Přeju ti dobrý den, Dalbachu. To jsem já, Gabrán," volal lod-ník hned ve dveřích.

Dalbach mu vyšel v ústretu s otevřenou náručí.

„Už je to dost dlouho, co jsi se naposledy u mě zastavil, Gabráne. Dobrý den i tobě. Ochutnej mou medovinu a pověz, co tě přivádí."

„Rád ochutnám," odpověděl host.

Muž zmizel z Eadulfova zorného pole. Slyšel, jak hostitel na-lévá tekutinu do hliněného hrnku. „Na tvé zdraví, Dalbachu."

„Na zdraví, Gabráne."

Následovalo kratičké ticho a pak Gabrán uznale mlaskl.

„Měl jsem v úmyslu sejít se nedaleko odtud s jedním známým kupcem, který mi má přinést nějaké zboží z Rath Loirc. Nedou-fám, že bys dnes ráno něco zaslechl o cizincích tady v okolí?" po-ložil mu Gabrán další otázku.

Eadulf byl napjatý, nebyl si jistý, zda ho nový přítel prozradí nebo ne.

„O žádném kupci jsem dnes neslyšel," řekl vyhýbavě Dalbach.

„Tak to se musím vrátit na loď a poslat někoho ze svých lidí, aby se po něm poohlédl." Odmlčel se, jako by znovu otázku vá-žil. „Objevíli se tu nějakí jiní cizinci? Pátrají teď tady v okolí po tom saském vrahovi, co utekl."

„Po Sasovi, říkáš?"

„Je to vrah, který uprchl z pevnosti mého pána Coby, zabil strážného, který se ho pokoušel zastavit, a druhého omráčil. Coba poskytl tomu člověku útočiště a ten mu jeho laskavost tak-hle oplatil."

Eadulf skřípal zuby, když slyšel, jak lehce Gabrán vypouští z úst takové lži.

„To zní hrozně," řekl tiše Dalbach.

„Taky že je to hrozné. Coba poslal své lidi, kteří ho hledají. Ale jak říkám, já se teď musím vrátit na loď. Kdybys náhodou narazil na mého ztraceného kupce... ale říkáš, že jsi nikoho ne-viděl?"

„Neviděl jsem nikoho," ujistil ho Dalbach. Eadulfovi neušlo, jak nevesele žertuje, když klade důraz na sloveso „vidět". Slepec nelhal.

„Tak díky za dobrý doušek. Pošlu někoho ze svých lidí do kop-ců, aby pátral po zmizelém kupci a po mém zboží. Kdyby se tu náhodou objevil, řekni mu, aby počkal na mého člověka. Nechci propást tak cenné..."

Z ničeho nic se zarazil. Eadulfa, který neviděl, co se dole děje, se zmocnila panika.

„Když říkáš, že tu nikdo nebyl, tak proč jsou na stole dvě mi-sky ... zbytky dvojího jídla?" zeptal se Gabrán hlasem naostře-ným podezíravostí.

Eadulf v duchu zasténal. Na nedojedenou polévku úplně za-pomněl. Zbytky v misce na stole byly do očí.

„Neřekl jsem, že tu nikdo nebyl." Dalbachova odpověď byla ry-chlá a přesvědčivá. „Myslel jsem, že se zajímáš pouze o cizince Nikdo, koho bych považoval za cizince, tady nebyl."

Odmlka plná napětí. Po chvíli se zdálo, že je Gabrán s vysvě-tlením spokojen.

„Poslyš," varoval ho, „ten Sas ti může nakrásně mazat med kolem úst, ale je to vrah."

„Prý je to řeholník."

„To je, ale znásilnil a zavraždil děvče."

„Bůh buď milostiv jeho duši!"

„Bůh může být milostiv, ale my, až ho chytíme, milostiví ne-budeme," dostalo se mu nedůtklivé odpovědi. „Přeji

pěkný den, příteli Dalbachu."

Eadulf sledoval, jak se muž vrací do jeho zorného pole a otevírá dveře.

„Přeji ti, abys šťastně našel svého ztraceného kupce, příteli Gabráne," zvolal Dalbach. K Eadulfovi dolehlo děkovné mum-lání.

Dveře se zavřely. Eadulf chvíli vyčkával, pak přiklekl a po ko-lenou dolezl k malému okénku. Viděl, jak lodník Gabrán kráčí po cestě a mizí v lese. Potlačil úlevný povzdech a vrátil se k žebříku.

„Už je pryč?" ptal se Dalbach šeptem.

„Odešel," zavolal Eadulf tiše dolů. „Nevím, jak ti poděkovat za to, že jsi mě neprozradil. Proč?"

„Proč?" opakoval Dalbach jako ozvěna.

Eadulf slezl po žebříku a stanul vedle něho.

„Proč jsi mě chránil? Jestliže je tento Gabrán tvůj přítel, proč jsi mě před ním schoval? Slyšel jsi, co o mně říkal. Jsem vrah, kterého zřejmě na útěku nic nezastaví. Jiný člověk by se v mé přítomnosti cítil ohrožen."

„Udělal jsi to, co tvrdil?" zeptal se náhle Dalbach.

„Ne, ale -"

„Utekl jsi z Cobovy pevnosti a zabil jsi strážného, jak říkal?"

„Omráčil jsem lučištníka, ale strážného jsem nezabil. Ten člo-věk se pokoušel zabít mne. Přišel za mnou Gabrán osobně a oznámil mi, že jsem volný a mohu odejít. A jen jsem vyšel z pevnosti, pokusil se mě zabít."

Dalbach chvíli mlčky přemýšlel. Pak natáhl ruku a nahmátl Eadulfovu paži. „Jak už jsem řekl, slepota nepřipravuje lidi o všechny smysly. Často se stává, že ostatní smysly se naopak zbystří. Řekl jsem, že ti věřím, bratře Eadulfe." Mluvil vážným hlasem. „Pokud jde o Gabrána, možná že slovo přítel náš vztah tak docela nevystihuje. Je to člověk, který tudy a tam prochází, navštíví mě a chvíli pobude. Vím, že je kupec, a občas mi nosí dárky od svých přátel. Teď se, bratře Eadulfe, znovu posadíme a dojezíme polévku. Musíme si pohovořit o tvém úmyslu vrátit se do Fearný."

Eadulf se posadil. „Můj úmysl?" zeptal se, neboť Gabránův příchod poněkud zmátl jeho myšlenky.

„Než se tu objevil Gabrán, mluvili jsme o tvém plánu vrátit se do Fearný a najít tvou přítelkyni z Cashelu," připomněl mu Dalbach.

„Ještě než se do toho dáme, rád bych se dozvěděl o Gabránovi něco víc. Říkal jsi, že je to kupec?"

„Ano, zabývá se obchodem. Má vlastní člun a jezdí po řece podle potřeby sem a tam."

„Jsem si jistý, že jsem ho jednou viděl ve fearnském opatství."

„To je velice pravděpodobné. S opatstvím udržuje pravidelné styky."

„Ale proč potom přišel do Cobovy pevnosti a oznámil mi, že jsem volný a mohu odejít? Myslel jsem, že patří ke Cobovým lidem."

„Možná že mu náčelník Cam Eolaingu zaplatil, aby předstíral tvé propuštění a pak tě zastřelil," nabídl vysvětlení Dalbach.

„Mohlo to tak být," připustil Eadulf po chvilkové úvaze. „Ale jestliže si Caba přál, abych zemřel, tak proč mě napřed vysvobo-dil z opatství?"

„Gabrán za peníze patrně poslouží každému, a tak ho o to mohl požádat někdo jiný. To je záhada, s níž si musíš poradit. Já vím jen tolik, že Gabrána všude na řece lidé dobře znají."

„Říkáš, že sem přichází často."

„Myslím, že má tady v kopcích nejspíš rodinu."

Eadulfa zaujal závěr, k němuž Dalbach došel.

„Často se vrací z návštěvy v kopcích v doprovodu mladých žen. Předpokládám, že to jsou jeho příbuzné, které ho vyprová-zejí k řece."

„Předpokládáš? Cožpak ti je nepředstavil?"

„Když mě jde navštívit, nechává je v lese, ale zdálky slyším jejich hlasy. Zastaví se na skleničku - jak vidíš, mám medovinu vždycky po ruce."

„Takže k tobě do stavení je nikdy s sebou nebere?"

„Nikdy," potvrdil Dalbach. „Ale co bude s tvou další cestou? Gabránova návštěva mě nutí doporučit ti, abys ji neodkládal. Je mi jasné, že kdyby místo Gabrána byl přišel můj příbuzný z Fearný, jeho pozornosti bys asi neušel."

„Zřejmě bude moudré nezdržovat se tu déle, než je nutno," souhlasil Eadulf.

„Musíš si vybrat něco z mého šatstva a čepici, abys nebyl ná-padný."

„Jsi ke mně laskavý, Dalbachu."

„To není laskavost, i když nám mudrcové říkají, že na neštěstí druhého máme hledět okem laskavým. Já sám cítím uspokojení z toho, že stavím alespoň malý schůdek ke spravedlnosti. Zvedl se. „Pojď se mnou, ukážu ti, kde mám náhradní šatstvo, a ty si vybereš něco na cestu. Uvažoval jsi o tom, odkud se dostaneš do Fearný?"

„Jak to myslíš, odkud?"

„Mluvím o cestě, po níž půjdeš do Fearný. Brehon biskup For-bassach je prý chytrý. Možná si domyslí, že se pokusíš navázat spojení se svou přítelkyní, sestrou Fidelmou, a podél cesty z Cam Eolaingu rozestaví hlídky. Bylo by lépe vydat se přes hory na sever a do Fearný vstoupit ze severu. Nikdy by je napadlo, že přijdeš odtamtud."

Eadulf vážil jeho slova. „To je dobrý nápad," souhlasil.

„V noci bude zima, nepokoušej se přenocovat v horách. U kos-tela blahoslavené Brigid, který stojí na jižním svahu Žluté hory, je malý útulek. Pamatuj si to místo. Otec představený, bratr Martan, je dobrý člověk. Odvolej se na mne a dostaneš teplé lůžko i něco k jídlu."

„Budu si to pamatovat. Jsi dobrým přítelem duše bez přátel, Dalbachu."

„Jak se to říká - justitia omnibus. Spravedlnost pro všechny nebo pro nikoho," odpověděl Dalbach.

Slunečné podzimní jitro s ostrým mrazíkem a jasnou oblohou po-zvolna přecházelo v mnohem typičtější kalný a pošmourný den. Z jihozápadu se hnala studená šedobílá bouřková mračna, věš-tící déšť. Zpočátku byly mraky vysoko, ale kučeravé beránky se měnily ve vznosné mléčné plachty, což podle Fidelminy zkušenosti znamenalo, že za dvanáct hodin nebo ještě dříve začne pršet. Fidelma s Degem a Endou jeli cestou podél řeky do Cam Eolaingu; několikrát se cestou zastavili, zdravili se s lodníky na člunech, které míjeli, a ptali se po Gabránovi. Nikdo neviděl, že by jeho člun Cág plul po proudu, a tak se logicky dalo předpo-kládat, že se stále ještě zdržuje v Cam Eolaingu.

Cam Eolaing byl zajímavou křižovatkou řek a říček, pramení-cích v údolí. V místě, kde se protínaly, se rozlévaly až v jakési je-zero, z něhož vyčnívala řada ostrůvků, prakticky neobydlených, neboť byly nízké a bažinaté. K severu a k jihu se táhly hřebeny chránící údolí. Na severním břehu, na strategicky položeném vršku stála pevnost, vévodící celému kraji. Fidelma pochopila, že to je Cobova pevnost, v níž se předchozího dne dostalo Eadulfovi útočiště.

Za jezerem se z východu vinula další vodní stuha, jejíž pra-men stínily vypínající se kopce. Cam Eolaing byl bránou, z níž vedla cesta touto kopcovitou krajinou směrem na západ. Pod pevností, zejména podél řeky, bylo několik stavení, především na severním břehu.

Fidelma svým průvodcům pokynula, aby na chvíli zastavili, a Dego se šel poptat po Gabránovi a jeho člunu. Kovář, jehož oslovil, se právě chystal zapálit oheň v peci. Svalnatý muž v ko-žené kazajce neochotně na okanzík přerušil práci, nevrle mu odpověděl a ukázal na protější břeh. Dego se vrátil a vysvětloval:

„Gabrán zřejmě obvykle kotví u jižního břehu, paní. A tam také bydlí.“

Řeka byla široká a nikde nebyl brod.

„Musíme najít loďku, která nás převezme na druhý břeh,“ bru-čel Enda, čímž jim sdělil pouze to, co jim bylo i tak jasné. Dego už ukazoval na několik loděk, uvázaných u břehu pár kroků před nimi.

„Kovář říká, že někdo z nich nás převezme.“

Kovář měl pravdu. Brzy narazili na dřevorubce, který je byl ochoten za malou úplatu převézt. Dohodli se, že Enda zůstane u koní a Dego doprovází Fidelmu ke Gabránovi.

Byli už uprostřed řeky, když se dřevorubec ohlédl přes ra-meno a přestal veslovat.

„Gabrán tam není,“ oznámil. „Chcete přesto na druhou stra-nu?“

Dego se nevlídně zamračil. „Není tam? Když jsi to věděl, tak proč jsi nás naložil?“

Dřevorubec na něho shovívavě pohlédl. „Za roh nevidím prchlivý příteli. Na kotviště za ostrůvkem je vidět teprve z prostředku řeky. Cág, to je ten Gabránův člun, na kotvišti není. a to znamená, že tam není ani Gabrán. Aby bylo jasno, on na tom člunu bydlí.“

Dego po tomto vysvětlení zkontl.

„Ale přesto jed' dál,“ přikázala Fidelma. „U kotviště vidím ně-jaká stavení, možná někdo bude vědět, kam odplul.“

Dřevař se mlčky opět chopil vesel. Přistál na prázdném kot-višti a ukázal na chalupu, která patřila Gabránovi, třebaže, jak jim vysvětlil, v ní lodník nikdy nebydlí. Fidelma ho požádala, aby počkal, dokud si nevyřídí své záležitosti, a zase je odvezl zpátky. V chalupě nikdo nebyl, ale když je viděla žena, která šla kolem s otepí klesti na zádech, zastavila se.

„Hledáš Gabrána, sestro?“ zeptala se uctivě.

„Ano, hledám.“

„Tady nebydlí, i když je to stavení jeho. Raději tráví všechnen čas na lodi.“

„Je mi to jasné. Když tu není člun, znamená to, že on tu také není?“

Žena přisvědčila.

„Ráno tu ještě byl, ale vyplul velice časně. V náčelníkově pev-nosti byl ráno nějaký rozruch.“

„A Gabrán byl do toho zapleten?“

„To pochybuji, týkalo se to nějakého cizince, který utekl. Gabrán se zajímá více o své výdělky než o to, co se děje v náčel-níkově pevnosti.“

„Přý dnes nikdo neviděl, že by Cág plul dolů po proudu.“

Žena ukázala hlavou na opačnou stranu.

„Takže plul proti proudu. To dá rozum. Co se to děje, že Gabrána dnes hledá tolik lidí?“

Fidelma se už od ní chtěla odvrátit, ale zarazila se a znovu se na ni zahleděla.

„Tolik lidí?“

„No, jméno neznám, ale byla tu taková vznešená řeholnice. Není to tak dlouho, co se vyptávala na Gabrána.“

„Abatyše Fainder z Fearný?“

Žena pokrčila rameny. „Tu neznám. Do Fearný nechodím, je to velké a rušné město.“

„Mám tomu rozumět tak, že se dnes na Gabrána ptalo víc lidí?“

„Taky tu byl jeden zbrojnoš. Říkal, že je velitelem královské gardy.“

„Jmenoval se Mel?“

„To mi neřekl.“ Znovu pokrčila rameny. „Ten tu byl ještě před tou řeholnicí.“

„Taky hledal Gabrána?“

„A měl velice naspěch. Když jsem mu řekla, že Cág odplul, tak ho to pěkně otrávil. Proti proudu? povídá. Proti proudu? A hnal se pryč.“

„Chápu. Nečekám, že by řekl, proč Gabrána hledá?“

„To tedy opravdu neřekl.“

„Myslíš, že Gabrána najdeme na řece někde výše proti proudu?“

„Jak jsem řekla.“

Fidelma čekala, ale když se žena neměla k další řeči, zeptala se: „Řeka se za těmi ostrůvky dělí do dvou ramen. Poděl kterého se máme dát?“

„Vidím, že jsi tady cizí, sestro,“ řekla jí žena káravě. „Lod' může plout jen jednou cestou. Východní rameno je pro lod' veli-kosti Cágú nesplavné. Gabrán obvykle pluje po severním ra-menu k několika osadám, které leží na řece. Naloží tam nějaké zboží a pak se vrací po proudu a prodává je.“

Fidelma ženě poděkovala a s Degem v patách se vrátila k dře-vařově loďce.

„Zdá se, že za Gabránem musíme jet ještě dál proti proudu,“ povzdechla si.

„Proč asi ho hledala abatyše, co myslíš?“ zeptal se Dego, když došli k loďce. „A co mu chtěl Mel? Jsou do té záhady zapleteni všichni?“

Fidelma pokrčila rameny. „Musíme věřit, že na to přijdeme.“

Náhle se zachvěla. „Dnes je lezavá zima. Doufám, že Eadulf našel nějaké přístřeší.“

Když se vrátili k loďce, ležel dřevorubec pokojně na dně, zavi-nutý do vlněného pláště, a navzdory chladu se tvářil spokojeně.

„Říkal jsem vám, že tu Gabrán není,“ usmál se a podal Fidelmě ruku, aby jí pomohl udržet rovnováhu, neboť když nastu-povala, trochu loďku rozhoupala.

„Říkal jsi to,“ odpověděla stručně.

mlčky je převezl na druhý břeh.

Na severním břehu dal Dego muži požadovanou odměnu a pak se s Fidelmou připojili k Endovi. „Cág odplul o kus dál proti proudu,“ řekl mu Dego. „Jedeme za ním.“

Enda byl zachmuřený.

„Co jste byli pryč, povídal jsem si s dřevařovou ženou,“ řekl „Severní rameno řeky je odtud splavné pouhé dva tři kilometry, a jižní rameno asi tak kilometr.“

„Tak to je dobrá zpráva,“ mínila Fidelma a nasedla na koně. „To znamená, že dříve či později Cág dohoníme.“

„Dřevorubcova žena mi řekla, že tu byl také nějaký zbrojnoš,“ dodal Enda, „který nechal koně...“

„Víme o něm, to byl Mel,“ přerušil ho Dego a vyhoupl se do sedla.

„Zřejmě ho provázela další muž, který na něho čekal na tomto břehu, zatímco on se vydal na druhý břeh.“

Fidelma chvíli trpělivě čekala, pak řekla popuzeně: „Tak roz-dělíš se s námi o své poznatky, Endo?“

„Ovšem, samozřejmě. Podle slov té ženy to byl brehon, biskup Forbassach.“

Eadulf se rozloučil s nově získaným přítelem Dalbachem a šla-pal dál do kopců. Bylo lezavo a z jihovýchodu ho bičoval prudký vítr. Věděl, že nadchází špatné počasí. Z výše kopce, na němž stál, viděl tmavé obrysy dešťových mraků, shlukujících se na jižní obloze.

Šel po cestě mířící přímo na sever, která ho má, jak řekl Dal-bach, přivést do údolí na východním konci severního pohoří, ně-kam za vrchol, kde zahne na západ a narazí na cestu do Fearný. Navzdory své slepotě si Dalbach zřejmě do detailu pamatoval tvář rodné krajiny, stejně dobře, jako kdyby viděl. Vzpomínky měl vyryté do paměti. Končina, již Eadulf putoval, byla lidu-prázdná a všude samý kopec. Byl Dalbachovi dvojnásob vděčný jak za pohostinství, které mu poskytl, tak za to, že mu půjčil teplé oblečení a pořádné boty namísto vlněné kutny a sandálů. Stejně tak se radoval z vlněné čapky, kterou ho Dalbach vybavil; výborně doplňovala ovčí plášť a padla mu jako ulitá, včetně chlopní přes uši. Vítr vanoucí na kopci byl ostrý jako nůž a co chvíli se zařezával do citlivých částí těla.

Rázoval se skloněnou hlavou po cestě, která jako by se mistry ztrácela. Několikrát musel zastavit a přesvědčit se, že z ní nesešel. Bylo mu jasné, že to není cesta, po níž by se často chodilo, pílavu zvedl jen občas, když se pokusil prorazit pohledem poryvy větru, ale bylo snazší jít s očima upřenými na zemi před sebou. A právě ve chvíli, když jednou takto zvedl hlavu, byl nucen se překvapeně zastavit. Kousek stranou od cesty se před ním objevil nějaký muž.

„Tak pojd'!“ volal na něho. „Už tu na tebe čekám.“

Fidelma se svými společníky jela asi hodinu po severním břehu, když Dego přitáhl uzdu a vzrušeně ukázal před sebe.

„Tohle musí být Cág. Podívejte se, za těmi stromy před námi je u mola uvázaný člun.“

Fidelma přimhouřila oči. Kousek před nimi byla skupinka stromů a u přilehlého dřevěného můstku kotvil velký říční člun. U můstku byl také uvázaný kůň. Fidelma ho hned poznala.

„To je kůň abatyše Fainder,“ řekla svým průvodcům.

„Podle toho soudím, že jsme konečně Gabrána dostihli,“ mínil Enda.

Tři jezdci pokračovali volným krokem v cestě a zastavili u koně abatyše Fainder, který se pokojně popásal. Dřevěný můstek byl v těchto končinách jediným dokladem civilizace. Nezdálo se, že by v okolí byla nějaká stavení či lidská obydlí. Bylo to podivu-hodně liduprázdné místo. Na Cágú bylo ticho a mrtvo. Fidelma se v duchu ptala, kde je posádka. Předpokládala, že všichni jsou v podpalubí a jejich pří-jezd nikdo nezaznamenal. Uvázali koně a Fidelma vkročila jako první z můstku na člun. Bylo to dlouhé plavidlo s plochým dnem, jaká se hodí pouze pro říční plavbu, protože na širém moři by byla nestabilní a tudíž nebezpečná.

Na palubě Fidelma zůstala stát; panovalo tu nepřírozené ti-cho.

Obežetně obešla hlavní kajutu, která stála na vyvýšené lodní zádi a dveře vedly na palubu. Právě se chystala zaklepat, když zaslechla slabý zvuk přicházející zevnitř: instinktivně vytušila, že zde došlo k čemusi neblahému.

Varovně pohlédla na Dega a na Endu, položila ruku na zá-padku, stiskla ji a vzápětí prudce otevřela dveře. Na scénu, která vyvstala před jejími zraky, nebyla v nejmen-ším připravena.

V temné kajutě byla na zemi spousta krve. Temné skvrny pro-sakovaly z mrtvého těla, ležícího na podlaze. Fidelmu ovšem šo-kovala postava, která klečela u hlavy mrtvého. Postava se zakr-váceným nožem v ruce.

Mrtvého poznala Fidelma podle šatu, třebaže jeho tvář v po-sledních okamžicích agónie před smrtí zkřivil děs. Byl to Gabrán, kapitán Cágu. Avšak ona postava, klečící u jeho hlavy a svírající smrtící zbraň, která k ní nyní v úzkosti pozvedla zrak, byla fearnská abatyše, abatyše Fainder.

ŠESTNÁCTÁ KAPITOLA

„Tak pojď. Čekám tu na tebe," opakoval muž a seskakoval ze skály vstříc Eadulfovi.

Zděšený Eadulf zůstal stát na místě jako solný sloup a zkou-mavě hleděl na muže, který teď trůnil na skalním výběžku nad cestou přímo před ním. Na sobě měl hrubý venkovský šat. Snědá, větrem ošlehaná tvář svědčila o tom, že přivykl životu pod širým nebem. Přes silnou vlněnou kazajku si navlékl těžký kožený kabátec a na nohou měl pevné boty, jaké obvykle nosí-vají sedláci.

Eadulf nevěděl, má-li se dát na útěk, anebo zůstat a připravit se k obraně. Na cestě o kus dál zahlédl dvoukolový vůz se zapra-ženým koněm a uvědomil si, že dát se na útěk nemá smysl. Na-pjal svaly, připraven k boji.

Muž se zastavil a otráveně na něho zíral.

„Kde je Gabrán? Myslím, že tentokrát přijde osobně."

„Gabrán?" Eadulf se nejistě ohlédl, nevěda, co si počít. „Vrá-til se zpátky na člun," řekl, rozhodnut mluvit pravdu. Konec-konců, vždyť slyšel, že přesně tak to kapitán řekl Dalbachovi.

„Zpátky na řeku?" Muž před ním si stranou cesty odplivl. „A poslal tebe, abys sem zašel tu sbírku převzít, co?"

„Nechal mě, abych sem zašel," opakoval Eadulf stále ještě po pravdě.

„Já se tady poflakuji už dvě hodiny. Je zima, a celou tu dobu jsem si nebyl jistý, jestli řekl, že se sejdem v Darach Carraigu nebo u Dalbachova stavení. Hlavní je, že jsi už tady."

„Gabrán mi neřekl, že bych tu měl být dřív." Eadulf náhle zí-skal sebedůvěru, neboť si uvědomil, že tohle je určitě ten člověk se zbožím, jehož Gabrán hledal, než přišel do Dalbachova stavení.

Tohoto chlapíka zřejmě zmátla podobnost jmen Dalbach a Da-rach.

„To je celý on, nechá na druhém, ať udělá práci za něho," po-vzdechl si muž. Pak se zamračil. „Ty jsi cizinec, co?"

Eadulf poněkud ztuhl.

„Sas, řekl bych podle tvého přízvuku," pokračoval chlapík po-dezíravě. Pak pokrčil rameny. „Do toho mi nic není. Asi budeš zboží doprovázet po celou cestu, odtud až do saské země, že?"

Eadulf cosi nezávazně zabručel.

„Poslyš," pokračoval muž, „je zima a taky je už pozdě, a já nemám chuť se tady potulovat déle než je třeba. Tentokrát jsou jenom dvě. Myslím, že propíště budu muset zajet dál. Počítám, že ty jsi nechal vůz dole pod kopcem? Copak ti Gabrán neřekl, že cesta je sjízdná až sem? Ale když jsou jenom dvě, žádné potíže mít nebudeš. Uvidím se s Gabránem v Cam Eolaingu, až se vrátí z pobřeží, ale až ho uvidíš, tak mu řekni, že nákup je čím dál tím obtížnější. Zaplatit mi může po návratu. Ale cena bude vyšší."

Eadulf jakoby na souhlas přisvědčil. Nahlédl, že nemůže dělat nic jiného, než v téhle bláznivé zmatené konverzaci pokračovat.

„Jsi pašák. Zboží je v jeskyni jako obvykle. Řekl ti Gabrán, kde to je?"

Eadulf zaváhal a potřásl hlavou. „Ne tak docela přesně," při-pustil.

Muž si netrpělivě povzdechl, obrátil se ukazoval mu: „Dvě stě metrů po téhle cestě, příteli. Potom v kopci po pravé ruce uvidíš čelo té skály, takový malý žulový útes. Vchod do jeskyně nemů-žeš přehlédnout. A v ní je to zboží."

Muž zvedl oči k obloze a přitáhl si límec ke krku.

„Co nevidět se dá do deště. V takovéhle zimě může přijít i plís-kanice. Tak já mizím. Nezapomeň vyřídít Gabránovi, co jsem řekl. Je to čím dál tím obtížnější."

Vrátil se ke svému vozu a vylezl na kozlík. Práskl otěžením a zabočil s vozem na úzkou, téměř neviditelnou cestu, která se oddělovala od té, na níž Eadulf stál a která vedla přes vlnící se kopce na východ.

Eadulf, otřesený a vyvedený z míry, sledoval jeho odjezd.

Muž ho zjevně považoval za jednoho z Gabránových lidí. Zají-malo ho, co za zboží lodník v tomto bohem zapomenutém kraji shání. Darach Carraig - dubová skála. Zvláštní jméno. Ohlédl se tím směrem, odkud přišel. Gabrán se zmínil o tom, že pošle pro zboží někoho jiného. Možná že se sem ten člověk už blíží? Bude lépe, když se rychle vydá na cestu, aby ho nedohonil.

Rozběhl se po cestě. Patrně v duchu těch dvě stě metrů odpo-čítával, protože se po chvíli zastavil a pohlédl napravo vzhůru do svahu. Kousek nad sebou viděl shluk skalisek a velkých bal-vanů, jimiž byl svah jako posetý, a mezi nimi hnědočervený pa-horek, vymletý tak, že vypadal jako malý žulový útes. Zaváhal, ale poháněla ho neodolatelná zvědavost. Mohl by se alespoň podívat, co za podivné zboží Gabrán kupuje, a proč je musí ne-chávat v pusté jeskyni v ještě pustějších končinách. Rozhlédl se kolem sebe. V pochmurné šedici se krajině neviděl živáčka.

Eadulf šplhal po skále a přitom si všiml, že za větším z žu-lových balvanů se najednou objevil černý kamenný chodníček, podobající se útesu, který vypadal tak nepřírozeně, jako by ho vylámala něčí ruka. Když se k němu přiblížil, spatřil plochou ka-mennou římsu a za ní temný vchod do jeskyně.

Eadulf se před vchodem na okamžik zastavil, aby po krátkém, ale prudkém výstupu popadl dech, a pak vstoupil dovnitř. V jes-kyni panovalo pološero. Pohlédl do tmavého výklenku a čekal, až oči přivyknou šeru.

Náhle zaslechl jakýsi hrabavý zvuk; trhl sebou, protože se do-mníval, že uvnitř je nějaké zvíře. Pak uviděl, odkud

tento zvuk přichází, a úžasem otevřel ústa.

Vzadu na zemi u stěny jeskyně se choulily dvě lidské postavy, zády opřené o kámen. Podle toho, jak podivně seděly, usoudil, že mají svázané ruce i nohy, a při bližším ohledání zjistil, že navíc mají v ústech roubíky. V šeru viděl jen tolik, že postavy jsou to drobně, ale nic víc z nich neviděl.

„Ať jste kdokoliv,“ řekl hlasitě, „já vám nechci ublížit.“

Vykročil k nim.

V té chvíli se ozvalo přidušené žalostné sténání a postava, která mu byla blíže, se pokoušela odlézt, třebaže se nemohla, vzhledem k tomu, že byla svázaná, téměř ani pohnout.

„Já vám neublížím,“ opakoval Eadulf. „Musím vás dopravit na světlo, abych se na vás mohl podívat.“

Nevšímaje si zvuků téměř zvířecích, které svými pohyby vyvolával, sklonil se k nim, popadl první svíjející se spoutané tělo a zpola je strkal a zpola nesl ke vchodu.

Nad špinavým hadrem, který sloužil jako roubík, na něho hleďly dvě velké ustrašené oči. Eadulf užasle odstoupil. Měl před sebou tvář děvčete asi dvanácti či třináctiletého které na něho zíralo ve vrcholném děsu.

„Myslím, abatyše Fainder,“ řekla Fidelma zvolna, obhlížejíc místo krveprolití před sebou, „že nám máš co vysvětlovat.“

Abatyše Fainder jí pohled oplatila téměř nechápavě. Pak se podívala dolů na Gabránovo tělo před sebou a na nůž ve své ruce. Se zvláštním, téměř zvířecím zasténáním nůž upustila a vyskočila. Oči jí divoce plály.

„Je mrtev,“ řekla chraplavě.

„To vidím,“ souhlasila Fidelma zachmuřeně. „Proč?“

„Proč?“ opakovala abatyše jako omámená.

„Proč je mrtev?“ naléhala Fidelma.

Abatyše zamrkala a podívala se po ní, jako by vůbec nic nechtěla. Chvilí trvalo, než přišla k sobě.

„Jak to mám vědět?“ spustila, ale náhle se zarazila. „Snad si nemyslíš, že jsem ho zabila já. Já jsem ho nezabila!“

„S veškerou úctou, abatyše Fainder,“ zasáhl Dego, který vykoul přes Fidelmino rameno, „právě jsme přišli na palubu, otevřeli dveře do kajuty a našli zde mrtvého Gabrána. Množství krve svědčí o tom, že byl ubodán. Ty klečíš u jeho hlavy. Tvůj šat je potřísněn krví a v ruce držíš nůž. Jak si takovou scénu máme vyložit?“

Zdalo se, že abatyše přichází k sobě. Vrhla na Dega hněvivý pohled.

„Jak se odvažuješ? Kdo jsi, abys obviňoval fearnskou abatyši z obyčejné vraždy?“

Fidelma, která scéně přihlížela, zaškubaly koutky úst v trp-kém úsměvu.

„Žádná vražda není obyčejná, abatyše. A ze všeho nejméně tato vražda. Jen blázen byl neukázal prstem na to, co je oči-vidné. Pokoušíš se nám říci, že tato vražda není tvým dílem?“

Abatyše byla ve tváři sinalá.

„Já to neudělala.“ Hlas jí přeskakoval rozčilením.

„To říkáš ty. Pojďme na palubu, tam mi to vysvětlíš.“

Fidelma ustoupila ode dveří, aby mohla abatyše projít. Fainder se na palubě zastavila a na denním světle několikrát zamrkala.

„Nikdo jiný na palubě není,“ oznamoval Enda se škodolibou radostí. Letmo člun prohledal. „Zdá se, že jsi tu byla sama, matko abatyše.“

Abatyše Fainder prudce dosedla na poklop palubního průlezu a ruce si dala v bok, ohnula se, jako by se chtěla obejmout, a ko-lébala se ze strany na stranu. Fidelma se posadila vedle ní.

„Je to velice ošklivý případ,“ řekla po chvíli Fidelma vlídně. „Čím dříve nám poskytneš vysvětlení, tím lépe.“

Abatyše Fainder k ní zvedla tvář plnou úzkosti.

„Vysvětlení? Už jsem ti řekla, že já jsem to neudělala! Jaké další vysvětlení potřebuješ?“

V jejím hlase zůstalo ještě hodně z někdejší povýšenosti na to, aby Fidelma netrpělivě sevřela rty.

„Věř mi, matko abatyše, že vysvětlení je nutné, a bude lépe, když podáš takové, které mě uspokojí,“ utála ji řeč.

Tvář abatyše se okamžitě změnila. „Jiskra její někdejší aro-gance se vznítla.“

„Tvůj tón se mi nelíbí, sestro. Snad se nepokoušíš obvinít mne?“

Fidelmu její slova nechala klidnou. „Nepotřebuji tě obviňovat. Okolnosti mluví samy za sebe. Ale je-li zde něco, co bys mi chtěla říct, teď je na to vhodná chvíle. Jako dálaigh musím oznámit, co jsem viděla.“

Abatyše Fainder na ni zírala, jako by se jí ve tváři zračil šok z toho, co právě vyslechla. Otevírala ústa, ale nevycházel z nich žádný zvuk.

„Ale já to neudělala,“ řekla nakonec. „Nemůžeš mě obvinít. Nemůžeš!“

„Jak si vzpomínám, říkal bratr Eadulf přesně totéž,“ připom-něla jí Fidelma. „Přesto byl obviněn a shledán vinným z vraždy, třebaže důkaz byl mnohem chabější než ve tvém případě. Ty jsi byla skutečně přistižena, jak se skláníš nad mrtvolou a v ruce držíš nůž potřísněný krví.“

„Ale já jsem...“ Abatyše sklapla, jako by si uvědomila, jak na-myšleně bude znít to, co chtěla právě říci.

„Ale ty jsi abatyše, zatímco bratr Eadulf byl pouhý cizí pout-ník?“ dopověděla za ni Fidelma. „Tak prosím, abatyše Fainder. Čekáme na tvé vysvětlení.“

Fainder se zachvěla, svěřila ramena a její povýšenost rázem zmizela.

„Biskup Forbassach mi řekl, že jsi obvinila Gabrána z toho, že tě večera večer přepadl.“

Fidelma trpělivě čekala. „Biskup Forbassach tvrdil, že v takové věci bys nelhala. A tak jsem se sem rozjela, abych Gabrána požádala o vysvětlení,“ po-kračovala abatyše Fainder. „Nemohla jsem tomu, co jsi řekla, uvěřit, přestože

Forbassach ti věří. Gabrán měl..." Zaváhala.

„Co měl Gabrán?" naléhala Fidelma.

„Gabrán je kupec známý podél celé řeky. S opatstvím obcho-doval celá léta, ještě před tím, než jsem se stala abatyší. Takové obvinění je urážkou našeho opatství, a proto mu musíme čelit. Přijela jsem se Gabrána zeptat, co je na tom pravdy."

„Tak jsi sem jela v naději, že vyvrátíš mé tvrzení pomocí Ga-bránovy křivé výpovědi? Tak pokračuj."

„Nakonec jsem našla Cág až tady. Nikdo tu nebyl. Vstoupila jsem na palubu a volala jsem na Gabrána. Nikdo neodpovídal. Měla jsem dojem, že z kajuty slyším nějaké zvuky, tak jsem za-klepala na dveře. Slyšela jsem ránu, jako by něco těžkého upa-dlo. Teď si uvědomuji, že to muselo být Gabránovo tělo. Každopádně jsem zavolala ještě jednou a pak jsem vstoupila do kajuty. Gabrán tam ležel na zádech a byl mrtvý. Všude byla spousta krve. Má první myšlenka patřila jemu, proto jsem k němu hned přiklekla. Nebylo mu pomoci."

„Patrně tímto vysvětluješ, proč je tvůj šat nasáklý krví."

„Ano, proto mám šat od krve."

„Co bylo pak?"

„Byla jsem otřesena množstvím ran, které mu vrah zasadil nožem. Viděla jsem ten nůž."

„Kde byl ten nůž?"

„Ležel vedle mrtvého. Viděla jsem ho a vzala jsem ho do ruky. Nevím, co mě k tomu vedlo. Patrně nějaká podvědomá reakce. Prostě jsem tam poklekla."

„A pak jsme přišli my."

K Fidelmině překvapení abatyše zavrtěla hlavou.

„Než jste přišli, něco se stalo."

„Co to bylo?"

„V té chvíli jsem to nepovažovala za důležité, ale nyní ano."

„Tak mluv."

„Slyšela jsem, jak tiše šplouchla voda."

Fidelma povytáhla obočí. „Tiše šplouchla voda? Co to podle tebe znamenalo?"

„Myslím, že vrah skočil ze člunu do vody." Abatyše se lehce zachvěla.

Fidelma na ni výsměšně pohlédla. „Člun je přivázaný k můst-ku. Proč by ten člověk opouštěl loď skokem do řeky, zejména do tak studené vody? A pokud by to byl opravdu vrah opouštějící místo činu, pak by viděl na břehu svého koně, uvázaného hned u člunu, který se přímo nabízel jako spolehlivý pomocník při útěku. Nemám pravdu?"

Abatyše Fainder s prázdným pohledem sledovala Fidelminu nezvratnou logiku.

„Jsem si jista, že na lodi někdo byl, a opustil ji skokem do vody," opakovala tvrdohlavě.

„Určitě by to napomohlo tvému tvrzení, že jsi zločin nespá-chala ty," souhlasila Fidelma. „Ale je krajně nepravděpodobné, že by se někdo, přecházející z místa činu, rozhodl pro takovéto ře-šení. Jen se podívej!"

Ukázala přes bort na řeku. Voda se v tomto místě valila mo-hutným proudem a řeka tu byla nyní přes pět metrů široká, což ještě zvyšovalo prudkost proudu.

„Člověk, který by se o něco takového pokusil, by musel být velice dobrý plavec. Nikdo při smyslech by si přece nevybral tuto cestu, když stačilo přes bort na druhé straně skočit na břeh."

Fidelmu náhle cosi napadlo a sraštila čelo.

„Jak se Gabránovi podařilo dostat sem člun proti tak silnému proudu?"

„Celkem snadno," vysvětloval Enda. „Při obhlídce jsem si všiml postrojů. Když je v řece tak silný proud, paní, běžně se po-užívá pár oslů, kteří táhnou člun proti proudu. Jinak se lodníci odstrkují bidly. Tak se to dělá vždycky."

Fidelma se zvedla a rozhlížela se kolem sebe. Enda měl sice zřejmě pravdu, ale přesto tu něco nehrálo.

„A kde jsou ta zvířata teď? Kdo je sem přivedl a kdo je zase od-vedl? A vůbec, když se to tak vezme, kde je Gabránova posádka?"

Fidelma se vrátila na místo a znovu v zamyšlení usedla na po-klop průlezu. Cítila, že něco důležitého přehlédla. Moc ráda by věděla, proč posádka nechala Gabrána samotného, a zvířata, která na toto místo loď táhla proti proudu, zase odvedla? Vyprá-vění abatyše Fainder o tom, že se ocitla na lodi náhodou a vzá-pětí našla Gabrána právě ve chvíli, kdy byl zavražděn, bylo přita-žené za vlasy stejně tak, jako byla za vlasy přitažená domněnka, že vrah odtud unikl skokem přes palubu do rozvodněné dravé řeky. Byl to nesmysl. Ale stejně nesmyslný by se možná jeví Eadulfův příběh tváří v tvář svědectví dívky Fial, která tvrdila, že byla očitým svědkem smrti své přítelkyně.

„Pro tuto chvíli nemůžeme nic dělat," řekla Fidelma a vstala. „Dego, dojed' do Cam Eolaingu pro Cobu, doufejme, že je doma. Řekl mi, že se vrací do své pevnosti a že je místním bó-aire. Tento případ mu musíme ohlásit. A jestli ho nenajdeš v Cam Eolaingu, vrať se do Fearný a přiveď sem biskupa Forbassacha."

Abatyše Fainder měla strach.

„Co hodláš dělat?" Pokoušela se mluvit velitelsky, ale hlas se jí chvěl.

„Hodlám postupovat podle zákona," odpověděla ponuře žertu-jící Fidelma. „Předpokládám, že bude záležet na brehonovi to-hoto království, zdali se soud bude řídit penitenciálními tresty, které sis tak oblíbila, anebo budeš shledána vinnou a potrestána podle našich domácích zákonů."

Abatyše Fainder otevřela doširoka oči, jata hrůzou. „Ale já to neudělala."

„To už jsi říkala, matko abatyše," dodala Fidelma, a v jejím hlase bylo možno vytušit jistou zlomyslnost, již si abatyše vrcho-vatě zasloužila. „Bratr Eadulf také říkal, že to neudělal, když byl obžalován on!"

Eadulf donesl dívku k východu z jeskyně a vyndal jí z úst rou-bík. Dále na něho hleděla očima doširoka otevřenými, kulatými a tmavými, v nichž se zrcadlil strach. Navzdory tomu, že ji tísnila pouta, se viditelně chvěla.

„Kdo jsi?“ zeptal se Eadulf.

„Neubližuj mi!“ odpověděla mu nařikavě. „Prosím, neubližuj mi!“

Eadulf se ji pokoušel uklidnit úsměvem. „Nemám v úmyslu ti ublížit. Kdo tě tu nechal v tomhle stavu?“

Děvče chvíli překonávalo strach.

„Ty jsi jeden z nich?“ zašeptala.

„Nevím, kdo jsou oni,“ odpověděl Eadulf, ale pak si uvědomil, že v jeskyni je další spoutaná postava, a tak se k ní vrátil a vy-nesl ji také ven. I toto bylo sotva třináctileté zpola vyhladovělé rozcuchané děvčátko. Vyndal jí z úst roubík a dítě lapalo po vzduchu a vzlykalo.

„Ty jsi Sas, určitě jsi jeden z nich,“ řekla ta první ustrašeně. „Prosím, neubližuj nám.“

Eadulf si sedl před ně a potřásl hlavou. Byl opatrný, protože podle své zásady nikdy nikomu neuvolnil pouta, dokud nezjistil, proč byl ten člověk spoutaný. Jednou byl totiž svědkem toho, jak jistého mladého bratra zabila šílená žena, když jí sundal pouta v domnění, že ji osvobozuje od jejího mučitele.

„Nemám nejmenší úmysl ti ubližovat, ať jsi kdokoli. Ale na-před mi pověz, kdo jsi, proč jsi svázaná a kdo ti to udělal.“

Děvčata si vyměnili rozpačité pohledy.

„Jsi-li jedním z nich, tak to jistě víš,“ odpověděla ta první s jis-tou vyzývavostí.

Eadulf byl trpělivý. „Nejsem zdejší. Nevím, kdo jste vy, ani kdo jsou oni.“

„Ale věděl jsi dost na to, abys přišel do téhle jeskyně, kde jsi nás našel,“ poznamenala druhá dívka, která byla zřejmě pohoto-vější než její družka. „Nikdo by tuhle jeskyni neobjevil náhodou. Musíš být jeden z nich.“

„Pokud mě považujete za někoho, kdo vám chce ublížit, ne-máte co ztratit, když odpovíte na mé otázky,“ navrhl jim Eadulf. Mladší děvče se dalo do pláče. Pak dodal příkře: „Ale jsem-li prostě cizinec, který tudy náhodou prochází, mohl bych vám v těžké situaci pomoci, pokud mi vysvětlíte, proč vás někdo spoutal a hodil do téhle jeskyně.“

Chvilí trvalo, než se starší z těch dvou odhodlala k odpovědi.

„My to nevíme,“ řekla po chvilce přemýšlení.

Eadulf nevěřicně pokrčil čelo.

„Říkám ti pravdu,“ trvalo na svém děvče. „Včera nás nějaký muž odvedl z domova. Přivezl nás sem, svázal nás a nechal nás tady. Řekl, že si pro nás někdo přijde a vezme nás na dlouhou cestu a že se domů už nikdy nevrátíme.“

Eadulf hleděl přísně na dívku a snažil se odhadnout, kolik je v tom, co říká, pravdy. Mluvila sklesle, bezvýrazným hlasem, jako by se jí skutečnost, o níž mluvila, už netýkala.

„Co to bylo za muže?“

„Někdo stejně neznámý jako ty.“

„Ale nebyl to cizinec,“ dodala ta druhá.

„Myslím, že byste mi to měly raději pořádně vysvětlit. Kdo jste a kde jste se tu vzaly?“

Zdálo se, že dívky nejsou už tak rozčilené a že je opustil strach z toho, že jim vzápětí něco udělá.

„Já se jmenuji Muirecht,“ řekla ta starší. „Pocházím z hor na sever odtud. Je to daleko, dobrý den jízdy.“

Eadulf se obrátil k té mladší. „A ty?“

„Já jsem Conna.“

„A jsi ze stejného místa jako Muirecht?“

Děvče zavrtělo hlavou. „Ne, odjinud,“ zasáhla Muirecht, odpo-vídajíc za ni. „Předtím, než nás společně uvěznil, jsme se nikdy neviděly. Až do této chvíle jsme ani nevěděly, jak se ta druhá jmenuje.“

„Tak co se vlastně stalo? Jak jste se dostaly do zajetí?“

Dívky se po sobě podívaly, zřejmě se mlčky shodly na tom, že Muirecht bude mluvit za obě.

„Stalo se to včera ráno, ještě než začalo svítat. Můj otec mě probudil.“

„Kdo je tvůj otec?“ skočil jí do řeči Eadulf.

„Je chudý. On je fudir, i když saer-fudir,“ dodala rychle a hrdě.

Eadulf věděl, že fudir je příslušníkem nejnižší třídy irské spo-lečnosti; třídy, která stojí jen o maličko výše než otroci v saské společnosti. Nejsou to členové klanu, ale obvykle uprchlíci, vá-leční zajatci, rukojmí nebo zločinci, kteří byli za trest zbaveni občanských práv. Fudirové se dělili do dvou podskupin - daer--fudir neboli nesvobodní, a saer-fudir, kteří nebyli sice v pravém slova smyslu svobodní, ale netrpěli oním poddanstvím, jež se vztahovalo na nižší podskupinu. Saer-fudir byli obvykle ti, kdo nebyli zločinci, a mohli tudíž získat ve společnosti určitá práva a privilegia. Mohli obdělávat půdu, kterou jim přidělil jejich pán nebo král, a ve vzácných případech povýšili z „nesvobodných“ a stali se cíle, svobodnými příslušníky klanu, a mohli dokonce dosáhnout hodnosti bó-aire neboli náčelníka a smířícího soudce, nevlastního půdu.

Eadulf pokýval hlavou na znamení, že rozumí.

„Otec měl jen malý kousek půdy,“ pokračovala Muirecht, „ale přesto náčelník našeho území požadoval, aby platil biatad, po-travní daň. Dvakrát do roka musel otec splácet půjčky ze společ-ných zásob.“

Eadulf tento zvyk znal. Fudirové, ať už svobodní nebo nesvo-bodní, si mohli ze společných zásob klanu půjčovat dobytek, ve-pře, obilí, slaninu, máslo a med, za předpokladu, že třetinu hod-noty z toho, co si vzali, budou po sedm let každoročně splácet. Po těchto sedmi letech se zásoby staly jejich majetkem a nemu-seli už nic platit. Svobodný fudir byl rovněž nucen za války za náčelníka bojovat anebo odsloužit dohodnutý počet dnů obděláváním náčelníkovy půdy. Eadulf, přicházející ze společnosti, kde bylo naprosté otroctví považováno za normální, vždy považoval myšlenku, podle níž může nesvobodná společenská třída získat takové půjčky a propracovat se ke svobodě, za velice nezvyklý

nápad. Viděl, že toho, kdo hospodařil na neúrodné půdě a moc to neuměl, mohla půjčka za určitých okolností uvrhnout do ještě větší bídy, místo aby mu z ní pomohla.

„Tak povídej dál," vybídl ji. „Včera ráno tě otec probudil ještě před svítáním. A co bylo pak?"

Muirecht při té vzpomínce lítostivě popotáhla.

„Měl červené oči. Plakal. Řekl mi, abych se oblékla a připravila se na dlouhou cestu. Zeptala jsem se, na jakou cestu, ale neodpověděl mi. Tatínkovi jsem důvěřovala. Vyvedl mě před stavení. Po mé matce a mladším bratrovi nebylo vidu ani slechu, abych se s nimi rozloučila. Ale venku stál nějaký člověk s vozem."

Zaváhala, v duchu si ten obrázek vybavila.

Eadulf trpělivě čekal.

„Mně se stalo totéž," zamumlalo druhé děvče, Conna. „Můj otec je daer-fudir. Maminku nemám, zemřela před třemi měsíci. Já jsem otcí vařila a vedla domácnost."

Muirecht se zamračila a mladší dívka zmlkla.

„Jakmile jsme vyšli ze stavení, můj otec..." spustila zase Mui-recht a pak zmlkla, oči plné slzí. „Podržel mi ruce. Ten druhý muž mě svázal, dal mi do úst roubík a hodil mě na vůz. Škvíra-mi mezi prkny vozu jsem viděla, že otec dostal malý váček a v něm zvonil kov. Přitiskl jej k hrudi a spěchal do chalupy. Po-tom ten člověk vylezl na kozlík, hodil přese mne roští a rozjel se."

Náhle se dlouze a hlasitě rozplakala. Eadulf nevěděl, jak ji upokojit.

„Se mnou to bylo stejně tak," ujišťovala ho mladší dívka. „Ho-dili mě na vůz a tam už byla tahle holka. Mluvit jsme nemohly, obě jsme byly svázané a v puse jsme měly roubík. A od včerejšího rána jsme nedostaly nic k jídlu ani k pití."

Eadulf na ně zíral zaraženě, odporný příběh, který mu vyprá-věly, byl sotva uvěřitelný.

„Říkáte, že vaši otcové vás obě tomu chlapíkovi s dvoukolákem prodali?"

Muirecht se už ovládla, přestala vzlykat a přisvědčila.

„Jak jinak si to vysvětlit? Slyšela jsem o chudých rodinách, které prodávají děti do jiných zemí, aby..." Hledala slova.

„Aby se z nich stali otroci," dodal Eadulf smutně. Věděl, že se toto děje v mnoha zemích. Teď mu bylo jasné, jakému obchodu se Gabrán na řece věnuje. Kupuje dívky od jejich rodin a dopra-vuje je dolů na pobřeží do Loch Garmanu, kde je prodává jako otrokyně do saských království nebo do země Franků. Aby chudí lidé zmírnili svou bídu, často se odhodlají prodat jednu ze svých dcerek. On osobně se nikdy mezi lidmi z pěti království s tako-výmto obchodem nesetkal, protože systém zákonů byl zřejmě takový, aby každého zadržel před pádem do nejvyšší nouze, a představa, že by jeden člověk držel druhého v naprostém ot-roctví, zde byla cizí. Proto byl Eadulf setkáním s těmito dvěma dívkami otřesen.

Náhle se z nedalekého vysokého stromu vznesl havran a za-krákal a Eadulf se znepokojeně rozhlédl, neboť si uvědomil, že pro dívky má do kopců přijít Gabránův člověk.

„Musíme odtud zmizet dřív, než sem pro vás přijdou ti dare-báci," řekl, sklonil se k nim a vzal do ruky nůž. Přetrhl pouta, jimiž měly dívky svázané nohy u kotníků, a pak jim uvolnil ruce. „A teď bychom měli vyrazit."

Muirecht si třela kotníky a zápěstí.

„Počkej chvíličku," protestovala. „Mám ruce a nohy strnulé, bez citu, neproudila do nich krev."

„Musíme si pospíšet," naléhal Eadulf teď, když si uvědomil, jaké nebezpečí jim hrozí.

„Ale kam půjdeme?" protestovala Muirecht. „Domů zpátky nemůžeme, po tom, co se stalo."

„To nemůžete," souhlasil Eadulf a pomohl jim na nohy. Posta-vily se a podupávaly, aby se jim opět rozproudila krev. Eadulf vraštil čelo, nevěda co dělat. Těžko mohl vzít dívky se sebou do Fearnu. Pak si najednou vzpomněl, že mu Dalbach řekl o spole-čenství na Žluté hoře. „Vyzná se tu některá z vás?" zeptal se děv-čat.

Obě zavrtěly hlavou.

„Tak daleko na jih jsem se ještě nedostala," řekla mu Mui-recht.

„Je tu jedna hora, jmenuje se Žlutá hora," řekl Eadulf. „Leží na západ odtud, nad Fearnou. Bylo mi řečeno, že je tam kostel zasvěcený blahoslavené Brigid. Tam najdete útočiště, dokud nebude rozhodnuto, co dál. Chcete tam jít se mnou?"

Dívky se po sobě opět podívaly. Muirecht pokrčila rameny té-měř lhostejně.

„Nic jiného nám nezbývá. Půjdeme s tebou. Jak se jmenuješ, cizince?"

„Jmenuji se Eadulf. Bratr Eadulf."

„Takže jsem měla pravdu. Ty jsi cizinec," prohlásila Muirecht vítězoslavně.

Eadulf se ušklíbl. „Pocestný, který touto zemí prochází," do-dal se suchým humorem.

Eadulf ustaraně pohlédl dolů do údolí, kde hejno havranů za-čalo nepříjemně krákat. Něco ptáky vyplašilo - něco nebo někdo. Nechtěl tu už prodlévat.

„Obávám se, že člověk, na něhož váš únosce čekal, patrně při-chází. Pojďme co nejrychleji odtud."

SEDMNÁCTÁ KAPITOLA

Fidelma zanechala abatyši Fainder, sedící na poklopu palubního průlezu, v Endově společnosti a vrátila se do Gabránovy kajuty. Zůstala stát ve dveřích a přinutila se pohledem zkoumat místo krvavého činu. Vrah bodl kapitána říčního člunu přinejmenším šestkrát do hrudi a do paží. Nebylo pochyb, že šlo o velice zběsilý útok. Fidelma se snažila neomočit svůj šat v krvi, proto opa-trně volila cestu k mrtvému a z jedné strany začala tělo bedlivě zkoumat.

Nejstrašnější byla řezná rána na krku: jako by útočník za-bodl nůž nahoře a celou délkou čepele táhl řez přes hrdlo dolů. Ostatní rány na hrudi a na pažích vypadaly jako náhodná bod-nutí špičkou nože. Nebyl v tom žádný systém a nezdálo se, že by zasáhly některé životně důležité místo. Bezprostřední příči-nou smrti bylo rozříznuté hrdlo, neboť vrah přeťal krční tepnu. Ostatní rány budily dojem, jako by byly projevem hněvivé zuřivosti.

Byla by abatyše Fainder schopna takového činu? Samozřejmě, za určitých okolností je násilí schopen každý, to bylo Fidelmě jasné. Ale jakou zuřivostí byla hnána Fainder? Přemýšlela o tom, když vtom si uvědomila, že se na něco dívá, ale vůbec to ne-vnímá. Soustředila se. Rána na hrdle nebyla způsobena nožem. Každopádně nikoli tou malou kudlou, kterou abatyše upustila na zem.

Fidelma se přiměla k bližšímu ohledání. Ta rána byla zasa-zena mečem. Nebylo o tom pochybností, protože meč nejenže přeťal krční sval, ale silou nárazu zároveň poškodil dolní čelist a vyrazil z ní pár zubů. Aby bylo možno zasadit takovouto ránu, bylo se třeba prudce rozmáchnout. Fidelma se v duchu pokárala za to, že přehlédla to, co na první pohled bilo do očí, a pak se rozhlížela kolem sebe, avšak zbraň, již by bylo možno zasadit tuto strašlivou smrtící ránu, nikde neviděla. Zvedla malý nůž, který abatyše držela v ruce, a porovnála čepel s pŕutuctem ran na mužově hrudi a pažích. Stačila chvilka, aby si ověřila, že tato zbraň mohla skutečně zpŕ-sobit všechny ty méně významné rány, nikoli však onu fatální.

Jak se tam tak skláněla, upoutal její pozornost další předmět, který by z výšky snadno přehlédla. Byl to chomáč vlasů. Porovnála jej s Gabránovou kšticí a zjistila, že jsou to vlasy z jeho hlavy. Zřejmě ho někdo popadl za vlasy, vytrhl jich hrst i s kořínky a pak všechno odhodil na zem. Na kořících byla ještě patrná krev.

Odložila nůž a napřímila se, ale jak o krok couvla, zavádila nohou o kus nějakého kovu, který řinčivě klouzal po prknech. Podívala se po něm a vykulila oči. Byla to kovová pouta. Byla malá a vypadala, jako by byla určena na zápěstí. Ležela poho-zena na zemi. Pouta byla otevřená a v zámku ještě trčel klíč.

Už se chystala k odchodu, když vtom jí ještě něco padlo do oka. Všimla si několika vláken z nějaké látky, která se zřejmě za-chytila o hřebík, trčící z nohy stolu, jenž patřil k vybavení kajuty. Jak se tu někdo ochomýtal, šatem zachytil o hřebík. Byla to hnědá vlákna z hrubé vlněné domácí tkaniny, z jaké se šijí kutny řeholníků. Vlákna z hřebíku sebrala a uvážlivě je uložila do svého marsupia.

Pak se napřímila a zvažovala situaci. Měla v ruce několik kousků skládačky. Když je přiložila k sobě, vyvstal jí před očima obraz posledních okamžiků Gabránova života. Má-li věřit slovům abatyše Fainder, že ona Gabrána nezabila, a zejména jejímu tvr-zení, že ještě za dveřmi slyšela pád jeho těla, znamenalo by to, že vrah byl v té chvíli ještě v kajutě. A to je naprosto vyloučené, protože kdyby tomu tak bylo, Fainder by vraha uviděla a on by se musel vrhnout i na ni. Fidelma se důkladně rozhlížela kolem sebe, uvidí-li tam ještě něco, co by zvukově odpovídalo pádu ně-čeho tak těžkého, jako je mrtvé tělo, které žuchlo na prkennou podlahu. Avšak kromě Gabránova těla tam nebylo vůbec nic.

To znamená, že Fainder z pochopitelných důvodů buď lhala, anebo vrah utekl z kajuty dříve, než abatyše otevřela dveře. Ještě jednou kajutu bedlivě prohlédla.

Malý poklop na podlaze nebyl nápadný; byl opravdu malý a když jej Fidelma zvedla a nakoukla dovnitř, do tmy pod sebou, bylo jí jasné, že je příliš malý na to, aby se jím protáhla, a že by ve tmě tam dole stejně nic neviděla.

Vzala ze stolu u stěny lampu a vrátila se na hlavní palubu.

Už cestou volala na Endu: „Zvedni ten poklop.“ Blýskla okem po abatyši a hned zaznamenala, že na sobě nemá šat z hrubé hnědé tkaniny, ale z drahé černé vlněné látky. Abatyše Fainder vstala z poklopu, na němž seděla, ustoupila stranou a válečník poklop hravě zvedl.

„Co je, paní?“ ptal se Enda. „Našla jsi něco?“

„Jen se tak rozhlížím kolem,“ vysvětlovala.

Když šplhala po schůdcích průlezem dolů na spodní palubu, uvědomila si, že tam svítí lampy. Zjistila, že schůdky vedou do velké kajuty, která je od nákladového prostoru oddělena přepáž-kou a palubním průlezem. Rozhlédla se a viděla, že nákladový prostor v podpalubí je otevřený a žádné zboží v něm není.

Fidelma se pustila do prohlídky kajuty, do níž sestoupila. Na první pohled bylo jasné, že pokud je Gabránova posádka na lodi, tak tady přespává.

O kus dál, v místě, kde se člun začínal zužovat, byla další malá přepážka; tento prostor odpovídal poloze Gabránovy kajuty nahore. Byl to nepochybně jakýsi výklenek, přístup do něhož umožňoval onen malý otvor z Gabránovy kajuty. Fidelma si od malé lucerny, zavěšené v kajutě posádky, zapálila svou lampu a otevřela dvířka do tohoto maličkého prostoru; zároveň si všimla, že je na nich zámek, ale klíč v něm je zastrčen zevnitř. Se zájmem zaznamenala, že hned u prahu se na podlaže povalují tři další klíče různých tvarů.

Vzápětí ji do nosu udeřil puch, ještě odpornější než v kajutě posádky. Sestával ze štiplavého zápachu moče a potu lidí, žijících v omezeném uzavřeném prostoru. A toto byl velice těsný prostor, sotva dva metry na dva a půl. Nebylo tam vůbec nic kromě dvou slámků a starého koženého vědra na výkaly. Fidelma byla příliš vysoká, než aby se mohla v tomto úzkém vězení poho-dně napřímít. Prostor ještě zmenšoval žebřík, který sahal k prů-lezu ve stropě.

Marně se dohadovala, k čemu mohla tato místnost sloužit. Chodilo se tam za trest? Jestliže ano, kdo byl takto trestán? Čle-nové posádky, kteří neplnili své povinnosti? Fidelma věděla, že takto se trestají námořníci na zámořských lodích, ale nikoli na říčních člunech, z nichž může posádka odejít na břeh kdykoli se jí zachce. Pozvedla lampu do výše a její zrak padl na dřevěný trám, z něhož trčely odštípnuté třísky. Kdosi cosi vydlabal z jed-noho masivního dřevěného žebra člunu, k němuž bylo předtím ono cosi připevněno, a to velice důkladně. Když se pak Fidelma podívala dolů, uviděla na podlaže řetěz a kus ostrého kovu. Ne-bylo pochyb o tom, že řetěz a kolík, jímž byl zapuštěn do dřevě-ného lože, někdo pomocí ostrého železa vyrval. Ale proč? A kdo to udělal? Když couvala ze dveří, všimla si krvavých šmouh na vnitřní straně průlezu. Rozmazané krvavé stopy vedly přes celou kajutu, ale byly čím dál méně zřetelné a než došla na druhou stranu, úplně zmizely.

Fidelma beze slova vylezla zpátky na palubu a sfoukla lu-cernu. Enda s abatyší na ni netrpělivě čekali. Pokynula Endovi, aby průlez opět zakryl poklopem, a sama zamířila na bok člunu a nevěcně se zahleděla do rychle plynoucí vody. Na palubě ne-bylo ani stopy po krvavých či rozmazaných šlépějích. Je možné, že abatyše Fainder mluvila pravdu? Fidelmě to nedávalo žádný smysl. Je možné, že někdo Gabrána zabil, byl vyrušen přicho-dem abatyše Fainder, ukryl se v oné příšerné malé kajutě pod palubou a pak se dostal ven přes kajutu posádky, vylezl po že-bříku na palubu a vrhl se přes bort člunu do řeky? Ne; tady něco nesedí. Poklop průlezu byl uzavřen a odstrčit jej mohl jen někdo velice silný. Navíc by přitom dělal rámus, který by abatyše sly-šela a určitě by se o tom zmínila. Stále v zamyšlení se Fidelma obrátila, zamířila k hlavnímu nákladovému prostoru a nakoukla dovnitř. Samozřejmě že tam byl žebřík. Připustila, že tudy někdo mohl vylézt na palubu.

Avšak aby tato teorie obstála, nesměla by osoba, která tímto způsobem Gabrána zabila, být větší než trpaslík; musela by to být drobná štíhlá osůbka, aby se dokázala průlezem z Gabránovy kajuty protáhnout do oné věžeňské díry tam dole v podpa-lubí. Fidelma potřásla hlavou a vrátila se k abatyši Fainder, která si opět sedla na poklop.

„Endo," oslovila válečnicka, „šel by ses podívat po koních?"

Překvapilo ho to. „Jsou v pořádku, paní, a -" Pak si všiml je-jího pronikavého pohledu a uvědomil si, že chce být s abatyší o samotě. „Jistě," řekl a zaraženě odešel.

Fidelma stanula před abatyší.

„Myslím, že bychom si měly spolu vážně pohovořit, matko abatyše, a ponechat stranou pokušení uplatňovat domýšlivé nároky, ať už se týkají hodnoty nebo povinnosti. Tím bys mi můj úkol velice usnadnila."

Abatyše zamrkala, překvapena její bezprostředností.

„Domnívala jsem se, že jsme vážně spolu už hovořily," opáčila poněkud podrážděně.

„Zdá se, že ne tak docela. Samozřejmě, že si budeš přát, aby tě zastupoval dálaigh, jehož si sama vybereš."

Abatyše se znovu zatvářila ustaraně.

„Už jsem ti řekla, že s vraždou nemám nic společného! Přece si nemyslíš, že budu obviněna z vraždy, kterou jsem nespáchala!"

„Proč ne? Jiným lidem se to přihodilo také," odpověděla Fidelma pokojně. „Já však nechci vědět, jaké pokyny hodláš dát dálaigh, kterou či kterého si vybereš, teď chci pouze, abys mi odpověděla na pár otázek, které se podle mého názoru týkají událostí, k nimž v posledních týdnech došlo."

„A když odmítnu?"

„Byla jsem, společně se svými průvodci, svědkem toho, jak jsi se skláněla s nožem v ruce nad Gabránovým tělem," připomněla jí Fidelma drsně.

„Řekla jsem ti všechno, co potřebuješ vědět," odsekla abatyše dopáleně.

„Všechno? Hovořila jsem s tvojí sestrou Deog."

Fidelmina slova měla na abatyši překvapivý účinek. Zbledla a zděšeně pootevřela ústa.

„Ta nemá nic společného s..." jala se protestovat, ale Fidelma ji utála řeč.

„Dovol, abych sama posoudila, jaké informace pro své vyšet-řování potřebuji. Nech těch vytáček a poskytni mi konečně pár odpovědi!"

Abatyše Fainder si povzddechla, až se zachvěla v ramenech, a jakoby smířena sklonila hlavu.

„Vím, že pocházíš z chudé rodiny v Raheenu, řekla mi to tvá sestra. Myslím, že jsi byla novickou v opatství Taghmon."

„Nezahálela jsi," podotkla abatyše zatrpkle.

„Pak jsi se rozhodla odejít do Bobbia?"

„Byla jsem poslána s určitým úkolem do Columbanovy fundace. Vzala jsem s sebou pár knih jako dar pro knihovnu v Bobbiu."

„Kdo tě přesvědčil o správnosti římských zákonů?"

Vhlase abatyše Fainder v této chvíli zazněl fanatický tón.

„Když jsem přišla do Bobbia, uplynulo necelých čtyřicet let od Columbanovy smrti. Mnoho řeholníků tam bylo přesvědčeno, že pravidla, která vytyčil a která vycházejí z regulí irských církevních domů, jsou zcestná. Columbanus, přestože to byl blahosla-vený muž, se s mnoha svými stoupenci přel. Blahoslavený Gall z jeho služeb odešel a založil vlastní fundaci ještě předtím, než se Columbanus přesunul přes Alpy do Bobbia. Stala jsem se jed-nou z členek jeho skupiny, která když viděla, jak jsou spravo-vána společenství západních církví, dospěla k přesvědčení, že bychom měli odstoupit od irských regulí a přijmout zásady zbož-ného Benedikta z Norika.“

„Chceš říct, že jsi jednala z přesvědčení?“

„Samozřejmě.“

„A pak jsi odešla do Říma?“

„Opat v Bobbiu mě pověřil, abych šla do Říma a postarala se o naši pobočku, kterou jsme tam provozovali jako hostel, uby-tovnu pro poutníky.“

„Mám tomu rozumět tak, že jsi tam nešla dobrovolně?“

„Zpočátku jsem opravdu nechtěla. Cítila jsem, že se opat chce tímto způsobem zbavit těch, kdo nesouhlasí s tím, jak fundaci spravuje. On se stavěl proti Benediktovým regulím.“

„Ale přesto jsi šla?“

„Ano. Po pravdě řečeno, z osobního hlediska to pro mne byl čas největší blaženosti. Vedla jsem hostel podle Benediktových regulí a žila jsem a pracovala přímo v srdci křesťanského světa. Tam jsem se seznamovala s prospěšností penitenciálních zákonů.“

„Jak jsi se seznámila s opatem Noé?“

„Jednoduše. Když byl loni v létě v Římě na poutní cestě, byd-lel v mém hostelu.“

„Předtím ses s ním nikdy nesetkala a nejsi ani jeho příbuzná?“

„Ne.“

„A on tě přesto přesvědčil, aby ses s ním vrátila do Laiginu a stala se ve Fearně abatyší?“

„Vyprávěl mi o Fearně,“ řekla abatyše. Byla zjevně spokojena sama se sebou. „To já jsem přesvědčila jeho, aby mě vzal do Fearny s sebou.“

„Jak se ti to podařilo?“

„Myslím, že ocenil způsob, jak jsem spravovala náš dům v Římě.“

Abatyše byla opět ve střehu.

„Znal tvé názory na penitenciální zákony?“

„Debatovali jsme o nich dlouho do noci. Se vši skromností musím říct, že jsem ho získala na svou stranu.“

„Vážně? Musíš být velmi výmluvná,“ poznamenala Fidelma.

„Na tom není nic překvapivého. Opat Noé je pokrokový člověk. Sdílel mou představu království, spravovaného podle penitenci-álních zákonů, a mluvili jsme o tom, že by se mohl stát duchov-ním rádcem mladého Fianamaila. Kdyby byl jeho rádcem a zpo-vědníkem, měl by na tyto záležitosti velký vliv.“

„Takže opat Noé náhle objevil svou ctižádostivost. Jak to, že jsi se mohla stát jeho nástupcem ve Fearně? Víme přece, že podle starého zvyku musí být opat či abatyše volen stejným způ-sobem, jako náčelník nebo jiný vůdce - že kandidát je vybírán z fine či rodiny předchozího opata, jinými slovy, musí pocházet z jeho rodového společenství nebo být pokrevným příbuzným, a musí ho zvolit derbhfine.“

Abatyše Fainder zrudla a neodpověděla.

„Tvá sestra říká, že vaše rodina není spřízněna s opatovou ro-dinou a nemá nic společného ani s jeho náboženským společen-stvím ve Fearně. Církevní organizace je však odrazem občanské organizace v naší zemi.“

„Čím dříve se to změní, tím lépe,“ odsekla abatyše.

„V tom s tebou mohu souhlasit. Úřad biskupa či opata by ne-měl být po generace obsazován lidmi z téže rodiny. Ale teď mlu-víme o tom, jak to bylo ve skutečnosti; jak se opat Noé postaral o to, abys byla do tohoto úřadu zvolena ty?“

Abatyše Fainder na okamžik sevřela rty a pak řekla suše: „Na-značil, že jsem jeho vzdálená příbuzná, a nikdo se o jeho přání neodvážil pochybovat.“

„Dokonce ani rechteaire, vaše klášterní správkyne? Ta přece jistě znala pravdu. Je v příbuzenském vztahu s královskou rodi-nou.“

Abatyše se ušklíbla a naznačila, čím sestru Étrommu odbyla.

„Je to prost'ačka, stačí jí, že řídí provoz opatství.“

Fidelma vrhla na abatyši dlouhý pátravý pohled.

„Ve skutečnosti jsi opata Noé získala pro svou víru tak, že jsi se stala jeho milenkou, nemám pravdu?“

Její přesně mířená a nečekaná otázka abatyši zaskočila tak, že ruměnc v její tváři jen stvrdil odpověď na Fidelminu otázku. Fidelma smutně zavrtěla hlavou.

„Není mi nic do toho, jak řeholníci v Laiginu spravují svá spo-lečenství, ale zajímá mě, jak se to dotýká případu bratra Eadulfa. Ví Forbassach o tvém skutečném vztahu k opatovi Noé?“

„Víš,“ zašeptala abatyše.

„Zdá se, že jako brehon tohoto království biskup Forbassach často souhlasí s porušováním či přizpůsobováním zákona.“

„Nevím o tom, že by biskup Forbassach zákony přizpůsobo-val,“ protestovala abatyše.

„Řekla bych, že to víš až moc dobře. Forbassach je přece také tvým milencem, nemám pravdu?“

Abatyše byla chvíli zticha, neboť nevěděla, co má říci, a pak uvedla na svou obranu: „Myslela jsem, že miluji opata Noé, do-kud jsem nepřišla sem a nepotkala Forbassacha. Ostatně, církev nepřikazuje dodržování celibátu.“

„To je pravda, až na ty regule, jimiž se podle svých slov řídíš. Váš pozoruhodný trojúhelník je věcí vašeho svědomí, ovšem týká se také Forbassachovy manželky. Vím, že je ženatý. Je na jeho ženě, aby zvážila, jestli je tento poměr důvodem k rozvodu, nebo jestli se s tímto stavem pokorně smíří. Noé ví o Forbassachovi?"

„Ne!" Abatyše byla hanbou celá červená. „Pokoušela jsem se s ním rozejít, ale..."

„Je to dost těžké, když z tebe udělal abatyši?" řekla Fidelma pohrdlivě.

„Já Forbassacha miluji." Oznámila to téměř vyzývavě.

„Ale bude z toho pěkný skandál, zejména mezi těmi, kdo se hlásí k Římu a penitenciálním zákonům. Jen tak mimochodem, zajímalo by mě, proč ses nechtěla veřejně hlásit k Daigovi jako svému švagrovi a k Deog jako své sestře? Nechce se mi věřit, jsi to dělala kvůli svému společenskému postavení."

„Deog jsem pravidelně navštěvovala," protestovala abatyše.

„To je pravda, ale potají, a protože její stavení stojí stranou a mohla ses tam scházet s Forbassachem."

„Sama sis odpověděla. Ty to nemůžeš pochopit, protože jsi měla společenské postavení odevždycky. Když ho nemáš a mu-síš se snažit je získat, uděláš všechno - všechno - abys ubránila to, čeho jsi jednou dosáhla."

Fidelma slyšela v jejím hlase naléhavost.

„Všechno?" opáčila. „Připadá mi, že Daigova smrt se tvé snaze chránit své postavení náramně hodila."

„Byla to nehoda. Utopil se."

„Předpokládám, že víš, že Daig byl jediný svědek, který měl usvědčit bratra Ibara na základě pouhého Gabránova tvrzení. Zdá se, že čím víc o tom přemýšlel, tím méně byl o Ibarově vině přesvědčen."

Abatyše Fainder byla z toho, jak Fidelma přeskakovala z jed-ného tématu na druhé, celá popletená.

„Tak to nebylo. Bratra Ibara chytil sám Daig."

„Ale teprve potom, co Gabrán Daigovi řekl, že Ibar je vinen. Řekl Gabrán Daigovi pravdu? A jak to, že se Daig hned poté, co podal u soudu své svědectví, nechal tak příhodně utopit?"

Faindřina tvář byla teď zbrázděna hněvem.

„Byla to nehoda. Utopil se - už jsem ti to řekla. A se mnou to nemá vůbec nic společného."

„Možná si chtěl Daig na tu věc trochu posvítit. Nevíme. A další člověk, který by nám o tom mohl říci něco víc, je teď také mrtev." Ukázala na Gabránovu kajutu.

Abatyše Fainder vyskočila a zahleděla se Fidelmě do tváře. Zdálo se, že se pokouší vrátit se k někdejší nadutosti.

„Nevím, co tím myslíš nebo co naznačuješ," řekla chladně. „Vím jen tolik, že se pokoušíš očistit svého saského přítele. A snažíš se obvinít mne a biskupa Forbassacha proto, že jsme milenci."

„Zdá se, že ve Fearně je zvykem," přerušila ji Fidelma klidně, „že ať tam přijde kdokoliv, dá se buď zabít, nebo zmizí. Kdybych byla tak nevinná, jak o sobě tvrdíš ty, přemýšlela bych o tom."

Abatyše Fainder stála a upírala na Fidelmu doširoka otevřené černé oči. Pak udělala krok vpřed a už otevírala ústa, když vtom se od stromů na říčním břehu jako ozvěna odrazil pronikavý vý-křik hrůzy.

Fidelma se otočila ke břehu a uviděla tam drobnou postavu, pádící mezi stromy. Zdálo se, že běží poslepu, neboť když vyběhla na břeh, prudce se zastavila, jako by si teprve v té chvíli uvě-domila, že se jí do cesty postavila řeka. Pak se otočila a jako kře-pelka kličkovala a uhýbala a pádila pryč, co síly stačily.

„Endo! Pospěš si!" zvolala Fidelma a rozběhla se ke břehu.

Stačila si všimnout, že je to drobná špinavá a bosá holčinka.

Enda vyrazil vpřed z výhodného postavení, neboť se právě na-cházel poblíž místa, kde se děvče vynořilo z křovin, a bylo jasné, že ji brzy dohoní. Po několika krocích ji popadl za jednu hube-nou ruku a otočil ji k sobě; vzlykala, plakala a volnou rukou marně bila kolem sebe. Fidelma už skočila na dřevěný můstek a běžela Endovi na po-moc.

Sotva k němu dorazila, spatřila, jak se vzadu po cestě prodí-rají mezi stromy a keři koně. Otočila se ocitla se tvář v tvář pře-kvapenému biskupu Forbassachovi a válečníku Melovi, kteří od-firkujícím zvířatům přitáhli uzdu.

Obrátila se k rozcuchanému stvoření před sebou.

„Oni mě honí! Nedovol, aby mě zabili! Prosím tě, nedovol, aby mě zabili!" ječelo děvče. Mohlo jí být něco málo přes třináct let.

„Tak se přestaň prát," řekla Fidelma konejšivě. „My ti nic ne-uděláme."

„Oni mě zabijí!" naříkalo děvče. „Chtějí mě zabít!"

Fidelma vytušila, že se k ní připojila abatyše Fainder, protože cítila za zády její přítomnost. Abatyše byla ohromena. „To je přece sestra Fial," vydechla. „Hledali jsme tě, sestro."

Fidelma si prohlížela zmáčené stvoření.

„Jsi celá mokrá," konstatovala. „Plavala jsi v řece?"

Eadulfovi a jeho dvěma svěřenkám trvalo velice dlouho, než pře-šli přes kopce; patrně by bylo příliš velkorysé označovat je za hory, neboť pouze pár z nich měřilo více než čtyři sta metrů. Pro-blémem nebyla jejich výška, ale pustá skalnatá krajina, a také to, že dívky byly po přestálém utrpení slabé. Sám Eadulf po týd-nech žalářování, přestože se tam snažil uchovávat si čilost, také nebyl v nejlepší kondici.

Cestou vzhůru museli často odpočívat.

Putovali na sever; měli namířeno na severovýchodní konec pohoří, kde zabočili a pokračovali v cestě jihozápadním směrem. Eadulf viděl v dálce vysoký stín Žluté hory a utvrzoval se v tom, že pouze bude-li se řídit Dalbachovou radou a požádá o útočiště v malém křesťanském společenství na jižním svahu, zasvěceném blahoslavené Brigid z Kildare, má naději na to, že stráví noc cel-kem pohodlně a nebude vystaven cizím pohledům. Odpoledne se však rychle krátilo. Bude to dlouhá cesta, a před setměním k cíli nedojdou.

OSMNÁCTÁ KAPITOLA

Dego se s Cobou a několika ozbrojenci vrátil na loď krátce poté, co se ke všeobecnému překvapení na břehu objevila Fial a její pronásledovatelé. Coba navrhl, aby se všichni odebrali do jeho pevnosti Cam Eolaing a tam v klidu a pohodlí celou situaci pro-brali. Fidelma se nepodařilo z rozrušené Fial dostat rozumné slovo, stejně jako z biskupa Forbassacha a Mela, kteří odmítali podat jakékoliv vysvětlení. Mlčet se rozhodla i abatyše. Fidelma byla nerozhodná, ale Dego připomněl, že se připozdilo a brzy se začne stmívat. To rozhodlo.

Pár Cobových zbrojnošů, kteří dobře znali řeku, se nabídlo, že dopraví Gabránovu loď po proudu až pod Cam Eolaing a tam ji u hráze zakotví. Další dva si společně s Endou vzali na starost koně a odjeli s nimi, zatímco Fidelma s ostatními zaujala místo na lodi.

„Až se dostaneme do tvé pevnosti, Cobo, tak všechny ty lidi vyslechnu a snad se dozvíme, co se vlastně stalo," řekla Fidelma náčelníkovi. „Ty bys měl jako smířčí soudce přisedat jako míst-ní zastupitel."

Když to slyšel biskup Forbasach, začal hned protestovat.

„Coba není nadále způsobilý vykonávat funkci smířčího soudce," dokazoval rázně, „protože pomohl tvému saskému příteli k útěku, a tím se připravil o autoritu. Sama jsi byla v krčmě u toho, když jsem mu to oznamoval."

„Ztrátu hodnosti musí oznámit a stvrdit sám král," namítla Fidelma. „Zbavil snad Fianamail oficiálně Cobu jeho hodnosti bó-aire?"

Biskupa Forbassacha její slova zjevně podráždila.

„Když jsem jel za králem, abych ho zpravil o tom, jak si Cobav záležitostí toho Saša dovolil vzít zákon do svých rukou, uká-zalo se, že odjel s opatem Noé do severních kopců na lov."

„Jestli se nemýlím, znamená to, že až do té doby, než se Fia-namail vrátí z lovu, zůstává Coba bó-aire tohoto kraje?"

Forbassach se zatvářil pohrdavě.

„V mých očích rozhodně ne. A já jsem laiginský brehon."

„Podle zákona je Coba nadále smířčím soudcem, zatímco ty jsi do celé věci až příliš zapleten, Forbassachu. Během vyšetřování bude Coba mým přisedicím."

Coba vrhl na Forbassacha a abatyši vítězoslavný pohled.

„Rád tak učiním, sestro. Řekl bych, že tu došlo k jakési tajné dohodě."

„Pohovoříme si o tom v Cam Eolaingu," ubezpečila ho Fidelma.

Když člun konečně přirazil k dřevěnému přistavnímu můstku pod pevností Cam Eolaing, valem se stmívalo. Zažehnuté po-chodně osvětlovaly cestu od řeky až k bránám Cobovy pevnosti. Tam už na ně čekali ozbrojenci z náčelníkovy družiny, neboť ve-šlo ve známost, že přivázejí něčí mrtvolu. Shlukli se u brány v domnění, že o život přišel některý z Cobových zbrojnošů.

Coba, který kráčet v čele, se u nich krátce zastavil, aby jim řekl, kdo je onen mrtvý. Když se dozvěděli, že je to Gabrán, bylo slyšet překvapené mumlání.

„Tak, a teď zpátky do práce," vybídl je náčelník. „Rozdělte v síni oheň, aby se mohli hosté zahřát, a připravte občerstvení," přikázal správci domu. Pak se obrátil k pacholkům: „Odveďte koně a postarejte se o ně." Nosičům Gabránova těla přikázal: „Odneste je do kaple."

Po několika přesných rozkazech se Cobovým hostům, dobro-volným i nedobrovolným, dostalo dostatečného pohodlí, a teprve poté co se umyli, najedli a trochu si odpočinuli, byli svoláni do Cobovy hodovní síně. Tam už plál v

krbu mocný oheň a po-chodně ozařovaly i ta nejtemnější zákoutí.

Coba usedl do svého úředního křesla a Fidelma nabídl místo po svém boku.

Hleděla do tváří abatyše Fainder, Mela, Enda a Dega, plných očekávání, a na vzpurnou, do sebe schoulenou postavičku dívky Fial. Ta se mračila a rozhlížela se kolem sebe.

„A co biskup Forbassach? Kde je?“ Odpovědi jí byl vítězný záblesk v očích abatyše. Coba řekl cosi veliteli svých ozbrojenců, který okamžitě vyšel ze síně.

Fidelma upřela na abatyši Fainder studený pohled.

„Bylo by lépe pro nás pro všechny, kdybys rovnou řekla, kam zmizel Forbassach.“

„Domníváš se, že to vím?“ ušklíbla se abatyše.

„Já vím, že to víš,“ odpověděla jí Fidelma s jistotou.

„Nic špatného jsem neudělala,“ ohradila se abatyše a důrazně vysunula bradu. „To, že mě tu ty a zdejší bó-aire zadržujete a vy-slycháte, považuji za nezákonný postup. Ukázalo se, že Coba je můj nepřítel. Zadržujete mě zde proti mé vůli.“

Podle zarytého výrazu na tváři abatyše Fidelma usoudila, že s ní nic nepořídí.

„Moji muži prohledají celou pevnost, sestro,“ ujistil ji Coba, „však my ho najdeme.“

Do síně se právě vrátil jeden Cobův zbrojnoš a cosi svému pánovi tiše oznamoval.

„Biskup Forbassach pevnost opustil!“

Coba byl překvapen. „Postavil jsem k bráně stráž s přísným rozkazem, že nikoho nesmí nechat odejít, dokud k tomu já nebo sestra Fidelma nedáme svolení. Jak se to mohlo stát? Proč byly porušeny mé příkazy?“

Muž tonul v rozpacích. „Nikdo je neporušil, můj pane. Brána byla otevřená a Forbassach jí prostě projel. Ti, kdo viděli, jak od-jíždí, nevěděli, že k tomu nemá tvůj souhlas, a proto za to nemo-hou; říkají, že mířil do Fearný.“

Coba zuřivě zaklel.

„Aequo animo,“ napomenula ho Fidelma.

„Má mysl je klidná,“ odsekl Coba. „Ale kde je ten strážný, co stál u brány? Ten, co nechal biskup Forbassacha projet? Při-vedte mi ho!“

„Ten také zmizel,“ zamumlal zbrojnoš.

Coba byl celý zmatený. „Taky zmizel? Kdo si to troufl odporo-vat mým rozkazům?“

„Jmenuje se Dau. To je ten, co má ovázanou hlavu.“

Coba to rychle domyslel. „Ten, co byl omráčen, když odtud Sas dnes ráno uprchl?“

„Ano, to je on.“

„Víš se, kterým směrem odjel?“ zasáhla Fidelma.

„Ten muž, který viděl, jak biskup ujíždí k Fearně, si všiml, že ho provází ještě jeden jezdec, sestro,“ odpověděl ozbrojenec. Určitě to byl Dau, prchali spolu.“

„Biskup Forbassach neprchá,“ opravila je abatyše posměšně. „Jede do Fearný pro krále a jeho ozbrojence, a ti s tebou, zrádce Cobo, rychle skončují, stejně jako udělají přítrž falešným nařče-ním této přítelkyně saského vraha!“

„Je mi zima a mám hlad. Je mi špatně. Nemůžeme se na chvílku zastavit?“ naříkalo děvčátko Conna.

Eadulf zůstal stát a ohlédl se. V šeru, rychle se snášejícím z hor, děvče těžce klopýtalo za ním a za svou družkou Muirecht.

„Tohle je úplně nechráněná krajina, není kde se tu schovat, Conno. Musíme dojít do křesťanské osady dřív, než se úplně se-tmí. Jestli se zastavíme, zmrzneme.“

„Ale já už neudělám ani krok. Podlamují se mi nohy.“

Eadulf sevřel rty. Věděl, že se teď nacházejí na jižním svahu Žluté hory a útočiště, o němž mu řekl Dalbach, musí být už blízko. Jestli tu teď zůstanou stát, už se nikdy už nerozejdou, a tady na nechráněných větrných stráních za chvíli zmrznou.

„Pojďme ještě aspoň kousek. Už to nemůže být daleko. My-slím, že před chvílí, když zasvitlo slunce, jsem támhle dole za-hlédl kus lesa. Musíme se dát tím směrem. Kdyby se nám nepo-dařilo ty řeholníky najít, alespoň nás trochu ochrání les. Možná že budeme moci dokonce rozdělat oheň.“

„Ale já už opravdu dál nemůžu!“ plakala Conna.

„Nech ji být,“ zamumlala Muirecht. „Já mám taky hlad a je mi zima, ale nechci dnes v noci umřít.“

Eadulf ji užuž chtěl vytknout její tvrdost, ale pak se rozhodl raději mlčet. Vrátil se ke Conně, která si sedla na balvan.

„Když nemůžeš jít, budu tě muset nést,“ řekl rozhodně.

Devče na něho nejistě pohlédlo. Pak sklonilo hlavu a vrávo-ravě se zvedlo.

„Tak já ještě kousek ujdou,“ uvolila se neochotně.

Trvalo ještě dlouho, než se na úbočí hory objevil úzký pruh lesa, či spíše jen jeho pouhý temný obrys. Konečně byl na do-hled, avšak Eadulf na druhém konci průseku neviděl nic než lesní tmu, mísící se s temnotou hor.

„Tak pospěšte!“ volal, „už to není daleko.“

Vlekli se dál, mladší dívka co chvíli naříkala, starší pocho-dovala se zlobnou rezignací. Les jim však, když k němu konečně dorazili, nepřichystal la-skavé přijetí; v soumravné temnotě Eadulf jen těžko sledoval pě-šinu, klikatící se mezi stromy. Uklidnilo ho pouze to, že narazil na dobře projetou cestu, která musela určitě vést k osadě. Brzy je pohltila noc, ale měsíc, který by jim posvítil na cestu, se ani neukázal, neboť nebe halily těžké mraky.

Po chvíli se les rozestoupil. Opět měli před sebou otevřenou krajinu. Cesta se tu rozdvojovala, čehož si Eadulf, oči upřené na zem, naštěstí včas všiml.

Muirecht najednou vykřikla: „Podívejte se! Táhle dole je svě-tlo. Koukej, Sase, tam pod námi!“
Eadulf zvedl hlavu. Dívka měla pravdu, v dálce pod svahem se mihotalo světlo. Oheň nebo rozžatá lucerna?
„Přímě nad námi je také vidět světlo,“ upozornila je Conna mrzutě.
Eadulf se překvapeně otočil a zaostřil do tmy v opačném směru. Opravdu tam zářilo slabé světlo tančící lucerny. A bylo blíž než světla pod nimi. To rozhodlo.
„Půjdeme tam za tím světlem nahoru.“
„Ale dolů by se nám šlo lépe,“ protestovala Muirecht.
„Jenže kdybychom se spletli, museli bychom jít o to dál znovu do kopce,“ opáčil Eadulf logicky. „Jde se nahoru.“
Začal stoupat po pěšině vzhůru k probleskujícímu světlu. Bylo to dál, než si představoval, ale konečně dorazili na mýtinu, kde ve tmě rozpoznali pár stavení obehnaných palisádou. Nad vraty visela lucerna a železný kříž. Ten vysvětloval záměr, jemuž tato osada slouží.
Eadulf si ulehčeně oddechl. Konečně našli poustevnu, kterou mu doporučil Dalbach. Zatáhl za provaz a zvon u brány se roze-zněl.
Přišel jim otevřít mladý růžolíci mnich. S úžasem zíral na po-divnou trojici stojící v kruhu světla, jež vrhala lucerna.
„Můžu mluvit s bratrem Martanem?“ oslovil ho Eadulf. „Posílá mě sem Dalbach, který mi řekl, že tu najdeme útulek. Potřebuji jídlo, teplo a lůžko pro sebe a pro tyhle děti.“
Mnich ustoupil a pokynul jim, aby vstoupili.
„Jen pojďte všichni dál,“ vítal je srdečně. „Odvedu tě k bratru Martanovi a než se domluvíte, postarám se o tvoje dcerky.“
Eadulf se toho laskavého mladého muže ani nepokoušel opra-vit. Řeholník bratr Martan byl muž v letech, sporý, s usměvavou baculatou tváří.
„Deus tescum. Buď vítán, cizince. Slyšel jsem, že přicházíš s Dalbachovým požehnáním.“
„Ano, řekl mi, že bych u vás mohl najít přístřeší na noc.“
„Dalbach měl pravdu. Přicházíš zdaleka, podle přízvuku bych řekl, že nejsi zdejší?“
Stařec se zarazil, protože Eadulf si během rozhovoru sundal čepici.
„Máš tonzuru svatého Petra. Jsi tedy duchovní?“
„Jsem saský bratr,“ přiznal Eadulf.
„Cestuješ se svými dětmi?“
Eadulf zavrtěl hlavou a vysvětlil mu, jak k děvčatům přišel. O své situaci zatím pomlčel.
„Ach ano, i takové tragédie se dějí,“ povzdechl si smutně bratr Martan, když Eadulf skončil. „Už jsem o tom odporném obcho-dování s lidmi slyšel. Říkáš, že se na něm podílel i Gabrán? Bra-tři ve Fearně ho znají. Obchoduje na řece.“
„Hned časně zrána se chci vydat do Fearný.“
„A co s těmi děvčaty?“
„Mohl bych je tu zatím nechat pod tvou ochranou?“
Bratr Martan souhlasil. „Mohou tu zůstat, jak dlouho chtějí. Třeba by mohly začít nový život v rodinné komunitě, když je vlastní rodina vyhostila. Naše víra stále hledá novicky.“
„Ponechme na nich, jak se rozhodnou. Zatím ještě se vzpama-továvají z toho strašného zážitku. Zrada je jedna věc, ale být zra-zen vlastními rodiči...“ Otrásl se.
„Pojď, bratře,“ vyzval ho Martan, „dlouho jsem tě ponechal o hladu a žízni. Najez se, napij se svařeného vína a pak si musíš odpočinout, vypadáš velice vyčerpaně.“
„To opravdu jsem,“ připustil Eadulf. „Když jsme vyšli z lesa, málem jsme se dali po špatné cestě. Kdybych se byl spletl a blou-dil dál po zdejších stráních, pochybuji, že bych se ještě udržel v bdělém stavu.“
Bratr Martan se nejistě usmál. „Copak jsi neviděl lucernu, která svítí po celou noc u našich vrat?“
„Ale viděl,“ přitakal Eadulf, „jenže vaši osadu mohlo ohlašovat. I to druhé světlo.“
„Jaké druhé světlo?“ Bratr Martan pozdvihl obočí, ale pak se usmál, když pochopil, co má na mysli. „Aha, tam dole na úpatí hory, pár kilometrů odtud, je králova lovecká chata. Když tam král se svými lovci zavítá, bývá vidět oheň a světlo. Patrně je tam teď Fianamail nebo někdo z členů jeho rodiny.“
Eadulf si oddychl se zřejmou úlevou. Bylo mu jasné, jak by to dopadlo, kdyby byl zvolil nepravou cestu. Vděčně následoval laskavého otce představeného do refektáře.

Fidelma ve velké síni na Cam Eolaingu pokračovala ve vyšetřo-vání.
„Protože od nás biskup Forbesach utekl,“ řekla ironicky na adresu svých posluchačů, „můžeme si to vyložit tak - jak by ta-kové počínání druhých posuzoval on - že se cítí být vinen.“ Vy-zývavě se podívala na abatysi Fainder, která při těchto slovech zrudla, ale nenechala se vyprovokovat k odpovědi. „My však máme spoustu práce, ať už v jeho přítomnosti nebo bez něho.“
„Obávám se, sestro Fidelmo, že ti moc času nezbyvá, biskup se co nevidět vrátí s královými zbrojnoši,“ upozornil ji Mel opo-vážlivě.
Coba si jeho hrozby nevšímal. „Proč jsi se ty a biskup Forbes-sach pokoušeli zabít to děvče?“ zeptal se ho přímo, nečekaje, až Fidelma jednání zahájí.
„Nic takového jsme nedělali,“ odpověděl mu Mel chladně.
„Ale ta dívka to tvrdí.“
„Není to pravda.“

„Je, je to pravda!“ trvala na svém Fial. Její rozčilení už trochu pominulo a ona se rozhlížela po přítomných. „Všichni mě chcete zabít.“

Fidelma požádala Cobu pohledem o souhlas, byla přece jen jeho hostem. Bó-aire mlčky přikývl.

„Takže to řekneme jinak, Mele. Proč jste s biskupem Forbes-sachem to děvče pronásledovali?“

„Je známo, že sestra Fial z kláštera utekla. My jsme se jen snažili přivést ji zpátky.“

„Jak jste věděli, kde se nachází?“

„Nevěděl jsem, kde je, a pochybuji, že to věděl biskup Forbes-sach. Narazili jsme na ni čistě náhodou.“

„Tak ty říkáš, že jste ji našli náhodou. Tady něčemu nerozumím. Jak to, že jste se při pronásledování sestry Fial ocitli právě tady?“

„Proč o mně pořád mluvíte jako o sestře?“ rozkřikla se dívka nedůtklivě. Pak se dala do pláče. Fidelma se k ní sklonila a pohládila ji po paži.

„Buď ještě chvilku trpělivá, moje milá. Už to nebude dlouho trvat a dozvíme se pravdu.“ Pohlédla na Mela. „Jen mluv dál, Mele. A pověz nám, jak jste se ocitli právě tady.“

„Jen si vzpomeň,“ připomněl jí Mel. „Byla jsi přece u toho. Přišel jsem do sestřiny krčmy právě když jsi tam seděla s Cobou, biskupem Forbassachem a opatem Noé. Obvinila jsi Gabrána, že tě přepadl. Biskup Forbassach slíbil, že to vyšetří, a přikázal mi, abych ho doprovázel.“

„Proto ses předtím v Cam Eolaingu vyptával na Gabrána?“ přerušila ho Fidelma.

Mel přikývl.

„Zašli jsme s biskupem Forbassachem nejdřív do opatství. Promluvili jsme s abatyší Fainder a pak jsme chtěli vyhledat Ga-brána a zeptat se ho, co je na tvém tvrzení pravdy. Biskup ne-mohl uvěřit, že by sis to vymyslela.“

Fidelma pohlédla na abatyši. „Řekla jsi Forbassachovi, kde je Fial?“

„Já jsem přece nevěděla, kde je,“ bránila se abatyše.

„Ale dnes ráno jsi se s biskupem viděla?“

„Přijel časně, hned potom, co se s tebou setkal v hostinci. Řekl mi, z čeho Gabrána obviňuješ, ale neřekl, že po něm bude pátrat. Proto jsem se rozhodla vyhledat ho sama.“

Fidelma se znovu obrátila na Mela. „Říkáš, že jste se oba hned vydali za Gabránem. Chceš tvrdit, že ve chvíli, kdy jsme vás při-stihli, jak pronásledujete Fial, jste právě přijížděli?“

„Ano, zrovna jsme dorazili ke Gabránově lodi.“

Fidelma zavrtěla nevěřícně hlavou. „Jestli jste vyjeli z opatství v té době, kterou uvádíte, a to zřejmě odpovídá hodině vašeho příjezdu na Cam Eolaing, kde jste se vyptávali na Gabrána, jak je možné, že jste ke Gabránově člunu přijeli až po nás? Nemohli jsme vás předjet o několik hodin.“

„My jsme zabloudili.“ Zjevný rozpor nemohl Mela zřejmě vy-vést z míry. „Jeli jsme podél druhého ramene řeky a než jsme zjistili, že je moc úzké na to, aby tudy proplul Gabránův člun, uplynulo hezkých pár hodin. Museli jsme se vrátit téměř až do Cam Eolaingu a pak se teprve vydat po správné cestě. Nebýt toho omylu, byli bychom dojeli ke člunu o pár hodin dřív, dávno před tebou nebo před abatyší.“

„Ty i Forbassach jste místní lidé. Musíte přece vědět, kde a jak se řeka rozděluje.“

„Fearna je odtud vzdálena nějakých šest sedm kilometrů. Pravda, já jsem z Fearny, ale proto ještě nemusím v tomhle krá-lovství znát každý kout.“

Fidelma jeho vysvětlení vážila. I když bylo nepravděpodobné, vyloučit se to nedalo. Rozhodla se je zatím odložit.

„Dobrá, zabloudili jste, vrátili se a uviděli Gabránův člun. Co bylo dál?“

„A právě tehdy jsme narazili na sestru Fial,“ pokračoval Mel. „Jeli jsme cestou podél řeky, když z křoví před námi zčistajasna vyběhlo děvče a najednou se na místě zarazilo. Myslím, že nás poznala, dala do křiku a zase se rozběhla. My s biskupem za ní. A pak jste se tam najednou objevili vy...“

Pokrčil rameny a ušklíbl se. „Sama víš, sestro, jak to bylo dál.“

Fidelma tiše vážila jeho výpověď a pak si zhluboka povzde-chla. Oslovila Fial. Ta už přestala naříkat, ale vypadala zbědo-vaně a vyčerpaně.

„Fial, musíš mi věřit, že ti nechci ublížit. Když se mnou budeš jednat poctivě, budu i já jednat poctivě s tebou. Rozumíš mi?“

Dívka neodpovídala, ale její oči připomínaly oči šťvaného zví-řete. Byl v nich onen zděšený výraz, jaký má kořist v blízkosti šelmy. Z náhlého popudu ji Fidelma objala kolem vyhublých ra-mínek.

„Opravdu se nemáš čeho bát. Nejsem tvůj nepřítel a slibuji ti, že tě před tvými nepřáteli ochráním. Věříš mi?“

Stále žádná odpověď. Fidelma tedy zkusila zeptat se přímo.

„Jak dlouho jsi byla uvězněna na Gabránově lodi?“

Ticho.

„Já vím, že jsi tam byla. Drželi tě přikovanou v poutech v malé kajutě v podpalubí.“

To nebyla otázka, ale tvrzení. Fial se zachvěla a konečně od-pověděla.

„Nevím, jak dlouho jsem tam byla. Teď naposledy asi dva nebo tři dny. Byla tam tma a nevěděla jsem, kolik času uplynulo.“

„Ty té holce napovídáš,“ jala se protestovat abatyše Fainder.

Fidelma vzala dívku za ruce a ukázala je všem shromážděným.

„Byla jsem to také já, kdo zanechal tyhle jizvy na jejích zápěs-tích, abatyše?“ zeptala se tiše. Děvče mělo na rukou, v místech, kde je předtím svíraly okovy, otevřené rány. „Myslím, že stejné rány má Fial i na nohou.“

Coba se o tom přesvědčil.

„Byla jsi na lodi přikovaná, dítě?“ zeptal se chraplavým hlasem.

Když mu neodpověděla, Fidelma ji laskavě povzbuzovala. Děv-četi poklesla hlava.

„Ano, byla."

„Jak někdo může novice takhle ubližovat?" vybuchla aba-tyše, když konečně připustila, že má před očima důkazy. „Ať to udělal kdokoli, bude volán k zodpovědnosti."

Fidelma ji zpražila pohledem.

„Zodpovědnost padá na Gabrána, abatyše. Jak si vzpomínáš, stejné jizvy po poutech měla i Gormgilla, což felčar, bratr Miach, jistě dosvědčí." Pak se znovu obrátila k dívce. „Jenže Fial nikdy novickou nebyla, ani ve Fearně, ani v žádném jiném klášteře. Nemám pravdu?"

Fial zavrtěla hlavou.

„Ale tys mi říkala..." Abatyše vybuchla, ale Fidelma ji pohy-bem ruky umlčela.

„Pověz nám, jak to bylo, dítě. Tebe a tvoji přítelkyni Gormgillu přivezl před několika týdny do Fearnu Gabrán na svém člunu, je to tak?"

„My jsme předtím nebyly přítelkyně, to až potom, když nás Gabrán obě zavřel do podpalubí," odpověděla.

Abatyše Fainder na ni rozzlobeně zírala. „Tohle je ale jiná po-hádka, než jsi vyprávěla před soudem při procesu s tím Sasem."

„Před soudem se povídalo mnoho pohádek, které by bylo třeba uvést na pravou míru," poznamenala Fidelma jízlivě. „Nech to děvče, ať pokračuje. Odkud jste pocházely?"

„Oba naši otcové byli daer-fudir, a protože jsme byly jenom dcery, k naší hanbě podlehl zlatu, které jim Gabrán nabídl, a prodali nás. Mluvily jsme o tom na lodi ve tmě, když jsme tam byly spolu zavřené."

„Chceš tvrdit, že Gabrán kupoval děvčata a prodával je na řece - do kláštera?" zvolala abatyše zděšeně.

„Nikoliv do kláštera," opravila ji Fidelma. „Gabrán ta děvčata zřejmě vozil po řece až do Loch Garmanu a prodával je na otro-kářské loď, které je pak odvážely neznámo kam."

„Ale Gormgilla a tahle dívka se přece měly stát novickami v klášteře," bránila se abatyše. „Tahle holka sama tvrdila, že je novicka."

„Fial ti teď právě řekla, že novicky nebyly. Pověz nám, Fial, co se stalo té noci, když Gabránův člun na cestě k moři přistál u fearnského opatství."

Děvče párkrát zamrkalo, ale všechny slzy už vyplakalo.

„Gormgilla byla mladší než já, bylo jí teprve dvanáct. Když nás přivedli na loď, Gabrán si ji vybral a..." Hlas ji zradil.

„My ti rozumíme," ujistila ji Fidelma.

„Nevěděly jsme, kam nás vezou, protože v kajutě byla tma a my jsme byly po celou dobu přikované. Všimla jsem si ale, že se člun zastavil a nějakou dobu tam stál. Obě, Gormgilla i já, jsme byly rozčilené a ptaly jsme se, jak dlouho nás budou držet v téhle hnusné smrduté díře. Vtom Gabrán nadzvedl poklop a vlezl dovnitř. Páchl kořalkou. Odemkl Gormgille pouta a ona se ho zeptala, kam ji táhne." Fial se odmlčela, stále měla tu scénu před očima.

„A co na to Gabrán?"

„Řekl, zeji bere s sebou, aby se spolu potěšili a uběhla jim ry-chleji noc. Pak ji vyvlekl nahoru do větší kajuty, ona se cestou strašně bránila, a já jsem zůstala zamčená sama ve tmě. Brzy nato jsem slyšela, jak Gormgilla křičí, a také nějaký rámus, jako by spolu zápasili. Pak všechno utichlo."

Opět se odmlčela, vzpomínky byly příliš bolestivé. Po chvíli pokračovala.

„Nevím, kolik času uběhlo. Někdo zase nadzvedl poklop. Napa-dlo mě, že se Gabrán vrací pro mne, ale byl to jiný člen posádky - ten, který nás obě přivedl na loď. Nevím, jak se jmenuje. Nařídil mi, abych byla zticha, a slíbil mi, že mě pustí na svobodu a do-konce mě i odmění, když bez řečí udělám to, co se mi řekne."

Potom mě dovedl do vedlejší kajuty, kde spali ostatní lodníci, my s Gormgillou jsme je nikdy neviděly. Vidaly jsme jen Gabrána a tohoto člověka. Myslím, že ostatní vůbec netušili, že jsme na pa-lubě. V té kajutě jsem uviděla Gabrána. Ležel na podlaze a já si myslela, že je tak opilý - doma jsem často otce vídala v podobném stavu. Ale pak jsem si všimla, že má na šatech krev a že v ruce drží kus zakrváceného hadru. Vedle něho seděl muž v mnišské kutně a přes obličej měl staženou kápi. V té tmě jsem mu do tváře neviděla. Zdálo se, že je rozčilený, pořád popotahoval za kříž, který mu visel kolem krku, měl ho schovaný pod kutnou."

„Tohle je další historka, která má diskreditovat moje opat-ství?" Tón, jímž abatyše promluvila, svědčil o tom, že Fial nevěří ani slovo.

„To, co říkám, je pravda," ohradila se dívka prudce. „Říkám jen to, co jsem sama viděla."

Fidelma ji upokojila, laskavě ji pohladila po ruce.

„Vyprávíš dobře. Co ti řekl ten mnich?"

„Ten neříkal nic. Mluvil jen námořník. Řekl mi, že se stala ne-hoda. Že Gormgillu někdo zabil, a teď je ze všeho nedůležitější, aby byl po právu potrestán pravý viník. Zpočátku jsem si my-slela, že tím míní Gabrána, protože jsem vůbec nepochybovala o tom, že mou nešťastnou přítelkyni zabil právě on."

„Ale on neměl na mysli Gabrána, vid?"

„Ne. Řekl mi, že Gormgilla utekla z člunu na břeh. A tam stál jeden Sas, co právě pobývá v opatství. Ten ji prý znásilnil a po-tom uskrtil. A toho Saša by prý nemohli zadržet, kdybych nedosvědčila, že jsem vraždu na vlastní oči viděla."

„Cože?" Abatyše užasla. „Ty tvříš, že ti ten lodník se souhla-sem přítomného řeholníka přikázal, abys v tak důležité záleži-tosti lhala?"

„Věděla jsem, že to je lež, ale také mi bylo jasné, že pokud s tím nebudu souhlasit, čeká jistá smrt i mne. Měla jsem tvrdit, že jsem stála za nějakými balíky a odtud jsem viděla, jak se Sas vrhl na mou přítelkyni. Měla jsem ho poznat podle toho, že měl jinou tonzuru než zdejší mniši; popsali mi, jak ta tonzura vy-padá. Také jsem měla tvrdit, že jsme byly

obě, Gormgilla i já, novickami tam v tom klášteře."

„Jak jsi to mohla tvrdit, když to nebyla pravda?" ptala se aba-tyše výsměšně. „Moje vychovatelka novicek by takový podvod hned ohlásila."

„Jenže ta tam nebyla, vydala se přece na pout' do Iony," při-pomněla jí Fidelma.

„Řekli mi, že nikdo nebude o mém svědectví pochybovat," do-dala Fial.

Fidelma pohlédla úkosem na abatyši. „Pokud si vzpomínám, Fainder, ty sama jsi tvrzení údajné novicky podpořila.

Ty jsi přece dívky před správkyní opatství označila za novicky, nemám pravdu?"

V nastalém tichu se Fidelma zeptala přísně: „Kdo další ozna-čil Fial za novickou?"

Abatyše neodpovídala, jen přemýšlivě krčila čelo.

Mel si odkašlal. V duchu vážil, co právě z úst Fial vyslechl.

„Ta holka opravdu vystoupila zpoza pytlů. Mohla být na té lodi. Ale ona mi řekla..."

„Samozřejmě," přerušila ho Fidelma netrpělivě, „že po celou tu dobu byla na lodi. Důvodně jsem tě upozorňovala na to, že tvrzení, že vraždu sledovala z mola, je rozporuplné. Ale nechme Fial, ať vypráví dál. Když bylo mrtvé tělo Gormgilly objeveno na molu, bylo třeba rychle něco vymyslet."

„Gabrán nemohl nic vymyslet, ten byl, jak tady to děvče řeklo, úplně na mol," vmísil se Coba se zájmem do hovoru. „Kdo tedy tu komplikovanou lež vymyslel?"

„Ten, kdo Gabrána zaměstnával, osoba, která ten strašný ob-choď s lidským utrpením řídila," prohlásila Fidelma s jistotou. „Tato osoba se zřejmě náhodou objevila na můstku s jedním z Gabránových lodníků právě ve chvíli, kdy Gabrán Gormgillu zabil. Opilého kapitána popadli, nejspíš ho nejdřív omráčili, aby si úkol usnadnili, odtáhli ho na loď a hodili do kajuty, aby se prospal. Pak se jeden z nich, nebo možná oba, vrátili k mrtvole, a uvažovali, jak se jí zbavit. A v této chvíli zapracovala další ná-hoda ... právě když se chystali mrtvolu odtáhnout, vynořila se ze tmy abatyše Fainder na koni. Oba rychle utekli na loď a uvažo-vali, co dál. A v této chvíli se na scéně objevil Mel."

„Fainder už vypověděla, jak objevila mrtvé tělo," připomněl Coba. „Její výpověď je v souladu s tvou teorií."

„Až na to, že Sas měl kutnu od krve a u sebe měl kus..." Aba-tyše svou námitku nedokončila, protože si vzpomněla, co dívka vypověděla o Gabránově potřísněném šatu.

„Co se stalo s tím krvavým hadrem, který Gabrán svíral v ruce, Fial?" zeptal se Coba.

„Lodník hadr podal tomu mnichovi. Řekl, že se může hodit, jestli se mu podaří dopravit jej do opatství."

„Jinými slovy, podstrčit jej bratru Eadulfovi," zamumlala Fi-delma. „Ale nepředbihejme. Když se na břehu objevila abatyše, nastala panika. Na člunu slyšeli, jak ji Mel, krácející po nábreží, zdraví. Gabránův chleboďárce se na lodi ocitl jako v pasti. Zločin nebylo možno dál utulávat. Nejdůležitější bylo, aby chleboďárce mohl zmizet ve tmě a na Gabrána nepadl ani stín podezření. Tehdy přišel někdo s nápadem přimět Fial, aby podala falešné svědectví pod příslibem, že získá opět svobodu. Je to tak?"

Fial její dohad potvrdila.

„Já jsem dodržela slovo. Každému jsem řekla, co mi přikázali. Saského mnicha jsem poznala podle té zvláštní tonzury. Potom mi ale řekli, že mě musí v zájmu mé vlastní bezpečnosti držet v kláš-ře pod zámek, dokud nebude soud u konce. Trvalo to dlouho, teprve před dvěma dny přišel jeden řeholník a pustil mě ven."

„Tentýž, kterého jsi viděla v kajutě u Gabrána a který ti říkal, podle čeho poznáš Saša?"

„Ne, tohle byl někdo jiný. Nikdy předtím jsem ho neviděla. Od-vedl mě zpátky na Gabránovu loď. Gabrán tam byl. A než jsem se nadála, byla jsem zase spoutaná. Slyšela jsem, jak ten obr říká Gabránovi: „Musíš se jí zbavit!" Víc neřekl. A Gabrán mu od-pověděl: „Stane se." Pak mnich odešel a Gabrán mě hodil zpátky do té tmavé díry, kde jsme byly předtím zavřené s Gormgillou. Ušklíbl se a povídá: „Skoncuju s tebou, ale až sám budu chtít."

Fial se dala znovu do pláče. „Byla jsem tam zavřená celou věč-nost. Včera v noci si pro mě Gabrán přišel a... znásilnil mě."

Fidelma objala dívčí tělo, zmlátající se v pláči, a pohlédla na Cobu.

„Bohužel, můj příchod do kláštera a mé vyšetřování byly při-činou toho, že ubohé děvče z opatství odvedli a rychle vrátili Gabránovi."

Abatyše Fainder, velmi pobledlá, si podrážděně odkašlala.

„Jak si můžeme být jisti, že tentokrát mluví pravdu? Příznává, že už jednou lhala, možná že lže zase. To, co vykládá, zní příliš groteskně, než aby to byla pravda."

„Příliš groteskně na to, aby si to vymyslelo třináctileté dítě," opáčila Fidelma příkře. „Už jen pár otázek, holčičko," obrátila se znovu na Fial. „Když tě znovu zavřeli do podpalubí, nemamila jsi čas, vid'?"

Fial na ni upřela tázavý pohled. „Jak to víš?"

„Našla jsi tam kus ostrého železa a tloukla jsi jím do zámku těch pout, které jsi měla kolem kotníků."

„Vůbec nevím, jak dlouho to trvalo. Celé věky."

„A když pouto povolilo?"

„Povedlo se mi uvolnit jen železa na noze. Na rukou jsem měla pouta dál."

„Ale přesto jsi se dokázala protáhnout úzkým poklopem do Gabránovy kajuty. Poklop do hlavní kajuty byl samozřejmě zam-čený."

„Takže ho zabila přece jen ona!" zvolala abatyše vítězoslavně, když si uvědomila, kam toto vyprávění míří. „Jak jsem se obje-vila na palubě, vrazila do něho dýku. Panebože," odmlčela se rozčileně, „vždyť ona právě v té chvíli Gabrána vraždila! Když jsem zaklepala na dveře, holka se zřejmě zrovna spouštěla tím poklopem do podpalubí. A pak, když jsem se skláněla nad jeho tělem, proběhla podpalubím a z paluby skočila do řeky. Slyšela jsem přece, jak to šplouchlo."

„Máš téměř pravdu, matko představená," přitakala Fidelma.

„Téměř?" vyhrkla výhruzně abatyše.

„Když Fial vylezla do Gabránovy kajuty, zjistila, že je Gabrán mrtvý. Byl zabit ranou meče, která musela být zasazena mimo-rádnou silou. Bylo to tak, Fial? Mám pokračovat?"

Děvče bylo její zdánlivou jasnoživostí jako omráčené. Když neodpovídala, Fidelma pokračovala. „Fial věděla, kde Gabrán schovával klíče, a odemkla si pouta na ruku. Byla už na odcho-du, když ji popadla touha pomstít se, pomstít se za to, jak jí ten surovec strašlivě ublížil. Byla to patrně jen instinktivní mla-distvá reakce. Zvedla ze země nůž, popadla Gabrána za vlasy a nadzvedla ho - ve vzteku jí tak cloumala, až jí chumáč vlasů zůstal v ruce, vyrvala jej i s kořínky - a několikrát ho bodla do prsou a do paží. Byly to jen povrchové rány. Pak na dveře kajuty zaklepala abatyše. Fial nůž odhodila a upustila Gabránovo tělo. To byl onen tupý úder, který Fainder zaslechla.

Fial bylo jasné, že musí utéct. Jenže jediná cesta vedla pod-palubím, tam však byly dveře zamčené. Popadla tedy klíče v Ga-bránově kajutě, věděla, že jeden z nich se určitě do zámku v je-jím vězení hodí. Tudy se dostane na svobodu. Spustila se tedy opět do své cely. Co se dělo dál, už víme."

Fidelma se odmlčela a sevřela dívčí tvář do dlaní, aby se jí Fial musela dívat přímo do očí.

„Bylo to všechno tak, jak jsem říkala, má milá?"

Fial se rozeštkala.

„Kdybych mohla, byla bych ho sama zabila. Tak jsem ho ne-náviděla za to, co mi udělal! Za všechno, co mi provedl!"

Fidelma ji objala.

Coba se opřel v křesle, zavřel oči a zhluboka vzdychl.

„Rozumím tomu správně? Zatímco byla abatyše v Gabránově kajutě, to děvče vyběhlo na palubu a skočilo do řeky? Proud v těch místech je opravdu silný. Proč jednoduše neutekla na břeh?"

„Také jsem si tím chvíli lámala hlavu," připustila Fidelma. „Neuměla jsem si představit, co s člověkem udělá strach. Chu-dák Fial se bála o život. Neměla ponětí, kde je. Rozhodně na sebe nechtěla obrátit pozornost tím, že by z lodi vystoupila rovnou na břeh. Nevěděla přece, jestli tam nejsou její nepřátelé. Určitě umí dobře plavat, a tak se vrhla do řeky. Jenže vzápětí na břehu na-razila na Forbassacha a na Mela..."

„...A myslela si, že také patříme k tomu otrokářskému spik-nutí," vysvětloval Mel.

„Spiknutí je to správné slovo, Mele, protože je tu ještě spous-ta záhad, kterým musíme přijít na kloub."

Abatyše si opovrživě odfrkla.

„To máš svatou pravdu, sestro. Protože jestli Gabrána neza-bila Fial, a jak jsi konečně sama nahlédla, já jsem to také ne-byla, tak kdo ho tedy zabil? Náhle jí zasvítily oči. „Nebo bychom měly dojít k závěru, že se vrátil tvůj Sas, aby se pomstil?"

Fidelma dopáleně blýskla očima.

„Doufala jsem, že svědectví tohoto ubohého dítěte dostatečně prokázalo, že bratr Eadulf se neprovinil ani znásilněním, ani vraždou Gormgilly a že vůdčím duchem tohoto odporného spik-nutí byl někdo úplně jiný."

„Ale stejně, sestro," vložil se do řeči Coba, „nechápu, kam vlastně míříš. Říkáš, že Gabrána nezabila ani Fial, ani abatyše. Já sám nemám nejmenší představu, kdo ho tedy mohl zabít, tím méně, proč to udělal."

„Gabrán byl pouhým nástrojem. On pouze zprostředkovával obchod s lidmi, které přepravoval ve vlastním člunu po řece až do přístavu na mořském pobřeží. Gabrán nebyl dost chytrý na to, aby tenhle zločinný podnik vymyslel a provozoval. Zapomněl jsi, co před chvílí říkala Fial? Mluvila o mnichovi v kápi, který jí přikázal, aby za vraha označila bratra Eadulfa."

Mel se podrbl v týlu. „A zmínila se také o dalším členu po-sádky, který mu pomáhal, když tam Gabrán ležel opilý. Kdo byl ten druhý lodník? Vrhel se na Gabrána snad on?"

Fidelma netrpělivě máchla rukou.

„Ne, právě naopak, Gabrán se vrhl na něho. To byl ten chla-pík, který přišel o život hned druhý den, ten, jehož měl údajně zabít nebohý bratr Ibar a byl za to nespravedlivě potrestán."

Abatyše zamrkala. „Tvrdíš, že Ibar byl nevinný?"

„Ano, přesně tak. Kovář Ibar byl příhodný obětní beránek, kterýsi o smrt tak trochu koledoval. Den před svou smrtí si totiž stě-žoval, že v opatství nedělá nic jiného, než vyrábí pouta pro zví-řata. Patrně si neuvědomoval, anebo si to uvědomil příliš pozdě, že tyto okovy nejsou určeny pro zvířata, ale pro lidské bytosti."

„Bratr Eadulf mi řekl, že když bratra Ibara vedli na popraviště, tak volal: „Zeptejte se na ta pouta!""

„Já bych ráda věděla, jak se tě na to ptal už i Coba, kam nás to vlastně vedeš, sestro," ozvala se abatyše. Hlas se jí chvěl a zdálo se, že z ní prchá veškerá síla.

Fidelma se k ní obrátila čelem.

„Domnívám se, že je to úplně jasné, matko představená," od-větila tiše. „Tohle kšeftování s mladými dívkami a jejich prodej na otrokářské lodě byl řízen z Fearnym někým, kdo sídlí přímo v opatství - a ta dotyčná řeholní osoba tam zastává velmi vý-znamné postavení."

Abatyše si rukama tiskla šíji a zesinala.

„Ne! Ne!" vykřikla, a pak se nečekaně zhroutila na podlahu.

Fidelma se k ní rychle rozběhla, sklonila se a nahnátla jí tep na šíji.

V tom okamžiku vtrhl do síně jeden z Cobových zbrojnošů a rozčileně volal:

„Biskup Forbassach se vrátil! Stojí před bránou s velkým houfcem králových válečníků. Žádá, aby byla abatyše a ozbroje-nec Mel propuštěni a abychom se my ostatní vzdali. Jak rozhod-neš, pane? Vzdáme se, nebo budeme bojovat?"

DEVATENÁCTÁ KAPITOLA

Když se rozletěly dveře jeho cely, Eadulf se leknutím probudil. Zamrkal a rozespale hleděl na muže, tisíci se ve dveřích. Jeden z nich nesl lampu. Byla to postava dobře mu známá. S pocitem bezmezného zoufalství hleděl Eadulf do tváře bratra Cetta. Vedle něho stál mladý vzrušený král Fianamail. Eadulf matně vnímal starostlivou tvář bratra Martana, stojícího za nimi.

Fianamail pohlédl svrchu na Eadulfa a na jeho tváři bylo patrné zadostiučinění.

„Ano, to je ten muž," potvrdil. „Dobrá práce, bratře Cette!"

Bratr Cett vyvlekl Eadulfa z lože a postavil ho do pozoru. Ne-nuceně ho znalecky otočil čelem vzad, zkroutil mu ruce za zády a spoutal ho. Konopný provaz se Eadulfovi zařízl hluboko do zá-pěstí.

„A je to, Sase," zašklíbil se bratr Cett škodolibě a opět ho otočil, tentokrát tváří k mladému králi. „Myslel sis, že nám uplách-neš. Ale neupláchl."

Svá slova pravidelně odděloval pádnými údery hranou dlaně, po nichž se Eadulf prohýbal a bolestí se mu zvedal žaludek.

„Bratře!" zvolal bratr Martan rozhořčeně. „Přestaň používat násilí vůči spoutanému člověku, a k tomu ještě osobě církevní!"

Nato se ozval hlas, který Eadulf dobře znal.

„Ten Sas víru ztratil, bez ohledu na to, ke které se hlásí, otče Martane. Přesto bratra Cetta napomínáš právem. Není třeba za-cházet tak tvrdě s člověkem, stojícím na prahu smrti. Dřív než se rozední, potrestá ho Bůh."

Když se Eadulf ohlédl, viděl, že se v jeho zorném poli vznáší nažloutlá tvář opata Noé. U vědomí své beznadějně situace se za-přel a věnoval zařátému prelátovi bolestí pokřivený úsměv.

„Tvé křesťanské milosrdenství tě ctí," řekl tiše, sotva popadaje dech.

Opat Noé k němu přikročil a zkoumavě si ho prohlížel, ale jeho hubená tvář zůstávala bezvýrazná.

„Ohni pekelnému nelze uniknout, Sase," řekl nadutě.

„Tak nám bylo řečeno. Za své zlé skutky se nakonec budeme zodpovídat všichni; králové, biskupové i opati."

Opat Noé se prostě usmál, obrátil se a vyšel z místnosti.

Mladý král Fianamail byl netrpělivý. Zahleděl na druhý konec Eadulfovy cely a v okně viděl, jak tma řídne. Za hodinu začne svítat. Bratr Martan sledoval jeho netrpělivý pohled. „Pojedete hned do Fearný?" zeptal se. „Nebo se napřed vrátíš do své lo-vecké chaty?"

„Počkáme tady do svítání a pak pojedeme přímo do Fearný," odpověděl král.

„Bohužel nemáme koně navíc pro tvého vězně," omlouval se otec představený.

Fianamail na něho vrhl zlověstný pohled.

„Sas žádného koně potřebovat nebude. Venku před vraty stojí takový pěkný statný strom. Sas už dvakrát unikl spravedlnosti. Potřetí neunikne. Před odjezdem ho pověšíme."

Eadulfovi se sevřelo srdce, ale udělal vše, aby nedal své pocity najevo. Přiměl se k úsměvu. Koneckonců, smrt si jednoho dne přijde pro každého, že? V posledních týdnech hleděl neustále smrti do tváře, i když doufal, že se po Fidelmině příjezdu něco změní a pravda vyjde najevo. Fidelma! Kde je? Přál si, aby ji mohl ještě jednou na tomto světě spatřit.

„Bude to podle práva?" Bratr Martan hleděl na krále podezíravě.

Fianamail se po řeholníkovi podíval se zřejmou nelibostí.

„Podle práva?" V jeho hlase byla hrozba. „Ten muž byl posta-ven před soud. Měl být pověšen, ale uprchl. Samozřejmě, že po-stupujeme v souladu se zákonem. Tento zákon zde představuji já. Bratr Cett vykoná přípravy, a jestli máš ty, bratře Martane, morální pochybnosti, radím ti, aby ses poradil s biskupem."

Když bratr Martan vyšel z místnosti, Cett se na Eadulfa za-šklebil.

„A teď," pokračoval Fianamail, „se nasnídám, neboť je chladno a já jsem hladový. Být probuzen před úsvitem a stíhat zločince, to je nějaká námaha." Zaváhal, jako by si na něco vzpomněl. „Mimochodem, ta dvě děvčata s sebou vezmeme do Fearný. Za daných okolností jim bude lépe v opatství, než kdyby se vrátila domů nebo se potulovala po venkově."

Tvář bratra Cetta rozzářil sadistický úsměv. „Stane se, jak ří-káš."

Dveře cely se zabouchly a Fianamail se statným bratrem Cettem ponechali Eadulfa o samotě, aby vyčkal, až nadejde jeho po-slední úsvit.

Koně klusali do Fearný v řadě za sebou, vždy dva vedle sebe.

Dego jel po Fidelmině boku a za nimi Coba s Endou, následo-váni Fial sedící na jednom koni s Melem, a vedle nich abatyše Fainder. Biskup Forbassach byl vzadu. Přední a zadní voj tvořili ozbrojenci Fianamailovy gardy. Bylo chladno a tma, ale zdálo se, že cestu z Cam Eolaingu do Fearný předvoj dobře zná a bez po-tíží udržuje stálé tempo.

Nakonec Dego Fidelmu oslovil.

„Proč jsi Cobu přesvědčovala, aby se vzdal, paní?" zeptal se rozmrzele. Tu otázku měl na rtech od té doby, co Fidelma na bó-aire naléhala, aby válečníkům, které Forbassach přivedl, nekladl odpor. Bylo to poprvé od oněch hektických okanžků, kdy měl Dego příležitost ji otázku položit, a učinil tak tiše, neboť nechtěl, aby ho slyšeli strážníci. „Mohli jsme biskupa a jeho lidi porazit."

Fidelma mu pohled zasmušile oplátila.

„A co potom?“ zeptala se mírně. „Pocítili bychom zadostiučinění z toho, že jsme kladli, byť marně, odpor? Anebo, kdyby se nám poštěstilo biskupa Forbassacha, laiginského brehona a králova poradce vyhnat, pocítili bychom snad zadostiučinění z toho, že jsme vyvolali krvavý konflikt mezi oběma královstvími, v němž by pravda a spravedlnost byly už zcela zapomenuty?“

„Já tomu nerozumím, paní.“

„Dejme tomu, že by se Coba odmítl vzdát. Biskup Forbassach je brehonem tohoto království a má zákonné právo žádat, aby mu byli vydáni lidé, zadržovaní proti jejich vůli.“

Dego setrval v mlčení.

„Na jakém zákonném podkladě jsme měli právo odmítnout se vzdát brehonovi zdejšího království?“

„Myslel jsem, že jsme na nejlepší cestě odhalit pravdu. Už jsi prokázala, že bratr Eadulf byl neprávem pronásledován za zločin, který nespáchal. Dále jsi prokázala, že abatyše byla zjevně zaple-tena do jakéhosi strašného otrokářského obchodu s děvčaty.“

„Řekla jsem jen tolik,“ odpověděla Fidelma zvolna, „že opatství bylo centrem, z něhož byla řízena přeprava děvčat po řece a jejich prodej na cizí otrokářské lodě. Ještě jsme se nedostali k prozkoumání detailů, tím méně k odhalení osoby, která za tímto obchodem stála.“

Dego cítil, že tápe.

„Ale teď už nemáme nejmenší šanci odhalit cokoli, paní. Tím, že jsme se vzdali, připravili jsme se o příležitost pokračovat ve vyšetřování. Biskup Forbassach nás v nejlepším případě ze svého království vyžene. V horším případě nás uvězní pro... prostě z libovolného důvodu. Jedno je jisté, on už si nějaké při-hodné obvinění vymyslí.“

„Dego, kdyby se Coba nevzdal, byli bychom možná už všichni mrtví, neboť Forbassachovi válečníci byli v přesile; anebo, kdy-bychom nějakým zázrakem Forbassacha zahnali, jak dlouho by trvalo, než by přitáhl král osobně se svým vojskem a Cam Eolaing do základů vypálil? Neměli jsme na vybranou.“

Dego váhal uznat logiku jejich argumentů. Ve skutečnosti Fi-delma sama vlastní logiku jen těžko snášela, protože srdcem souhlasila s Degem. Jejím prvním instinktem bylo bojovat, ne-boť opatství i osoby s ním spjaté byly prostoupeny temnou zaslé-peností a zlem. Když však situaci chladnokrevně zvážila, uvědo-mila si, že skutečně nemá na vybranou. Teď vyvstával problém, jak přesvědčit biskupa Forbassacha, aby jí dovolil pokračovat v soudním řízení, které zahájila v Cobově síni. Kdyby nic jiného, prokázala, že je Eadulf nevinný, a teď má navíc klíčového svědka oné události, Fial.

Ale může se na to děvče opravdu spolehnout? Je mladičká, stále ještě nedosáhla věku způsobilosti k volbě, a už jednou svou výpověď změnila. Navíc je podle zákona její svědectví nepří-pustné. Což ovšem Forbassachovi nebránilo, aby našel výmluvu, byť velice chabou, a přece jen ji před soud jako svědkyni posta-vil. To znamená, že při odvolacím řízení by měl dovolit, aby Fial své tehdejší svědectví odvolala. Ale udělá to? Když se Forbassa-chovi zachce, může její svědectví snadno odmítnout.

Jakékoli odvolání k Fianamailovi je nyní beznadějně. Je příliš mladý a nezralý na to, aby překonal své předsudky a přepjatou ctižádostivost zanechat ve svém království po sobě stopu. Opat Noé mladého muže zřejmě přesvědčil, aby sám sebe viděl jako „Fianamaila zákonodárce“, jako krále, který prosazením pěni-tenciálních zákonů změnil právní systém v Laiginu a tím z něj udělal, jak se domnívá, skutečně křesťanské království. Když v duchu vážila všechny tyto možnosti a přemítala o nich, klesala na duchu.

Boj s biskupem Forbassachem a jeho válečníky nebyl sice ře-šením, ale každý kilometr, jímž se přibližovali k Fearně, žádnou schůdnou alternativu také nenabízel. Dosud nikdy ve své kariéře se Fidelma necítila tak bezmocná a bez dalších možností. Možná měl Dego pravdu. Jak znala Forbassacha, to nejlepší, co od něho mohla čekat, bylo, že biskup ji a její druhy s eskortou dopraví na hranici a vykáže z Laiginu. V horším případě by ji mohl obvinít z nějakého spiknutí, z toho, že se stavěla do cesty spravedlnosti, falešně obviňovala nevinné a podněcovala Cobu ke „vzpouře“ pro-ti zákonu. Toho všeho byl Forbassach schopen.

Povzddechla si. Teď mohla pouze doufat, že Eadulf z laiginského království uprchl. Jestli byl moudrý, zamířil na pobřeží, nasedl na loď a vrátil se domů. Pokud to neudělal - lehce se za-chvěla při pomýšlení, co by ho mohlo v Laiginu potkat.

Úsvit ohlašoval studené jasné jitro. Bratr Martan a dva bratři z jeho společenství stáli s rukama složenými v záhybech svého šatu a s kápěmi na hlavách u vrat kostelíku blahoslavené Brigid na širých svazích Žluté hory. Bílá jinovatka se táhla daleko na jih jako sníh ke vzdálenému údolí, kde řeka obtékala hlavní město laiginského království, „velké místo olší“, Fearnu.

Před mnichy stály obě dívky, Muirecht a Conna. V mrazivém časném ránu se chvěly navzdory vlněným pláštěnkám, které jim daroval dobrotivý bratr Martan. Všim, co se zde odehrávalo, byly zmatené a vyděšené. Zpod své kápě sledoval bratr Martan smutné představení, které se odehrávalo před jeho zraky.

Jeden z Fianamailových zbrojnošů stál stranou a v jedné ruce volně držel otěže koní celé královské družiny. Opat Noé postával kousek dál od Martanova hloučku, chystaná opatření ho zřejmě nezajímala. Pouze mladý král Fianamail, který už seděl na koni, byl zřejmě netrpělivý.

Před vraty stálo několik stromů, ale jeden z nich okamžitě upoutával pozornost; pokroucený černý dub, který se zdál starý jako sám Čas. Statný bratr Cett upevnil na jednom konci nízké větve konopný provaz, z něhož na druhém konci znalecky uvá-zal smyčku. Pod ni postavil třínohou stoličku, kterou si vypůjčil z domu. Teď tázavě pohlédl na Fianamaila a naznačil, že je při-praven.

Fianamail pozvedl zrak k jasnící se obloze, usmál se a na jeho sevřených rtech bylo patrné zadostiučinění.

„Pust' se do toho!" zvolal drsně.

Ze vrat vyšli tři zbrojnoši a hnali před sebou Eadulfa.

Eadulf už neměl strach ze smrti. Připustil by, že se bál bo-lesti, ne však smrti samé. Šel pevným krokem. Pociťoval smutek nad nespravedlivou smrtí, z níž neplynul nikomu užitek. Ode-vzdal se však osudu a říkal si, že čím rychleji to bude mít za se-bou, tím rychle pomine strach z bolesti. Na stoličku vystoupil sám, bez vyzvání. Myšlenkami byl u Fidelmy. Když cítil, jak mu bratr Cett navléká smyčku kolem krku, snažil se udržet si před očima její obraz.

„Tak co, Sase, přiznáváš se ke svým hříchům?" zavolal na něho Fianamail. Eadulf se nenamáhal odpovědět a mladý král řekl netrpělivě opatu Noé: „Ty jsi zde nejvyšším představitelem víry, Noé, tvým úkolem je přijmout jeho vyznání hříchů."

Opat Noé se pousmál. „Možná že nevěří v římský způsob ve-řejného vyznání hříchů a raději by své hříchy šeptal do ucha spřízněné duše, jak se to dělá v naší církvi?"

„Mé vyznání vás nebude zajímat, protože jsem se nedopustil zločinů, z nichž mě obviňujete," odpověděl Eadulf, podrážděn odkladem. „Skončujte už s tím vražedným dílem!"

Avšak Fianamail zřejmě trval na tom, aby dopad zákona byl zmírněn doznáním viny.

„Odmítáš přiznat svou vinu i v tomto okamžiku? Vzápětí před-stoupíš před tvář Boha všemohoucího a budeš se ze své viny zodpovídat."

Eadulf si uvědomil, že se navzdory bezprostřední blízkosti smrti usmívá. Byla to automatická reakce.

„Avšak On bude vědět, že jsem nevinný. Vzpomeň si, Fiana-maile, králi Laiginu, na Moranna, brehona a filozofa tvé země, který řekl, že smrt ruší vše - kromě pravdy."

Slyšel Fianamailův podrážděný povzdech a pak ucítil, jak se, když Cett odkopl stoličku pod jeho nohama, oprátka zadrhla.

Biskup Forbassach se vrátil se svými zajatci do Fearný. Odvedli je přímo na klášterní nádvoří, přikázali jim, aby sestoupili z koní a pod dohledem stráží je odvedli do kaple. Když sestra Étromma objevila mezi příchozími Fial, přivítala ji s netajeným úžasem. Aba-tyše se dívky osobně ujala a hned ji odvedla, údajně na ošetření.

Fidelma, Coba, Dego a Enda stanuli tváří v tvář biskupu For-bassachovi, který si je nenávidstně prohlížel.

„Tak co, Forbassachu?" oslovila ho Fidelma. „Vyslechneš mě? Dovolíš, abych dál předkládala důkazy, jak už jsem začala v Cobově síni?"

Na jeho tváři se rozhostil spokojený výraz. „Jsi lstivá jako liška, Fidelmo z Cashelu," řekl. „Ne, nedovolím, abys dále šířila lži. Abatyše Fainder mi cestou vysvětlila, o co se pokoušíš. Sna-žíš se očernit opatství, abatyši, mmichy a laiginské zákony. Ale to nepůjde."

„Bud' jsi blázen, anebo jsi ty zločiny spáchal sám, Forbassa-chu," odpověděla Fidelma klidně. „Bud' nad nimi přivíráš obě oči, nebo jsi do nich sám zapletený. Jiné vysvětlení pro tvou hlou-post není."

Biskup bojovně přimhouřil oči.

„Hodlám obvinít tebe a tvé společníky, Fidelmo. Vím moc do-bře, že jsi sestra krále Cashelu, ale ani hrozba, že vyvolám jeho nelibost, mě neodradí. Zašla jsi příliš daleko. Vliv tvého bratra tě nezachrání. Než přijmu konečné rozhodnutí, ještě si pohovořím s Fianamilem, a do té doby budeš i se svými druhy uvězněna tady v opatství."

Dego vystoupil z řady.

„Toho budeš litovat, biskupe," řekl klidně. „Dotkni se Fidelmy a zjistíš, že mumanské vojsko táhne k vašim hranicím. Výhruž-kami mé paní se usvědčuješ hned dvakrát. Jsme svědky, že jed-nak vyhrožuješ dálaigh soudního dvora, a také toho, že se odva-žuješ vyhrožovat sestře našeho krále."

Bombastická řeč mladého válečníka na biskupa zřejmě ne-udělala žádný dojem.

„Tvého krále, mladíku, nikoliv mého krále. Tvé výhrůžky rov-něž neprojdou bez povšimnutí. Budeš mít spoustu času, abys o tomto vyhrožování přemýšlel, stejně jako o tom, jak se takovéto vyhrožování v naší zemi trestá."

Dego chtěl vyskočit, ale Fidelma mu položila ruku na paži. Vi-děla, jak Forbassachovi zbrojnoši tasí meče. „Aequam memento rébus in arduis servare mentem," zamum-lala, citujíc z Horátiových Ód, aby Degovi připomněla, že máme-li před sebou obtížný úkol, je třeba zachovat si jasnou hlavu.

„Moudrá rada, chceš-li zůstat naživu," samolibě se uculil bis-kup. Pak svým ozbrojencům zavelel: „Odved'te je odtud!"

„Ještě okamžik," ozvala se Fidelma a oni pod dojmem jejího rozhodného tónu zaváhali. „Co chceš udělat s Cobou?"

Biskup Forbassach se podíval po bó-aire z Cam Eolaingu. Pak se otázel Fidelmy s potměšilým úsměvem:

„Co by udělal tvůj bratr se zrádcem, který se postavil proti zákonu a vzbouřil se proti svému pánovi? Zemře."

Bratr Eadulf zavřel oči, když vtom uslyšel jakýsi pokřik. Byl si vědom svého pádu a cítil, jak jeho tělo dopadlo na zem. Chvilí tak ležel, lapal po dechu a tonul ve zmatku, dokud si neujasnil, že skutečně dopadl na zem. Zřejmě se ve chvíli, když bratr Cett odkopl stoličku, přetrhl provaz. Jeho první myšlenkou byla obava z toho, že to vše bude muset prožít ještě jednou. Otevřel oči a vzhlédl.

Nejdříve uviděl bratra Cetta, který tam stál celý vyjevený s ru-kama rozhozenýma, jako by se vzdával. Pak k němu dolehly další výkřiky. Někdo se k němu sklonil a pomáhal mu vstát. Viděl mladou usměvavou tvář, na niž si nejasně vzpomínal.

„Bratře Eadulfe! Jsi v pořádku?"

Zaraženě na něho hleděl a snažil se vzpomenout si, kdo to je.

„To jsem já, Aidan, válečník z osobní gardy krále Colgúa z Cashelu.“

Eadulf zmateně mrkal, když viděl, že mu mladý ozbrojenec přeřezává pouta. Hrdlo ho bolelo tak, že nemohl mluvit.

Uvědomoval si, že se tu vyrojilo několik zbrojnošů na koních, skvěle oděných a vyzbrojených, z nichž jeden drží v ruce velký modrý hedvábný praporec. Když se zde z ničeho nic objevili, Fianamail a jeho družina překvapením zůstali stát jako přimrazení.

Mezi nově příchozími byl muž neurčitěho věku; seděl na koni a oděn byl do šatu, který dával tušit, že jde o vysoce postavenou osobu. Měl výrazný nos, jasné nebojácné oči, úzké rty a přísný výraz.

Fianamail se chvěl vztekem. V obličejí zrudl, jak mu krev stoupla do tváří. „To přesahuje všechny meze!“ Hlas mu přeskakoval. „To je ne-slychané. Za tohle budeš pykat! Víš, kdo jsem? Já jsem král. Za tuto drzost zemřeš!“

„Fianamaile!“ zvolal břitce neznámý muž a popojel k místu, kde král seděl na koni. „Podívej se na mne!“

Nemluvil nijak hlasitě, ale vynutil si pozornost.

Král na něho zamrkal a snažil se ovládnout svůj hněv.

„Podívej se na mě a uvědom si, kdo jsem. Jsem Barrán, vrchní brehon všech pěti irských království. A toto jsou Fianna Nejvyššího krále. Mé pravomoci se nyní musíš podřít.“

Vytáhl zdobenou hůlku, odznak svého úřadu, posázenou dra-hokamy a ovinutou zlatem a stříbrem.

Na Fianamailově tváři vystřídal nachovou barvu sinalá ble-dost. Po chvilce váhání se poněkud ovládl a zamumlal: „Co to má znamenat, Barráne? Přerušil jsi popravu, která se koná v souladu se zákonem. Ten muž je Sas, který byl shledán vinen znásilněním a vraždou mladičké novicky. Je to nebezpečný člověk. Byl řádně odsouzen a můj brehon biskup Forbassach i já sám jsme vyslechli řádné odvolání. Vykonání rozsudku je v souladu se zákonem a...“

Barrán zvedl ruku a Fianamail zmlkl.

„Je-li to tak, jak říkáš, dostane se ti omluvy od samotného vrchního brehona. Ale mne znepokojuje mnoho věcí, stejně jako Nejvyššího krále. Raději tu záležitost prozkoumáme a napravíme omyly, dokud ten člověk žije, než abychom je napravovali po jeho smrti.“

„Tady k žádnému omylu nedošlo.“

„Pohovoříme si o tom později, Fianamaile, až dorazíme do tvé pevnosti.“ Barrán mluvil tiše, přesto však jeho klidný hlas velel uposlechnout i králům - a Fianamail byl ještě mladý a nezralý. „Nejvyššího krále kromě toho velice znepokojily zprávy, které do-šly na jeho dvůr do Tary, že náš irský právní řád nepovažujete tady v Laiginu za dosti dobrý pro vaše království. Prý jste pro-hlásili penitenciální zákony za nadřazené právnímu systému Fénechusovu, který schválili brehoni. Je to skutečně pravda?“

Pohlédl tím směrem, kde stál opat Noé.

„A je rovněž pravdou, že jsi to poradil mladému králi ty, Noé?“

Barrán se střetl s opatem Noé už dříve, v Ross Ailithir. Roz-hodně se nedá říci, že by ti dva byli přátelé.

„Pro přijetí penitenciálních zákonů jsme měli dobré důvody, Barráne,“ odpověděl opat Noé upjatě.

„Jistě nám je sdělíš,“ odpověděl Barrán suše. „Niméně je zvláštní, že laiginského brehona, králova duchovního rádce a ani samotného krále nenapadlo přijít do Tary a pohovořit o tom s ostatními brehony a biskupy pěti království. V této chvíli platí v celé zemi pouze Fénechusovy zákony a lidé se ze svých činů zodpovídají pouze podle nich. O jiném zákonu nevím. Nejvyššího krále a jeho dvůr by velice rmoutilo, kdyby byly naše zákony nadále bez našeho vědomí porušovány.“

Eadulf tam pořád stál a rozpačitě si mnul zápěstí; hrdlo odřené od konopného provazu ho bolelo.

„Co se děje?“ zeptal se šeptem Aidana.

„Paní Fidelma mě poslala do Tary, abych sem co nejrychleji přivedl vrchního brehona. Báł jsem se, že přijdeme pozdě. A má-lem se tak stalo.“

„Jak jste věděli, kde jsem? Fidelma to neví.“

„My jsme to nevěděli také. Se sestrou Fidelmou jsme ještě ne-mluvíli. Cestovali jsme celou noc a před hodinou jsme sjížděli po jedné horské cestě, prý je to zkratka do Fearn. A ta cesta vedla kolem Fianamailovy lovecké chaty; viděli jsme, že je tam živo, a tak Barrán poslal jednoho muže, aby zjistil, je-li tam Fianamail osobně. Bylo nám řečeno, že on a opat Noé odjeli sem, oběsit jed-noho saského zločince. Napadlo mě, že to můžeš být jedině ty. A tak jsme se sem hnali ze všech sil.“

Eadulf pomalu přicházel k sobě a cítil, jak je slabý.

„Chceš říct, že to byla čirá náhoda, že mě...“ Při tom pomyš-lení se silně zachvěl.

„Přijeli jsme zrovna ve chvíli, kdy tamhle ten hromotluk,“ uká-zal na bratra Cetta, „kopl do stoličky pod tebou. Ještě štěstí, že mám tak ostrý meč.“

„Přeřizl jsi provaz právě ve chvíli, když jsem se zhoupl v op-rátce?“ ptal se Eadulf nevěřicně.

„Odřizl jsem provaz právě včas, ani o zlomek vteřiny později, díky Bohu.“

Vrchní brehon obrátil svého koně a dojel k Eadulfovi.

„Tak ty jsi ten bratr Eadulf ze Seaxmund's Ham?“

Eadulf hleděl do veselých očí Barránových. Cítil osobnost a vnitřní sílu tohoto muže, který měl možná větší moc než sám Nejvyšší král, neboť stál v čele právního systému všech pěti ir-ských království.

„To jsem já,“ souhlasil tiše. „Slyšel jsem o tobě, Sase,“ usmál se na něho přátelsky Barrán. „Slyšel jsem, že jsi přítelem Fidelmy z Cashelu. Poslala pro mne, abych tě soudil.“

„Jsem ti vděčný, můj pane. Stojím před tebou, nevinen vším, z čeho jsem obviněn.“

„Tím se budeme zabývat později. Je ti natolik dobře, abys mohl s námi odjet do Fearn?“

„Ano.“

V této chvíli zasáhl mladý válečník Aidan.

„Měli bychom mu dopřát trochu odpočinku, abychom mu mohli ošetřit odřené hrdlo. Unikl smrti jen o vlásek.“
Bratr Martan přispěchal se džbánem medoviny.
„Trochu se v těchto věcech vyznám, brehone. Medovina na žaludek a šalvěj a kostival na rozedřenou kůži.“
Stoličku, která měla být nástrojem Eadulfovy smrti, teď někdo postavil, aby si na ni mohl Eadulf sednout. Bratr Martan se k němu naklonil a účastně pomlaskával a švitořil. Z koženého váčku u pasu vytáhl malý kelímek s masťou a začal jemně potírat stopu, kterou na hrdle zanechal hrubý provaz. Pálilo to tak, že sebou Eadulf v první chvíli trhl.
„Je to masť z šalvěje a kostivalu, bratře,“ vysvětloval starý mnich. „Zpočátku to pálí, ale pak pocítíš úlevu.“
„Děkuji ti, bratře,“ pokusil se navzdory palčivé bolesti Eadulf o úsměv. „Omlouvám se, že jsem do vašeho malého pokojného společenství vnesl takové problémy.“
Bratr Martan se zatvářil pobaveně.
„Církev je přístavem problémů, místem, kde se mohou problémy měnit za klid a mír.“
Eadulf měl poprvé po dlouhé době lepší náladu.
„A já bych teď ochotně vyměnil své problémy za jedno jablko. Při tom věšení jsem vyhládl a po medovině, i když byla moc do-brá, mám hlad ještě větší.“
Bratr Martan tlumočil jeho prosbu jednomu z bratrů.
Fianamail stále ještě potlačoval hněv, ale když viděl, že Eadulfovi přinesli medovinu a jablko, špatná nálada ho přemohla.
„Budete toho vraha ještě dlouho hýčkat, zatímco my tady na něho v zimě čekáme?“ zeptal se Barrána. „Jaký smysl má dávat mu masť na ránu, když ho zcela jistě pověsíme později?“
„Sním to jablko cestou,“ řekl Eadulf Barránovi a vstal. „Ne-mám nic proti tomu, abychom si pospíšili, jestliže mě spěch očistí a přivede nás blíže k pravdě. I když cítím, že Fianamail spěchá jen proto, aby uspíšil moji smrt.“
Aidan pomohl Eadulfovi do sedla a posadil ho za sebe. Dva další zbrojnoši za sebe posadili Muirecht a Connu, které byly po celou dobu dramatických událostí celé bez sebe a ani necekly. Pak se kolona jezdců v čele s Barránem, Fianamilem a opatem Noé vydala po svahu Žluté hory do údolí. Bílá jinovatka jim pod stále teplejšími slunečními paprsky před očima tála.

DVACÁTÁ KAPITOLA

Velká síň v paláci laiginského krále byla zaplněna do posledního místečka. Středem pozornosti byl Barrán, který seděl v honosném úředním rouchu a v ruce třímal zdobnou hůlku, dokládající, že jedná nejen jménem zákona, ale zároveň jako osobní představitel Nejvyššího krále. Po jeho boku seděl, rozvalený na místě vyhrazeném králi, Fianamail, který vypadal spíš jako truchlivý mladík než jako král Laiginu. Téměř nikdo mu nevěnoval pozornost, všichni měli oči jen pro Barrána, který je zaujal klidným a přirozeným vystupováním.

Po obou stranách síně seděli písaři, pilně se sklánějící nad hliněnými tabulkami, na něž zaznamenávali to, co později přepíšu na pergamen jakožto trvalý zápis o projednávané události. V síni byli přítomni brehoni, jak ti, kteří se teprve zaučovali, tak ti plně kvalifikovaní, všichni si přáli vstřebat moudrost vrchního brehona. Jakmile se po městě rozneslo, že případ bude řešit sám Barrán, snažil se kdekdo vecpat do královské dvorany, aby mohl být svědkem tak významného procesu.

V pravé polovině síně seděl biskup Forbassach; vedle něho za sedli opat Noé, abatyše Fainder, sestra Étromma a několik dalších významných příslušníků klášterního společenství včetně bratra Cetta a felčara Miacha.

Proti nim na levé straně seděla sestra Fidelma s Eadulfem po boku. Za nimi usedli její věrní průvodci, Dego, Enda a Aidan.

Mel a jeho zbrojnoši měli zřejmě na starost bezpečnost v královské síni, i když Fidelmě neušlo, že ozbrojenci z Fianny, kteří provázeli Barrána z Tary, byli strategicky rozmístěni mezi shromážděnými občany.

Bylo poledne, a během dopoledne se toho hodně událo. Barrán předsedal několika neveřejným výslechům. Teď nadešla chvíle, kdy měla být celá záležitost předložena k posouzení veřejnosti.

Barrán upřel zrak na vrchního písaře a lehce pokývl hlavou. Ten povstal, třikrát udeřil úřední holí do podlahy a oznámil: „Tento soud se shromáždil, aby vyslechl poslední informace, týkající se smrti jistě Gormgilly, neznámého lodníka, laiginského válečníka Daiga, fearnského mnicha bratra Ibara a kupce z Cam Eolaingu Gabrána.“

Barrán bez dalšího úvodu hned přistoupil k věci.

„Mám před sebou zprávu od dálaigh, Fidelmy z Cashelu, ve věci obhajoby bratra Eadulfa ze Seaxmund's Ham, saského vyslance v naší zemi. Ve svém odvolání žádá, aby jeho obvinění laiginským soudem, jeho odsouzení a všechna následná porušení laiginských zákonů při pokusech prokázat jeho nevinu byla anulována a vyškrtuta z protokolů laiginského království. Sestra Fidelma dokládá, že Eadulf je ve všech bodech nevinný, a vše ostatní, co nás sledovalo, bylo pouhým sledem nespravedlností. Řečený Eadulf jednal v sebeobraně, což je v souladu se zákonem.“

Barrán pohlédl tím směrem, kde seděl biskup Forbassach.

„Jak se vyjádříš k tomuto odvolání, laiginský brehone?“

Biskup Forbassach vstal. Byl pobledlý a na jeho tváři byla pa-trná nelibost. Toho dopoledne strávil už několik hodin v Barránově a Fidelmině společnosti. Odkáshal si a pak řekl klidně: „Proti odvolání dálaigh z Cashelu nevznáším námítky.“

Když si lidé přítomní v síni uvědomili, co bylo řečeno, úžasem hlasitě vydechli. Biskup Forbassach kvapně usedl. Barránův vrchní písař úderem hole zjednával ticho. Barrán počkal, až šum ustane, a pak se znovu ujal slova.

„Z moci úřední prohlašuji nyní všechna obvinění a rozsudek vynesený nad bratrem Eadulfem ze Seaxmund's Ham za chybné a neplatné. Od tohoto soudu odchází nevinný, s neposkvrněnou ctí.“ Fidelma bez rozmýšlení natáhla ruku a sevřela Eadulfov paži, zatímco Dego, Enda a Aidan poplácávali saského mnicha po zádech.

„Dále prohlašuji,“ pokračoval vrchní brehon, který si tohoto projevu radosti nevšímal, „že laiginský brehon musí řečenému Eadulfovi vyplatit náhradu v podobě ceny cti, jež byla stanovena na osm kumalů. Výše této částky je určena zákonem, protože Eadulf je vyslancem mezi Theodorem, arcibiskupem z Canterbury, a králem Cashelu Colgúem. Jeho cena cti se rovná polovině ceny cti muže, jemuž slouží. Má brehon Laiginu nějaké námítky?“

„Žádné.“

Odpověď posluchačům málem unikla, tak byla rychlá a roz-pačitá. Přesto to v síni znovu zašumělo, neboť lidem došlo, že biskup Forbassach souhlasí s vyplacením částky v hodnotě čtyřia dvaceti krav. I sám Eadulf byl velkorysostí oné částky úplně vyvedený z míry.

„Tímto jsme s Eadulfovým obviněním skoncovali,“ oznámil Barrán. „Necht' je však zaznamenáno, proč byl výrok o vině a rozsudek smrti odvolán. Já a někteří svědkové jsme předtím, než jsme vešli do této síně, provedli předběžné vyšetřování. To, co jsme zjistili, nás zděsilo a velice zarmoutilo.“

Kapitán říčního člunu Gabrán se věnoval zvrhlému, nemrav-nému obchodování. Těžil z utrpení nuzujících rodin a přesvěd-čoval je, aby mu prodávaly své malé dcery. Tyto vyděšené děti - žádná z dívek nedosáhla věku způsobilosti k volbě - dopravoval z hor severního Laiginu dolů do nížiny a po řece je vozil do ná-moňního přístavu Loch Garman. Tam je prodával na otrokářské lodě, které je vozily za moře. Ano, Gabrán prodával tyto děti do otroctví.“

V síni se rozhostilo ledové ticho, všichni byli tím, co brehon řekl, ohromeni a jati hrůzou.

„Slyšeli jsme od svědkyně Fial, jedné z dívek, která tento úděl přežila, že Gabrán klesl na úroveň zvířete a zajatkyňe využíval k ukájení vlastních sexuálních choutek. A činil tak přesto, že byly vesměs pod hranicí dospělosti.“

Slyšeli jsme, že během jedné takové osudové cesty, jejíž nevin-nou obětí se stal bratr Eadulf, se opilý Gabrán zmocnil jedné z těchto děvčat, Gormgilly, družky svědkyně Fial, a to v době, kdy člun kotvil u mola zdejšího opatství. Detaily si můžeme do-myslet. Gabrán dívku znásilňoval a ona se bránila. V opilecké zuřivosti ji uškrtil. A tehdy padlo rozhodnutí svalit vinu na Eadulfa ze Seaxmund's Ham. Ti, kdo tento hanebný plán vymy-sleli, opováživě předpokládali, že je to cizí poutník, který tudy náhodou prochází, a nikdo si ani nevšimne, že byl obětován, aby byla tato vražda utajena. Museli totiž tuto vraždu nějak vysvět-lit, protože dřív než se mohli dívčího těla zbavit, přijela na místo vraždy abatyš a Mel. Byl to hanebný plán, ale málem jim vyšel. Naštěstí si neuvě-domili, že Eadulf ze Seaxmund's Ham je muž, jehož smrt nezůs-tane bez povšimnutí. A tahle bohorovná troufalost, to byl jejich konec.“

Barrán pohlédl tím směrem, kde seděla Fidelma.

„Fidelmo z Cashelu, domnívám se, že se nyní s námi chceš podělit o to, co jsi zjistila v průběhu vyšetřování.“

Fidelma povstala a v síni se rozhostilo ticho plné očekávání.

„Děkuji ti, Barráne. Toho, co bych chtěla říci, je hodně, pro-to-že tato záležitost nemůže skončit prostě jen tím, že bude bratr Eadulf ze Seaxmund's Ham očištěn.“

„Proč ne?“ rozkřikl se Forbassach na celou dvoranu. „Vždyť to je to, o co ti šlo. Dostal odškodnění.“

Fidelma blýskla očima.

„Od samého začátku mi šlo o to, aby vyšla najevo pravda. Veritas vos liberabit! To je základ našeho práva. Pravda musí vyjít najevo - a dokud nebudeme znát celou pravdu o tomto případu, bude království tápat v nejasnostech a podezřívavosti.“

„Chceš se nám teď za naše omyly pomstít?“ ptal se Forbas-sach. „Gabrán, obchodník s otroky, je mrtev. To snad jako po-msta stačí.“

„To není tak jednoduché,“ odpověděla Fidelma. „Teď už víme, že bratr Eadulf je nevinný, ale jak je to s nevinou bratra Ibara? A co Daigova smrt? A co s nevinnou Gormgillou a bezpočtem dalších děvčat, jimž život už nikdo nevrátí? Nikoliv pomsta, ale pravda si žádá, aby byly tyto tragédie objasněny.“

„Chceš říct, že smrt Gabrána, muže, který hanebný obchod provozoval, ti nestačí, sestro Fidelmo?“ Takto promluvil opat Noé. Mluvil odměřeně a bylo jasné, že vývoj situace nese se stej-nou nelibostí jako biskup Forbassach.

„Mne uspokojí pouze pravda,“ odpověděla. „Zapomněl jsi na svědectví dívky Fial? To nebyl Gabrán, kdo ji nutil, aby falešně obvinila Eadulfa. Gabrán byl opilý či v bezvědomí po ráně do hlavy. A nebyl to ani lodník, který byl zabit hned následujícího dne. Vzpomínáš, jak Fial popsala, co se na lodi dělo?“

Biskup Forbassach si popuzeně povzdechl.

„Nemůžeme dát na slova mladé vražednice.“

Ve Fidelmě vzkypěl hněv a svrážtila obočí.

Dříve než mohla promluvit, ujal se slova opat Noé. „Ta dívka, Fial, zřejmě Gabrána zabila, a je jasné, že tak učinila ve stavu velkého emocionálního vypětí. Chápeme to, a z ničeho ji neobvi-ňujeme. Můj přítel Forbassach ji nechce odsuzovat, pouze nám připomněl, jak se věci mají. Spokoj se s tím, Fidelmo.“

„Dnes dopoledne jsme za přítomnosti vrchního brehona Barrána znovu probrali ona svědectví, která byla podána v Cobově pevnosti,“ opáčila Fidelma. „A tam se jasně ukázalo, že Fial Gabrána nezabila.“

Biskup Forbassach málem vybuchl hněvem.

„Další nevinný, kterého můžeš obhajovat!" řekl výsměšně.

Barrán se naklonil směrem, kde seděl Forbassach. Jeho hlas zněl pevně a rozhodně.

„Radil bych ti, abys více vážil slova a způsob, jak je užíváš, brehone z Laiginu. Připomínám ti, že tomuto soudu předsedám já, a ti, kdo před ním hovoří, musí mezi sebou dodržovat pravidla zdvořilosti."

Fidelma na Barrána vděčně pohlédla.

„Ráda Forbassachovi odpovím. Fial je skutečně další nevinnou - a já jsem ochotna obhajovat každého, kdo se neprovinil zločiny, z nichž byl nespravedlivě obviněn."

„Chceš-li kázat pravdu, musíš přiznat, že Fial hodláš hájit jen proto, abys mohla vinu za Gabránovu vraždu svalit na abatyši Faider!" Rozzuřený Forbassach vyskočil, rudý ve tváři. Sinalá abatyše se pokoušela chytit ho za paži a stáhnout zpět na sedadlo."

„Biskupe Forbassachu!" Barránův hlas šlehl jako bič. „Už jednou jsem tě varoval a nebudu to opakovat. Změň své chování vůči vážené dálaigh soudního dvora."

„Po pravdě řečeno," zasáhla Fidelma mírně, „nemám v úmyslu obvinít abatyši Faider z Gabránovy vraždy. Je jasné, že ona tu vraždu nespáchala. Zdá se, Forbassachu, že bys chtěl spíše zamaskovat to, co se tam doopravdy stalo."

Biskup Forbassach zahanbeně dopadl na lavici jako splasklý míč. Fidelma pokračovala. „Osoba, která Gabrána zabila, byla členem otrokářského spolku, a dostala rozkaz Gabrána zabít, protože se kapitán stával přítěží. Jeho stále hnusnější chování celý podnik zjevně ohrožovalo. Kolem Gabrána zemřelo příliš mnoho lidí, což budilo nevídanou pozornost."

To, že Gabrán znásilnil a zavraždil děvče na klášterním molu, a hloupý pokus vzápětí svést vinu na nevinného náhodného pocestného, tajný spolek poškodilo. Osoba, pro niž Gabrán pracoval, skutečný mozek tohoto zločineckého podniku, si nakonec uvědomila, že je nejvyšší čas se Gabrána a jeho služeb zbavit - a to jednou provždy."

V síni zavládlo naprosté ticho. Vzápětí se rozhodl zasáhnout opat Noé.

„Chceš tvrdit, že všechna ta úmrtí spolu souvisejí?"

„Hned po smrti Gormgilly došlo k vraždě lodníka. Co o tom vyprávěla Fial, když jsme ji dnes dopoledne znovu vyslechli?"

Barrán se obrátil na písaře.

„Oprav mě, jestli má slova nebudou odpovídat tvému záznamu," požádal ho. „Jak si vzpomínám, když ji ten lodník pustil z jejího vězení, uviděla ve vedlejší kajutě Gabrána ležícího v bezvědomí; buď byl tak opilý, nebo mu někdo bezvědomí přivodil. V této špatně osvětlené kajutě stála jakási postava v řeholním šatu, zahalená kápi. A právě tato osoba jí přikázala, aby jako vraha Gormgilly označila Sasa. Říkám to správně?"

Písař, který nahlížel do nějakých poznámek, zamumlal „Verba-tim et litteralim et punctatim," aby potvrdil, že bylo citováno přesně.

Fidelma Barránovi poděkovala, že jí zápis připomněl.

„Tím mužem, který byl následujícího dne zavražděn, byl ve skutečnosti onen lodník, který Fial vyvedl z jejího vězení v podpalubí. Teď musím vyslovit určité domněnky, které však spojuje řada faktů - jsou to informace, které Daig svěřil své ženě. Přiznávám, že není naživu žádný svědek, který by každý detail nezávisle potvrdil. Mohu?"

„Za předpokladu, že to vyjasní záhadu," řekl Barrán, „ale pouhé domněnky nebudu považovat za důkaz, který by kohokoli usvědčil."

„To nemusíš. Představuji si, že lodník, který byl samozřejmě stejně pokleslých mravů jako Gabrán, viděl svoji roli v utajování kapitánova zločinu jako velkou příležitost přijít k nějakým penězům navíc, a to tak, že bude Gabrána vydírat. Pohádali se spolu v místní krčmě, v krčmě U žluté hory. Svědkem jejich hádky byla krčmářka Lassar. Viděla také, že Gabrán dává lodníkovi nějaké peníze, aby byl zticha. Gabrán později vysvětlil, že si muž přišel říct o svoji mzdu. Avšak částka, kterou dostal, byla vysoká, rozhodně převyšovala běžnou mzdu lodníka."

„Lodník odešel spokojen se svou kořistí, ale nedošlo mu, že Gabrán se jen tak nedá. Gabrán může cestou z krčmy sledoval, na molu ho dohonil a zabil ho. Všechno by bylo náramně jedno-duché, kdyby se v té chvíli neobjevil kousek od místa činu Daig."

Gabrán stačil před Daigovým příchodem z místa vraždy zmizet a schovat se. Daig skutečně slyšel vzdalující se kroky, ale rozběhl se nesprávným směrem. Další Daigovou chybou bylo, že mrtvého napřed na místě neprohledal.

Když Daig odběhl honit stíny, Gabrán se k mrtvému kumpá-novi vrátil a peníze si vzal zpátky. Sebral mu také nápadný zlatý řetěz, který lodník nosil kolem krku, a vrátil se do krčmy, kam si s ním později přišel Daig pohovořit. Možná že Gabrán po Daigových otázkách propadl panice. Hledal ochranu a šel do opatství za svým chlebodárcem. Žádal o pomoc a hrozil, že všechno prozradí.

Umím si představit, jak byla hlava zločinného podniku z tohoto vývoje událostí nešťastná. Možná že právě tehdy a tampa-dlo rozhodnutí zbavit se Gabrána jednou provždy. Koneckonců tento malý zloduch celý podnik neustále ohrožoval.

Avšak vyskytl se další problém, problém, jehož řešení by Gabránův strašný čin mohl napomoci. Slabým článkem řetězu byl totiž také bratr Ibar. Ale ano," řekla Fidelma, když to v davu zašumělo, „bratr Ibar se na tomto obchodu rovněž podílel, ovšem jsem přesvědčena, že o tom neměl nejmenší tušení. Dostal příkaz vyrábět pouta. Domníval se, že jsou to pouta pro zvířata. Tak to také řekl Eadulfovi, ale klíčilo v něm podezření, že to může být i jinak. Ibar mohl samozřejmě osobu, který mu nařizovala pouta vyrábět, kdykoli jmenovat. Táž osoba pak převzala od Gabrána zlatý řetěz a lodníkovy peníze a slíbila mu, že když se bude držet plánu, tak mu je vrátí."

Plán byl prostý: lodníkův řetěz a peníze podstrčili do Ibarovy cely. Zbytek byl na Gabránovi. Dostal za úkol říci Daigovi, že se mu Ibar na tržišti pokoušel prodat zlatý řetěz, a on v němž poznal řetěz, který nosil na krku jeho lodník. Cela bratra Ibara byla prohledána a podstrčené důkazy tam byly nalezeny. Tak se vypořádali s bratrem Ibarem."

Odmělčela se, uvědomila si, že všechny přítomné držela svým vyprávěním v napětí. Všimla si, že na ni písaři valí oči. „Verba volant, scripta manent,” napomenula je přísně. „Prone-sená slova uletí, zapsaná zůstanou.” Přála si, aby bylo všechno zaznamenáno. Byl to složitý příběh a nechtěla jej znovu opakovat. Písaři se už zase pilně skláněli nad tabulkami.

„Jedno naše přísloví říká, že nemáme počítat vejce, dokud jsme nechytily slepici. Možná že Gabrán řekl něco v tomto duchu, anebo že to řekl Ibar, ale Daig byl jistě podezřelý, že zatkl nepravého muže. Možná že se mimoděk prokeřl před Gabránem, pro-tože brzy poté jedné temné noci na stejném molu potkal smrt sám Daig.”

„Chceš říct, že Daig byl zavražděn?” protestoval biskup Forbassach. „Všichni dobře vědí, že to byla nehoda. Upadl, uhodil se do hlavy a utopil se.”

„Namítla bych, že Daig byl nejprve udeřen do hlavy, upadl a pak se utopil - v tomto pořadí - tedy pokud nebyl mrtev dřív, než do vody spadl. Důvodem bylo zabránit mu, aby své podezření šířil dál.”

Následovala odmlka, v níž se znovu zvedl šum hlasů a opět utichl. Shromáždění se jako jeden muž soustředilo na Barrána. Vrchní písař udeřil holí o zem, aby zjednal klid.

„Pokračuj ve svém výkladu, Fidelmo,” pokynul vrchní brehon. „Připomínám, že to, co říkáš, je stále ještě jen tvá domněnka.”

„Jsem si toho vědoma, Barráne, ale jsem přesvědčena, že na konci svého výkladu předvolám svědky, kteří se vyjádří k nejrozumnějším podkladům, na jejichž základě jsem k těmto domněnkám dospěla. Doufám, že tak dokreslím obraz, který v našich myslích nezanechá žádné pochybnosti.”

Barrán jí pokynul, aby pokračovala.

„Můj nečekaný příjezd některé z těchto plánů pozastavil. Spiklenci si uvědomili, že Fial neobstojí, až ji bude podrobně vyslyšet dálaigh, která v jejím svědectví bude hledat nedostatky, a tak ji zase vrátili na Gabránovu loď. Gabrán se jí měl zbavit. Byl to však takový prostopášník, že se rozhodl chudáka holku zneužívat, dokud ho nepřestane bavit. Držel ji zavřenou jako zvíře, spoutanou v podpalubí.”

„Dokud ho Fial nezabila?” vložil se do řeči opat Noé.

Barrána to dopálilo.

„Měl bys pořádně poslouchat, co dálaigh říká, opate, Fidelma z Cashelu se vyjádřila jasně.” Pak se obrátil na Fidelmu. „Mám otázku.”

Fidelma na něho tázavě pohlédla.

„Po celou tu dobu, co byli bratr Eadulf a bratr Ibar naživu, byli jistě v nebezpečí, protože by mohli prokázat svou nevinu nebo uvést nějakou důležitou informaci, která by přemýšlivé lidi přiměla tu věc přehodnotit. Podle našich vlastních zákonů, v nichž není zakotven trest smrti, by nemělo smysl svalovat vinu na druhého, když je tu vždycky možnost, že člověk může svou nevinu prokázat.”

„Ale kdo se ptá po nevině mrtvého?” otázala se Fidelma příkře.

„Má tedy skutečnost, že abatýše Fainder trvala na trestu podle penitenciálních zákonů, tedy na popravě, s případem něco společného? A souvisí s ním to, že brehon Forbassach, který zřejmě zapomněl na svou brehonskou přísahu, s abatýší souhlasil? Jestliže ano, musíme vzít v potaz i to, že opat Noé ovlivňoval krále Fianamaila, aby Fénechusovy zákony nahradil zákony penitenciálními.”

Fidelma se nenamáhala pohlédnout do protějších lavic.

„Všechno spolu souvisí, Barráne. Záměr svalit vinu na Eadulfa a na bratra Ibara spoléhal na to, že budou nakonec popraveni. Mortui non mordent!”

Barrán se zamračil.

„Mrtví nekoušou,” opakoval a úsloví si přímo vychutnával.

Než lidé začali opět překvapeně šeptat, Fidelma pokračovala. „Plán by byl možná vyšel i přesto, že jsem se tu objevila, kdyby nebylo bó-aire z Cam Eolaingu.”

Coba, který seděl a soustředěně naslouchal, teď překvapeně zvedl hlavu.

„Co já s tím mám společného?”

„Postavil jsi se proti penitenciálním zákonům. Ale ani biskup Forbassach, ani abatýše Fainder si neuměli představit, do jaké míry jsi proti nim zaujatý a jak daleko jsi ochoten zajít v podpoře právního řádu tohoto království.”

Coba se smutně usmál.

„Jsem moc starý na to, abych vyznával nové filozofie. Jak říkají brehoni, ohebný proutek vydrží více než nepoddajný strom.”

„Eadulf vděčí za život tvé tvrdošijnosti, Cobo. Tím, že jsi Eadulfa osvobodil a poskytl mu útočiště, jsi udělal něco, co nikdo neočekával.”

„Z čehož se budeš zodpovídat,” zabručel biskup Forbassach a rozhněvaně na něho úkosem pohlédl.

„Nikoliv,” zasáhl přísně Barrán. „Obrana zákona není zločinem.”

Biskup Forbassach obdařil vrchního brehona pohledem plným nenávisti, ale moudře se zdržel dalších poznámek.

„Přesto jsem tě, Cobo,” pokračovala Fidelma, jako by ji nikdo nepřerušil, „nějaký čas podezírala. Poskytl jsi Eadulfovi útočiště, pak jsi prohlásil, že je zneužil a uprchl. To znamenalo, že ho mohl kdokoli kdykoliv zastřelit. Víš, že Eadulf měl důvod, aby útočiště maighim digona opustil. Zákon pochopil správně. Myslela jsem, že jsi to byl možná ty, kdo ho z tohoto útočiště podvodně vylákal. Teprve když jsem před chvílí mluvila s Eadulfem, pochopila jsem, že ty jsi v tom prsty neměl.”

Coba hleděl nechápavě a pak pokrčil rameny. „To jsem rád.”

„Byl to opět jedinou Gabrán, kdo zjistil, kde se Eadulf nachází. Tentokrát však jednal podle rozkazu svých chleboďárců. Gabrán zajel do Cam Eolaingu. Znal se s válečníkem Dauem, který byl v Cobových službách. Dau se dal

koupit. Gabrán zabil u brány druhého strážného, tělo za ni schoval a potom předstíral, že jed-ná tvým jménem, Cobo. Eadulfovi oznámil, že je volný a může odejít. Ale věci se nevyvíjejí vždy podle plánu. Když se Gabrán a Dau pokoušeli Eadulfa, jen co prošel bránou, zastřelit, uhnul a zmizel jim v kopcích. Teď byla pro loutkáře situace skutečně velmi složitá."

„Pro loutkáře?" Vrchní brehon se pozastavil nad neobvyklým výrazem.

Fidelma se omluvně usmála. „Promiň mi, Barráne. Odvolá-vám se na jedno představení, které jsem viděla jako poutnice v Římě. Mluvím o člověku, který je sám neviditelný, ale manipu-luje ostatními. My pro to máme starý výraz seinmcruitte dara hamarc."

Tento starobylý příslovečný výraz, který uvedla, se týkal hry na harfu, jejíhož hráče nikdo neviděl.

„Jak se tento... ehm, loutkář, dozvěděl, že Eadulf dostal úto-čiště v mé pevnosti?" ptal se Coba.

„Tys jim to řekl."

„Já že jsem jim to řekl?"

„Jsi poctivý a morální člověk, Cobo, a jsi poslušen Fénechu-sových zákonů. Řekl jsi mi, že jakmile jsi učinil ten krok a zajis-til Eadulfovi útočiště, poslal jsi vzkaz do opatství."

„To je pravda. Posel měl abatyši vyřídít, že jsem Sasovi poskytl útočiště."

„To je lež!" zvolala abatyše. „Žádný takový vzkaz jsem nedo-stala."

Coba na ni zarmouceně pohlédl a zavrtěl hlavou.

„Můj posel se vrátil z opatství a oznámil mi, že vzkaz vyřídil."

Všechny zraky se nyní obrátily k otřesené abatyši.

DVACÁTÁ PRVNÍ KAPITOLA

„Já to věděl," zahřímál hněvivě biskup Forbassach a opět vysko-čil. „Tohle jsou pikle, jejichž smyslem je napadnout a očernit abatyši Fainder. Nic takového nebudu trpět,"

„Nemám v úmyslu zaplétat abatyši Fainder do případu více, než je už zapletena," odpověděla Fidelma chláholivě. „Skutečně jsem ji podezírala, zejména když jsem zjistila, že od té doby, co Fainder přišla do zdejšího opatství, velice zbohatla."

„Barráne! Obviňuji tuto ženu, že chce abatyši uštvať!" zvolal opat Noé a také vyskočil ze svého křesla. „Takovéto kritice ne-můžeme mlčky přihlížet."

„Řekla jsem, že -" spustila znovu Fidelma.

„Odvolej to!" zaječela abatyše, která se už přestala ovládat. „Chceš mě zaplést do sítě svých lží!" Chvilí trvalo, než se ji poda-řilo přesvědčit, aby přestala vyvádět. Když byl klid obnoven, oslovil Barrán Fidelmu.

„Opravdu to vypadá, jako bys hodlala abatyši obvinít. Pouká-zala jsi na to, že tím nejzávažnějším krokem bylo vynesení tres-tu smrti podle penitenciálních zákonů. Dále nás upozorňuješ, že abatyše Fainder naléhala, aby brehon Forbassach z důvodů, známých pouze jemu, krále přesvědčil, že má s tímto trestem souhlasit. Často se zmiňuješ o tom, že loutkář - jak tu osobu na-zýváš - je členem klášterního společenství. Kdo vhodnější by mohl stát v centru oné strašné sítě, kterou popisuješ, než sama abatyše? A nyní navíc tvrdíš, jako bys tomu přikládala význam, že od příchodu do zdejšího kláštera zbohatla?"

„Lži, všechno jsou to samé lži!" křičela abatyše a bušila pěstí do dřevěného opěradla svého křesla. Biskup Forbassach ji mu-sel znovu uklidňovat.

„Abatyše Fainder je odpovědná za mnohé z toho, co se zde stalo, a musíme se s tím nyní vypořádat. Ale už dříve jsem pro-kázala, že Gabrána nezabila."

Lidé přítomní v síni se začali hlasitě dohadovat. Barrán je okamžitě vyzval ke klidu.

„Vlastně by se dalo říci," pokračovala Fidelma, „že opat Noé má podstatně větší nepřímou odpovědnost než kdokoliv jiný."

Opat bojovně vyskočil ze svého křesla.

„Já? Ty se mne odvažuješ obvinít, že jsem se podílel na vraždách a obchodu s děvčaty?"

„To jsem neřekla. Řekla jsem, že za to, co se tu dělo, neseš nepřímou odpovědnost. Před časem jsi konvertoval k římskému pojetí křesťanské víry. Uvědomila jsem si, že jsi se k Římu přiklonil poté, co jsi se tam seznámil s Fainderem."

„Nepopírám, že jsem se přiklonil k penitenciálním zákonům," zabručel Noé a znovu usedl, nadále se však tvářil bojovně.

„Chceš popřít, že Fainder na tebe měla velký vliv, že tě pře-svědčila, abys ji vzal zpátky do Laiginu a jmenoval ji abatýší? A že jsi zároveň navrhl Fianamailovi, aby tě jmenoval svým duchovním rádcem, čímž jsi získal moc nad celým královstvím?"

„To je tvůj výklad."

„To jsou fakta. Abys mohl z Fainder udělat abatýši, zašel jsi tak daleko, že jsi změnil celý systém, podle něhož byly v opatství obsazovány funkce. Tvrdil jsi, že je to tvá vzdálená příbuzná; sice nebyla, ale jak se zdá, nikdo proti tomuto jmenování neprotestoval, dokonce ani tehdy, když se ukázalo, že s tebou vůbec spřízněna není. A jakmile se Fainder stala abatýší, začala opatství spravovat podle penitenciálních zákonů. Úplně ti popletla hlavu, opate Noé! Ty jsi to všechno spustil. Základy ke změně zákonů, a tudíž k tomu, aby se tyto události mohly odehrát, jsi položil ty, Noé, poblouzněn touto ženou."

„Jak víš, že Fainder není s opatem Noé spřízněna?" zeptal se vzápětí Barrán. „A jak do příběhu zapadá její náhlé zbohatnutí?"

„Její sestrou je Deog, vdova po strážném Daigovi," vysvětlila Fidelma. „Deog mi řekla, že její sestra přišla ke značnému jmění. Fainder totiž svou sestru Deog pravidelně navštěvovala, bo-hužel však k tomu, aby pravidelně zajížděla do jejího stavení, ne-byla vedena sesterskou láskou - nemám pravdu, Forbassachu?"

Biskup Forbassach pod jejím pohledem zrudl.

„Ty také jsi se poměrně nedávno přiklonil k penitenciálním zákonům, vid?" zeptala se Fidelma Forbassacha. „Chceš nám říci, proč?"

Poprvé během tohoto přelíčení brehon Laiginu na její otázku neodpověděl.

Místo něho se chopila slova abatýše Fainder. Byl zlomená a snažila se potlačit slzy.

„Forbassach mě miluje a jeho láska nemá s přijetím skutečně křesťanských zákonů nic společného," hájila ho. „Stal se obhájcem penitenciálních zákonů na základě logiky, nikoli proto, že milujeme jeden druhého."

Za zadních řad se ozval pobouřený výkřik a vzápětí vyváděly dvě ženy sousedku z královské síně. Forbassach se chtěl zvednout, ale Fidelma mu naznačila, že má zůstat sedět.

„Tenhle problém si budeš muset se svou manželkou vyřešit později, Forbassachu," řekla. Fainder na ni upřela pohled plný nenávisti, ale Fidelma jej opětovala beze zloby.

„Za nabyté bohatství vděčila Fainder pouze hojným darům od obou mužů, od Forbassacha a opata Noé, nemám pravdu? Zahrnovali tě dary a získávali si tak tvou přízeň. Amantes sunt amantes. Zamilovaní jsou blázni."

Pohled na tvář abatýše by vyděsil i méně významnou osobnost. Forbassach po tomto odhalení viditelně tonul v rozpácích, ale netvářil se provinile. Zato opat Noé seděl mlčky, tímto zjištěním naprosto ohromen. Sama Fidelma pocítovala jisté výčitky, že mu její faleš odhalila. Byl abatýši zřejmě tak okouzlen, že po-myšlení, že jejím milencem byl i Forbassach, na něho působilo jako bodnutí nožem.

„Moje domněnka, že jsi nevinná, Fainder, se potvrdila v Cam Eolaingu ve chvíli, když jsi omdlela, protože jsem nahlas řekla, že zloduchem v pozadí je člověk, zaujímající v opatství vysoké postavení. Omdlela jsi, protože ses domnívala, že mluvím o jed-nom z tvých dvou milenců. Ale o kterém?"

Abatýše Fainder byla rudá hanbou.

„Jestli ti dobře rozumím, Fidelmo," přerušil ji Barrán, „říkáš, že abatýše Fainder Gabrána nezabila. Kdo to tedy udělal - a udělal to na příkaz abatýše?"

„Dovol, abych pokračovala podle svého," požádala ho Fidelma, „protože jde-li o spiknutí tak složité, nevysypu řešení jen tak z rukávu. Jak po Gabránově prvním zločinu narůstal počet mrtvých, začal náš loutkář propadat panice. Věci se nevyvíjely tak, jak si představoval. Každý pokus zatusovat vinu vedl k další, ještě větší pohromě. Jak už jsem řekla, dospěl k rozhodnutí, že Gabrán musí být umlčen a obchod alespoň dočasně přerušen. Osoba pověřená vraždou Gabrána měla z opatství odjet na návštěvu příbuzného, který žije nedaleko Gabránova přístaviště. Gabrán čekal nové zboží. Toho rána měl převzít dvě děvčata. Vrah se rozjel za Gabránem a patrně neměl tušení, že v patách za ním jede abatýše Fainder."

Dorazil na loď a zjistil, že Gabrán poslal jednoho ze svých lidí do kopců pro zboží. Přijímání dívek na loď se odbyvalo vždy na odlehlém místě. Většina členů posádky dostala peníze a pokyn, aby odvedli osly, kteří na toto místo loď přitáhli, a aby se vrátili až příští den. Dívky měly dorazit v nepřítomnosti posádky, a tak o jejich existenci věděl pouze jeden či dva muži.

Náš vrah zřejmě zastihl Gabrána samotného. Zabil ho moc-nou ranou meče do hrdla. Vrah měl počkat, pravděpodobně měl zabít i druhého muže, až z hor přivede děvčata. Byl by je možná zabil také, aby zavřel ústa všem najednou. Avšak vraha zaskočil příjezd abatýše, kterou spatřil, jak přijíždí po břehu řeky. Nebylo jiné volby, musel rychle zmizet. Uprchl do kopců. Možná doufal, že na Gabránova chlapíka s děvčaty narazí cestou a vraždění dovede do konce. Když muže s dívkami nenašel, pokračoval v cestě k příbuznému, jemuž slíbil návštěvu.

Chudák malá Fiala se znovu ocitla na Gabránově člunu, kde o ní nikdo nevěděl. V těsné kajutě, kde ji Gabrán věznil, se jí po-dařilo zbavit se pout na nohou. O tom, co se odehrálo nahoře, neměla tušení. Vyšplhala se do Gabránovy

kajuty a spatřila ho ležet na zemi mrtvého. Její první myšlenkou bylo dostat se na svobodu, proto mu vzala klíč od svých pout na zápěstích.

Před odchodem se na okamžik zastavila, a tu se jí zmocnil zuřivý hněv. Vzala do ruky nůž, popadla Gabrána za vlasy, nad-zvedla mu hlavu a v tomto zuřivém hněvu ho bodala nožem do hrudi a do rukou. Byl už mrtev, žádnou smrtelnou ránu mu nezasadila. Jednalo se o pouhý výbuch zloby za všechno to utrpení a bolest, kterou jí způsobil. Vtom někdo zaklepal na dveře kajuty. Abatyše totiž mezitím došla na palubu. Fial polekaně nůž odhodila na zem a hnala se zpět do své díry, ale cestou ještě po-padla svazek Gabránových klíčů. Abatyše vešla dovnitř.

Fial našla konečně mezi čtyřmi klíči ve svazku, který Gabránovi sebrala, ten správný ode dveří své cely, otevřela je a proběhla podpalubím do nákladového prostoru, odkud po žebříku vy-lezla na palubu a skočila do vody. Proud ji unášel, ale po chvíli se jí podařilo vylézt na břeh. Tam však narazila na Mela s Forbassachem, kteří se jí jali pronásledovat."

"To je vynikající rekonstrukce, Fidelmo," řekl uznale Barrán. „Předložíš nám také nějaké důkazy? Některá svědectví Fial a abatyše mají, jak vidím, váhu důkazů, ale co je s tím tajemným vrahem? A jak víš, že má příbuzného v kopcích?"

"Není to žádné tajemství. Díky bratru Eadulfovi, který mi vy-ličil svá dobrodružství, můžeme toho muže snadno identifikovat."

"Jak může Sas identifikovat vraha? Vždyť byl sám na útěku," zeptal se Barrán.

"Bratru Eadulfovi se dostalo pohostinství u slepého poustevníka jménem Dalbach."

Fianamail se poprvé od té doby, co začalo přelíčení, zavrtěl. Ted' se náhle napřimil.

"Dalbach? Ale to je můj příbuzný! Pochází z našeho rodu."

Barrán se na něho pousmál a pak se obrátil na Fidelmu.

"Chceš říct, že toho dne svého příbuzného navštívil osobně král Laiginu?"

Fidelma si netrpělivě povzddechla.

"Dalbach Eadulfovi řekl, že jeho příbuzný je řeholníkem ve fearnském opatství. Identita je zřejmá."

Když nikdo nereagoval a neodhalil totožnost vraha, která po-dle Fidelmy přímo bila do očí, netrpělivě pokračovala.

"Tak dobrá, povedu vás dál. Dalbach se zřejmě dopustil chyby a svému příbuznému svěděl, že poskytl Eadulfovi pohostinství. Ať už volky či nevolky mu řekl, že Eadulfovi doporučil, aby se na noc uchýlil do klášterního útočiště na Žluté hoře. Tomuto Dalbachovu příbuznému bylo jasné, že mají-li se zamaskovat stopy jejich spiknutí, musí Eadulf zemřít, a okamžitě se rozjel na Žlu-tou horu." Odmlčela se a pohlédla na Fianamaila. „Pobýval jsi ve své lovecké chatě, nacházející se nedaleko společenství blahosla-vené Brigid, kam pozdě večer dorazil Eadulf s oběma dívkami. Uprostřed noci ti někdo přišel oznámit, kde právě se Eadulf pa-trně nachází."

Mnohé zraky se upřely na opata Noé, ale ve Fianamailových očích byla patrná nedůvěra.

"Je to můj příbuzný, můj příbuzný."

Bratr Cett vyrazil zvláštní, téměř zvířecí výkřik a razil si ces-tu ze síně. Čtyři muži z Barránovy gardy měli co dělat, aby stat-ného obra zadrželi.

Fidelma rozhodila ruce.

"Quod erat demonstrandum. Byl to bratr Cett. Víím, že je to tvůj příbuzný, Fianamaile. Když mi Eadulf řekl, že Dalbach je-diný věděl, kde přečká noc, že je Dalbach sám spřízněn s králov-ským rodem Uí Cheinnselaig a že další příbuzný je mnichem ve Fearně, dala jsem si dvě a dvě dohromady. A ještě jeden důkaz navíc - prohlédnete-li kutnu bratra Cetta, patrně zjistíte, že je asi padesát centimetrů nad lemem roztržena."

Jeden ze zbrojnošů se ke kutně sehnul, a když se zase napři-mil, Barránovi Fidelmina slova potvrdil.

Fidelma vyndala ze svého marsupia několik vlněných vláken. „Myslím, že jsou z Cettovy kutny. V Gabránově kajutě zatrl o hřebík."

Vzápětí to bylo potvrzeno.

"Pouze tak silný muž, jako je Cett, mohl zasadit onu kolmou ránu, která Gabrána zabila, nikoli slabé děvče jako je Fial, či dokonce abatyše."

Síní se neslo uznalé mručení. Jízlivě je přerušil biskup For-bassach. Našel něco ze své staré sebedůvěry a chtěl se pomstít. Spokojeně se pochechtával.

"Jsi nepochybně chytrá, Fidelmo, ale zase ne tolik, jak si my-slíš. Mnich, který byl na palubě člunu a přikázal Fial, aby po-dala falešné svědectví, nebyl bratr Cett, jinak by si děvče všimlo jeho hmotné postavy. Vždyť Fial vlastně sama popřela, že by to byla táž osoba."

Na okamžik se rozhostilo ticho plné očekávání a všichni hle-děli na Fidelmu.

"Gratuluji ti k tvému bystrozraku, Forbassachu," řekla uznale. „Škoda, že když jsi vyšetřoval Eadulfův a Ibarův případ, nezkou-mal jsi důkazy stejně bystře, dříve než jsi je odsoudil k smrti."

Biskup Forbassach se hněvivě zasmál.

"Urážkami nezastřeš skutečnost, že tvoje historka při podrob-nějším zkoumání neobstojí. Fianamail mi promine, připomenu-li, že Cett nepatří k nejchytřejším členům jeho rodiny. Kromě roz-dílu v popisuje už pouhá představa, že by byl Cett schopen - jak bych to řekl? - být oním loutkářem, očividný nesmysl." Forbas-sach usedl a spokojeně se zašklebil.

"Připomínám, že když jsme o této věci hovořili v Cobově pev-nosti - Coba má slova jistě potvrdí - řekla jsem, že loutkář je osoba zaujímající v opatství významné postavení."

Coba horlivě přikyvoval. „To jsi skutečně řekla. Ale Forbassach má pravdu. Cett popisuje Fial neodpovídá. A kromě toho Cett přece nemá v opatství žádné významné postavení."

"Souhlasím," řekla Fidelma. „Osobou, která vymyslela tento hanebný způsob výdělků a která Cetta a Gabrána přesvědčila, aby se zapojili, je Cettova skutečná sestra, sestra Étromma, rechteaire fearnského opatství."

Od chvíle, kdy byl odhalen Cett, seděla sestra Étromma bez hnutí s kamennou tváří a rukama složenými v klíně. Nezměnila svůj postoj ani teď, když k ní přistoupili dva Barránovi zbrojnoši a postavili se každý z jedné strany.

„Popřeš to, sestro Étrommo?“

Sestra Étromma zvedla hlavu a pohlédla na vrchního brehona. Z její tváře se nedalo vyčíst vůbec nic.

„Mlčenlivá ústa dobře znějí,“ řekla pokojně, citujíc staré přísloví.

„Měla by ses k tomu vyjádřit,“ naléhal Barrán. „Mlčení lze vykládat jako přiznání viny.“

„Moudrá hlava má zavřená ústa,“ odpověděla pevně správ-kyně opatství.

Barrán pokrčil rameny a pokynul zbrojnošům, aby ji odvedli ze síně společně s jejím poddajným bratrem Cettem.

„Myslím, že prohlídkou osobních věcí sestry Étrommy lze odhalit, kde hromadila peníze,“ doporučila Fidelma.

„Vzpomínám, jak se jednou zmínila, že by se jednoho dne ráda přestěhovala na ostrov Mannanán Mac Lir. Tehdy jsem předpokládala, že hodlá vstoupit do kláštera v Maugholdu. Teď si myslím, že měla v úmyslu odebrat se s bratrem na tento ostrov a prostě tam po-hodlně žít z peněz, které tímto hanebným obchodem vydělala.“

Coba vstal a oslovil hlavního brehona.

„Právě jsem mluvil s mužem, kterého jsem poslal se vzkazem do opatství. Potvrdil mi, že když tam přišel, aby podle mých po-kynů abatyši řekl, že jsem poskytl Sasovi útočiště, Fainder byla zaneprázdněná. Proto vzkaz zanechal u rechtaire. Jinými slovy, Étromma se toho večera dozvěděla, kde se bratr Eadulf nachází, a zřejmě tam poslala Gabrána, který se do mé pevnosti vetřel a pokusil se saského bratra zabít.“

„Já jsem Étrommu už nějaký čas podezírala,“ řekla Fidelma, „ale nemohla jsem přijít na to, proč. Teprve když jsem si uvědo-mila, že Fial zmizela z opatství a byla vrácena na Gabránův člun, nabyla jsem jistoty, že hlavou spolku je ona.“

„Proč?“ chtěl vědět Barrán.

„Hned první den jsem řekla Étrommě, že si chci promluvit s Fial. Étromma mě nechala u ranhojiče Miacha a šla ji hledat. Místo abych na ni čekala v apotéce, zašla jsem ještě jednou za Eadulfem. Když jsem přišla k jeho cele, žalárník bratr Cett tam nebyl. Jiný strážný mi řekl, že odešel s Étrommou na molo. Poz-ději jsem si domyslela, že chtěli rychle dostat Fial z opatství a vrátit ji na loď dřív, než s ní budu moci promluvit. Když se Étromma vrátila, řekla mi, že Fial zmizela. Velice příhodně! A o chvíli později jsem se dozvěděla, že z Fearnay odplul Gabrá-nův člun.“

„Myslím, že případ je objasněn, Fidelmo,“ poděkoval jí Barrán. „Mohla bys ještě vysvětlit, proč se ta žena pustila do tak ohav-ného díla?“

„Myslím, že bezprostředním důvodem bylo nahromadit dosta-tečné bohatství, aby mohla žít na jisté úrovni a být nezávislá. Jak to řekl Timotej ve své epištole? Radix omnium malorum est cupiditas. Láska k penězům je kořenem všeho zla. Étromma je nešťastná žena. Pochází z královské rodiny, ale je z chudé větve. Ji a jejího bratra v dětství zajali nepřátelé a drželi je jako rukoj-mí. Žádná z dalších větví královské rodiny však nebyla ochotna zaplatit za ně cenu cti, aby byli propuštěni.“

Fianamail se zavrtěl, ale na obranu rodiny neřekl ani slovo.

„Étrommě a Cettovi se podařilo utéci a ještě jako děti vstou-pili do služeb opatství. Z Cetta se stal, nikoliv jeho vinou, prost'áček. Byl zcela pod vlivem své sestry Étrommy, která nikdy nevynikla tak, aby dosáhla výše než stojí funkce rechtaire. Třebaže to je dosti vlivná pozice, zahořkla. Byla rechtaire, po deset let řídila každodenní chod opatství, a když přišla Fainder, hravě ji přeskočila a stala se abatyší. Pro Étrommu to byla velká rána. Možná že právě tehdy ji napadlo, že by měla nashromáždit do-statečné jmění, aby mohla z opatství odejít a získat nezávislost. Vymyslela plán a její bratr Cett a lodník Gabrán se ochotně stali jejími komplici.“

„Teď je to úplně jasné,“ mínil Forbassach neochotně.

Fidelma se nevesele usmála. „Jak říkával můj brehon Morann, po bitvě je každý vojevůd-cem.“

Barrán dával pokyny písařům a brehonům vysvětloval záko-ny, takže Eadulf a Fidelma měli od výslechu poprvé chvíli pro sebe.

„Kdy jsi začala podezírat sestru Étrommu?“ zeptal se. „Říkáš, že jsi ji už nějakou dobu měla na mušce, ale tvé podezření se po-tvrdilo, teprve když jsi zjistila, že Fial byla na Gabránově člunu.“

Fidelma se pohodlně opřela a než odpověděla, chvíli uvažo-vala.

„Podezírala jsem ji, když mě hned první den po mém příchodu doprovodila na klášterní molo.“

Eadulfa odpověď překvapila. „Hned první den? Jak je to mož-né?“

„Jak už jsem říkala, dozvěděla jsem se, že ona a Cett odešli na molo v době, kdy měla Étromma údajně hledat Fial. Po návratu mi řekla, že se Fial ztratila. Pak jsme šly spolu na molo. Někáký mnich nás přerušil a řekl, že se na řece o kus dál potopil nějaký člun a že by to mohl být člun Gabránův. Připadalo mi, že si Étromma dělá přehnané starosti, třebaže se snažila, abych si toho nevšimla. Okamžitě se vydala na místo věc vyšetřit. Kdyby se jednalo o Gabránův člun, mohlo by se stát, že by Fial při pro-hledávání vraku někdo zachránil, a v tom případě by byl straš-ný obchod s děvčaty odhalen.“

Fidelma se na chvíli odmlčela.

„Tehdy poprvé vzbudila mé podezření. Potom samozřejmě lha-la, když měla dosvědčit, že jsem ve slammíku, kam jsi je schoval, našla tvou úřední hůlku a dopis Theodorovi. Viděla na vlastní oči, že jsem je našla. Vím to. Původně jsem si myslela, že má možná pouze strach z abatyše a z Forbassacha, ale skutečným důvodem bylo přání, aby mé vyšetřování skončilo tvou popravou.“

O pár dnů později stáli Eadulf s Fidelmou na molu na břehu Loch Garmanu. Vlastně to není žádné loch neboli jezero, ale pouze velký mořský záliv, hlavní přístav pro lodí, připlouvající z Galie a Iberie, ze zemí Franků a Sasů a z mnoha dalších zemí. Loch Garman byl v pěti irských královstvích tím nejrušnějším přístavem, nacházel se totiž na jihozápadním

cípu ostrova a bytldíž nejpřístupnější; Laigin z toho měl sice prospěch v podobě čilého obchodu, ale naproti tomu byly jeho prokletím časté útoky pirátů.

Fidelma a Eadulf tam stáli proti sobě, hleděli jeden na dru-hého a vítr jim lehce čechral vlasy a povlával šatem.

„A je to!“ povzdechla si Fidelma. „Mladý král Fianamail byl po-volán do Tary, aby vyslechl napomenutí Nejvyššího krále. For-bassach byl zbaven funkce a napříště se nesmí vůbec právem zabývat. Byl poslán do jakési bezvýznamné obce a jeho žena se s ním rozvádí. Abatyše Fainder už odjela do ciziny, pravděpo-dobně do Říma, a opat Noé, no, myslím, že teď, když už není Fianamailovým duchovním rádcem, zamíří do Říma i on.“

„Fainder je zajímavá žena,“ zauvažoval Eadulf. „Na jedné straně je fanatickým stoupencem penitenciálních zákonů a řím-ských regulí. A na druhé straně bez výčitek svědomí využila své sexuální přitažlivosti, aby se vyšplhala až na místo abatyše. Jak si mohla takhle podmanit biskupa Forbassacha i opata Noé, to nepochopím. Mně dokonce ani nepřipadá přitažlivá.“

Fidelma zaklonila hlavu a kratičce se zasmála. „De gustibus non est disputandum.“

Eadulf se ušklíbl. „Asi máš pravdu; to, co mně připadá od-pudivé, jiné přitahuje.“ Zamyšleně sešpulil rty. „Jak říkáš, vše-chno skončilo, všechno je hotovo. Počítám, že se teď Laigin vrátí k Fénechusovu zákoníku.“

Fidelma se zasvěceně usmála. „Nějakou dobu potrvá, než se někdo znovu pokusí ty kruté penitenciální tresty prosazovat. Doufám, že k tomu nikdy nedojde.“

Následovala rozpačitá odmlka, a pak k němu Fidelma pozve-dla oči.

„Jsi skutečně odhodlaný odjet?“ zeptala se náhle.

Eadulf se zatvářil smutně, ale odhodlaně.

„Jsem. Mám povinnost jak vůči Theodorovi, arcibiskupovi z Canterbury, tak vůči tvému bratrovi, jehož poselství jsem se zavázal předat.“

Fidelmu v těchto posledních dnech mátl Eadulfovo pevné od-hodlání vrátit se do saských zemí. Dala mu na srozuměnou tak jasně, jak jen považovala za možné, že by byla ráda, kdyby se s ní vrátil do Cashelu. Nikdy předtím nestál Eadulf tak tvrdo-šíjně na svém. Hrdost jí nedovolovala, aby zašla dál. Jistě ví, co Fidelma cítí, a přesto... přesto se s ní nechce vrátit. Trval natom, že se v přístavu podívá po nějaké lodi, a ona ho doprováze-la v naději, že ho cestou zvklá a přesvědčí ho, aby se s ní vrátil do Cashelu. Brehon Morann jí kdysi řekl, že hrdost je pouhá škraboška, jež má zastřít naše vlastní chyby. Je to její chyba? Co jiného by měla dělat či říkat? Fidelma váhala, jako by jí bylo za-těžko jasně se vyslovit.

„Opravdu tě nepřesvědčím, aby ses se mnou vrátil do Cas-helu? Víš, jak velice jsi vítán na dvoře mého bratra.“

„Mám svou povinnost,“ odpověděl Eadulf vážně.

„Když se povinnost stane přesvědčením, můžeme dát štěstí sbohem,“ troufla si dodat, když si vzpomněla na to, jak se sama posledně vymlouvala na povinnost ve snaze potlačit své city k němu.

Eadulf ji vzal za ruce.

„Ráda cituješ mudrce, Fidelmo. Plautus napsal, že pro čest-ného muže je ctí si povinnosti připomínat.“

„Ve Fénechusově zákoníku se praví, že Bůh nežádá, aby člo-věk dával více, než je schopen dát,“ opáčila obratem, neboť se domnívala, že jí škádlí kvůli někdejšímu názorům.

Přes vodu k nim dolehlo volání a od velké zámořské lodi, která kotvila v zátoce, se odrazila loďka. Veslaři se rychle blížili k molu a několik lidí se zavazadly se na ni chystalo nastoupit.

„Moře se obrací.“ Eadulf zvedl hlavu a na tváři ucítil, že se mění vítr. „Kapitán chce vyplout. Musím nastoupit. Mám pocit, že se pořád jen loučíme. Vzpomínám, jak jsme se naposledy lou-čili v Cashelu. Tehdy jsi byla přesvědčena, že je tvou povinností vykonat pout' k hrobu svatého Jakuba v Iberii.“

„Ale vrátila jsem se,“ řekla vyčítavě.

„To je pravda,“ souhlasil a po tváři mu přelétl úsměv. „Díky Bohu, že ses vrátila, jinak bych tady už nebyl. Ale tehdy jsi mi řekla, že mám povinnost vůči Theodorovi z Canterbury. Připomí-nám ti tvá vlastní slova: ‚Vždycky nadejde čas odjezdu odněkud, i když člověk neví, kam půjde.‘“

Zkroušeně sklopila hlavu. „Pamatuji se na ta slova. Nejspíš jsem tehdy neměla pravdu.“

„Pamatuješ, jak jsem odpověděl, že se v Cashelu cítím doma a mohl bych najít důvody, proč zůstat navzdory požadavkům z Canterbury?“

Dobře si na jeho slova pamatovala, a vzpomněla si také, jak mu odpověděla. „Hérakleitos řekl, že nemůžeš dvakrát vstoupit do stejné řeky, protože v ní teče už jiná voda. Tak jsem ti tehdy odpověděla. Do-bře se na to pamatuji.“

„Nemohu se teď vrátit do Cashelu, je to věc cti,“ řekl Eadulf. „Musím dodržet sliby dané v Canterbury.“

Už se od ní odvracel, ale pak se rychle otočil a vzal ji za ruce. Oči měl vlhké. Málem už řekl, že se vrátí do Cashelu, ale věděl, že mají-li mít společnou budoucnost, musí být silný.

„Nechci se s tebou pořád jen loučit, Fidelmo. Jedna z vašich starých básnických triád se ptá - které tři choroby můžeš sná-šet beze studu?“

Zrůžověla a tiše odpověděla: „Svědění, žízeň a lásku...“

„Pojedeš se mnou?“ zeptal se Eadulf, jak mu srdce zavelelo. „Pojed' se mnou do Canterbury. To můžeš udělat beze studu.“

„Bylo by to moudré rozhodnutí?“ otázala se Fidelma chvějí-cími se rty, a lehce se pousmála. City jí velely říci, že ano, ale logika jí v tom bránila.

„Nejsem si jistý, zda v této věci máme dát na moudrost,“ řekl Eadulf. „Vím jen tolik, že vítr nebude hnát plachty na lodi tvého života, jestliže nebudeš vědět, do kterého přístavu pluješ.“

Fidelma se ohlédla.

Na molu stáli Dego, Enda a Aidan a trpělivě čekali, až se Fidel-ma s Eadulfem rozloučí. Koně byli připraveni na

zpáteční cestu do Cashelu. Chvilí přemýšlela. Žádné řešení člověka nenapadne okamžitě. Možná už to, že není schopna rozhodnutí učinit, je samo o sobě rozhodnutím? Nevěděla, jak má Eadulfovi odpovědět. V hlavě měla zmatek. Zdálo se, že Eadulf její váhavost sdílí.

„Chceš-li zůstat, zůstaň, já to pochopím," řekl odevzdaně ti-chým hlasem.

Na pár dlouhých vteřin se Eadulfovy teplé hnědé zraky set-kaly s Fidelminýma divokýma zelenýma očima, pak mu stiskla ruku a pustila ji, letmo se usmála, obrátila se a mlčky odcházela.

Eadulf už nic neřikal. Pozoroval, jak kráčí pevným krokem zpět ke své klisně. Aidan a Enda pohotově nasedli na koně a Dego ji vedl její klisnu v ústrety. Eadulf čekal s myslí rozpol-cenou, zmítán mezi nejistotou a očekáváním. Pozoroval, jak něco říká Degovi. Pak sundala ze svého koně sedlový vak. Když se vrátila k Eadulfovi, byla zardělá, ale sebejistě se usmívala.

„Brehon Morann řekl, nelze-li uspokojit rozum, poslechněme svůj instinkt. Musíme si pospíšet, než kapitán odpluje bez nás."